

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ

**COLLOQUIA
BIBLIOTHECARIORUM
„FAINA TLEHUCI”**

**Ediția a VIII-a
23 februarie 2020**

COLLOQUIA BIBLIOTHECARIORUM

„FAINA TLEHUCI”, 8th Edition, 23 February 2020

Bălți, 2020

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ

COLLOQUIA
BIBLIOTHECARIORUM
„FAINA TLEHUCI”

Ediția a VIII-a
23 februarie 2020

COLLOQUIA BIBLIOTHECARIORUM
„FAINA TLEHUCI”, 8th Edition, 23 February 2020

Bălți, 2021

CZU 02(082)=135.1=161.1
C 62

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Colloquia bibliothecariorum „Faina Tlehuci” (8 ; 2020 ; Bălți).
Colloquia bibliothecariorum „Faina Tlehuci”, Ediția a 8-a , 23 februarie 2020
/ colegiul de redacție: Lina Mihaluța [et al.] ; rezumate în limba engleză:
Valentina Topalo. – Bălți : Bibl. Șt., 2021. – 189 p. : fig. color, tab.

Antetit.: Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți, Bibl. Șt. – Texte : lb. rom.,
rusă. – Rez.: lb. engl. – Referințe bibliogr. la sfârșitul art. – 10 ex.
ISBN 978-9975-50-268-9

Colegiul de redacție: Lina MIHALUȚA
MIHAELA STAVER
LUDMILA RĂILEANU

Rezumate în limba engleză: Valentina TOPALO

Design/coperta/tehnoredactare: Silvia CIOBANU

© Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, 2021

str. Pușkin, 38, Bălți, MD 3121 Republica Moldova

tel/fax: (0231) 52445

e-mail: libruniv@usarb.md

web: <http://libruniv.usarb.md>

blog: <http://bs-usarb.blogspot.md/>

Open LIBRARY: <http://openlibrary.org/people/librunivusarb>

Calameo: <http://ru.calameo.com/publish/books/>

SUMAR

PROGRAM 6

Lina MIHALUȚA

**COLLOQUIA BIBLIOTHECARIORUM IN MEMORIAM FAINA TLEHUCI
2013-2020** 9

SECȚIUNEA COLECȚIILE BIBLIOTECII - GRIJA SI MÂNDRIA UNUI ADEVĂRAT BIBLIOTECAR

Elena ȚURCAN, Mihaela STAYER

ALEXE RĂU - OM, BIBLIOTECAR, SCRITOR, FILOSOF (1953-2015)

ALEXE RĂU - MAN, LIBRARIAN, WRITER, PHILOSOPHER (1953-2015) 12

Elena CRISTIAN

COLECȚIA „IOAN NICORICI” - 10 ANI DE SUCCES / 10 YEARS OF SUCCESS OF IOAN NICORICI COLLECTION 19

Veronica BARBAROȘ, Natalia LUCHIANCIUC

PETRE ISPIRESCU „ÎMPĂRAT AL BASMELOR” – 190 DE ANI DE LA NAȘTERE / 190th BIRTHDAY OF PETRE ISPIRESCU „KING OF FAIRY TALES” 30

Lilia ABABIL, Gabriela CAZACU

SCRIITORI ROMÂNI TRADUȘI ÎN ALTE LIMBI / ROMANIAN WRITERS TRANSLATED INTO OTHER LANGUAGES 34

Svetlana CECAN, Adella CUCU

BIBLIOTECA UNIVERSITARĂ ÎN PAGINILE ZIARULUI „VOCEA BĂLȚIULUI” (1991-2011) / UNIVERSITY LIBRARY IN THE PAGES OF THE NEWSPAPER „VOCEA BĂLȚIULUI” (1991-2011) 40

Ludmila RĂILEANU, Ala LÎȘÎI

TERAPIE PRIN LECTURĂ / THERAPY BY READING 48

Angela HĂBĂȘESCU, Natalia LUCHIANCIUC

LAUREAȚII PREMIULUI NOBEL PENTRU LITERATURĂ 2009-2018 ÎN COLECȚIILE BIBLIOTECII ȘTIINȚIFICE USARB / THE NOBEL PRIZE LAUREATES AWARDS FOR LITERATURE 2009-2018 IN THE USARB SCIENTIFIC LIBRARY COLLECTIONS 54

Margarita IULIC, Valentina VACARCIUC
**LABORATORUL DE CREAȚIE AL SCRITORULUI AUSTRIAC PETER
HANDKE, LAUREAT AL PREMIULUI NOBEL PENTRU LITERATURĂ
2019 / THE CREATION LABORATORY OF AUSTRIAN WRITER PETER
HANDKE, WINNER THE 2019 NOBEL PRIZE FOR LITERATURE** 66

Marina ȘULMAN, Polina SPÎNU
**„ДАРТЕЛИ ИСТОРИЙ” В МИРЕ ЛИТЕРАТУРНЫХ ПРЕМИЙ: УЧА-
СТИЕ БИБЛИОТЕКАРЕЙ В ПРОЦЕССЕ ПРИСУЖДЕНИЯ ПРЕМИЙ
В США, ВЕЛИКОБРИТАНИИ И РОССИИ / „STORY GIVERS” IN THE
WORLD OF LITERARY AWARDS: LIBRARIANS’ INVOLVEMENT IN THE
AWARD PROCESS IN THE USA, GREAT BRITAIN AND RUSSIA** 73

Marina ȘULMAN
**НЕЖИВИТЕ В ГОРОДЕ, ГДЕ НЕТ СОБАК: ЭРНЕСТ СЕТОН ТОМПСОН
- УЧЕННЫЙ И ХУДОЖНИК, ПИСАТЕЛЬ И ПОЭТ / DON’T LIVE IN A
CITY WHERE YOU CAN’T HEAR DOGS: ERNEST SETON THOMPSON - SCI-
ENTIST AND ARTIST, WRITER AND POET** 85

SECȚIUNEA BIBLIOTECILE VIITORULUI: POSIBILITĂȚI INFINITE

Aliona PURICI
**REPOZITORIUL INSTITUȚIONAL OPEN RESEARCH ARCHIVE (ORA)
USARB: STUDIU BIBLIOMETRIC / USARB ORA (OPEN RESEARCH
ARCHIVE) - INSTITUTIONAL ELECTRONIC ARCHIVE: BIBLIOMETRIC
STUDIES** 103

Valentina TOPALO
**RESURSE ELECTRONICE PENTRU CERCETARE ȘI INSTRUIRE / ELEC-
TRONIC RESOURCES FOR RESEARCH AND TRAINING** 112

Olga DASCAL, Lucia COVALCIUC
**IMPACTUL RESURSELOR ȘTIINȚIFICE ELECTRONICE ABONATE DE
BȘ USARB PENTRU CERCETAREA COMPONENTELOR SIMBOLICE ÎN
SEMANTICA FRAZEOLOGISMELOR / THE IMPACT OF THE SCIENTIFIC
RESOURCES SUBSCRIBED BY USARB SCIENTIFIC LIBRARY FOR THE RE-
SEARCH OF SYMBOLIC COMPONENTS IN THE SEMANTICS OF PHRA-
SEOLOGISMS** 119

Tatiana POGREBNEAC
**TRADIȚIONAL ȘI ONLINE ÎN ACTIVITATEA OFICIULUI DE REFERE-
RINȚE AL BȘ USARB / TRADITIONAL AND ON-LINE IN THE ACTIVITY OF
THE SLUSARB REFERENCE OFFICE** 127

Diana GĂINĂ CONȚINUTUL CONSUMULUI INFORMAȚIONAL ÎN MEDIUL UNI- VERSITAR / CONTENT OF INFORMATION CONSUMPTION IN THE UNI- VERSITY ENVIRONMENT	135
Liliana IAVORSCAIA, Galina BELCOVSCAIA ИЗУЧЕНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ПОТРЕБНОСТЕЙ ПОЛЬЗОВА- ТЕЛЕЙ НАУЧНОЙ БИБЛИОТЕКИ БГУ ИМ. АЛЕКУ РУССО / STUDYING THE INFORMATION NEEDS OF USERS OF THE SCIENTIFIC LIBRARY OF ALECU RUSSO BALTI STATE UNIVERSITY	143
Anna NAGHERNEAC EDUCAȚIA UTILIZATORILOR PENTRU CULTURA INFORMAȚIEI – CONDIȚIE PRIMORDIALĂ A PROFESIONALISMULUI VIITORULUI SPECIALIST / INFORMATION LITERACY USER EDUCATION – A FIRST CONDITION OF PROFESSIONALISM OF THE FUTURE SPECIALIST	158
Taisia ACULOVA ССЫЛОЧНО-СПРАВОЧНЫЙ АППАРАТ КАК СОСТАВНАЯ ЧАСТЬ ЯЗЫКА ПРЕДМЕТНЫХ РУБРИК: НЕОБХОДИМОСТЬ ИЛИ РОС- КОШЬ? / CONTROLLED VOCABULARY AS THE COMPONENT OF SUB- JECT HEADINGS LANGUAGE: NECESSITY OR A LUXURY?	170
Lilia UCRAINEȚ UTILIZAREA SISTEMULUI CZU ÎN BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ USARB: STUDIU DE CAZ / USING THE UDC SYSTEM IN THE USARB SCIENTIFIC LIBRARY: A CASE STUDY	174
AUTORII / AUTHORS	184
GALERIE-FOTO / PHOTO-GALLERY	188

str. Pușkin, 38, Bălți, MD 3121 Republica Moldova,
tel/fax: (0231) 52445, email: lib.univ.usarb.md web: <http://lib.univ.usarb.md>

COLLOQUIA BIBLIOTHECARIORUM IN MEMORIAM FAINA TLEHUCI, ediția a VIII-a

Joi, 20 februarie 2020, ora 08.00

Locul de desfășurare: Biblioteca Științifică USARB, Sala de Conferințe, et. 2

PROGRAM

08.00 - 08.10 Înregistrarea participanților

08.10 - Inaugurarea Colloquia Bibliothecariorum

Mesaje de salut: Rectorat USARB

COLLOQUIA BIBLIOTHECARIORUM IN MEMORIAM FAINA TLEHUCI 2013-2020
Mihaluța Lina, director adjunct BȘ USARB

Sesiunea de comunicări:

SECȚIUNEA

***Colecțiile Bibliotecii- grija și mândria unui adevărat
Bibliotecar***

Alexe Rău- Om, bibliotecar, scriitor, filosof

Țurcan Elena, bibliotecar, Mihaela Staver, bibliotecar principal
Serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing

Colecția „Ioan Nicoric” - 10 ani de succes

Cristian Elena, șef serviciu,
Serviciul Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale

Petre Ispirescu „ Împărat al basmelor” – 190 de ani de la naștere

Barbaroș Veronica, bibliotecar, Luchianciuc Natalia, bibliotecar,
Serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing

Scriitori români traduși în alte limbi

Ababili Lilla, bibliotecar, Cazacu Gabriela, bibliotecar principal,
Serviciul Comunicarea colecțiilor. *Programe infodocumentare. Marketing*

Biblioteca universitară în paginile ziarului „Vocea Bălțului” (1991-2011)

Cecan Svetlana, bibliotecar, Cucu Adela, bibliotecar principal,
Serviciul Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale

Terapie prin lectură

Răileanu Ludmila, șef serviciu, Lisii Ala, bibliotecar,
Serviciul Comunicarea colecțiilor. *Programe infodocumentare. Marketing*

Laureații Premiului NOBEL pentru Literatură 2009-2018 în colecțiile Bibliotecii Științifice USARB

Angela Hăbășescu, bibliotecar, Luchianciuc Natalia, bibliotecar,
Serviciul Comunicarea colecțiilor. *Programe infodocumentare. Marketing*

Laboratorul de creație al scriitorului austriac Peter Handke, laureat al Premiului NOBEL pentru Literatură 2019

Iulic Margarita, bibliotecar, Vacarciuc Valentina, bibliotecar
Serviciul Comunicarea colecțiilor. *Programe infodocumentare. Marketing*

„Дарители Историй” в мире литературных премий: участие библиотекарей в процессе присуждения премий в США, Великобритании и России.

Șulman Marina, bibliotecar, Spînu Polina, bibliotecar
Serviciul Comunicarea colecțiilor. *Programe infodocumentare. Marketing*

Не живите в городе, где нет собак: Эрнест Сетон Томпсон - ученный и художник, писатель и поэт.

Șulman Marina, bibliotecar,
Serviciul Comunicarea colecțiilor. *Programe infodocumentare. Marketing*

SECȚIUNEA

Bibliotecile viitorului: posibilități infinite

Repozitoriul Instituțional Open Research Archive (ORA) USARB: studiu bibliometric

Purici Aliona, bibliotecar,
Serviciul Comunicarea colecțiilor. *Programe infodocumentare. Marketing*

Resurse electronice pentru cercetare și instruire

Topalo Valentina, bibliotecar principal,
CD ONU, CIUE, Serviciul Comunicarea colecțiilor. *Programe infodocumentare. Marketing*

Impactul resurselor științifice electronice abonate de BȘ USARB pentru cercetarea Componentelor simbolice în semantica frazeologismelor

Dascal Olga, bibliotecar,
Serviciul Comunicarea colecțiilor. *Programe infodocumentare. Marketing. BȘ USARB*
Covalciuc Lucia, prof. de limbă română, Colegiu Pedagogic „Ion Creangă” din Bălți

Tradițional și online în activitatea Oficiului de referințe al BȘ USARB

Pogrebneac, Tatiana, bibliotecar,
Serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing

Conținutul consumului informațional în mediul universitar

Găină Diana, bibliotecar,
Serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing

**Изучение информационных потребностей пользователей Научной библиотеки
БГУ им. Алеку Руссо**

Iavorscaia Liliana, șef oficiu, Belcovscaia Galina, bibliotecar,
Serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing

Educația utilizatorilor pentru cultura informației – condiție primordială a profesionalismului viitorului specialist

Nagherneac Anna, bibliotecar principal,
Serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing

**Ссылочно-справочный аппарат как составная часть языка предметных рубрик
необходимость или роскошь**

Aculova Taisia, bibliograf principal,
Serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing

Utilizarea sistemului CZU în Biblioteca Științifică USARB: studiu de caz

Ucrainet Lilia, bibliotecar,
Serviciul Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale

Expoziții:

- **CONTRIBUȚII VALOROASE PENTRU PATRIMONIUL NAȚIONAL:** apariții editoriale bălțene în anii 2018-2019
- **CARTE RARĂ ȘI SFÂNTĂ: Donația lui Ioan Vasile Nicorici**
- **LAUREAȚII PREMIULUI NOBEL ÎN COLECȚIILE BIBLIOTECII ȘTIINȚIFICE USARB**
- **LAUREAT AL PREMIULUI NOBEL PENTRU LITERATURĂ 2019- PETER NANDKE, scriitor, dramaturg de origine austriacă**

Echipa de organizare:

Elena HARCONIȚA, directorul Bibliotecii Științifice (elena.harconita@mail.ru)

Lina MIHALUȚA, director adjunct (aculina12@mail.ru)

Igor AFATIN, director adjunct Informatizare și activități în rețea (iga_ike@mail.ru)

Ludmila RĂILEANU, șef serviciu (nycolii@mail.ru)

Valentina TOPALO, bibliotecar principal (waleandrew@gmail.com)

Silvia CIOBANU, bibliotecar principal (sciobanu64@gmail.com)

Mihaela STAYER, bibliotecar principal (stayer.mihaela@gmail.com)

CZU [027.7:061.3]

COLLOQUIA BIBLIOTHECARIORUM „FAINA TLEHUCI” 2013-2019

Lina MIHALUȚA

Stimați colegi, participăm la cea de a VIII-a ediție a Colloquia Bibliothecariorum „Faina Tlehuci” organizat anual, începând cu anul 2013. În acest timp am vorbit diferit despre personalitatea Faina Tlehuci, care pe 23 februarie ar fi atins vârsta de 97 ani, cea care i-a consacrat Bibliotecii 40 de ani, una dintre cele 665 de personalități legendare, incluse de Iurie Colesnic în Enciclopedia Femei din Moldova (Chișinău: Museum, 1999), a rămas în memoria celor care au cunoscut-o și care i-au moștenit cea mai valoroasă avere – Biblioteca universitară.

Excelent profesionist în domeniul biblioteconomiei, Om Emerit al Culturii din R.S.S.M. și U.R.S.S., Eminent al Învățăământului Public din R.S.S.M., deținătoarea medaliei Meritul Civic, membru de Onoare al Senatului Universității de Stat „A. Russo” din Bălți, personalitate, care a marcat nu numai viața municipiului Bălți, lăsând o urmă impresionantă în spațiul acestuia, în viața Institutului și a Universității bălțene, dar și pe harta istorică a biblioteconomiei naționale.

În cele ce urmează, Vă propunem o succintă retrospectivă a desfășurării Colloquia Bibliothecariorum „Faina Tlehuci”, care se organizează anual în luna februarie, structurată în două secțiuni, adunând în acest răstimp peste 110 articole cu o tematică laborioasă și diversă, inițiativa și moderatoarea evenimentului fiind Dna Directoare Elena Harconița.

Cu primul mesaj de felicitare către acest eveniment a venit de la București, Domnul Doctor-arhitect Alexandru Budișteanu, Doctor Honoris Cauza al Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, Ofițer al Ordinului Național al României „Serviciul credincios”, Membru al Consiliului Științific al Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului (INST) al Academiei Române, Președinte Emerit al Filialei din România a Uniunii Internaționale a Vorbitorilor de Limba Engleză (ESU) și nu în ultimul rând prietenul Bibliotecii, care ne-a oferit cu discernământ prețioase publicații. În discursul său Domnul Al. Budișteanu susține că „În consecință tot ce se întâmplă în cadrul Bibliotecii Științifice a Universității „Alec Russo” are foarte multă importanță pentru mine. Sunt unul dintre cei, care admiră activitatea desfășurată de un colectiv de oameni competenți și devotați cauzei lor, care sub conducerea atât de competentă a doamnei Directoare Elena Harconița, ridică mereu - pe plan național și internațional - standardele calitative ale activității acestei instituții de elită a Republicii Moldova. Un alt element foarte important al relației mele cu această minunată Bibliotecă este faptul, că biblioteca mea personală, care conține circa 8 800 de cărți, este promisă - ca după decesul meu - să ajungă în patrimoniul Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți.”

În fiecare an cu „plecășiune de respect și admirație pentru regretata Faina Tlehuci” vine inginerul Radu Moțoc, membrul de Onoare al Senatului USARB, secretarul Asociației Pro Basarabia și Bucovina, Filiala „Costache Negri” din Galați. „Cunoscând în detaliu colaborarea noastră și admirând la superlativ personalitatea „Doamnei”, mi-am permis în calitatea mea de Membru de Onoare al Senatului Universității să fac o propunere acum câțiva ani, Senatului Universității „Alec Russo”: „Pentru contribuția adusă la construirea, organizarea, dezvoltarea și prestigiul adus Universității din Bălți, propun ca denumirea acestui

edificiu să fie: „Biblioteca Universitară Faina Tlehuci”. Este de admirat tradiția onorată de actuala conducere a Bibliotecii, de a organiza o manifestare consacrată „Doamnei”, pentru a readuce în actualitate amintirea unei mari personalități, dar și un anumit mod de a conduce o instituție de cultură într-o perioadă deosebit de dificilă.”

La fel, în cadrul primei ediții a *Colloquia Bibliothecariorum* „Faina Tlehuci” *IN MEMORIAM FAINA TLEHUCI* doamna directoare Elena Harconița ne-a amintit/relatat cum „A construit Faina Tlehuci biblioteca cu propriile sale mâini, cu inima și cu sufletul”, „Faina TLEHUCI în istoria biblioteconomiei”; Valentina Topalo „Un nume pentru istoria bibliotecilor”; Marina Șulman „Наши предшественницы: истоки библиотечного дела в Бэлць”, „К 90-летию со дня рождения госпожи Фаины Аркадьевны Тлехуч”; Olga Dascăl „Жизненные принципы - ключ к успеху госпожи Фаины Аркадьевны Тлехуч”.

Pe parcursul acestor ani, i-am avut participanți pe rectorul, primii-prorectori ai USARB-ului, colegi din instituțiile similare din Chișinău, de la Biblioteca Științifică Centrală „A. Lupan” a Academiei de Științe a Moldovei, Biblioteca Universității de Stat de Educație Fizică și Sport, Departamentul Informațional Biblioteconomic al Universității Libere Internaționale a Moldovei, Biblioteca Institutului de Științe ale Educației din R. Moldova, cinstind memoria unui bibliotecar cu renume – Faina Tlehuci.

Prima secțiune, intitulată **Colecțiile bibliotecii - grija și mândria unui adevărat bibliotecar**, însumează peste 65 comunicări care ne vorbesc despre particularitățile de dezvoltare a colecțiilor, în special prin donații și proiecte de investiții, prezentarea unor compartimente valoroase de carte, studii bibliometrice asupra conținutului colecțiilor, istoria și prezentul cercetărilor bibliografice instituționale, studii privind rolul donațiilor și a schimbului interbibliotecar în îmbogățirea colecțiilor, perlele valoroase din colecțiile particulare, galeria de tablouri - parte a patrimoniului cultural USARB, cele mai solicitate surse de informare din colecția Săli de lectură și Săli de Împrumut, viața și activitatea scriitorilor, operele diversilor scriitori din Colecția de carte rară.

A doua secțiune **Bibliotecile viitorului: posibilități infinite**, conține peste 45 articole și este consacrată reflectării modului în care se aplică în Bibliotecă noile tehnologii informaționale și comunicaționale: webul Bibliotecii, bazele de date pentru utilizatori, serviciile electronice, contorizarea lor ca măsură a eficienței activității bibliotecare, subiecte ce țin de promovarea virtuală a Bibliotecii și bibliotecarilor USARB prin servicii și produse moderne, investiții europene în USARB, despre Centrele de Informare și documentare ale organizațiilor/structurilor internaționale, studii statistice privind serviciile electronice de pe site-ul și blogurile Bibliotecii, facilitățile academice a Platformei Research4Life, portalului OpenEdition, etc., prezența cercetătorilor USARB în baza de date europeană CEEOL, apariția rubricii Media de pe site-ul Bibliotecii - filme, spoturi, tutoriale video în contextul priorităților de promovare a bibliotecilor în anul 2019 .

De asemenea, au fost difuzate rezultatele diverselor sondaje *Biblioteca Științifică USARB în dialog cu utilizatorii; Lectura și calculatorul în viața utilizatorilor USARB; Contribuții personale ale angajaților în dezvoltarea Bibliotecii Științifice USARB și altele.*

Nu o singură dată, doamna directoare Elena Harconița ne-a relatat despre evoluția și calitatea capitalului uman de la 2001 până în prezent, despre realizările

și succesele bibliotecarilor USARB - cea mai de preț valoare a instituției, datorită căroră Biblioteca continuă să mențină tradițiile și să implementeze inovațiile.

În fiecare an au fost trecute în revistă aparițiile editoriale bibliotecare ale anilor respectivi ca de exemplu: *Materialele conferinței internaționale „MISISQ: Implicare. Creativitate. Durabilitate”*, *Colloquia Bibliothecariorum*, Ediția a I – VII-a, trei din ele 2013, 2014, 2016 fiind apreciate cu Premiul ABRM în cadrul Concursului național „Cele mai reușite lucrări în domeniul biblioteconomiei și științele informării”, bibliografia *Carte rară în limba rusă din colecțiile Bibliotecii Științifice USARB*, revista *Confluente Bibliologice*, enciclopedia *Personalități bălțene*, realizată de autori inclusiv cu contribuția colaboratorilor Bibliotecii.

În acești ani, participanții au avut ocazia să vizualizeze secvențe din video - filmul *Faina Tlehuci – Membru de Onoare al Senatului* (8 octombrie 2001), să audieze discursul prezentat de Faina Tlehuci la Jubileul de 50 de ani ai Bibliotecii Științifice, precum și de diverse expoziții: *Daruri de Carte Rară: Asociația Pro Basarabia și Bucovina, Filiala „Costache Negri” din Galați; Ioan Vasile Nicorici din Bălți; Rare, prețioase, unice; Cercetarea bibliografică: trecut, prezent și viitor; Dimensiunile creativității*, organizate cu multă grijă de Valentina Topalo, Elena Scurtu, Elena Cristian, Svetlana Cecan.

Atmosfera deosebită a acestor zile a fost creată de oamenii care cu multă energie pozitivă și pasiune, și-au depănat amintirile, și-au împărtășit cunoștințele, au demonstrat că se află în deplină armonie unii cu alții, cu sine însăși, cu propria memorie care le menține viu trecutul, pentru a asigura prezentul și a construi viitorul.

În concluzie, a-și dori să accentuez, că investigațiile efectuate, spectrul larg de subiecte abordate, elucidarea componentei practice vin să sporească calitatea și relevanța serviciilor infobibliotecare, diversificarea și modernizarea activității bibliotecii moderne în continuare.

**SECȚIUNEA
COLECȚIILE BIBLIOTECII -
GRIJA SI MÂNDRIA UNUI ADEVĂRAT BIBLIOTECAR**

CZU 02(478)(092)

ALEXE RĂU - OM, BIBLIOTECAR, SCRIITOR, FILOSOF (1953-2015)

ALEXE RĂU - MAN, LIBRARIAN, WRITER, PHILOSOPHER (1953-2015)

Elena ȚURCAN, Mihaela STAVER

Abstract: *The USARB Scientific Library aims to gather all the materials related to the activity of the BiblioSpiritus Club. The materials include information about unforgettable meetings, a posthumous meadalion, a tribute to Alexe Rău, the well-known bibliologist, poet, philosopher and publicist, general director of the National Library of the Republic of Moldova.*

Keywords: *USARB Scientific Library, Alexe Rău, BiblioSpiritus Club*

Bibliolog, poet, eseist, dramaturg, filosof al culturii. S-a născut la 23 decembrie 1953, în com. Larga, r-nul Briceni în familia lui Alexa Rău și a Oliței Cernopisca. A decedat la 8 aprilie 2015, la Chișinău.

OM. „Prezență notorie în cultura națională, a înscris în paginile acesteia o întregă epocă care nu a însemnat doar realizări remarcabile în domeniul biblioteconomiei, ci și sensibilitate pentru valorile naționale, cultura și filozofia acestui popor, pe care o regăsim și resimțim în opera sa poetică și filozofică. A fost un etalon al intelectualului moldovean în tot ceea ce a făcut pentru domeniul căreia i s-a dedicat până la ultima suflare”.[1]

1975 - a absolvit Facultatea de Biblioteconomie și Bibliografie a Universității de Stat din Chișinău. A lucrat un an lector universitar la aceeași facultate.

BIBLIOTECAR. „Începând cu 1976 se încadrează în structurile Bibliotecii Naționale. Va suplini mai multe funcții și va urca mai multe trepte ierarhice atât în cadrul Bibliotecii Naționale, cât și în cel al Ministerului Culturii. Sub aspect teoretic în domeniul biblioteconomiei a fundamentat și a demonstrat necesitatea reformei bibliotecare în țară, a elaborat modelul cibernetic al managementului de bibliotecă.

Inițiază și contribuie la desfășurarea, în condițiile interdicțiilor puse de regimul comunist, a Festivalului de carte și poezie Eminesciana (1985-1986), fiind și unul din fondatorii anuarului „Patrimoniul: Almanahul bibliofililor din Moldova” (1977-1981). A stat la începuturile „Calendarului bibliotecarului” (din 2000 - „Calendar Național”). Elaborează, cu o echipă de experți, Programul Național de reformare a bibliotecilor din republică, de depozitare și orientare a acestor importante instituții spre valorile naționale perene și modelul strategic

al sistemului național de bibliotecă, elaborează concepția și inițiază înființarea Consiliului Biblioteconomic Național și a Școlii de Biblioteconomie din Moldova.

Inițiator al Salonului Național de Carte (în 2019 s-a desfășurat cea de-a XXVIII-a ediție); inițiator și organizator al simpoziunilor „Anul bibliologic” și „Valori bibliofile”. Lui A. Rău îi revine elaborarea Programului Național „Memoria Moldovei”, înființarea Ateneului „Moldova”, a Clubului biblioteconomiștilor din Moldova, editarea colecției de monografii și eseuri intitulată „Clio și Biblon” etc.

A elaborat concepția nouă, europeană a Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, care se implementează în cadrul reformei principale a acestei instituții, demarată în 1992, odată cu instalarea sa în postul de director general și până în ziua decesului său.

Fondator și redactor-șef al primei reviste de specialitate din Basarabia „Magazin Bibliologic”.

Este autorul unor proiecte de anvergură în biblioteconomia Moldovei: SIBIMOL (sistemul integrat al bibliotecilor informatizate din Moldova), Biblioteca Numerică a Republicii Moldova Moldavica, Biblioteca Numerică „Memoria Moldovei” ș.a.” [2]

„Biblioteca Națională are datul și misiunea de a fi un observator național în domeniul cărții, bibliotecii și lecturii. Una din modalitățile principale de promovare a acestei viziuni, de cointeresare a societății și a cetățenilor în asumarea acestui rol nou, sunt Premiile Naționale GALEX, instituite de Liga Bibliotecarilor și de Biblioteca Națională. Premiile Naționale GALEX sunt decernate anual în următoarele nominalizări: cel mai bun bibliotecar din bibliotecile naționale, cel mai bun bibliotecar din bibliotecile publice, cel mai bun om politic susținător al bibliotecilor, cel mai bun fondator de bibliotecă, cel mai bun scriitor promotor al cărții și lecturii, cel mai bun editor susținător al bibliotecilor, cel mai generos mecena al bibliotecilor, cel mai bun promotor și susținător al bibliotecilor, cărții și lecturii în mass-media, cel mai bun proiect biblioteconomic, cea mai bună lucrare (publicație) în bibliologie, biblioteconomie și știința informării, cel mai bun prieten filantrop al bibliotecilor, cel mai bun susținător și promotor al politicilor și programelor de valorificare a moștenirii culturale scrise în bibliotecă. Sunt posibile, în funcție de specificul fiecărui an, nominalizări speciale. În fiecare an este realizat, de asemenea, topul GALEX al celor mai buni bibliotecari ai anului. Premiile GALEX, viziunea GALEX semnifică modernitatea, calitatea și prosperitatea în domeniul nostru...” [3] a făcut să rămână, să persiste în urma sa dr. Alexe RĂU, președinte al LBRM, director general al Bibliotecii Naționale. Tangențe frumoase:

La 23 aprilie 2018, de Ziua Bibliotecarului, în cadrul evenimentului GALEX 2018, ediția a VIII-a, Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, director Elena Harconița, i-a fost decernat Premiul Național GALEX pentru Cel mai reușit proiect de promovare a imaginii Bibliotecii.

Anul 2019. Biblioteca Națională a găzduit Gala Laureatilor Premiilor Naționale GALEX, aflată la a noua ediție. Evenimentul a fost organizat în colaborare cu Liga Bibliotecarilor din Republica Moldova „Alexe Rău”, de Ziua Internațională a cărții și a drepturilor de autor, precum și de Ziua Bibliotecarului, marcată pe 23 aprilie. În cadrul festivității au fost decernate zece premii nominale și premii speciale.

Doamnei Elena HARCONIȚĂ, directorul Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, se acordă Premiului Național GALEX, categoria „Cel mai bun bibliotecar al anului din bibliotecile sistemului național de bibliotecă”.

„Plăsmuite în interiorul unei personalități bibliologice și biblioteconomice de mare valoare, scrise cu știință scriitoricească, dialogurile lui Alexe Rău sunt o pată de culoare în peisajul publicațiilor de specialitate de la noi, ne resuscită și ne surprind mentalitatea, înobilează (platonice) profesia noastră” ne relatează Emil Vasilescu, compozitor, pedagog, dirijor și violonist, animator al vieții culturale ploieștene.

Ion Ungureanu, fost ministru al Culturii și Cultelor, Artist al Poporului a formulat prin cuvinte crezul lui „Alexe Rău credea că prin carte Basarabia va renaște. El credea că cetatea cărții – biblioteca ne apără de invazii ostile, de invazia asupra istoriei noastre, de invazia asupra sufletului nostru. Cu 25 de ani în urmă, în acele vremuri de răscruce când l-am numit director al Bibliotecii „Krupskaia”, el a realizat un miracol: biblioteca din cea mai ideologizată instituție s-a transformat într-un centru de cultură, de culturalizare a publicului larg. Cine îl poate înlocui pe Alexe Rău? După spusele marelui poet român, Mihai Eminescu: Dragă Bibliotecă Națională, „La trecutu-ți mare, mare viitor”.

SCRIITOR. Fiind și un remarcabil om de cultură, Alexe Rău își dedică timpul și scrierii. Practică toate genurile literare, iar în anul 1995 devine membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova. 14 ani mai târziu îi este oferit titlul de membru al Uniunii Scriitorilor din România.

Debutază „editorial cu placheta „Spune ceva” (Ch., 1993), „Uniluconul” (Ch. 1997), „Nuca lui Nevermore” (Timișoara, 1999), în calitate de cercetător bibliolog tipărește cărțile de eseuri: „Există și un Dumnezeu al bibliologiei” (Ch., 2001), „Jurnal parizian” (Ch., 2001), „Ochiul din oglinda paginii” (Ch., 2002), „Pe noi nouă adu-ne” (Ch., Prut Internațional, 2003), „Magister dixit” (Ch., Museum, 2004), „Absența e mai mare ca prezența” (Ch., Museum, 2006), „Un fir de plumb atârnat de un lucru fragil și înaripat” (Ch., Museum, 2007), „Dialoguri” (Ch., Museum, 2011), „La verbvedere: eseuri” (Ch., Ulysse, 2012), „101 poeme” (București: Biodova, 2012); „Podul Mirabeau (poeme)” (Ch., Lumina, 2013); „Scherzo pentru regele Franței” (Iași: TipoMoldova, 2014).

Postmortem au apărut cărțile: „Sângele și apa” (Ch.: Draghiștea, 2015); „Din Manuscrisele lui Alexe Rău” (Ch., 2015); „Eglogi pariziene” (Ch., 2015); „Alexe Rău, Omul oglinzii polivalente”; „Ontologia scrisului” (Ch., Editura BNRM, 2016).

Este autorul a peste 820 de studii, articole, eseuri publicate în culegeri și ediții periodice de specialitate din Moldova, România, Rusia, Iugoslavia, SUA, Austria, Franța, Serbia, Canada, Belarus, Ucraina, țări în care a evoluat și cu comunicări la conferințe, simpozioane, seminare, colocvii de specialitate.

A redactat publicația „Datina Creștină”. A fost redactor-șef al „Gazetei bibliotecarului” și îngrijitorul mai multor volume de carte, unele deosebit de importante pentru RM.” [4]

„Poezia lui Alexe Rău este cuminte și vie totodată, cu pliere elegantă a observației, a meditației, a contemplării pe metafore și texte anterioare din Biblie, din textele reper ale literaturii universale, dar toate acestea se întâmplă de o manieră inconfundabilă” a expus Maria Șleahțișchi, doctor habilitat în filologie, conferențiar universitar.

FILOSOF. „Contribuțiile sale la dezvoltarea biblioteconomiei și, implicit, a științelor filosofice legate nu doar de dimensiunea teoretică, descriptivă și explicativă a acestora, ci și de dimensiunea lor practică, aplicativă. Astfel, activitatea de cercetare științifică pe care a desfășurat-o, complementară celei manageriale de bibliotecă, s-a situat întotdeauna la un înalt nivel calitativ. Prin comunicările științifice susținute și, mai ales, prin studiile și lucrările proprii a oferit practicienilor și teoreticienilor contribuții științifice importante pentru

dezvoltarea practicii și teoriei biblioteconomice” ne amintește Silvia Ghinculov, doctor în economie, lector superior. Director al Bibliotecii Științifice ASEM.

În domeniul filozofiei biblioteconomiei se impune prin elaborarea/evindiențierea bazelor filozofice ale biblioteconomiei și ale bibliologiei în general. Este îngrijitorul mai multor volume de carte, unele deosebit de importante pentru spiritualitatea noastră: E. Renan „Viața lui Iisus” (Chișinău, 1991), P. Ganenco „Scrieri istorice” (Chișinău, 2001) etc. A fost protagonistul rubricii Univers filosofic din emisiunea „Cultura azi” la TV Moldova 1. Studiile postuniversitare și le-a făcut la secția de doctoratură a USM (2006-2008), *Scrisul ca expresie a conștiinței și cale de cunoaștere a ființării* este tema autoreferatului tezei de doctor în filosofie.

„Dezghioacă fiecare cuvânt, pătrunde în esență, să-i prindă firul filosofic și să-i descopere izvorul...” este părerea lui Ion Șpac, fondator al bibliografiei literare din Republica Moldova.

DISTINCȚII. Contribuția lui Alexe Rău la dezvoltarea culturii Republicii Moldova a fost apreciată la nivel național și internațional, devenind astfel „deținătorul următoarelor titluri onorifice: Ordinul pentru merit în grad de comandor al României (2002), Diploma UNESCO (2002), Medalia UE (2001), Medalia de Aur a Fondului de Excelență din Geneva (2005), Ordinul de Onoare al Republicii Moldova (2010), Om emerit al Republicii Moldova (2012), Trofeul UNESCO (2012), Medalia „Meritul Civic” (1996), Medalia „Mihai Eminescu”, Diploma Uniunii Europene „Manager of XXI century” (Bruxelles, 2002), Premiul Fundației Culturale Române pentru cartea *Jurnal parizian* în cadrul Anul Literar 2001, Premiul „Octavian Goga” pentru cercetări în domeniul bibliologiei (Cluj, 1997), Premiul „Penița de aur” al revistei „Biblioteca” din București pentru eseistică bibliologică, Premiul pentru debut la Salonul de carte de la Cluj și Iași (1994), Premiul pentru eseu al Uniunii Scriitorilor din Moldova (2004). În perioada directoratului său, în anul 2012 Biblioteca Națională a Republicii Moldova a fost decorată cu Ordinul Republicii, în semn de „înaltă apreciere a meritelor deosebite în dezvoltarea Sistemului Național de biblioteci și pentru contribuție la salvagardarea patrimoniului național documentar”.[2]

„În 27 mai 2004 bibliotecarii bălțeni au fost actorii și spectatorii unui eveniment de excepție. Este vorba de inaugurarea Clubului bibliotecarilor universitari de la Bălți - *BiblioSpiritus*, în cadrul căruia a fost lansată opera cunoscutului bibliolog, poet, filosof și publicist Alexe Rău, director general al Bibliotecii Naționale a RM. Lansarea a durat câteva ore, Alexe Rău, cartea

Anul 2004. Biblioteca Științifică USARB. Deschiderea Clubului *BiblioSpiritus*. Alexe Rău în Clubul *BiblioSpiritus*

și bibliotecarii universitari s-au aflat în centrul unei interesante și consistente discuții.”[5]

Revista *Magazin bibliologic* din anul 2005, Nr. 3-4 la paginile 172-181 ne evocă sentimentele trăite acum 16 ani în evenimentul de deschidere a Clubului BiblioSpiritus. Mai jos reproducem câteva din intervențiile rostite la lansare: CLUBUL BIBLIO SPIRITUS DE LA BȘU „A. RUSSO”: obiective, priorități.

„Valorile nu le-am redus, ci din contra - le adăugăm zi de zi, le multiplicăm, dovadă fiind gândirea și inaugurarea acestui Club BiblioSpiritus, la propunerea a două bibliotecare ambițioase de la noi, Valentina Topalo și Silvia Ciobanu, mereu generatoare și realizatoare de idei noi. Prima întâlnire din acest Club este consacrată directorului general al Bibliotecii Naționale din Republica Moldova, dlui Alexe Rău, care și-a îmbogățit și continuă să-și îmbogățească viața adăugând și ani și viață anilor prin tot ceea ce a realizat în cei 30 de ani de activitate în cea mai importantă instituție a cărții din Moldova” menționează Elena Harconița, director Biblioteca Științifică USARB.”[5]

Au fost subliniate promovările, realizările, realitatea, schimbarea perspectivelor clubului. Determinarea obiectivelor prin redimensionarea conținutului și funcțiilor Bibliotecii și Bibliotecarului, ridicarea pregătirii profesionale. Propunerile pentru dezbateri, dialoguri profesionale, mese rotunde, simpozioane, sesiuni de comunicări și referate pe diverse probleme, inclusiv pe probleme de biblioteconomie. Ca rezultat vom obține: capacitate de adaptare, simț analitic, capacitate de sinteză, capacitate de decizie, simț al anticipației, spirit de inițiativă, perseverență, curiozitate intelectuală.

Regăsim următoarele articole: *Alexe Rău în Clubul Bibliospiritus*, Elena Harconița, director general al Bibliotecii, *Cartea ne-a adunat pe toți*, Valentina Topalo, șef Centru Activități Culturale și promoționale, *Biblioteca Națională formează imaginea culturală a țării*, Elena Scurtu, șef serviciu Documentare-Informare Bibliografică, *Magazinul Bibliologic*, Elena Stratan, șef serviciu Studii și Cercetări. Asistență metodică, *Alexe Rău: „Există și un dumnezeu al bibliologiei”*, Anișoara Nagherneac, bibliotecar principal, *Către Alexe Rău*, Silvia Ciobanu, șef serviciu Săli de lectură. *Linie de contur: poetul Alexe Rău*, Maria Șleahtițchi, poetă, dr. conferențiar, decan al Facultății Filologie, *Mai degrabă cărturar decât artizan*, Nicolae Leahu, scriitor, dr. conferențiar, șef Catedră Literatură Română și Universală, *Cărturarul Alexe Rău între Clio și Biblion*, Vasile Secrieru, bibliotecar principal, *Răsfoind Gazeta bibliotecarului*, Stela Garas, bibliotecar, *Frumoase impresii*, Ina Lupan, studentă, Facultatea Filologie, *...Cel ce spune ceva...*, Doina Rusu, studentă, Facultatea Filologie.

27 aprilie 2016. Omagiu la Bălți celui care a fost Alexe Rău!

„Zilele Bibliotecarului la Universitatea bălțeană au continuat în Clubul BiblioSpiritus al BȘ USARB, cu Medalionul Tributului universitarilor bălțeni Bibliotecarului ALEXE RĂU. Evenimentul, coordonat de Elena Harconița, directorul Bibliotecii a fost moderat de către Valentina Topalo, șef Centru Manifestări Culturale, CD ONU, CIUE.”[6]

Deschiderea solemnă a lucrărilor a demarat cu un mesaj din partea doamnei Lina Mihaluța, directorul adjunct al Bibliotecii Științifice. Prezentarea expoziției *Tributul universitarilor bălțeni Bibliotecarului ALEXE RĂU și Alexe Rău: Curriculum Vitae* a revenit Valentinei Topalo, șef Centru Manifestări Culturale.

Medalional a inclus prezentările: *Alexe Rău bibliograf*, Lilia Ababii; „*Patrimoniul*” – *Almanahul bibliofililor din Moldova* (Alexe Rău, redactor-sef al publicației), Elena Cristian; *Alexe Rău redactor-șef Magazin Bibliologic și Gazeta bibliotecarului Mihaela Staver*; *Calendar și Calendare*, Svetlana Cecan; *Alexe Rău – promotorul Salonului Internațional de Carte și al Festivalului Național al Cărții și Lecturii*, Lilia Ucrainet; *Alexe Rău în publicații periodice*, Olga Dascal; *Alexe Rău în publicațiile periodice muzicale: Universul muzical și Realități culturale*, Elena Țurcan; *Alexe Rău – Jurnal Parizian*, Margarita Iulic, Lilia Melnic, Gabriela Cazacu.

„Pe 5 mai, în ședința Clubului BiblioSpiritus, bibliotecarii universitari au continuat Medalionalul consacrat lui Alexe RĂU, regretat biblioteconomist și mare om de cultură. Lecturile profunde ale operei literare și filosofice, au generat prezentările, recitalul de poeme și interpretări muzicale din creația scriitorului” [6]: *Un fir cu plumb atârnat de un lucru fragil și înaripat* de Alexe Rău, Diana Găină; *Dialoguri* de Alexe Rău, Polina Spînu; *Vino, muzică* de Alexe Rău : „*Tâlcuri vechi*” spre innoirea vieții, Elena Țurcan; *Nu sunt împărat și nici proletar* de Alexe Rău, Elena Țurcan, Margareta Iulic; *Există și un Dumnezeu al Bibliologiei*, Ala Lîsii, Angela Habasescu; *Pe noi nouă adu-ne* (poeme) de Alexe Rău, Antonina Antonova, Natalia Muratova, Natalia Luchianciuc, Ludmila Răileanu; *Manuscrisele* lui Alexe Rău, Valentina Topalo; *Importanța lui Alexe Rău pentru biblioteconomia națională*, Elena Harconița.

Moderatorul evenimentului a fost Valentina Topalo, șef Centru Manifestări culturale, CD ONU, CIUE.

27 aprilie, 2017. Ziua națională de sensibilizare privind bibliotecile.

Mihaela Staver, bibliotecar principal, vine cu prezentarea *Bibliologi notorii ai Republicii Moldova* unde alături de Alexandru David (1910–1935), Petru Ganenco (1934–1999), Ion Madan (1935–2008), Ion Șpac (1930), Claudia Balaban (1941), Lidia Kulikovski (1951), Silvia Ghinculov (1954), Ludmila Corghenci (1955), Vera Osoianu (1955), Elena Harconița (1955), Nelly Țurcan (1960), Natalia Cheradi (1966), Mariana Harjevschi (1977) îl regăsim și pe Alexe Rău (1953–2015).

Anul 2020. *Colloquia Bibliothecariorum IN MEMORIAM FAINA TLEHUCI*, ediția a VIII-a, 20 februarie 2020. Elena Țurcan, bibliotecar, vine cu comunicarea *Alexe Rău – om, bibliotecar, scriitor, filosof* pentru ca ulterior să fie adunate toate materialele într-o culegere.

Potrivit academicianului Valeriu Matei: „*Alexe Rău a fost unul dintre cărturarilor importanți, deosebiți pe care Basarabia i-a dat în sec. XX. O personalitate care a reușit să așeze, să statornicească o instituție într-o perioadă neașezată.*”

Alexe Rău a fost bibliotecarul numărul 1 în Moldova. Și asta în condițiile în care biblioteca Republicii Moldova are preponderent chip de femeie, „de bunicuțe”. Dar „*cuiburile de înțelepciune ale țării*” – bibliotecile – îl impuneau pe Alexe Rău, ca pe un harnic om al cărții, la preocupări pentru domeniul bibliologiei, al filozofiei, al istoriei cărții și tiparului, managementului cultural și cel al biblioteconomiei. „*Activitatea de punere în valoare a diversității creației contura conștiința înaltă a lui Alexe Rău de slujitor al cărții, contribuind constant la transformarea evenimentelor răzlețe în fapte de cultură. Or, dincolo de constatarea că se produc noi semnificații în artă se situează conștiința celui care miza pe acțiunea practică a comunicării asupra sensibilității cititorului și a receptorului de artă și de cultură.*”[7]

Omul Dreptei Cumpene, „*Viața și activitatea lui Alexe Rău s-a aflat permanent în atenția publicului, căruia îi revine grija să-i păstreze cu pietate numele.*”[8]

BIBLIOGRAFIE:

1. *A fost un etalon al intelectualului basarabean...* [online][citat 19 febr. 2020]. Disponibil: <http://bibliopolis.hasdeu.md/index.php?bpa=2455>
2. *Alexe Rău* [online] [citat 19 febr. 2020]. Disponibil: https://ro.wikipedia.org/wiki/Alexe_R%C4%83u
3. RĂU, Alexe. *GALEX – o nouă viziune asupra relațiilor bibliotecii cu societatea* [online] [citat 19 febr. 2020]. Disponibil: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Galex2015.pdf>
4. *Calendarul Național 2018*. Chișinău: [S. n.], 2017, pp. 233-234.
5. Clubul BiblioSpiritus: obiective, priorități. In: *Magazin bibliologic*. 2005, nr. 3-4, pp. 172-181.
6. *Evenimente 25 aprilie, 5 mai*. TRIBUTUL UNIVERSITARILOR BĂLȚENI BIBLIOTECARULUI ALEXE RĂU [online] [citat 19 febr. 2020]. Disponibil: <http://tinread.usarb.md>
7. BANTOȘ, Ana. *Alexe Rău, călcând ușor pe muchia poeziei* [online] [citat 19 febr. 2020]. Disponibil: <http://limbaromana.md/index.php?go=articole&n=2343>
8. *Necrolog Alexe Rău* [online] [citat 19 febr. 2020]. Disponibil: <http://old.mc.gov.md/ro/content/necrolog-alexe-rau>

CZU 025.22:[244:027.7]

COLECȚIA IOAN NICORICI - 10 ANI DE SUCCES

10 YEARS OF SUCCESS OF IOAN NICORICI COLLECTION

Elena CRISTIAN

Abstract: *In 2010, the „Ioan Nicorici” collection was established, in honor of the inhabitant of Bălți municipality. The donation counts 750 copies in 694 titles, in 7 languages (Romanian, Russian, Slavonic, German, Latin, Greek, French). Over 500 books, including nine titles of periodicals, make up the collection of old and rare books, treasures of the past, which were used for church reading and singing and which is the most visible testimony of the continuity of the Romanian spirit. The collection belonged to the one who was a worthy servant of GOD, to the priest Gheorghe Armașu (1914-1992), the fearless owner and keeper of the valuable spiritual library. For 10 years, the USARB Scientific Library has been dedicated to the mission of contributing to ensuring access to the documentary resources from the “Ioan Nicorici” collection.*

Keywords: *Ioan Nicorici collection, priest Gheorghe Armașu, collection success rate, impact indicators, Bible books, liturgical books, serial publications, articles, studies, presentations, communications, exhibitions, promotional materials, Ex-libris, autographs and dedications, the Nicorici family*

Colecția „Ioan Nicorici” a fost inaugurată în anul 2010 în contextul prilejuit de aniversarea a 65 de ani de la formarea Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți și a BȘ USARB. Primele cărți din colecție au fost achiziționate începând cu luna februarie 2010, când locuitorul mun. Bălți, Ioan Vasile Nicorici a donat bibliotecii un prețios tezaur de carte religioasă. Valentina Topalo, în articolul Dimensiunile unui Lunar ecologic și spiritual (Confluințe bibliologice. Rev. de biblioteconomie și șt. informării. – 2006. – Nr 1-2. – P. 17-19), menționează că Ioan și Maria Nicorici, păstrătorii colecției începând cu anul 2002, se înscriu în șirul activităților organizate, cu prezentarea expoziției de carte religioasă, cu genericul „Colecții și colecționari bălțeni”. Prin această expoziție, Ioan Nicorici, aduce omagiu valorilor în care Preotul Gheorghe Armașu a crezut neabătut, a știut să prețuiească cartea sufletul și mirajul ei unic, să respecte credința cu secretă patimă, nesuferind adulterii, ripostând adversarilor, având parte de enoriași admiratori. Oricum, pentru cei 2 400 de vizitatori ai Bibliotecii, expoziția a fost o incursiune într-un timp revolut Bisericii, cărții religioase, așa cum le-a colectat întâi preotul cărturar, apoi păstrate de bibliofil. http://dspace.usarb.md:8080/jspui/bitstream/123456789/3614/1/Topalo_V_dimensiunile.PDF

Proprietarul valorilor de patrimoniu, Ioan Nicorici, își exprimă în actul de donație marea satisfacție că această bogăție de documente scrise

„va susține firul tradițiilor întru păstrarea și sporirea cunoștințelor despre istoria civilizației, cultura națională, valorile moral-spirituale”. <https://issuu.com/bibliotecastiintificauniversitaraba/docs/v-topalo2conf-110126071831-phpapp01>

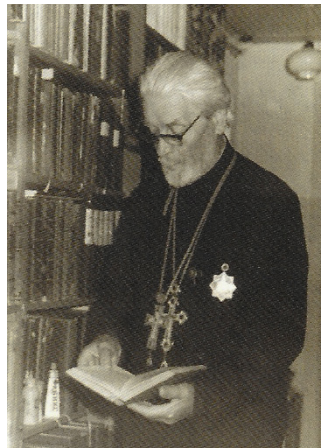
Colecția „Ioan Nicorici”, reunește 750 documente în 694 de titluri, în limbile: română, rusă, slavonă, germană, latină, greacă, franceză. Colecția a fost adunată pe parcursul întregii vieți de către regretatul preot și cărturar Gheorghe Armașu, din satul Petreni, raionul Drochia, omorât mișelește de niște bestii în 1992, în propria-i casă. Acest fond constituie o comoară neprețuită de cărți pentru viață. Valoarea cărților constă în învățătura sacră cuprinsă în ele, în faptul că au fost tipărite la cele mai mari centre din București, Cernăuți, Chișinău, Kiev, Sankt-Petersburg, Moscova, Viena și Roma.

Preotul Gheorghe Armașu s-a născut la 25 ianuarie 1914 în satul Domulgeni, jud. Soroca. A studiat la Seminarul Teologic din Chișinău, apoi la Facultatea de Teologie din Cernăuți pe care a absolvit-o în anul 1941.

A slujit la Bisericile „Sf. Ap. și Ev. Ioan” din satul Vetreanca, jud. Hotin, „Acoperemântul Maicii Domnului” din satul Moșani, jud. Soroca.

În anul 1945 părintele Gheorghe a fost arestat și condamnat la 10 ani privațiune de libertate, petrecând anii de detenție într-un lagăr din regiunea Vorkuta, RASS Komi. După eliberarea din lagăr în 1954, părintelui i-a fost aplicată o altă sentință – domiciliu forțat în regiunea Vorkuta.

Din 1957 timp de 3 decenii, a păstorit credincioșii din satul Petreni, Drochia. Slujbele divine în Biserica „Nașterea Maicii Domnului” din Petreni, s-au săvârșit fără întrerupere datorită rezistenței împotriva ideologiei comuniste a preotului paroh și a enoriașilor.

Pe parcursul vieții sale, părintele Gheorghe Armașu a adunat o impunătoare bibliotecă. Avea cunoștințe enciclopedice, era și un adevărat poliglot.

După grele suferințe, la 19 februarie 1992 părintele își încheie drumul vieții pământești.

La 23 februarie, după săvârșirea Sf. Liturghii și a Slujbei înmormântării părintele a fost înmormântat în curtea bisericii din Petreni. *Protoiereu Ioan Lisnic (blog Univers Spiritual)* <http://protioanlisnic.blogspot.com/2017/10/preotul-gheorghe-armasu-condamnat-la-10.html>

Tematica publicațiilor este variată, dar predomină lucrările din domeniul teologiei și istoriei, sfârșitul secolul al XVIII-lea începutul secolului al XX-lea,

cuprinzând documente religioase din categoriile:

- cărți biblice
- cărți liturgice
- cărți cu conținut dogmatic
- cărți istorice
- cărți cu conținut moralizator
- publicații seriale

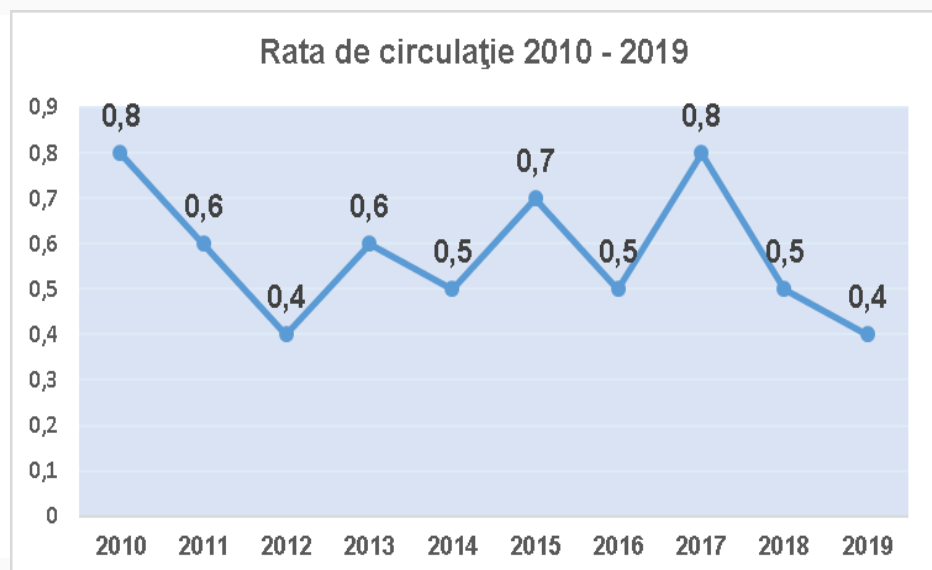
http://libruniv.usarb.md/xXx/reviste/confbib/articole/2010_1-4/5Confl%201-4%202010%20fin.pdf

Încrederea acordată de către Domnul Ioan Vasile Nicorici determină BŞ USARB să depună eforturi pentru valorificarea, securitatea și păstrarea în condiții corespunșătoare, promovarea în cadrul diverselor activități culturale, precum și implementarea noilor servicii în comunicarea eficientă, creșterea ponderii colecției.

Gestionarii colecției sunt convingși că: „Toate succesele în promovare, valorificare le datorăm faptului că, în toate acțiunile, am fost consecvenți. Din momentul inaugurării, urmăm cursul comunicării prin diverse activități de cercetare și culturale. De 10 ani echipa de bibliotecari depun eforturi care confirmă că suntem deschiși pentru utilizatori”.

Pe parcursul anilor au fost lansate diverse concepte de prezentare a colecției. Aceasta oferă posibilitate de utilizare sigură și convenabilă în procesul de studii, cercetare, astfel, utilizatorii obțin informații în managementul diverselor resurse informaționale.

10 ani, pentru valorificare e o istorie lungă, o istorie care continuă și care credem că va fi tot mai plină de exemple de succes prin colaborarea cu utilizatorii. În acești ani au fost realizate o gamă de activități: articole, studii, prezentări, comunicări, expoziții, materiale promoționale etc.. http://libruniv.usarb.md/images/pdf/strategii_politici/Donatori.pdf

Indicatorii de impact reprezintă nivelul de succes atins în ceea ce privește valorificarea și promovarea colecției. În anii 2010 și 2017 a fost înregistrată cea mai mare circulație de 0,8.

Anul 2010 - prezentate două comunicări științifice: Nicorici, Ioan. Cartea - păstrătoare a culturii, valorilor morale și spirituale naționale; Ciobanu, Petru. Valori culturale - religioase păstrate în colecția „Carte rară”, masterand al Universității „1 decembrie 1918” din Alba-Iulia, și alte comunicări ale bibliotecarilor.

Anul 2017 - organizarea a 3 expoziții online cu documente din Colecția „Ioan Nicorici”; prezentarea colecției grupului de preoți înmatriculați la modulul psihopedagogic USARB din cadrul Centrului de Formare Profesională Continuă.

Anul 2015 – elaborarea catalogului, Cărți cu autograf și dedicații. Vol. 2, cu un subcapitol, Colecția „Ioan Nicorici”, care cuprinde cărți cu autograf și dedicații; Lunarul ecologic și spiritual CU FAȚA SPRE TERRA; organizată expoziției, CARTE RARĂ ȘI SFÂNTĂ. Donația lui Ioan Vasile Nicorici din Bălți.

Anul 2013 - la împlinirea a 90 de ani de la alegerea, investirea și instalarea ca Episcop al Hotinului, Mitropolitului Visarion Puiu, la Roman și Bălți (Republica Moldova), oaspeții, preoții, autorități locale, membrii Asociației „VISARION PUIU” au fost informați cu cele mai valoroase cărți din colecție.

Anul 2018 - Simpozionul Științific Internațional „VALORI BIBLIOFILE” – 2018, ediția a XXVII-a, și multe alte activități care s-au realizat pe parcursul anilor. În continuare prin alte exemple concrete se va demonstra indicele de succes al colecției.

Articole în reviste de specialitate: peste 50 (selectiv)

1. **Ciobanu, Petru.** Valori culturale - religioase păstrate în colecția „Carte rară” / Petru Ciobanu // Confluente bibliologice. Rev. de biblioteconomie și șt. informării. – 2011. – Nr 1-2. – P. 81-87. – ISSN 1857-0232 <http://libruniv.usarb.md/xXx/reviste/confbib/confbib.html>
2. **Cristian, Elena.** Cărți cu autograf, dedicații, Ex-libris și supralibros în colecțiile Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo”, Bălți / Elena Cristian // Magazin bibliologic : Revistă științifică și bibliopraxiologică. – 2017. – Nr 3-4. – P. 112-124. – ISSN 1857-1476
3. **Harconița, Elena.** Comunicat pe marginea lucrărilor Conferinței Aniversare a Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți / Confluente bibliologice. Rev. de biblioteconomie și șt. informării. – 2011. – Nr 1-2. – P. 48-53. – ISSN 1857-0232.
4. **Nagherneac, Anna.** Presa românească veche - oglindă a trecutului nostru istorico-cultural / Anna Nagherneac // Confluente bibliologice : Rev. de biblioteconomie și șt. informării. – 2013. – Nr 1-2. – P. 79-85. – ISSN 1857-0232.
5. **Nicorici, Ioan.** Cartea - păstrătoare a culturii, valorilor morale și spirituale naționale / Ioan Nicorici // Confluente bibliologice. Rev. de biblioteconomie și șt. informării. – 2011. – Nr 1-2. – P. 166-171. – ISSN 1857-0232.
6. **Spînu, Polina.** Dezvoltarea colecțiilor Bibliotecii Științifice USARB în anii 2010-2017 / Polina Spînu // Confluente bibliologice : Rev. de biblioteconomie și șt. informării. – 2019. – Nr 1-2. – P. 22-29. – ISSN 1857-0232.
7. **Topalo, Valentina.** Susținerea informațională și documentară a cercetărilor universitare / Valentina Topalo // BiblioScientia. – 2011. – Nr. 5. – P. 61-68 ; <http://biblioscientia.asm.md/archive.php?bvpv=46>
8. **Colecția „Ioan Nicorici” în lucrări bibliografice, peste 35 (selectiv)**

Catalogul lucrărilor editate de bibliotecarii universității bălțene / Elena Harconița, Lina Mihaluța, Elena Stratan ; lector: G. Mostovic ; red. bibliogr. : L. Mihaluța ; indexuri : A. Nagherneac ; design/tehnored.: S. Ciobanu ; Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alec Russo” Bălți. – Bălți, 2010. – 118 p. – (Biblioteca Științifică - 65) ; http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/publ_bcii/catalog.pdf

Cărți cu autograf și dedicații: catalog / Lina Mihaluța, Elena Cristian, Svetlana Cecan; red. res.: E. Harconița ; red. bibliogr.: Lina Mihăluța; design/cop.: S.Ciobanu; machetare/tehnored.: S. Ciobanu, A. Antonova; Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți. – Bălți, 2015. – 315 p. – (Colecția Vestigia semper Adora). – ISBN 978-9975-50-151-4. – Vol. II. – 2015. – 350 p. : il. – ISBN 978-9975-50-152-1; <https://ru.scribd.com/doc/311591252/Mihalu%C5%A3a-Lina-Carte-cu-autograf-%C5%9Fi-dedica%C5%A3ii-catalog-Bibl-%C5%9Et-a-Univ-de-Stat-Alec-Russo-din-B%C4%83l%C5%A3i-Lina-Mihalu%C5%A3a-Elena-Cristian-Svetlana>

Manifestări științifice organizate în Biblioteca Științifică USARB în anii 2005-2015 / Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți ; alcăt.: Elena Harconița (resp. de ed.)), E. Stratan, Gh. Palii ; design/cop./machetare/tehnored. : S. Ciobanu. – Bălți, 2015. – 116 p. – ISBN 978-9975-50-147-7.

Relevanță și calitatea formării universitare: competențe pentru prezent și viitor : Materialele Conf. Șt. Intern. consacrate celor 70 de ani de la fondarea universității bălțene din 8 oct. 2015 : [în vol.] / col. de red.: E. Harconița, L. Mihaluța, V. Topalo, E. Stratan. – Bălți : [S. n.], 2016. – Vol.3. – 138 p. : tab., fig. – ISBN 978-9975-50-179-8. <http://www.calameo.com/read/001133349189475bc6229>; http://tinread.usarbmd:8888/tinread/fulltext/usarb/conf_2015.p

Colloquia Bibliothecariorum „Faina Tlehuci”, colloquia (3 ; 2015 ; Bălți). Colloquia Bibliothecariorum „Faina Tlehuci”, ed. a 3-a, 20 febr. 2015 [online] / red. resp.: Elena Harconița ; colegiul de red.: Lina Mihaluța, Elena Stratan ; rez. în lb. engl.: V. Topalo ; design/cop./machetare: Silvia Ciobanu. – Bălți : Bibl. Șt., 2016. – 135 p. – ISBN 978-9975-50-181-1. Disponibil: http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/bsu2/coll_tlehuci3.pdf

Prezentări în cadrul conferințelor/proiectelor

1. COLLOQUIA PROFESSORUM „TRADIȚIE ȘI INOVARE ÎN CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ”. Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, (2010 - 2019) <https://media.usarb.md/2019/09/27/colloquia-professorum-traditie-si-inovare-in-cercetarea-stiintifica-editia-a-ix-a/>
2. Colloquia Bibliothecariorum „Faina Tlehuci” = Colloquia Bibliothecariorum „Faina Tlehuci”, Biblioteca Științifică USARB, (2012-2019) <http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/>
3. Conferința Științifică aniversară Biblioteca Științifică - 65 de ani în rolul de partener și inovator al procesului educațional și de cercetare științifică universitară (15 decembrie 2010; Bălți) <https://zenodo.org/record/1420105#.Xk-i8SgzaM8>
4. Conferința Științifică a Bibliotecii: Cercetări biblioteconomice în anul 2011: constatări calimetrice (8 februarie 2012).
5. Conferința științifică internațională RELEVANȚA ȘI CALITATEA FORMĂRII UNIVERSITARE: COMPETENȚE PENTRU PREZENT ȘI VIITOR, Consacrată celor 70 de ani de la fondarea universității bălțene (8 octombrie 2015) <https://mecc.gov.md/ro/content/conferinta-stiintifica-internationala-relevanta-si-calitatea-formarii-univeristare>
6. Conferința de Inaugurare a Săptămânii Naționale de Sensibilizare

privind Bibliotecile / The Inaugural Conference of the Library National Awareness Day (26 aprilie 2017) <http://tinread.usarb.md/nou/Erasmus/erasmus.html>

7. Conferința anuală ABRM Transformăm Bibliotecile – Transformăm Comunitățile din 10 noiembrie, 2017 desfășurată la Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți.
8. Simpozionul Științific Internațional „VALORI BIBLIOFILE” – 2018, ediția a XXVII-a (14-15 iunie 2018) [Simpozionul Științific Internațional](#)
9. Proiectului „Early 19th Century Bessarabian Charters and Historical Documents” (21-23 martie 2018) <https://md.usembassy.gov/u-s-embassyministry-culture-launch-rare-book-collection-preservation-project/>

Expoziții tradiționale/online

Valori culturale religioase din Colecția „Ioan Nicorici” în cadrul Conferinței Științifice aniversară Biblioteca Științifică – 65 de ani în rolul de partener și inovator al procesului educațional și de cercetare științifică universală (15 decembrie 2010)

Carte Rară și Sfântă - donația lui Ioan Nicorici (24 octombrie 2013)

La 28 februarie 2013, la împlinirea a 90 de ani de la alegerea, investirea și instalarea ca Episcop al Hotinului, Mitropolitului Visarion Puiu, la Roman și Bălți (Republica Moldova), oaspeții, preoții, autorități locale, membrii Asociației „VISARION PUIU” au vizitat expoziția Colecția de Carte Rară Religioasă „Ioan Nicorici”, <http://libruniv.usb.md/>

Rare, prețioase, unice. Colecția de carte religioasă „Ioan Nicorici” (14 octombrie 2016)

Din colecția de cărți rare [online] / Elena Cristian, Svetlana Cecan. – Bălți, 2017. Disponibil: <https://www.slideshare.net/libruniv/elena-cristian-svetlana-cecan-din-colecia-de-cari-rare>

Cărți cu autograf și dedicații în colecțiile Bibliotecii Științifice USARB [online] / Svetlana Cecan, Elena Cristian. – Bălți, 2017. Disponibil: <https://www.slideshare.net/libruniv/svetlana-cecan-elena-cristian-valori-bibliofile-cu-supralibros-i-exlibris-n-colecia-bibliotecii-tiinifice-usarb>

Valori bibliofile cu supralibros și Ex-libris în colecția Bibliotecii Științifice USARB [online] / Svetlana Cecan, Elena Cristian. – Bălți, 2017. Disponibil: <https://www.slideshare.net/libruniv/svetlana-cecan-elena-cristian-valori-bibliofile-cu-supralibros-i-exlibris-n-colecia-bibliotecii-tiinifice-usarb-81453032>

Un *prețios* tezaur de *carte religioasă*, Colecția „Ioan Nicorici”, expoziție prezentată grupului de preoți înmatriculați la modulul psihopedagogic USARB din cadrul Centrului de Formare Profesională Continuă, 11.05.2017. <http://tinread.usarb.md/>

Daruri de carte rară (16 mai 2018)

Impresii după prezentarea expozițiilor

Azi 11 mai 2017, am vizitat frumoasa Bibliotecă. Grupul de preoți înmatriculați la modulul psihopedagogic, am rămas plăcut surprinși încât am decis să ne aducem copii să facă cunoștință cu cartea. Preoții: Alexandru, Igor, David, Serghei, Serafim.

Prezentări video

Stiripozitive.eu - Miliardele de Bălți – de cuvinte din Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo”. (15 iunie 2017) <http://www.stiripozitive.eu>

[eu/libview.php?l=ro&idc=24&id=3526&t=/Locuri/Cultura/Video_MILIARDELE-DE-LA-BALI-de-cuvinte-din-Biblioteca-Stiintifica-a-Universitatii-de-Stat-Alecu-Russo](http://libview.php?l=ro&idc=24&id=3526&t=/Locuri/Cultura/Video_MILIARDELE-DE-LA-BALI-de-cuvinte-din-Biblioteca-Stiintifica-a-Universitatii-de-Stat-Alecu-Russo)

La Biblioteca Universității bălțene sunt păstrate cărți din secolul al XVIII-lea. Telecompania BTV – Bălți, în emisie 09.11.2017 https://www.facebook.com/btmoldova/videos/2044145735874361/?hc_ref=AR5k5AT-NiqSM-hfRPYQewz18ofl5WLayKj7o9z_QIIvnlMtdf2RqAG-STKqrOBjePg&pnref=story

Comorile Bibliotecii Științifice USARB la Postul TV Nord cu sediul la Bălți, 24.10.2018 <http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/noutati/34-evenimente/517-colectia-de-carte-rara-a-bsusarb>; <https://www.facebook.com/tvmoldova/videos/259122274795618/UzpfSTg1MzYzNjg3MTQ5MzlyMjoxMDEzMDcxMjkyMjE2NDQ1/>

Cea mai valoroasă colecție de cărți din nordul țării (Televiziunea Nordului) 22 octombrie 2018 <https://www.tvn.md/ro/cea-mai-valoroasa-colectie-de-carti-din-nordul-tarii.html>

Prezentări verbale musafirilor peste 50 (selectiv)

Elevilor de la Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” din Soroca, în cadrul vizitei BȘ USARB (06.02.2019)

Elevilor Liceului Jean de Lattre de Tassigny, orașul La Roche-Sur-Yon Cédex, regiunea Vendée, France (03.04.2019) <http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/noutati/34-evenimente/659-vizita-liceeni-franta>

Oaspeților de la BCU „Mihai Eminescu”, Iași, Camelia BOCA, șef Serviciu Relații cu Publicul și Împrumut interbibliotecar, președinte al Secțiunii Comunicarea Documentelor și Împrumut Interbibliotecar al ABR și Lorică LUCHIAN, BCU „Mihai Eminescu”, Iași (15.12.2018) https://www.flickr.com/photos/bsu_balti/sets/72157701454941572

Profesorul Antonio Ruiz Moya, șeful Departamentului Rețea IT și Comunicații la Facultatea de Informatică și Telecomunicații din Spania. (4 aprilie 2017)

În cadrul Zilelor culturii și artei franceze la USARB, membrii Orchestrei de muzică tradițională de la Conservatorul Nevers din Franța. (02.11.2017) <http://usarb.md/2017/11/04/zilele-culturii-si-a-artei-franceze-se-desfasoara-la-universitatea-din-balti/>

Oaspeților de la Iași, traducătorul Liviu Papuc și istoricul literar, Nicolae

În, 11 mai 2017, AM VIZITAT DRUMOSA BIBLIOTECA
GRUP DE PEREȚI, ÎNTRĂBUINȚI LA MOARUL
SINOPEDEA LOGIC. AM CUMPAR PŪCUT SURTRĂNȘI
LA ÎNCĂT AM ORĂS CĂMI MĂI SE FACE
UNOSTIȚĂ CA CARTEA ...
Pătr. Arhiepiscopul Ieremias, C. Leovae, R. Fierari
Pătr. Igor Caliga s. Polita s. Făcști
Pătr. Șimon Sorocanu Șimon Șimon
Pătr. Șerghi Șerghi s. Vala-Resului s. Făcști
Șimon David (Nico) Șimon
Arhiepiscopul Șimon Șimon Șimon
Șimon

Busuioc, (23 noiembrie 2017)

Fizicianul, dr., prof. univ., Roman Schrittwieser de la Universitatea din Innsbruck, Austria, (11 mai 2017)

Domnul Vasile Marina, viceministrului educației în vizită la BȘ USARB (20.10.2016)

Prezentări anuale a publicațiilor seriale din Colecția „Ioan Nicorici”

Universul publicațiilor periodice: Presa scrisă, ediții rare, vestigii clare ale trecutului nostru, în fața studenților de la Facultatea de Litere, specialitatea „Jurnalism și procese mediatică” la disciplina Presa Scrisă (2014 – 2019) revistele: *Episcopia Hotinului : Foaie eparhială oficială*, 15 ianuarie 1936; *Candela. Revista teologică și bisericească*. Publicată de profesorii de Teologie de la Universitatea Regele Carol al II-lea din Cernăuți (1882-1946) etc.. <http://libruniv.usarb.md/xXx/reviste/confbib/confbib.html>

Lunar ecologic și spiritual CU FAȚA SPRE TERRA

Carte religioasă din Colecția „Ioan Nicorici”, promovată în cadrul lunarului de la Facultatea de științe reale, economice și ale mediului, catedra de Științe ale naturii și agroecologice. (01.04.2015) <https://ru.calameo.com/books/001133349f270dbe68c2e><https://ru.scribd.com/document/260566411/CU-FA%C5%A2A-SPRE-TERRA>

Comunicări peste 35 (selectiv)

Perle valoroase în colecțiile particulare *Colloquia Bibliothecariorum IN MEMORIAM FAINA TLEHUCI*, ediția a VII-a, 22 februarie 2019 (BȘ USARB) <http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/noutati/34-evenimente/610-colloquia-tlehuci-2019>

Din colecția de cărți rare în cadrul Conferinței de Inaugurare a Săptămânii Naționale de Sensibilizare privind Bibliotecile (26 aprilie 2017) <http://dspace.usarb.md/index.php/ro/despre-noi/51-proiecte/proiect-lnss/activitati-lnss/144-saptamina-sensibilizare>

Diversificarea colecțiilor BȘ USARB în corespundere cu tendințele moderne de activitate ale bibliotecii în cadrul COLLOQUIA PROFESSORUM „TRADIȚIE ȘI INOVARE ÎN CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ”, ediția a VIII-a, 12 octombrie 2018 <http://libruniv.usarb.md/index.php/en/what-s-on/34-evenimente/508-conferinta-traditie-innovare>

Ex-Libris și SupraLibros – simboluri ale creației artistice, ornamente ale cărților noastre în cadrul Conferinței anuale *Colloquia Bibliothecariorum IN MEMORIAM FAINA TLEHUCI*, ediția a VI-a, 23 februarie 2018 (23.02.2018 BȘ

USARB) <http://libruniv.usarb.md/index.php/en/what-s-on/34-evenimente/358-colloquia-bibliothecariorum-2018-23-feb>

Cărți personalizate cu elemente simbolice și decorative din colecția Bibliotecii Științifice – comunicare (23 aprilie 2018) <https://www.slideshare.net/libruniv/elena-cristian>

Materiale promoționale:

- Structuri și colecții (colecții speciale) Ghid pentru utilizatori / Univ. de Stat „Alec. Russo”; alcăt.: E. Cristian; red. coord. Elena Harconița; red.: Lina Mihaluța, Elena Stratan. – Bălți, 2016. – 4 p.;
- Serviciul Organizarea și coservarea colecțiilor: [pliant] / Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alec. Russo”; alcăt.: E. Cristian; coord. E. Stratan; machetare/design: Silvia Ciobanu. – Ed. a 6-a. – Bălți, 2016. – Pliant;
- Structuri și Colecții pentru extinderea accesului la informare și documentare: [pliant] / Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alec. Russo”; alcăt.: E. Cristian; coord. E. Stratan; machetare/design: Silvia Ciobanu. – Ed. a 6-a. – Bălți, 2016. – Pliant;
- Colecția de Documente Rare: [pliant] / Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alec. Russo”; alcăt.: E. Cristian; coord. E. Stratan; machetare/design: Silvia Ciobanu. – Ed. a 6-a. – Bălți, 2016. – Pliant;
- Colecții particulare: [pliant] / Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alec. Russo”; alcăt.: E. Cristian; coord. E. Stratan; machetare/design: Silvia Ciobanu. – Ed. a 6-a. – Bălți, 2016. – Pliant;

> Colecția de carte religioasă „Ioan Nicorici”

http://libruniv.usarb.md/888/interad/falltest/bib_usarb/autograf_2.pdf
http://libruniv.usarb.md/confbib/articole/2011_1-2/81-87.pdf

Donată în anul 2010

Colecția a provenit din donația locuitorului mun. Bălți, Ioan Vanile Nicorici, care a aparținut regretatului preot și cărturar Gheorghe Armașu, din satul Petreni, raionul Drochia, omorât mijlește de niște beștii în 1992, în propria casă.

Conține 694 titluri de cărți în 750 de exemplare, 8 titluri / 50 volume de periodice în limbile română, rusă, slavonă, germană, latină, greacă, franceză. Documentele din colecție datează din secolele 18 până în secolul 20 și însumă cărțile în limbile (română, rusă, slavonă, germană, latină, greacă, franceză). Exemplarele din colecție sunt îmbogățite cu ex-librisul donatorului.

Tematică: Cărți Biblice, cărți liturgice, cărți cu conținut dogmatic, cărți istorice, cărți cu conținut moralizator, reviste.

Localizare: Serviciul Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale, parter, tel. 52 417, e-

> Colecția de carte religioasă „Ioan Nicorici”

http://libruniv.usarb.md/888/interad/falltest/bib_usarb/autograf_2.pdf
http://libruniv.usarb.md/confbib/articole/2011_1-2/81-87.pdf

Donată în anul 2010

Colecția a provenit din donația locuitorului mun. Bălți, Ioan Vanile Nicorici, care a aparținut regretatului preot și cărturar Gheorghe Armașu, din satul Petreni, raionul Drochia, omorât mijlește de niște beștii în 1992, în propria casă.

Conține 694 titluri de cărți în 750 de exemplare, 8 titluri / 50 volume de periodice în limbile română, rusă, slavonă, germană, latină, greacă, franceză. Documentele din colecție datează din secolele 18 până în secolul 20 și însumă cărțile în limbile (română, rusă, slavonă, germană, latină, greacă, franceză). Exemplarele din colecție sunt îmbogățite cu ex-librisul donatorului.

Tematică: Cărți Biblice, cărți liturgice, cărți cu conținut dogmatic, cărți istorice, cărți cu conținut moralizator, reviste.

Localizare: Serviciul Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale, parter, tel. 52 417, e-mail: elena.cristian12@gmail.com

Prezentarea Colecției în mediu informațional online

Pagina Web Colecții <http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/resurse/colectii>

Plasarea informației privind documentele din colecție în Repozitoriul Instituțional ORA USARB <http://dspace.usarb.md:8080/jsui/>

Blogul BȘ USARB în dialog cu cititorii <http://bs-usarb.blogspot.com/>

Platforme și biblioteci deschise: Calameo, ISSUU, Scribd, Slideshare, Wikipedia etc.

Ex-librisul donatorului

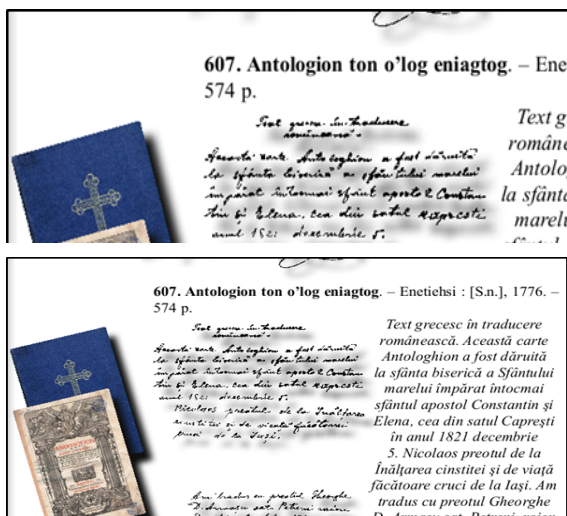
În cadrul acestei colecții toate documentele sunt îmbogățite cu ex-librisul donatorului, care reprezintă capul de zimbru cu stea între coarne, siglele D (stânga) și R (dreapta) și doi pești alăturați, și un alt ex-libris: Cărțile salvate de preotul Theodor (Gheorghe) Armașu de urgia focului vandal comunist.

Cărțile dețin autografe și dedicații

Această carte Antologhion a fost dăruită la sfânta biserică a Sfântului marelui împărat întocmai sfântul apostol Constantin și Elena, cea din satul Caprești în anul 1821 decembrie 5. Nicolaos preotul de la Înălțarea cinstitiei și de viață făcătoare cruci de la Iași. Am tradus cu preotul Gheorghe D. Armașu sat. Petreni raion Drochia 20 febr. 1960.

Însemnări manuscrise: Biblioteca parohiei Izvoare, jud. Soroca; Anastas imatar mic Propria Cântărețului parohiei Varticantilor, 1923 August ziua 27/9; Патеръ Эммануилъ Штангъ N 12; Biblioteca Protopresviteriei Cernăuțului N 19; Acest tipicon este tipărit în anul 1826. De la comuna bisericească Criciova jud. Severin Pr. Silviu Secoscin; Cartea aceasta este de la Gheorghe Rusnac-Marcu. Ca amintire părintelui Gheorghe Armașu.

607. Antologion ton o'log eniagtog. – Ene 574 p.

Sunt guerra in Teodusea...
Acum este cartea Antologhion a fost dăruită la sfânta biserică a sfântului marelui împărat întocmai sfântul apostol Constantin și Elena, cea din satul Caprești anul 1821 decembrie 5.

Text gromâne Antolo, la sfântii marelui

607. Antologion ton o'log eniagtog. – Enetielsi : [S.n.], 1776. – 574 p.

Sunt guerra in Teodusea...
Acum este cartea Antologhion a fost dăruită la sfânta biserică a sfântului marelui împărat întocmai sfântul apostol Constantin și Elena, cea din satul Caprești în anul 1821 decembrie 5. Nicolaos preotul de la Înălțarea cinstitiei și de viață făcătoare cruci de la Iași. Am tradus cu preotul Gheorghe D. Armașu sat. Petreni raion Drochia 20 febr. 1960.

Text grecesc în traducere românească. Această carte Antologhion a fost dăruită la sfânta biserică a Sfântului marelui împărat întocmai sfântul apostol Constantin și Elena, cea din satul Caprești în anul 1821 decembrie 5. Nicolaos preotul de la Înălțarea cinstitiei și de viață făcătoare cruci de la Iași. Am tradus cu preotul Gheorghe D. Armașu sat. Petreni raion Drochia 20 febr. 1960.

Figura și personalitatea lui Gheorghe Armașu se profilează din toate dedicațiile care apar pe cărțile religioase: Preot Gheorghe Armașu Vitreanca Hotin 10 Decembrie 1939 Cartea aceasta este scrisă de Teofilact Garschi – Vezi – Xpucm. Чтение 1901 – ноябрь стр. 707; Pr. Gheorghe Armașu Vitreanca – Hotin 20 martie 1942; Preot Gheorghe D. Armașu s. Petreni r. Drochia 10 octombrie 1957.

Autografele despre episcopia Hotinului: Biserica Ortodoxă Romană Sfinții Împărați Constantin și Elena: Aparținând Bibliotecii bisericii cu hramul „Sfinții Voevozi” din orașul Bălți Protoereul Silvestru Vatrîci anul mântuirii 1939; Donații Bibliotecii cancelariei sft. Episcopii a Hotinului Bălți V. Ciureanu-Bodești. http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/bib_usarb/autograf_2.pdf

Donațiile familiei Nicorici

Ioan și Maria Nicorici, au dăruit și o colecție de cărți din domeniul științelor naturii. Valoarea acestor documente constă în susținerea activității de informare și documentare necesară realizării temelor de studii, cercetare-dezvoltare din cadrul Facultății de Științe ale Naturii și Agroecologie, înființată în 2003, astăzi specialitatea Științe ale Naturii și Agroecologie în cadrul Facultății de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, astfel utilizatorii beneficiind de informațiile importante în domeniul dat. http://libruniv.usarb.md/images/pdf/strategii_politici/Donatori.pdf

Concluzii:

- De 10 ani Biblioteca Științifică USARB s-a dedicat misiunii de a contribui la asigurarea accesului la resursele documentare din Colecția „Ioan Nicorici”.
- Sărbătorim aniversarea cu o prezentare de responsabilitate în semn de recunoștință pentru Domnii, Gheorghe Armașu și Ioan Nicorici, și cei care au contribuit la succesul colecției - bibliotecari, cadre didactice, utilizatori.
- Colecția de Carte Religioasă Ioan Nicorici, este utilizată în pregătirea pentru studii, cercetare și investigație.

Acum după 10 ani de promovare dorim în continuare succes.

CZU 821.135.1.09-343"18"(092)

**PETRE ISPIRESCU „ÎMPĂRAT AL BASMELOR ” –
190 DE ANI DE LA NAȘTERE**

190TH BIRTHDAY OF PETRE ISPIRESCU, „KING OF FAIRY TALES”

Veronica BARBAROȘ, Natalia LUCHIANCIUC

Abstract: *This article is dedicated to the 190th birthday of Petre Ispirescu, Romanian folklorist and storyteller. In this paper are listed publications with and about author from the collection of USARB Scientific Library, which reflects the creation left by the folklorist to his contemporaries, but also to future generations.*

Keywords: *Petre Ispirescu, aromanin folclorist, storyteller, anniversary, BȘ USARB collection, generation*

Opera lui Petre Ispirescu este o perlă prețioasă în șiragul moștenirii noastre literare. Circulând pe cale orală, reproduse în cărțile de școală, publicate în numeroase ediții, scriile sale pline de optimism și înțelepciune populară s-au bucurat de prețuirea oamenilor. Zeci de mii de exemplare sunt răspândite și popularizate cu dragoste. Aceasta este răsplata poporului liber, care știe să prețuiască cum se cuvine pe aceia care s-au făcut purtătorii năzuințelor sale.
(Ion Stavaruș)

Petre Ispirescu, editor, folclorist, povestitor, scriitor și tipograf român s-a născut într-o familie modestă, din București, în mahalaua Pescăria Veche. Tatăl său a fost frizer, dar darul povestirii l-a moștenit de la mama sa, care provenea din Transilvania. Nu s-a lăsat învins de greutate și, datorită felului său de a fi, datorită muncii sale a fost apreciat și sprijinit de dascăli, prieteni, de scriitori celebri și oameni de valoare ai literaturii române. Fără să fi avut avere, poziție socială sau școala pe care alții au avut-o a reușit în viață, a rămas un nume cunoscut posterității și ne-a înfrumusețat tuturor copilăria.

A avut 10 copii și a pus pe picioare tipografii, asociații. A plecat de la cele nici 4 clase absolvite și a ajuns director de ziar, patron, scriitor. Poate nu s-a gândit că va rămâne cunoscut mai ales pentru poveștile sale. Dar noi toți am ajuns, datorită lui, să le citim și să le îndrăgim. Le-a scris și publicat în ziare și reviste accesibile publicului larg, pentru a putea să fie citit de lume, pentru a putea, într-un fel, să educe și să servească spre pildă și învățătură celor care le citeau. El însuși a fost un model demn de urmat.

Activând ca director general la tipografia jurnalului „Naționalul” a avut ocazia să întâlnească în redacția tipografiei mulți oameni de cultură ai vremii, i-a cunoscut pe Nicolae Filimon, Ion Ghica, D. Bolintineanu și a lucrat cu Ion Ionescu

de la Brad, care tipărea în aceeași tipografie „Țăranul Român”, în ale cărui pagini și-a publicat și Ispirescu întâiul său basm „Povestea lui Făt-Frumos” sau „Tinerete fără de bătrânețe și viață fără de moarte”.

Tot în această gazetă a mai publicat încă cinci basme, din care primele trei le-a retipărit, tot în 1862, într-o broșură intitulată „*Basme sau legende populare*.” Astfel s-a pus temelia celei mai frumoase colecții de basme populare românești. Timp de un deceniu, autorul nu a publicat nici un basm.

În 1872 apare cea de-a doua serie de basme: „*Legendele sau basmele românilor*”, „*Ghicitori și proverburile*” cu prefață de B. P. Hașdeu. Cu un an mai târziu scoate de sub tipar la marea tipografie a Laboratorilor români „*Snoave sau povești populare*”. În 1876 apar „*Isprăvile și viața lui Mihai Viteazu*.” În 1879 sub influența lui A. I. Odobescu imprimă volumul „*Din poveștile unchiului sfătos*” - basme păgânești. Cu trei ani mai târziu publică principala operă a vieții sale „*Legende sau basmele românilor*”, adunate din gura poporului, unde figurează 37 din cele mai frumoase basme, cu o prefață de Vasile Alecsandri.

În 1882 a publicat volumul „*Legende sau basmele românilor*”. Ultimul basm tipărit de Petre Ispirescu a fost „*Sarea în bucate*” în luna noiembrie 1887 în „*Revista Nouă*”, fiindcă în dimineața zilei de 21, aceeași lună un atac de congestie cerebrală l-a frânt pentru totdeauna. Mai puțin răsplătit pe timpul vieții sale, Ispirescu a ajuns să fie, așa cum spunea Alecsandri, „citit de toată lumea, basmele și legendele lui fiind unele din cele mai cunoscute și îndrăgite de toți copiii”. Este cunoscut mai ales datorită activității sale de culegător de basme populare românești pe care le-a repovestit cu un har remarcabil.

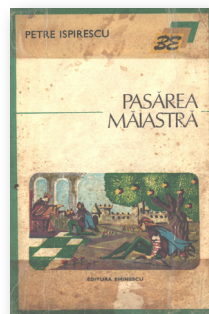
Utilizatorii Bibliotecii Științifice USARB beneficiază de opera renumitului scriitor, folclorist și povestitor român Petre Ispirescu, care a salvat de la dispariție și uitare inestimabile comori ale epicii populare românești. Una dintre cele mai valoroase cărți ale sale în colecția BȘ USARB sunt „*Basme alese*” tipărită la București 1933. Basmele din publicația dată sunt extrase din volumul editat de Ispirescu în 1882. O altă operă importantă a scriitorului Petre Ispirescu este „*Legendele sau basmele românilor*” Vol. 1, București editura „Ancara”. Volumul reprezintă un studiu asupra lui Petre Ispirescu, cuprinzând: Vasile Alecsandri despre Petre Ispirescu. Al. Odobescu despre Petre Ispirescu. Barbu Delavrancea despre Petre Ispirescu precum și scrisori inedite ale folcloristului. În introducere Eugen Lovinescu menționează „Publicând *Legendele sau Basmele Românilor*” ale lui Petre Ispirescu într-o ediție de de trei volume, punem și valoarea culegerii de basme și datele mai însemnate ale vieții modestului „culegător tipograf” sub auspiciile a trei mari scriitori...”

Volumele sunt localizate în fondul rar al serviciului Organizarea, conservarea colecțiilor, acestea fiind donate bibliotecii de către Dan-George Dimitrescu.

O altă lucrare a folcloristului ce datează din 1965 este „*Basme*” cu prefață și note de Corneliu Bărbulescu tipărită la editura Tineretului, colecția Biblioteca școlarului. Această operă a fost reeditată și în anul 1969. Traducătorul, folcloristul Corneliu Bărbulescu menționează: „*Basmele lui Ispirescu, deși sunt profund populare prin esență și formă, s-au impus alături de capodoperele literaturii scrise, demonstrând vigoarea și calitatea creațiilor artistice izvorâte*

din experiența de viață, din tradițiile și năzuințele maselor populare. De la tipărirea celui dintâi basm al lui a trecut peste o sută de ani, și basmele i-au fost citite până acum de toate generațiile de școlari, au fost de multe ori punctul de plecare în vorbirea vie, au fost de multe ori exemple pentru scriitori, au însoțit pas cu pas dezvoltarea culturii limbii românești.”

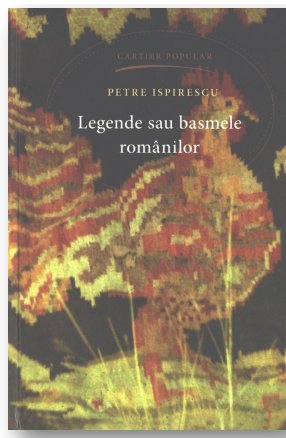
„*Pasărea măiastră*”: Povești alese din „*Legende sau basmele românilor*” este o altă creație inedită a tipografului Petre Ispirescu, apărută la București editura „*Eminescu*” în anul 1974 cu o prefață de Ion Roman. Cartea face parte din colecția particulară „*Mircea Druc*”.

În 1981 și 1986 la editura „*Minerva*” au fost reeditate lucrarea „*Basmele românilor*” cu postfață și bibliografie de Viola Vancea, susținând: „*Antologia de față a urmărit o relevare a tensiunii dramatice dintre real și fantastic, dintre imaginar și realitatea diurnă, dintre etic și impulsul, aspirația gratuității confundându-se, suprapunându-se impulsului creator, demiurgic.*”

Editura „*Hyperion*” în 1991 și 1993 reeditează volumul de „*Basme*” cu cuvânt înainte de Virginiu Ene, remarcând că „*Imensul număr de basme și celelalte creații populare, culese în trecut sau recent, dovedesc, fără putință de tăgadă, înțelepciunea poporului, faptul că folclorul este un izvor nesecat de apă vie, din care își trage seva literatura cultă, iar teoria care susține că, odată cu dezvoltarea civilizației, literatura populară va dispărea, nu are nici o valabilitate, că folclorul are o tinerețe fără bătrânețe și o viață fără de moarte.*”

Cea mai recentă scriere a marelui folclorist Petre Ispirescu în Biblioteca Științifică USARB este volumul „*Legende sau basmele românilor*” Ed. a 5-a., Chișinău: Cartier, 2017. Vasile Alecsandri în prefață menționează: „*A te interesa de aceste basme feerice este un lucru natural; a le feri de nimicirea la care ar fi expuse cu timpul este o dorință patriotică; însă a ști de a le păstra naivitatea poetică a graiului povestitorilor de la șezători este o operă din cele mai meritorii. Acest merit l-ai avut d-ta, domnule Ispirescu, eu te felicit cu toată sinceritatea unui admirator al poeziei poporului nostru pentru modelul iscusit cu care ai cules și ai publicat importanta colecție ce ai întreprins cu multă osteneală și mari sacrificii.*”

„*Pasărea măiastră*”: Povești alese din „*Legende sau basmele românilor*” este o altă operă inedită a tipografului Petre Ispirescu, apărută la București editura *Eminescu* în anul 1974 cu o prefață de Ion Roman. Cartea face parte din colecția particulară „*Mircea Druc*”

„*Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte*” prefață și post față de Constantin Mohanu-Lovișteanu. Susținând: „*O prețuire maximă acordă *Eminescu* primului basm publicat de Petre Ispirescu: „*Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte*”, despre care crede că importalizează unul din miturile cele mai semnificative din câte a păstrat poporul nostru, „*geniul neîmbătrânit al istorie noastre.*”*

„Basmеle lui Ispirescu, deși sânt profund populare prin esență și formă, s-au impus alături de capodoperele literaturii scrise, demonstrând vigoarea și calitatea creațiilor artistice izvorâte din experiența de viață, din tradițiile și năzuințele maselor populare. De la tipărirea celui dintâi basm al lui a trecut peste o sută de ani, și basmele i-au fost citite până acum de toate generațiile de școlari, au fost de multe ori punctul de plecare în vorbirea vie, au fost de multe ori exemple pentru scriitori, au însoțit pas cu pas dezvoltarea culturii limbii românești.” Corneliu BĂRBULESCU.

Referințe bibliografice:

1. ANGHELESCU, Mircea. *Întroducerea în opera lui Petre Ispirescu*. București: Ed. Minerva, 1987. 144 p.
2. ISPIRESCU, Petre. *Basme, legende, snoave*. București: Ed. Doina, [S. a.], pp. 9-14. ISBN 978-9193-18-8.
3. ISPIRESCU, Petre. *Legende sau basmele românilor*. Chișinău: Ed. Cartier, 2017, pp. 5-6. ISBN 978-9975-86-126-7.
4. MOHANU-LOVIȘTEANU, Constantin. In: *Tinerete fără bătrânețe și viață fără moarte*. Chișinău: Ed. Prut-Internațional, 2006, pp. 5-14. ISBN 978-9975-69-104-8.
5. STĂVARUȘ, Ion. *Prăslea cel voinic și merele de aur*. Bucureștii: Ed. Pentru lit., 1962. pp. 5-6.
6. <http://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A6775/pdf>
7. <https://www.ro.biography.name/scriitori/8-romania/138-petre-ispireescu-1830-188>
8. <https://bibliotecaalexandrudonici.wordpress.com/2017/11/20/petre-ispireescu-un-imparat-al-basmelor/>
9. <https://bibliodevafiliala3.wordpress.com/2012/11/27/petre-ispireescu-la-125-de-ani-de-la-trecerea-in-nefiinta>

CZU 821.135.1.09 : 81`25

SCRIITORI ROMÂNI TRADUȘI ÎN ALTE LIMBI

ROMANIAN WRITERS TRANSLATED INTO OTHER LANGUAGES

Lilia ABABIL, Gabriela CAZAC

Abstract: *The article emphasizes the importance and value of Romanian literature and the role of translations in the universal heritage. There is also a table showing the names of Romanian writers which are translated into other languages, whose works we can find in BS USARB collection.*

Key words: *translation, literary work, classic romanian writers, romanian writers*

Traducerea este arta de a reda un text într-o altă limbă, arta de a recompuce o lucrare fără a-și pierde aroma originală sau de a găsi un înlocuitor analog. Traducerea trebuie să dețină aceeași idee, informație ca și originalul. Să păstreze toate particularitățile originalului fiindcă relația dintre concepte similare și semnele lor de limbă relevante sunt diferite. Traducerea este necesară pentru comunicarea eficientă dintre oameni, pentru promovarea culturii unei țări sau a unei comunități. Opera literară înseamnă artă, iar traducerea acesteia trebuie să reflecte și să redea mesajul, nuanțele și emoțiile într-o formă cât mai apropiată. De aceea pentru a traduce o lucrare e necesar de a avea cunoștințe în istorie, sociocultură, etnocultură, semiotică. Traducătorul este un mediator între două comunități ce vorbesc limbi diferite, este persoana care descifrează mesaje dintr-o limbă într-o altă limbă. Acesta trebuie să dețină o serie de competențe precum cunoașterea aprofundată a limbilor de lucru și a limbii materne, cunoștințe de cultură generală din domenii cât mai variate, dar și precizie și acuratețe. În funcție de specificul activității profesionale, traducătorii pot fi grupați în următoarele categorii:

- interpreți;
- traducători specializați;
- traducători literari.

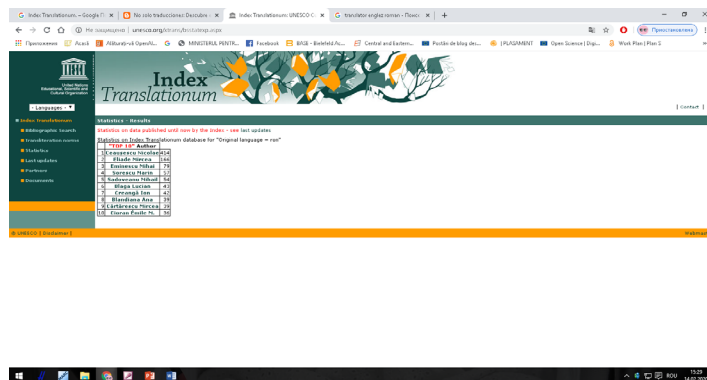
Traducătorii literari sunt cei care traduc operele literare, sunt cei care trebuie să cunoască bine operele pe care le traduc, termenii și limba literară. Traducerea literară este cea mai dificilă. Opera literară este o creație ce prezintă o mare varietate de forme, opere lirice, epice, dramatice aparținând diferitelor specii literare. Este un univers imaginar al unui autor. Opera literară este ca un ansamblu de evenimente depedente între ele, de aceea transmise într-o altă limbă trebuie să păstreze aceeași consecutivitate. Prin intermediul traducerilor popoare și culturi se apropie, se încrucișează și se îmbogățesc reciproc.

Cum este bine cunoscut, traducerile constituie principala modalitate de apropiere față de un scriitor străin. Numai prin intermediul lor diversitatea creativă a omenirii se face cunoscută. Acest proces a apărut din curiozitatea și interesul diferitelor popoare de a se deschide spre alte lumi, spre alte universuri cu mentalități, moravuri și trăsături diferite. Are loc un schimb de idei, teme și diverse mijloace de realizare artistică influențând în mod benefic progresul cultural și spiritual. În așa fel nimic din marea creație a geniului uman nu a rămas străină marelui public.

Scopul fundamental al oricărei biblioteci este satisfacerea cerințelor informaționale și de documentare ale utilizatorilor. Studiul de față urmărește acest scop și a apărut în urma unor observații duse de-a lungul timpului în ceea ce privește cerințele de lectură venite din partea utilizatorilor. Am avut două motive pentru care am dorit să efectuăm acest studiu:

- unul **intrisec** - de a sublinia importanța și valoarea literaturii române și rolul traducerilor literare în integrarea culturii române în patrimoniul universal;
- celălalt **utilitarist** - încercând să dăm un răspuns complet și relevant la întrebarea utilizatorilor: *Opera tradusă a căror scriitori români se regăsește în colecția BȘ USARB?*

Pentru identificarea numelor celor mai traduși scriitori români au fost analizate datele oferite de **Index Translationum** <http://www.unesco.org/xtrans/>, o bază de date care conține informații bibliografice cumulate despre cărțile traduse și publicate în aproximativ o sută din statele membre UNESCO și totalizează peste 2.000.000 de intrări în toate disciplinele: literatură, științe sociale și umane, științe naturale și exacte, artă, istorie și așa mai departe. Index Translationum este o bibliografie internațională a traducerilor, un instrument de neînlocuit pentru realizarea inventarelor bibliografice ale traducerilor la scară mondială. Conform acestui Index, cei mai traduși scriitori clasici români sunt: **Mircea Eliade, Mihai Eminescu, Marin Sorescu, Mihai Sadoveanu, Lucian Blaga, Ion Creangă, Emil Cioran**. În acelaș top pe poziția 8 și 9 sunt plasați **Ana Blandiana** și **Mircea Cărtărescu**. Ne bucură faptul că în proporție de 70% opera scriitorilor români nominalizați de Index Translationum în variantă tradusă se regăsește în colecția BȘ USARB (primul autor fiind exclus).

Colecția **Literatura română în alte limbi** este localizată în Sala de împrumut nr. 4 *Documente în limbi străine* înglobând un număr total de **293** documente. Pentru a oferi un răspuns cât mai complet, studiului au fost supuse și colecțiile de carte din Sala de lectură nr. 2 *Științe Filologice*, Sala de împrumut nr. 1 *Documente științifice / beletristică* și *Oficiu Organizarea și conservarea colecțiilor*. Din subdiviziunile enumerate mai sus au fost identificate operele scriitorilor români publicate cu text paralel și în limba rusă. Nu au fost analizate antologiile de poezii și culegerile de texte în care cu siguranță vom descoperi noi traduceri, acest lucru rămâne a fi tema unui nou studiu. Pentru a fi cât mai exhaustivi am inclus în tabel toți scriitorii români opera cărora în varianta tradusă este prezentă în colecție. Autorii au fost aranjați în ordinea descrescătoare a numărului de limbi în care este tradusă opera.

Nr.	Nume autor	Anii de naștere	Numărul de limbi	Limbi
1.	Mihai Eminescu	1850-1889	11	Engleză, germană, franceză, italiană, portugheză, rusă, ucraineană, poloneză, sârbă, găgăuză, magheară
2.	Ion Creangă	1837-1889	4	Engleză, franceză, spaniolă, rusă
3.	Ioan Slavici	1848-1925	4	Engleză, spaniolă, rusă, magheară
4.	Mihail Sadoveanu	1880-1961	4	Engleză, germană, franceză, rusă
5.	Liviu Rebreanu	1885-1944	4	Engleză, franceză, rusă, magheară
6.	Ion Luca Caragiale	1852 -1912	3	Germană, franceză, rusă
7.	Tudor Arghezi	1880-1967	2	Franceză, rusă
8.	George Bacovia	1881-1957	2	Franceză, magheară
9.	Lucian Blaga	1895-1961	2	Germană, franceză
10.	Mircea Eliade	1907-1986	2	Engleză, franceză
11.	Nichita Stănescu	1933-1983	2	Engleză, franceză
12.	Marin Preda	1922-1980	1	Germană
13.	Marin Sorescu	1936-1996	1	Spaniolă

Cu cele mai multe lucrări traduse, în topul clasamentului se plasează Mihai Eminescu, prezent în colecția BȘ USARB tradus în 11 limbi. Opera lui Mihai Eminescu s-a bucurat de o mare atenție, autorul fiind tradus în peste 65 de limbi. Cele mai multe traduceri s-au făcut în limbile europene: germană, franceză, italiană, portugheză, rusă, ucraineană, poloneză, sârbă, magheară. Primele tâlcuiri datează încă din timpul vieții poetului. Unul din cei mai buni traducători al lui Eminescu în limba engleză este considerat tânărul Corneliu M. Popescu, care a decedat tragic la vârsta de doar 19 ani. **The Poetry Society at National Poetry Centre in London**, în 1987 a înființat un premiu în memoria traducătorului: *The European Poetry Translation Prize in memory of Corneliu M.*

Popescu.

Traducerile literare au un rol determinant în formarea literaturi naționale și a gustului publicului. Unii dintre marii scriitori români precum George Coșbuc, Lucian Blaga, Marin Preda, Marin Sorescu, Mihai Eminescu au fost și traducători, prin traducerile realizate au contribuit la conectarea culturii române la marea cultură europeană.

Conform aceluiași portalul UNESCO, Index Translationum, cei mai traduși autori de limbă română din Republica Moldova sunt: **Spiridon Vangheli, Ion Druță și Grigore Vieru.**

Index Translationum

Statistics - Results

Statistics on data published until now by the Index - see last updates

Statistics on Index Translationum database for "Original language = mol"

"TOP 10" Author		
1	Vangheli Spiridon	44
2	Druță Ion	33
3	Vieru Grigore	33
4	Galben-Panciu Zinaida	27
5	Singer Mihaela	22
6	Ursu Ludmila	19
7	Diaconu Stela	18
8	Beșliage Vladimir Vasil'evici	17
9	Bukov Emilian Nestorovič	17
10	Raischi Victor	17

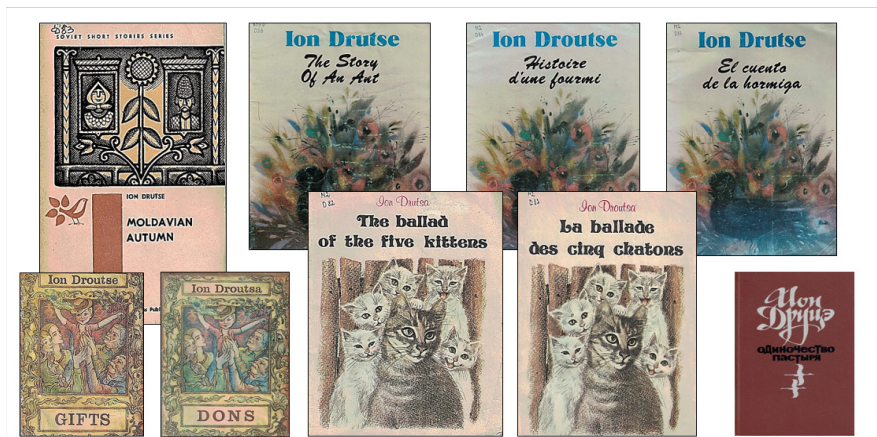
© UNESCO | Bredamer |

În colecția sălii de împrumut nr. 4 *Documente în limbi străine* cititorul va descoperi opera scriitorilor basarabeni tradusă în limbi străine.

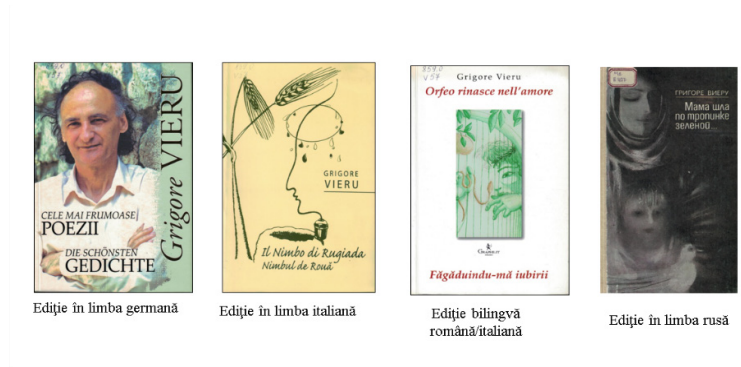
Creația celui mai cunoscut scriitor pentru copii din Republica Moldova, Spiridon Vangheli, a fost tradusă în 40 de limbi, înregistrând milioane de exemplare în țările din Europa, SUA, Brazilia, China și Japonia. Despre peripețiile lui Guguță, cel mai îndrăgit erou de toți copiii, cititorul Bibliotecii Științifice USARB poate citi în limba engleză, franceză, spaniolă și rusă.

Cărțile scriitorului basarabean Ion Druță transmit dorul de casă, dorul de limbă și de pământurile Moldovei. Operele sale au fost traduse în peste 20 de limbi, în colecțiile noastre le avem traduse în limba engleză, franceză, spaniolă și rusă.

Poezia lui Grigore Vieru capătă un farmec aparte tradusă în limba latină, germană, italiană și rusă, Opera marelui poet a intrat temeinic în atenția traducătorilor literarii care au reușit să „descifreze” cu exactitate vibrațiile versului vierian.

Romanul lui Vladimir Beșleagă „Zbor frânt” a fost tradus în anii 60, în colecția BȘ USARB lucrarea se regăsește tradusă în limba engleză, franceză, spaniolă și rusă.

Nr.	Nume autor	Anii de naștere	Numărul de limbi	Limbi
1.	Spiridon Vangheli	1932	4	Engleză, franceză, spaniolă, rusă
2.	Ion Druță	1928	4	Engleză, franceză, spaniolă, rusă
3.	Grigore Vieru	1935-2009	4	Latină, germană, italiană, rusă
4.	Vladimir Beșleagă	1931	4	Engleză, franceză, spaniolă, rusă

Din cele analizate putem afirma că BŞ USARB deține mai multe lucrări traduse a scriitorilor clasici români, din cei moderni îi putem enumera pe scriitorii basarabeni: *Spiridon Vangheli, Ion Druță, Grigore Vieru, Vladimir Beșleagă*.

Pentru o mai bună ilustrare a temei s-a realizat o expoziție de carte în format electronic cu genericul: „**Scriitor români traduși în alte limbi** (din colecția BŞ USARB)” care cuprinde opera tradusă a scriitorilor români nominalizați în cadrul studiului. Astfel traducerea din autori români se fac mai bine cunoscute publicului larg.

Patrimoniul de bază al unei instituții infodocumentare îl constituie resursele informaționale și documentare pe care le deține. Completarea sistematică a colecțiilor Bibliotecii Științifice USARB cu traduceri noi din operele scriitorilor români va determina sporirea calității servirii și satisfacerea necesităților informaționale ale utilizatorilor.

Referințe bibliografice:

1. BĂRLEA, Petre Gheorghe. *Traduceri și traducători : Pagini din istoria culturii române*. Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2016. 450 p. ISBN 978-606-714-273-0.
2. BELL, Roger T. *Teoria și practica traducerii*. București: Ed. Polirom, 2000. 312 p. ISBN 973-683-495-6.
3. CONDREA, Irina. *Comunicarea prin traducere*. Ch.: Ed. Tehnică-Info, 2001. 128 p. ISBN 9975-63-054-5.
1. DOROBANȚU, Marinela Doina. *Despre traducere și traducător* [online] [citată 12.02.2020]. Disponibil: <http://www.sinuc.utilajutcb.ro/V.3.pdf>
2. MANOLESCU, Zoia. *Meseria de traducător* [online] [citată 11.02.2020]. Disponibil: <https://www.slideshare.net/negoteielena/meseria-de-traducator>
3. STURZA, Iuliu Cezar. *5 scriitori români care au fost și traducători* [online] [citată 12.02.2020]. Disponibil: <https://respiro.ro/books/blog/5-scriitori-romani-care-au-fost-si-traducatori>

CZU 027.7:050

**BIBLIOTECA UNIVERSITARĂ
ÎN PAGINILE ZIARULUI „VOCEA BĂLȚULUI” (1991-2011)**

UNIVERSITY LIBRARY IN THE PAGES OF THE NEWSPAPER
„VOCEA BĂLȚULUI” (1991-2011)

Svetlana CECAN, Adella CUCU

Abstract: *The paper presents articles signed by USARB university librarians in the local newspaper „Vocea Bălțiului”. Also, are presented articles, press releases, notes published by journalists from „Vocea Bălțiului”, which reflected the most important events organized by Scientific Library USARB.*

Keywords: *Scientific Library, promotion, activity, press, newspaper, articles, Vocea Bălțiului*

În literatura de specialitate noțiunea „*presă scrisă*” este tratată ca un mijloc de informare tipărit ce propune cele mai diverse informații care se produc în lume, este un mijloc de comunicare indirectă, multiplă și colectivă. Presa scrisă este unul dintre cele patru canale ale comunicării mediatice (radiodifuziunea, televiziunea și internetul) și se compune din totalitatea publicațiilor de print (ziare, reviste, anale).

Dacă e să ne referim la ziare ele reprezintă o subcategorie a publicațiilor mediatice informative. Ziarele aparțin erei industriale, care întrunește condițiile tehnice (rotativă), economice, sociale și culturale (prețuri accesibile și public de masă). Ziarele sunt considerate primul mijloc de informare de masă ce au apărut în secolul al XVII-lea, iar în secolul XX a fost cel mai respectat mijloc.

Presa tipărită în prezent nu mai deține monopolul asupra pieței mediatice, după cum obișnuia acum câteva zeci de ani, dar continuă să intereseze populația grație caracteristicilor generale, particularităților specifice și mijloacelor sale de expresie care îi conferă identitate și specificitate în contextul mediativ contemporan.

Presa locală dintotdeauna a fost unul dintre elementele constitutiv al sistemelor mediatice care au existat din orice perioadă și în orice societate. Presa locală tipărită prin implicațiile sale în mediul pe care îl valorifică este o sursă importantă de informare cu privire la evenimentele și tendințele din acest mediu. Totodată, presa locală este un important instrument de formare a opiniei publice la nivel local și modelează relațiile care se stabilesc între diferiți actori sociali.

Ziarele municipale „Vocea Bălțiului” (în limba română) și „Golos Bălți” (în limba rusă) pe lângă faptul că au abordat realitatea socioculturală, social-politică și economică locală au reușit să ofere rapid informații actuale, s-ă facă publică activitatea instituțiilor din municipiu, să publice opinii, istorii de succes, au promovat personalitățile localității, au descoperit noi talente etc.

Scurt istoric: „Golos Bălți” este un ziar bisăptămânal,

care a fost fondat în 1947 și denumit până în 1991 „Comunist”. „Golos Bălți” apărea în limba română și rusă, marți, în volum de 4 pagini și vineri, în volum de 8-16 pagini. În limba română ziarul se numește „Vocea Bălțiului” – apărut în 2004, fiind unicul ziar în română în municipiul Bălți. La moment ziarul „Vocea Bălțiului” nu se editează, și-a încetat activitatea la 1 octombrie 2011.

Rubrici permanente: Date, Actualitate, Informație oficială, Societatea, Orașul și oamenii lui, Orașul Bălți necunoscut, discurs istoric în imagini, Portrete în condei, Scrisoarea săptămânii, Panorama, În ospeție la noi (la „Vocea Bălțiului”), Aniversări, Sport etc.

Biblioteca Științifică USARB a făcut eforturi mari pentru a-și crea o imagine favorabilă în comunitate. Imaginea bibliotecii reflectă reputația instituției, modul în care utilizatorii receptează serviciile, colecțiile, clădirea și personalul. Recunoașterea Bibliotecii și consolidarea conexiunilor cu performanțele ei, pe care publicul le realizează, sunt rezultatul culturii organizaționale și a unei campanii de comunicare focalizată pe reputație (valorile, poziționarea și identitatea).

La construirea imaginii participă: biblioteca, mass-media, opinia publică (Figura 1).

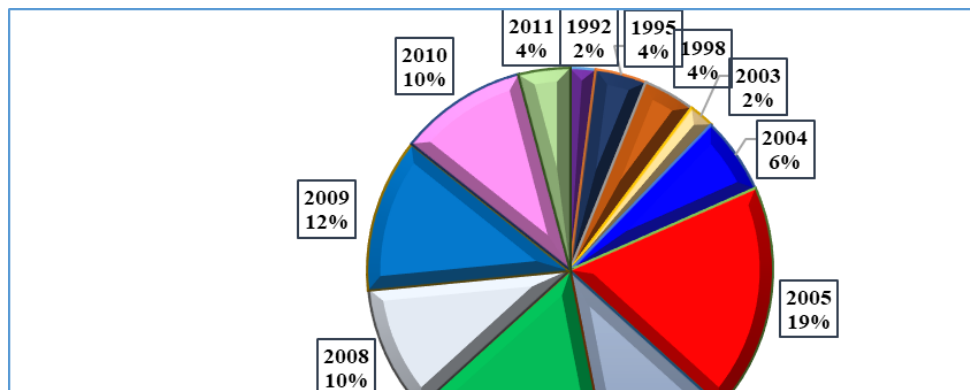

Figura 1. Construcția imaginii

Managerii bibliotecii universitare au dezvoltat o bună relație cu presa și o continuitate în articolele de presă pentru a menține activ interesul publicului față de bibliotecă. Promovarea bibliotecii (colecții, servicii, produse, activități etc.) și formarea opiniei publice la nivel local a fost făcută prin intermediul ziarului municipal „Vocea Bălțiului”, datorită directorilor bibliotecii Faina Tlehuci și Elena Harconiță. Editorialul ne-a furnizat mai multe articole în care se menționează Biblioteca Științifică USARB, semnate de bibliotecarii instituției, precum și de către jurnaliștii de la „Vocea Bălțiului”.

Timp de două decenii Biblioteca a fost promovată în paginile ziarului. Analizând topul articolelor pe ani, constatăm că în acest clasament, anul 2005 (19%) ocupă primul loc, urmat de 2007 (17%) și 2009 (12%) (Figura 2).

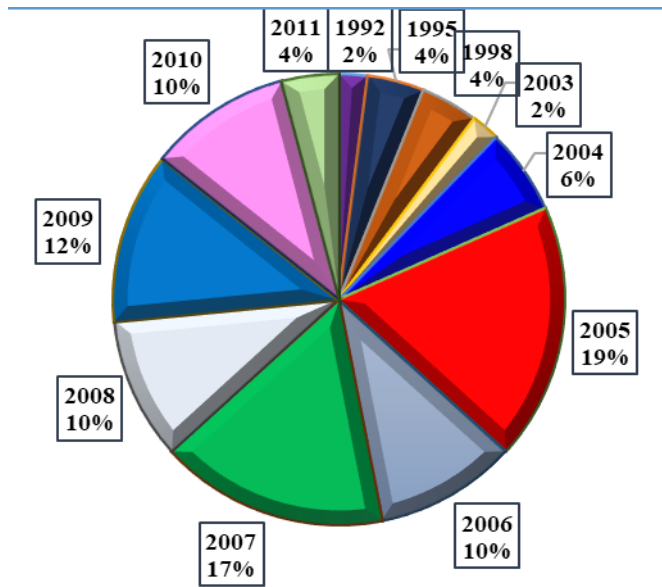

Figura 2. Topul articolelor pe ani

Articolele semnate de către: Faina Tlehuci, Elena Harconița, Valentina Topalo etc., prezente pe paginile ziarului „Vocea Bălțiului”, au difuzat secvențe din activitatea BȘ USARB (activități culturale, evenimente, resurse, servicii etc.).

În articolul *Biblioteca milionară*, Faina Tlehuci afirma că, biblioteca noastră este cea mai mare bibliotecă din nordul Moldovei și una din cele mai „bogate” biblioteci de învățământ din Comunitatea Statelor Independente (CSI). Biblioteca avea un colectiv de 72 de bibliotecari calificați, un fond de peste un milion trei sute mii de unități materiale: literatură științifică - 38,6%, 45% - literatură didactică și mai mult de 15% literatură artistică. Doamna mai menționează că, la momentul dat este problema achiziționării documentelor în limba română, care în colecție nu depășește 12 % din fondul total (21 mar., 1992). Despre fondul bibliotecii, donatorii care au contribuit la completarea colecției este și articolul *31 august – sărbătoarea națională „Limba Noastră”*, semnat de Faina Tlehuci din care aflăm că în anul 1998 colecția bibliotecii deținea un milion o sută cincizeci și două de mii de documente din care 800 mii în limba rusă (aproximativ 70,5%), literatura în limba română 213 mii (18,5 %), 10,7 % (123 mii) în limbi străine: aproximativ 40 mii în limba engleză și franceză, 32,6 mii în limba germană etc. Sunt menționați donatorii: milionarul George Soros, societatea „Pro Basarabia și Bucovina” din Galați România, ambasadele: SUA, a Ucrainei și a României, preotul A. Karlsson. Colecția a fost completată cu literatură în limba germană din domeniile psihologiei sociale și pedagogie grație Proiectului Tempus-Tacis finanțat de Comunitatea Europeană (26 aug., 1998).

Despre activitatea și problemele cu care se confruntă BȘ USARB ne relatează Doamna Elena Harconița în articolul *Cazană de la 1700...: „(...) Fondul general de carte enumără peste 1 milion 22 mii de cărți. Deservim peste 10 mii studenți și 12 mii cititori abonați. Din păcate, suma de bani, circa 300 mii de lei, pe care o alocă din fondurile sale Universitatea anual nu ajung decât pentru achizițiile de publicațiile periodice preponderent științifice, și pentru niscaiva manuale. Se achiziționează doar înt-un exemplar sau două.”* La sfârșitul articolului distingem afirmația Doamnei: „Cu cât mai mult vom populariza cartea, informația utilă,

vom crea un mediu atractiv tinerilor, cu atât vom putea spune că ne-am îndeplinit misiunea de bibliotecari. (...) noi suntem promotorii informației și avem misiunea să mergem cu un pas înaintea cititorului, pentru a-i putea fi de folos". În acest articol este promovată capodopera bibliotecii Cazania de la 1700 (12 ian, 2007).

În articolul *Membrii comunității universitare în continuă dezvoltare social-culturală* Dna Valentina Topalo, șef Centrul de Documentare al Organizațiilor Unite, ne-a relatat despre înființarea acestui centru, activitățile organizate, colaborarea cu alte organizații, și ce proiecte urmează a fi implementate (12 sept., 2008).

În continuare vom stipula unele articole conform tematicii:

Biobibliografii

A fost o tradiție frumoasă ca ziarul „Vocea Bălțului” să aducă la cunoștința tuturor cititorilor informații despre bibliografiile elaborate de bibliotecarii universitari ce se înscriu în colecția „Personalități universitare bălțene”. Mihai Mester ne relatează despre lansarea volumului *Vladimir Babii: 30 ani de activitate : Biobibliografie*, care a avut loc în sala de conferințe a BȘ USARB (14 noiem., 2003). Mihail Mester prin intermediul ziarului ne comunică că BȘ USARB este remarcată cu locul 3 pentru seria de monografii *Personalități Bălțene* în cadrul Concursului Național de specialitate „Cele mai bune lucrări în domeniul bibliologiei și științelor informării” (8 apr., 2005). *Academicianul Nicolae Filip : Biobibliografie „...ediție revăzută și completată, (apare cu prilejul a 80-a aniversare din ziua nașterii și se înscrie în colecția Personalități universitare bălțene”* (3 mar., 2006). *Alexandru Abramciuc : Biobibliografie*, articol semnat de Olimpia Grozavu: „... efortul colaboratorilor bibliotecii, în frunte cu d-na Elena Harconiță, a fost orientat spre reflectarea personalității profesorului Alexandru Abramciuc, de la decesul căruia s-au împlinit recent 5 ani. Menționăm că, în cadrul respectivei serii, au mai apărut biobibliografii dedicate ex-rectorului, academicianului Nicolae Filip, lingvistului Silviu Berejan, prorectorilor Valeriu Cabac și Ion Gagim, profesorilor Ion Manole, Elena Stupacenco, Gheorghe Popa, Elena Belinschi, Maria Șleahțiți și. a. ...” (20 iul., 2007).

Expoziții de carte

Igor Catană în articolul *Expoziția de carte religioasă* ne relatează despre expoziția de carte religioasă cu genericul „Lumină și Speranță” inaugurată în incinta BȘ USARB: „(...) Expoziția de carte include 256 de cărți și este consacrată preotului Gheorghe Armașu din satul Petreni, Drochia. Potrivit doamnei Valentina Topalo, șef centru Activități culturale „cărțile fac parte din vasta colecție, a bibliofilului bălțean Ion Nicorici” (14 apr., 2006). Expoziția „Literatura americană în spațiul basarabean – 1918-2007”, organizată de Uniunea Scriitorilor cu sprijinul Ambasadei Statelor

Unite ale Americii, Muzeul Literaturii Române „Mihai Kogălniceanu”, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, editurile Litera Internațional și Prut Internațional, cu prilejul a celor 275 de ani de la nașterea lui George Washington, primul președinte a SUA (25 sept., 2007). În articolul *Văduviți de o sursă de creație*, Doamna Elena Harconița ne vorbește despre comemorarea în BȘ USARB a poetului Grigore Vieru: „(...) a fost unul dintre cei mai înverșunați luptători pentru limba română - Grigore Vieru”. În memoria marelui scriitor în bibliotecă au fost organizate expoziții la care au fost expuse opera scriitorului, materiale critice, partiturile cântecelor pe versurile poetului, în holul instituției au fost derulate cu informația selectată din CV-ul poetului (23 ian., 2009). În articolul *Iulius Popa, suferindul de Eminescu* sunt menționate expozițiile de documente expuse în incinta bibliotecii a publicistului, bibliofilului Iulius Popa: „Eminescu, poet al timpului modern”, „Franța, cărți, modă și ... Napoleon”, „Latina, rusa, germana... (cărți, imagini, documente și un pic de „Basarabie țaristă”) (23 apr., 2010).

Expoziții de pictură

De asemenea sunt relatate expozițiile de pictură găzduite de Biblioteca Științifică: Vernisajul expoziției personale a lui Ștefan Florescu (14 dec., 2004). Marina Morari, doctor în pedagogie, în articolul *Vernisaj de creație plastică*, definește biblioteca: „(...) un lăcaș de cultivare și manifestare a spiritualității. Vernisajul *Creație Plastică expus în Biblioteca Științifică universitară de către elevii Liceului de Artă „Amadeus” exprimă aleasă considerație pentru lucrătorii bibliotecii...*” (14 oct., 2005). *Viața mea e ordonată după principiile poetului...*, de Irina Cutișceva, studentă la jurnalism, USB „Alecu Russo” ne-a relatat despre expoziția de pictură și grafică „Crucile, cumpenele, merele și Acasele Iuliene”, găzduită de BȘ USARB. Autorul Iulian Filip – este unicul membru al Uniunii Scriitorilor din RM care are două expoziții de pictură și grafică (20 mai, 2011).

Aniversări, omagii, personalități

Articolul *Amintire luminoasă*, semnat de Elena Harconița este consacrat doamnei Faina Tlehuci, care și-a dăruit inima și gândurile Bibliotecii Științifice din Bălți timp de 40 de ani. Om Emerit al Culturii din R.S.S.M., Eminent al Invățământului Public din R.S.S.M., Eminent al Culturii din U.R.S.S., decorată, în 1995, cu medalia „Meritul Civic” (1 febr., 2005).

Valoarea nu așteaptă anii este un articol semnat de Valentina Topală în care îi aduce un omagiu Doamnei Elena Harconița, directorul Bibliotecii Științifice universitare pentru devotamentul cu care se „(...) consacră Culturii, Cititorilor și Cărții...”. Articolul reflectă biografia doamnei, studiile, cariera, calitățile profesionale. Sunt enumerate realizările doamnei Elena Harconița în calitate de director: „(...) elaborarea diverselor programe de cercetări științifice, monitorizarea acțiunilor de implementare a softului integrat de bibliotecă Tinlib, a reînceput editarea colecțiilor de Bio și Bibliografii, vizite internaționale în SUA, etc. Rămâne a fi o personalitate distinsă

în Universitate și în Republica Moldova. Munca Dumneaei a fost de nenumărate ori apreciată cu mențiuni din partea Rectoratului, a administrației Bibliotecii, a Ministerului Educației: Diploma de Onoare (1985), Premiul Mare Profesional „Cel mai bun bibliotecar al anului 1993 și 1995” (25 mar., 2005).

Ion Druță omagiat la Biblioteca Științifică a Universității „Alec Russo” din Bălți, o consemnare de Tatiana Vizitiu cu prilejul aniversării de 80 de ani. „În spațiile bibliotecii au fost organizate mai multe expoziții de documente: Nume de referință în literatura basarabeană, Ion Druță în cultura și civilizația română, Verb Mioritic. La parter au derulat Teleinformații cu aceeași tematică” (12 sept., 2008).

Seminare, conferințe, mese-rotunde, întâlniri cu personalități remarcabile

Despre activitatea BȘ USARB a scris și Nicolae Enciu în articolul *Dezbateri europene la Universitatea „Alec Russo” din Bălți*, în care autorul aduce la cunoștință despre toate evenimentele care au fost organizate, în acest scop: mese rotunde, sesiuni științifice și simpozioane, cursuri de vară etc.: „(...) Simpozionul științific cu genericul „Evoluții cultural-științifice în Sud-Estul Europei la sfârșitul sec. XX-începutul sec. XXI” a fost organizat în incinta Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo”. (...) La 18 mai anul curent, Forumul European pentru Istorie și Cultură s-a produs și în „capitala de Nord” a Republicii Moldova. (...) În acest context administrația Bibliotecii Științifice a Universității „Alec Russo” din Bălți (dna Elena Harconița, dna Valentina Topalo) au prezentat asistenței o serie de monografii și sinteze de istorie națională și universală din fondurile bibliotecii, elaborate și realizate de membrii acestui forum.” (25 mai, 2007).

Delegațiile AGEPI și OSIM la BȘ USARB, a avut loc în cadrul ediției a II-a a Concursului Republican „Biblioteca-partener în promovarea proprietății intelectuale”. Biblioteca Științifică participând la acest concurs (cu organizarea seminarelor, expozițiilor de documente speciale și acte normative cu genericul: Ziua Dreptului de Autor, Săptămâna Inventatorului și Raționalizatorului, Biblioteca și Proprietatea Intelectuală, Inteligență și Inovații = AGEPI) s-a încununat de succes prin decernarea Premiului I (16 noiem., 2007).

„(...) La Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți în Centrul de documentare ONU a avut loc întâlnirea profesorilor și studenților universității cu Kaarina Immonen, coordonator-rezident al Organizației Națiunilor Unite în Republica Moldova, care a donat centrului echipament tehnic performant. Centrul activează din anul 2001 și dispune de circa 3 000 de documente” (13 mar., 2009).

Următorul comunicat este despre „Inaugurarea în incinta Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alecă Russo” din Bălți a Punctului de Documentare și Informare NATO, organizat de Centrul de Informare și Documentare NATO în Republica Moldova în comun cu Ambasada Republicii Lituania la Chișinău”. În comunicat este menționat faptul că Violeta Motulaitė ambasadoarea Lituaniei la Chișinău a donat Bibliotecii Științifice un stoc de documente. În comunicat este citat Gheorghe Popa, Rectorul Universității, care a adus mulțumiri de rigoare persoanelor care au contribuit la inaugurarea acestui punct în cadrul BȘ USARB, specificând că „rolul de menținere a progresului, în mare parte, îi revine bibliotecii, iar tendința bibliotecii universitare de sporire a colecției de cărți și a materialelor informaționale, începută încă prin anii patruzeci, continuă și azi.” (19 mar., 2010).

Lansări de carte, întâlniri cu scriitori, publiciști...

- „Călătorind spre Babadag”, Andrzej Stasiuk (23 noiem., 2007);
- „Transformatoarele electrice: răspunsuri și rezolvări metodice”, „Transformatoarele electrice: breviare și enunțuri”, Valeriu Abramciuc (7 dec., 2007);
- „Locuțiunile în sistemul unităților nominative ale limbii române”, Gheorge Popa (8 febr., 2008);
- „Psihologia generală”, „Psihologia comunicării”, „Cunoașterea elevului: consiliere și orientare”, Aglaida Bolboceanu, Silvia Briceag, et. alt. (18 apr., 2008);
- „Turnătorul de medalii”, Anatol Moraru (28 noiem., 2008);
- „Orașul Bălți și oamenii lui”, Gheorghe Baciu (20 mai, 2011);
- «Введение в историю философии и основы философских учений», «Национальные традиции: преемственность в развитии поколений», Валерий Капчеля (10 июня, 1998).
- «Опрокинутые в небо глаза», Стэф Садовников (2 sept., 2011).

Cum deja am menționat, despre BȘ USARB întâlnim și articole publicate de jurnaliștii de la „Vocea Bălțiului”. În mare parte aceste articolele sunt publicate în rubrica *Comunicat* reflectând informații succinte despre cele mai importante evenimente organizate de Biblioteca Științifică. Despre Zilele Șevcenko la Bălți (Шевченковские чтения в Бельцах) ne comunică Mihail Mester: „cu ocazia împlinirii a 190 de ani de la nașterea lui Taras Șevcenko catedra de slavistică în colaborare cu BȘ USARB a organizat un șir de activități. A fost organizat și un concurs „Cel mai bun cititor” (14 mai, 2004).

V. Gavrilova, în articolul *100 de cărți în limba rusă pentru BȘ USARB*, ne vorbește despre o donație valoroasă venită din partea Congresului Comunităților Rusești din Republica Moldova: „BȘ USARB și-a completat fondul cu 100 de cărți, opere ale celor mai remarcanți scriitori din literatura rusă” (7 mai, 2005).

Igor Catană informează cititorii ziarului despre apariția la Universitatea

de Stat „Alec Russo” din Bălți a primei ediție a revistei „Confluente Bibliologice”, care „(...) conține o serie de materiale ce oferă cititorilor o imagine clară despre ce a fost și ce este la ora actuală Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo. (...) Editarea primului număr al revistei se încadrează în suita de acțiuni prilejuite de consemnarea celor 60 de ani de la înființarea acestei instituții de învățământ superior” (23 sept., 2005).

Maria Popa în articolul 5 octombrie - Ziua bibliotecarului ne comunică următoarele: „Cu prilejul inaugurării Zilelor Bibliotecii Științifice de la Universitatea de Stat „Alec Russo”, care au demarat la 3 octombrie curent au fost organizate următoarele: Salonul Literar unde au fost lansate cărțile profesorilor universitari și revista de Bibliologie și Știința Informării „Confluente Bibliologice”. Au fost de asemenea lansate un șir de expoziții de documente”(7 oct., 2005).

În articolul Noi manuale de psihologie, se menționează că: „(...) în centrul Manifestări culturale în cadrul BȘ USARB, a fost pregătită și prezentată de Valentina Topalo o expoziție de cărți intitulată: „Experiența pedagogică și creativitatea”, cu peste 40 de volume ale autorilor psihologi din republică.” (18 apr., 2008).

Un mesaj ne informează despre semnarea Acordului de colaborare a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, cu Universitatea Națională „Iurii Fedkovici” din Cernăuți, Ucraina, precum și colaborarea bibliotecilor universitare.

Concluzii

Biblioteca Științifică USARB s-a ocupat permanent de imaginea instituțională. Imaginea Bibliotecii s-a format progresiv, într-o perioadă mare de timp și este într-o evoluție continuă, prin publicitate, relațiile cu comunitatea locală, opiniile exprimate public, satisfacția obținută de către utilizatorii interni și externi în urma utilizării produselor și serviciilor oferite.

Echipa bibliotecii a știut să găsească formele cele mai atrăgătoare, de a promova ceea ce face cel mai bine pentru a constitui o imagine bună. Ziarul „Vocea Bălțiului” ne conferă o viziune retrospectivă a Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți. Ziarul a fost un instrument de informare și promovare a activităților desfășurate de bibliotecă.

Referințe bibliografice:

1. ADIÓ, *presă municipală!* [Bălți – Wikipedia]. *Dicționar de media*. București : Ed. Univers encicl., 2005. p. 248. ISBN 973-637-081-X.
2. DRĂGAN, Ioan. *Paradigme ale comunicării de masă* : Orizontul soc. mediatic. P. 1. București : Casa de Ed. și Presă „ȘANSA”, 1996. p. 54.
3. KULIKOVSKI, Lidia. *Biblioteconomie : Studii, cercetări, recenzii, prefețe, eseuri, interviuri*. Ch. : Magna-Princeps SRL, 2008. p. 74. ISBN 978-9975-78-679-9.
4. Ziarele „Vocea Bălțiului” – «Голос Бэлць» (1991-2011).

CZU 028.02

TERAPIE PRIN LECTURĂ

TERAPY BY READING

Ludmila RĂILEANU, Ala LÎȘI

Abstract: *This article reflects a series of arguments proposed by specialists, which motivate the reading of books and also the therapeutic effect of reading.*

Keywords: *library therapy, therapy, reading*

„Nimic nu e mai minunat ca o carte. Tot ce omenirea a făcut, gândit sau dobândit, tot ce are și tot ce a fost, se păstrează minunat de bine în foile unei cărți. Ele alcătuiesc comorile cele mai prețioase ale omenirii, tainele cele mai ascunse și frumusețile cele mai încântătoare ale naturii.”
(Thomas Carlyle)

Cu toate că trăim într-o lume în care tehnologia evoluează tot mai mult și, este greu să ne mai imaginăm că lectura ne poate oferi experiențe minunate și că ne poate purta pe aripile istoriei, ducându-ne în trecut, prezent și viitor, într-un timp mult mai scurt decât o poate face un calculator, totuși, cărțile rămân prietenii minunați care ne însoțesc zi de zi, în periplul nostru prin această lume. Cu siguranță, lectura nu trebuie privită doar ca un simplu hobby, lectura este hrană pentru minte și inimă, o adevărată oglindă pentru suflet. Este un adevărat mod de viață și, uneori, o muncă reală, dar care nu implică nici un fel de plictiseală.

Bineînțeles, lectura cărților reprezintă o activitate care pentru mulți dintre noi se asociază cu o amintire de anii de școală, iar noțiunea de „a învăța continuu” încă nu este susținută de tânăra generație. Putem relata că, cititul este o abilitate foarte importantă care trebuie deprinsă și dezvoltată încă din copilărie. Necesită încurajați copiii care citesc din plăcere, ceea ce le place și nu dintre „lecturile obligatorii”. Multiple studii științifice confirmă importanța cititului. Sunt menționate diferite argumente care motivează lectura cărților:

- 1. Cititul ne face mai inteligenți, oferindu-ne cunoștințe noi.** Cărțile sunt o sursă bogată de informații. Citind despre variate subiecte, ne mărim sfera de cunoștințe, acumulând cunoștințe noi. Lectura este singura care ne dă posibilitatea de a ne forma ca individ, dar nu într-o formă dinainte stabilită, ci într-o formă unică. Ea ne lărgeste orizonturile și ne face să înțelegem că putem realiza mult mai multe, ne dă curajul de a lăsa deoparte limitările și de a îndeplini lucruri pe care credeam că nu le vom putea face niciodată, ne oferă forța interioară de a ne individualiza și de a înfrunta lumea cu tot ceea ce este în ea. Lectura este un prieten constant, un consilier mereu la îndemână și cel mai răbdător dintre profesori. Cu cât crește numărul cărților pe care le citim, cu atât mai multe și mai variate vor fi și cunoștințele dobândite.
- 2. Reduce stresul și depresia.** Câțiva cercetători din Marea Britanie au constatat că cititul este cea mai bună metodă de a scăpa de stres.

Șase minute petrecute lecturând ceva agreabil sunt suficiente pentru a reduce stresul cu 68%. O carte ne poate relaxa mai bine decât o plimbare în parc sau decât atunci când ascultăm muzică. Conform studiilor, cine citește mai mult are un nivel scăzut al stresului. Lecturând un roman bun, ne putem relaxa, ne bucurăm de momentul în care ne aflăm și ne putem distanța gândul de ceea ce ne neliniștește. În cărți găsim o adevărată terapie împotriva stresului cotidian, aducătoare de liniște și pace interioară. Descoperind lumi fantastice, ajungi să uiți de mediul înconjurător, transpunându-te într-o cu totul altă realitate. În timp ce citești, noțiunile de timp și de realitate dispar, acestea fiind înlocuite prin ceea ce experimentezi. Te concentrezi la ceea ce citești și, de cele mai multe ori, zgomotele exterioare se estompează sau dispar cu totul.

3. **Dezvoltă creierul.** Creierul este un mușchi asemenea celorlalți din corpul uman și exercițiile îl mențin sănătos și puternic. Studiile demonstrează că cititul are efecte pozitive asupra creierului, dacă ești în permanență stimulat, la nivel mental și antrenezi creierul, păstrându-l activ, asta poate preveni demența (nebulia) și chiar boala Alzheimer.
4. **Îmbunătățește memoria.** În timpul lecturii unei cărți trebuie să memorăm personajele, trecutul lor, spațiul, acțiunea, conflictul, intriga. Pe măsură ce creierul înregistrează toate acestea, memoria devine mai bună, mai eficientă.
5. **Cititul extinde nivelul de creativitate.** Este cunoscut faptul că, imaginația joacă în viața omului un rol colosal. Imaginația, componenta de bază a creativității, poate fi dezvoltată prin intermediul lecturilor, permițându-ne în acest mod, să evadăm din realitatea copleșitoare. De asemenea, imaginația sporește capacitatea noastră de a anticipa și de a construi ipoteze. Cu cât citim mai mult, ne dezvoltăm imaginația și creativitatea. Spre exemplu, atunci când citim o carte science-fiction sau una despre Grecia Antică, ne „teleportăm” într-o altă lume, în lumea creată de noi.
6. **Dezvoltă abilități de gândire critică, gândire analitică.** Lectura este un proces activ: urmărim firul acțiunii, încercăm să înțelegem termenii din text, urmărim să discernem între ce este corect și ce nu din acel text etc. Aceste acțiuni contribuie la dezvoltarea gândirii analitice, măresc capacitatea de a discrimina, de a face legături și a înțelege fenomene complexe. Citind romane cu diferite subiecte, mintea noastră devine mai ageră, înțelegem mai ușor și luăm decii importante, etc.
7. **Perfecționează comunicarea, vocabularul și scrisul.** Lecturând cărți învățăm cuvinte, termeni și expresii noi, îmbogățind vocabularul.
8. **Cititul îmbunătățește calitatea somnului.** Cercetătorii ne recomandă, ca înaintea somnului să fim calmi, liniștiți și să avem mintea cât mai limpede. În loc să ne uităm la TV sau să stăm cu telefonul în față, citirea unei cărți este una dintre cele mai bune modalități de a ne liniști înainte de culcare. „Cea mai plăcută dintre senzații este să știi că ai ceva bun de citit înainte de culcare.” (Vladimir Nabokov)

Pentru mulți dintre noi viața este plină de provocări. Cu toții trecem prin diferite etape, ne dezvoltăm și, firește, uneori avem nevoie de cineva sau ceva care să ne motiveze. Dacă lecturăm cărți inspiraționale despre experiențe de viață sau biografii, viața noastră se poate schimba. Asemenea cărți ne

încurajează, ne oferă sfaturi, ne îndeamnă să ne atingem scopurile personale, ne inspiră să devenim mai buni. Astfel, lectura are un rol important în dezvoltarea și formarea personalității omului. Este regretabil că, foarte mulți școlari, studenți, angajați nu simt nevoia de a citi. Se atestă faptul că, o lectură îndrumată poate să dezvolte un interes continuu. Acest fenomen generează interesul de a citi din plăcere, de a pătrunde în lumea misterioasă a cărții.

Unii preferă lectura poeziilor, alții romane, toate sunt benefice pentru om. În prezent, din cauza concurenței cu mass-media, lectura cărților este o experiență unică, interesantă și captivantă. Cărțile sunt nu numai un mijloc de obținere a informației, păstrarea capacității de a gândi, judeca, de a căuta soluții în rezolvarea unei probleme, dar și o magie atrăgătoare în timpul liber, descoperiri despre călătoriile oamenilor, biografiile oamenilor celebri, a științei și tehnicii. Lectura cărților nu cere prea mult de la cititor decât atenție și dăruire. Desigur, atunci când suntem în lumea minunată a lecturii suntem cu mult mai fericiți sufletește, cu mult mai bogăți și mulțumiți. Lectura devine nu numai o activitate, o obligație dar și o comunicare cu tine însuși.

Specialiștii psihoterapeuți definesc *biblioterapia* ca proces de utilizare a cărților pentru a-i ajuta pe cei interesați să abordeze și să schimbe unele probleme din viața reală prin intermediul cuvântului scris. Astfel, *biblioterapia* presupune un set de lecturi adaptat la problematica pe care pacientul o reclamă la un anumit moment, care are ca scop final vindecarea. Lectura unei cărți bune, cu o tematică ce rezonază, cu o problematică actuală din viața noastră, putem spune că poate avea un efect curativ și inspirațional. Desigur, nu putem afirma că biblioterapia poate rezolva toate problemele cu care ne confruntăm în plan real. *Terapia prin lectură sau biblioterapia* este de multe ori limitată de dificultatea de a găsi lectura potrivită, de ritmul lecturării și timpul inevitabil limitat.

Chiar dacă termenul de *biblioterapie* a apărut pentru prima dată în 1916 într-un articol de ziar din *The New Yorker*, cititul a fost și este una dintre preocupările preferate ale omenirii de mii de ani. În antichitate, grecii plasau deasupra bibliotecilor înscripția „loc de vindecare pentru suflet”, în interiorul cărora oamenii găsesc „medicament pentru suflet”. Aproape peste două mii de ani ne dăm seama că aceasta nu era o simplă metaforă, iar beneficiile lecturii sunt evidente întrucât cărțile pot fi folosite pentru a face oamenii să se simtă mai bine. Biblioterapia sau tratarea afecțiunilor prin intermediul lecturii – de la proză la poezie și până la cărți motivaționale – începe să câștige tot mai mult teren.

Termenul *biblioterapie* (med.) reprezintă tratamentul unor stări nervoase prin lecturi adecvate, provine din limba franceză „bibliothérapie”, din greacă „biblion” – carte, *therapeia* – tratament. Oricât de puțin timp am avea, suntem obligați să ne păstrăm nivelul de sănătate intelectuală, prin lectură și prin alte activități la fel de utile. Bineînțeles, lectura ne poate ajuta în diferite moduri. În cărți găsim răspuns la multe întrebări, iar cititul ne poate și vindeca de fricile și frustrările noastre. Cărțile sunt privite ca fiind o terapie pentru minte și suflet. Specialiștii confirmă că, efectul terapeutic al lecturii se face simțit la cele 3 nivele ale ființei umane: fizic, psihic și spiritual. O terapie prin cărți, ajută să reducem stresul, să devenim mai optimiști și mai încrezători în forțele proprii. Studiind diferite moduri de utilizare a cărților în tratarea nevrozelor, psihologiei și psihiatrii au constatat că prin lectură se pot vindeca nevrozele. Persoanele care suferă de depresie se pot vindeca prin lectură, singure sau sub supravegherea atentă a unui terapeut. Există studii în care se menționează că biblioterapia se utilizează și pentru tratarea diabetului și bolilor de inimă. Evident că, biblioterapia se poate

utiliza independent, cu ajutorul minimal al terapeutului sau cu implicarea totală a specialistului.

Unii specialiști confirmă că biblioterapia poate accelera și intensifica un proces terapeutic. Sunt identificate câteva metode biblioterapeutice:

- *Biblioterapia prescriptivă*, denumită și „autoajutor” care implică utilizarea unor materiale de lectură specifice și a unor cărți de lucru, pentru a trata probleme de sănătate mintală. Autoajutorul poate fi realizat cu sau fără îndrumarea unui terapeut.
- *Biblioterapia creativă* se aplică pentru îmbunătățirea stării psihice, folosind literatura – romane, nuvele, poezii, piese de teatru și biografii. Operele literare sunt atent selecționate de către terapeuți pentru oamenii aflați în tratament. Această metodă are efecte benefice maxime atunci când oamenii sunt capabili să se identifice cu un personaj, fiindcă mai apoi obțin o perspectivă asupra propriilor experiențe de viață.
- *Biblioterapia de dezvoltare* este folosită pentru educare. Este aplicată de educatori, profesori și părinți, pentru a-i învăța pe copii despre sănătatea și dezvoltarea lor.

În unele surse se atestă faptul că, anume bibliotecarii, patronii de librării împătimiți de lectură și profesorii de literatură au fost primii care au aplicat metoda terapiei prin lectură, iar mai apoi medicii psihologi, biblioterapeuții, și-au tratat pacienții cu ... romane! În prezent, bibliotecarul pentru a executa rolul de biblioterapeut, are nevoie de o pregătire specială, complementară, în domeniul psihologiei și în materie de sănătate.

Biblioterapia include o totalitate de tehnici care are drept scop de a-i ajuta pe oameni să descopere cărțile potrivite anume lor și tot odată învață oamenii să le selecteze eficient pentru ei înșiși, de a demonstra oamenilor că ei nu sunt primii care se confruntă cu probleme, ajută cititorul să se automatizeze, să găsească soluție la rezolvarea problemei. Suntem cu toții martori că topurile de cărți și listele de lecturi sunt prezente peste tot, dar, după cum afirmă biblioterapeuții, asta nu înseamnă că acele cărți sunt potrivite pentru toată lumea. Și, deoarece, fiecare dintre noi avem nevoi și dorințe diferite, suntem personalități unice și cu gusturi diferite și cărțile potrivite sunt diferite. Fiecare carte își are cititorii săi, este important ca ei să se întâlnească. Biblioterapia este deseori folosită pentru a susține alte forme de terapie atât pentru situații individuale, cât și de grup. Biblioterapia este potrivită pentru persoane de toate vârstele.

Specialiștii menționează că, biblioterapia tradițională se face prin romane și cărți de ficțiune pentru că poveștile fac creierul nostru să trăiască efectiv cartea, oferă cititorilor posibilitatea de a evada într-un alt univers, de a se identifica cu personajele favorite și de a fi inspirați de ele. Însă, cărțile de specialitate, chiar și atunci când sunt scrise pentru popularizare, pierd pe drum ceva din încărcătura activă deoarece se concentrează pe latura intelectuală.

Credeți în puterea vindecătoare a literaturii? Citiți o carte! Citiți o carte potrivită! Deoarece prin intermediul cărților puteți „trăi o infinitate de alte vieți, puteți simți lucruri pe care nici nu credeți că sunteți în stare să le simțiți. Ne putem regăsi în protagonistul din cartea lecturată, uneori ne putem regăsi în personajul negativ. Citind ne descoperim. Este cu adevărat incredibilă puterea unei cărți, a unei simple povești, de a se juca cu sentimentele noastre, cu simțirile și cu valorile noastre. Simple înșiruirii de litere îți pot răscoli venele, îți pot da un scop în viață sau te pot distruge pentru totdeauna. Asta este magia literaturii.

Dar cum rămâne cu acele cărți care au fost și ecranizate? Am recomanda

să preferați lectura cărților tipărite. Cartea tradițională îți dă libertatea de a proiecta cadrul spațial așa cum vrei tu, de a îți imagina personajele așa cum vrei tu. Ești liber să faci casa protagonistului să arate exact ca și casa ta, și poți face eroina să aibă zâmbetul și mirosul tău preferat. Lecturând cartea îți crezi propriul spațiu în interiorul acțiunii cărții citite, poți lua parte la toate evenimentele prezentate, să trăiești alături de personaje, să descoperi noi lumi și noi mentalități. Cu certitudine într-o carte sunt prezentate detalii care de multe ori nu pot fi prezentate într-un film, iar o carte îți permite să subliniezi ce te interesează sau să recitești un paragraf până îl înțelegi profund. În film, însă, ți se impune perspectiva producătorilor și experiența nu mai este cea unică și intimă pe care o ai cu o carte. Filmul îți dictează ce trebuie să vezi, ce trebuie să auzi și cum trebuie să te simți în legătură cu lucrurile astea, în timp ce cartea îți dă mult mai multă libertate.

Să urmărim sfatul lui Mihai Eminescu care spunea: „Citește. Numai citind mereu creierul tău va deveni un laborator nesfârșit de idei și imagini”, iar „O carte măreață ar trebui să te lase cu multe experiențe și oarecum epuizat la final. Trăiești nenumărate vieți în timp ce citești.” (William Styron)

Citește cărțile care îți plac, cele care îți trezesc curiozitatea ori pe cele din care știi că vei avea ceva de învățat. Citește mult și constructiv. Citește și vei avea parte de o dezvoltare personală armonioasă. Firește, este minunat să citești, imediat ce ai închis o carte, îți formulezi pentru tine însuși idei, concluzii... Astfel, cartea te determină să gândești singur, să ai propriile opinii pe care să le poți susține într-un mod logic, să devii persoană individualizată, care se distinge printre ceilalți datorită puterii cuvântului și a elocvenței vorbitului.

A citi literatură înseamnă a învăța despre viață, despre universul în care trăim, și despre noi înșine. E o formă de experiență sau, mai bine zis, un multiplicator pentru experiențele noastre, căci, dacă ne-am mărgini la ceea ce putem trăi sau vedea în jurul nostru într-o viață de om, am fi foarte săraci. Anume lectura ne îndepărtează de ispitele vieții, ne pun de acord cu noi înșine, ne îndrumă, ne ajută să exprimăm iubirea atunci când ne îndrăgostim și ne este dascăl fidel și exigent atunci când ne propunem să evoluăm. Prin lectură, descoperim visele scriitorilor, care de multe ori vorbesc despre lucruri care ni se pot întâmpla chiar nouă.

S-a constatat faptul că milioane de oameni au dificultăți la citit. Unora nu le place, dar sunt obligați de școală sau de cursuri, altora le place, dar nu știu cum să-și organizeze timpul pentru lectură. Este regretabil faptul, că motivul principal pentru care oamenii citesc puțin sau deloc nu citesc este lipsa timpului. Lectura ajunge de multe ori o activitate opțională. Firește, exemplul oamenilor de succes în diverse domenii ne confirmă că este esențial pentru dezvoltarea noastră să ne facem timp pentru a citi și studia, și dincolo de anii de școală. În momentul în care lectura ne însoțește pas cu pas și devine mod de viață, ea ajunge să ne ofere o fericire nemărginită și acea doză de plăcere și de mulțumire necesară pentru supraviețuirea în această lume.

„A căpăta obiceiul de a citi înseamnă a-ți crea un refugiu personal față de toate nenorocirile lumii” (W. Somerset Maugham), de aceea, lăsați-vă mintea și sufletul să plutească pe aripile visării, care ne eliberează mintea, fiindcă „Cărțile sunt fluturi cu care zburăm spre propria noastră minte.” (Simona Enache), fapt pentru care lasă-le să te însoțească pas cu pas, să te ajute să te descoperi și să evoluezi. Cărțile sunt ca niște balsamuri ale sufletului, ele au fost și vor continua să rămână surse sigure și valoroase de consolidare spirituală și intelectuală.

Înțelepciunea, tristețea și bucuria lumii totală se află la fel în cărți. Ele ne

provoacă să gândim, să ne deschidem calea spre noi experiențe. Odată intrați în mirajul lecturii, nu mai avem a scăpa, cărțile ne amețesc, ne prind într-un dans al cuvintelor și al gândurilor înțelepte. Prin intermediul cărților reușim să facem călătorii imaginare în trecut, prezent și viitor, deoarece, după cum menționează Tudor Argezi: „Cartea e o făgăduință, o bucurie, o călătorie prin suflete, gânduri și frumuseți.”

Referințe bibliografice:

1. ALEXA, Noni. *Biblioterapia – cura de lectură are proprietăți vindecătoare!* [online] [citată 11.02.2020]. Disponibil: <http://www.cartedelaora5.ro/biblioterapia-cura-de-lectura-are-proprietati-vindecatoare/>
2. BALAN, Roxana. *10 beneficii pe care le aduce lectură* [online] [citată 10.02.2020]. Disponibil: <https://www.psychologies.ro/cunoaste-te/10-beneficii-pe-care-le-aduce-cititul-2151150>
3. CASOTA, Florin. *Terapia prin lectură. Ne poate face cititul mai fericiți?* [online] [citată 07.02.2020]. Disponibil: <https://www.businessmagazin.ro/special/terapia-prin-lectura-ne-poate-face-cititul-mai-fericiti-14914856>
4. *Cum sa citesti mai mult si cum sa-ti disciplinezi lectura?* [online] [citată 19.02.2020]. Disponibil: <https://clubbib2.wordpress.com/2013/08/07/cum-sa-citesti-mai-mult-si-cum-sa-ti-disciplinezi-lectura/>
5. IONESCU, Theodora. *Lectura: călătorind prin timp, spațiu și sentimente* [online] [citată 13.02.2020]. Disponibil: <https://scoaladevalori.ro/lectura-calatorind-prin-timp-spatiu-si-sentimente/>
6. IONIȚĂ, Simona. *Biblioterapia – vindecarea prin lectură* [online] [citată 19.02.2020]. Disponibil: <https://www.paginadepsihologie.ro/biblioterapia-vindecarea-prin-lectura/>
7. *Lectura – un mod de viață* [online] [citată 14.02.2020]. Disponibil: <https://crampeidedesufletblog.wordpress.com/2016/09/10/lectura-un-mod-de-viata-4/>
8. MATEI, Alina. *Terapia prin lectură vindecă depresia* [online] [citată 19.02.2020]. Disponibil: <https://thewoman.md/terapia-prin-lectura-vindecă-depresia>
9. MORARU, Cornel. *Cititul ca terapie. Biblioterapia și eliberarea prin intermediul cărților* [online] [citată 11.02.2020]. Disponibil: <http://laboratorulde-ganduri.ro/blog/2015/07/08/cititul-ca-terapie-biblioterapia-si-eliberarea-prin-intermediul-cartilor/>
10. NEDELICU, Viorel. *Biblioterapia vindecă sufletul cu ajutorul cărților* [online]. Disponibil: <https://www.farmaciata.ro/biblioterapia-vindecă-sufletul-cu-ajutorul-cartilor/>. [accesat 19.02.2020]
11. SPĂȚARU, Doina. *Lectura – izvorul cunoașterii* [online]. Disponibil: <http://www.bibliocity.blogspot.com/2010/04/lectura-izvor-ul-cunoasterii.html>. [accesat 10.02.2020]
12. TUDOR, Sorin. *Biblioterapia: vindecarea afecțiunilor prin lectură* [online]. Disponibil: <https://webcultura.ro/biblioterapia-vindecă-ea-afectiunilor-prin-lectura/>. [accesat 19.02.2020]
13. BREWSTER, Liz. *Medicine for the soul: bibliotherapy* [online]. Disponibil: <http://web.a.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=9&sid=7f06ec38-d1c8-4293-b809-812ec8c5db44%40s-dc-v-sessmgr02>. [accesat 24.02.2020]
14. <http://www.citatepedia.ro/index.php?id=211650>
15. <https://dexonline.ro/definitie/biblioterapie>
16. <https://ro.wikipedia.org/wiki/Citire>

CZU 06.068:821

**LAUREAȚII PREMIULUI NOBEL PENTRU LITERATURĂ 2009-2018
ÎN COLECȚIILE BIBLIOTECII ȘTIINȚIFICE USARB**

*THE NOBEL PRIZE LAUREATES AWARDS FOR LITERATURE 2009-2018
IN THE USARB SCIENTIFIC LIBRARY COLLECTIONS*

Angela HĂBĂȘESCU, Natalia LUCHIANCIUC

Abstract: *In this research, the works of the authors, the Nobel Prize Laureates awards for literature 2009-2018 in the collections of the USARB Scientific Library are reviewed. Their origins, years of entry into collections, distribution by titles and languages are analyzed.*

Keywords: *the Nobel Prize Laureates awards for Literature, literary work, analysis, collection.*

Patrimoniul de bază al unei instituții în documentare îl constituie resursele informaționale și documentare pe care ea le deține. Dezvoltarea acestor resurse și completarea colecțiilor cu noi apariții editoriale este o preocupare prioritară, constantă a Bibliotecii Științifice de-a lungul timpului. Este prevăzută includerea în colecții a tuturor tipurilor și categoriilor de documente pe orice tematică și, totodată, deschiderea spre univers, spre alte civilizații, orizonturi geografice și lingvistice pentru completarea celor mai valoroase și reprezentative lucrări din domeniul științei, istoriei mondiale, culturii și literaturii. Completarea sistematică a colecțiilor Bibliotecii cu publicații noi determină sporirea calității servicii și satisfacerea necesităților informaționale ale utilizatorilor.

Un loc deosebit în rafturile cu operele inedite ale scriitorilor moderni contemporani le ocupă lucrările, semnate de autorii, Laureați ai Premiului Nobel pentru Literatură. Premiile Nobel au fost create de inventatorul, omul de afaceri suedez Alfred Nobel (1833 - 1896), care, în testamentul său, a întemeiat o fundație cu scopul ca veniturile imensei sale averi să fie oferite în fiecare an „sub formă de premii celor care, în anul precedent, au adus cele mai mari servicii umanității”. Aceste premii sunt cele mai importante distincții care de mai bine de un secol se acordă oamenilor de știință. Se acordă anual și Premiul Nobel pentru Literatură. Este decernat un autor din orice țară care a produs „cea mai remarcabilă lucrare într-o tendință idealistică”. „Opera” în acest caz se referă în general la opera autorului ca un tot, nu la o lucrare individuală, deși lucrările individuale sunt uneori citate în decernări. Premiile se decernează în fiecare an la Stockholm, capitala Suediei.

Ne-am propus să facem o retrospectivă a operelor, semnate de autorii, Laureați ai Premiului Nobel pentru Literatură anii 2009-2018 și să analizăm prezența lor în colecțiile BȘ USARB.

Scopul principal al cercetării:

- Depistarea lipsurilor operelor acestor autori în colecție, ca pe viitor să fie propuse către achiziție;
- Determinarea faptului influenței decernării autorilor cu Premiul Nobel asupra intrării lucrărilor sale în colecțiile BȘ USARB.

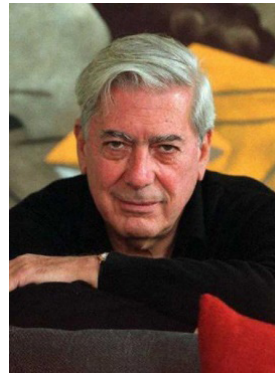
În anul 2009 Laureat al Premiului Nobel pentru Literatură este numită **Herta Müller**, scriitoare germană de limbă germană și română, originară din România. S-a născut la 17 august 1953 în satul Nițchidorf (fosta Regiune Timișoara, actualul județul Timiș). A studiat germana și româna la Universitatea din Timișoara, lucrând apoi ca traducătoare într-o fabrică și ca profesoară. A intrat în vizorul Securității și a început să fie persecutată după refuzul ei de colaborare și în urma prieteniei cu membrii societății Aktionsgruppe Banat. În 1982 debutează cu volumul de povestiri „Ținuturile joase”, masiv cenzurat, care va apărea în 1984. Din 1985 operele Hertei Müller au fost interzise în România. Presiunile tot mai puternice din partea Securității au forțat-o să emigreze în Germania în 1987, iar de atunci trăiește la Berlin. Este laureată a numeroase premii importante, printre care Premiul Kleist (1994), Premiul european pentru literatură Aristeion (1995), Premiul IMPAC Dublin (1998), Premiul pentru literatură al Fundației Konrad Adenauer (2004). În anul 1999 Müller a fost propusă de guvernul german pentru Premiul Nobel pentru Literatură. Cu nouă ani mai târziu este propusă pentru a doua oară din partea Germaniei pentru acest premiu. După ce a fost nominalizată pentru a treia oară, pe 8 octombrie 2009 i-a fost decernat Premiul Nobel pentru Literatură 2009, pentru „densitatea poeziei și sinceritatea prozei cu care a descris plastic universul dezrădăcinaților”.

În colecțiile BȘ USARB se regăsesc mai multe opere ale autoarei: „Atemschaukel” (Carl Hanser Verl., 2009), „Der Fuchs war damals schon der Jäger” (Fischer Taschenbuch Verl., 2009), „Herztier” (Fischer Taschenbuch Verl., 2009) și „Heute war ich mir lieber nicht begegnet” (Fischer Taschenbuch Verl., 2010) în limba germană, existente în colecția Bibliotecii în anul 2011, grație Donației din partea lui Tomas Wilhelmi, doctor, profesor la Universitatea din Heidelberg, Elveția. Traduceri în limba română: „Regele se-nclină și ucide” (Polirom, 2004), intrat în colecție în 2005 și „Încă pe atunci vulpea era vânătorul” (Humanitas fiction, 2010), intrat în colecție în 2012, ambele constituind achiziții prin cumpărare. În anul 2014 Ioan Călin Dumitriu oferă în dar din biblioteca personală lucrarea „Animalul inimii” (Polirom, 2006).

În anul 2010 Laureat al Premiului Nobel pentru Literatură devine **Mario Vargas Llosa**, cu motivația juriului „pentru cartografierea structurilor puterii și imaginile sale tranșante ale rezistenței, revoltei și înfrângerii individului”. S-a născut în 1936 la Arequipa, în Peru, și a copilărit în Bolivia. Între 1950 și 1952 urmează cursurile unei școli militare din Lima – experiență descrisă în primul roman *Orașul și câinii*, existent în colecția Bibliotecii. În acest roman el introduce o tehnică specială, utilizarea dialogului alternativ pentru a portretiza realități separate în timp și spațiu și folosește timpurile verbale pentru a purta narațiunea înapoi sau înainte în timp, sau pentru a descoperi tema principală a narațiunilor sale, lupta individului în căutarea libertății într-o realitate opresivă. Activează în Franța ca profesor de spaniolă și jurnalist. Călătorește, predă la universități din America și Europa, devine scriitor celebru prin forța epică, luciditatea și ironia sa. Este unul dintre cei mai cunoscuți scriitori din Peru și unul din cei mai importanți romancieri și esești născuți în America Latină. Într-un interviu acordat unui ziar Mario Vargas Llosa menționează: „Un scriitor nu-și alege temele, temele îl aleg pe el”. Pe lângă Premiul Nobel pentru Literatură este decernat cu: Premiului *Miguel de Cervantes*, considerat un Nobel al literaturii din spațiul hispano-american, Premiul Păcii, acordat de Asociația Librarilor Germani (1996), Premiul *Planeta* - pentru romanul „*Lituma în Anzi*” (1993), Premiul Criticii și Premiul Internațional de literatură *Romulo Gallegos* pentru romanul „*Casa Verde*” (1966), existent în colecție. În colecțiile Bibliotecii Științifice se regăsesc 20 de titluri ale operelor acestui autor în 46 de exemplare.

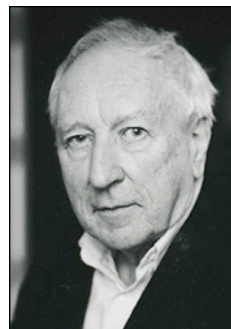
Tabelul 1. Mario Vargas Llosa în colecțiile Bibliotecii Științifice USARB

N d/r	Titlul	Locul ed.	Editura	Anul	Localizarea	Anul intrării	Proveniența
1.	La cuidad y los perros	Barcelona	Seix Barral	1969	s14-1	2008	Donație, California State University, Fresno

2.	La Casa verde	Barcelona	Seix Barral	1968	sî4-1	2008	-//-
3.	Los jefes	Barcelona	Bruguera	1978	sî4-1	2008	-//-
4.	La guerra del fin del mundo	Barcelona	Seix Barral	1981	sî4-1	2008	-//-
5.	Războiul sfârșitului lumii	București	Cartea Românească	1986	sî1-2	2016	Donație, prof. Mircea Filip
6.	Războiul sfârșitului lumii (în 3 volume)	Craiova	Dionysos	1992	sî1-1, d-2	1999, 2007	Achiziție prin cumpărare
7.	Războiul sfârșitului lumii	București	Cartea Românească	2005	d-1	2005	-//-
8.	Conversație la Catedrala	București	Eminescu	1988	sî1-1, d-1	1999, 2012	-//-
9.	Cine l-a ucis pe Palomino Molero	București	RAO Intern. Publ.	1991	sî1-2, d-8	2012	-//-
10.	Elogiul mamei vitrege	Oradea	SFINX	1991	sî1-2, d-4	2012, 2013	-//-
11.	Elogiul mamei vitrege	București	Humanitas	2005	sî1-1	2005	-//-
12.	Peștele în apă	București	Universal Dalsi	1995	sî1-1, d-1	2012	-//-
13.	Sărbătoarea țapului	București	ALFA	2002	sî1-1, sl2-1, d-1	2005	-//-
14.	Scrisori către un tânăr necunoscut	București	Humanitas	2005	sî1-1, sl2-1	2006	-//-
15.	Adevărul minciunilor	București	Humanitas	2005	d-1	2005	-//-

16	Mătușa Julia și condeie- rul	București	Humanitas	2007	s1-1	2008	-//-
17.	Orașul și câinii	București	Humanitas	2007	s1-1	2010	-//-
18.	Rătăcirile fetei nesăbuite	București	Humanitas	2008	s1-1	2008	-//-
19.	Rătăcirile fetei nesăbuite	București	Humanitas	2009	s1-1	2010	-//-
20.	Le paradis – un peu plus loin	Paris	Le Grand Livre du Mois	2003	s4-1	2005	Donația, OO „Alianța Prospe- rității”

Laureat al Premiului Nobel pentru Literatură în anul 2011 este numit poetul, traducătorul și psihologul suedez **Tomas Gösta Tranströmer**, cu motivația „fiindcă prin imaginile sale condensate, diafane, ne oferă un acces proaspăt la realitate”. S-a născut la Stockholm în anul 1931. Încă în timpul studenției, în anul 1954, publică prima culegere de versuri - 17 poeme, după ce este considerat un tânăr geniu al poeziei, cu un limbaj caracteristic. Datorită faptului că este și un pianist talentat, limbajul lui face uneori și referințe la muzică, atât la cea clasică cât și la jazz. Este tratat nu numai de suedezi, ci și de întreaga cultură mondială modernă, ca unul dintre cei care alcătuiesc așa-numita față a viziunii naționale suedeze din lumea întreagă, adică trecând dincolo de cadrul îngustului național și este unul din cei mai traduși poeți suedezi, opera sa fiind tradusă în cca 50 de limbi.

Biblioteca Științifică, cu părere de rău, nu deține în colecțiile sale opere, semnate de acest autor. Pe viitor acest gol v-a trebui suplinit. La moment putem lectura poeziile lui Tranströmer, publicate în numărul 5 al revistei *Noi* din anul 2012.

Mo Yan („Nu vorbi”) este pseudonimul scriitorului Guan Moye, care în anul 2012 devine Laureat al Premiului Nobel pentru Literatură. Mo Yan s-a născut în 1955 într-o familie de țărani, în Gaomi, provincia Shandong din nord-estul Chinei. Este considerat una dintre cele mai puternice voci ale literaturii contemporane. A dobândit numeroase premii naționale și internaționale, printre care: Premiul „Visul din pavilionul roșu” al Universității Baptiste din Hong-Kong (î2008) și Premiul Newman pentru literatură chineză, fiind unul dintre cei mai apreciați scriitori chinezi contemporani. Autor prolific, Mo Yan a publicat peste optzeci de povestiri și zece romane. Romanele și povestirile sale au fost traduse în numeroase limbi, iar câteva au fost ecranizate. Motivația

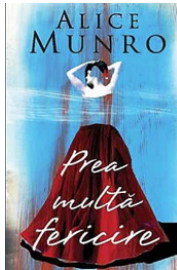

juriului pentru premiere a fost următoarea: „cu un halucinant realism îmbină legendele, istoria și actualitatea”.

În sala de lectură Științe Filologice ale BȘ USARB este localizat romanul lui Mo Yan „Obosit de viață, obosit de moarte” (București, Humanitas fiction, 2012), intrat în colecție în 2014, achiziție prin cumpărare.

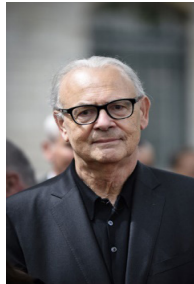
Cu un an mai târziu, în 2013, Laureat al Premiului Nobel pentru Literatură este numită scriitoarea canadiană **Alice Ann Munro** (născută Alice Ann Laidlaw, pe 10 iulie 1931). De-a lungul distinsei sale cariere a primit numeroase premii: premiul pentru ficțiune din partea guvernatorului Canadei pentru mai multe cărți, doua premii Giller, premiul Rea pentru proza scurtă, premiul literar Lannan, premiul W. H. Smith pentru carte în Anglia, premiul Pescara în Italia și National Book Critics Circle Award în Statele Unite, Premiul Man Booker

International pentru întreaga activitate literară (2009), culminând cu Premiul Nobel ca „maestră a nuvelei contemporane”. Volumele scriitoarei au fost traduse în treisprezece limbi.

În colecțiile BȘ USARB se regăsesc două ediții ale volumului „Prea multă fericire” (București: Editura Litera, 2013 și 2014), intrate în colecție în anii 2016 și 2017, achiziție prin cumpărare. Tradus din engleză – „Too Much Happiness” este

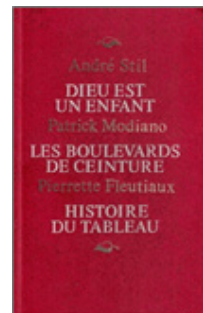
o colecție de povești scurte. Povestea din titlu este o reluare fictivă a vieții Sofiei Kovalevskaya.

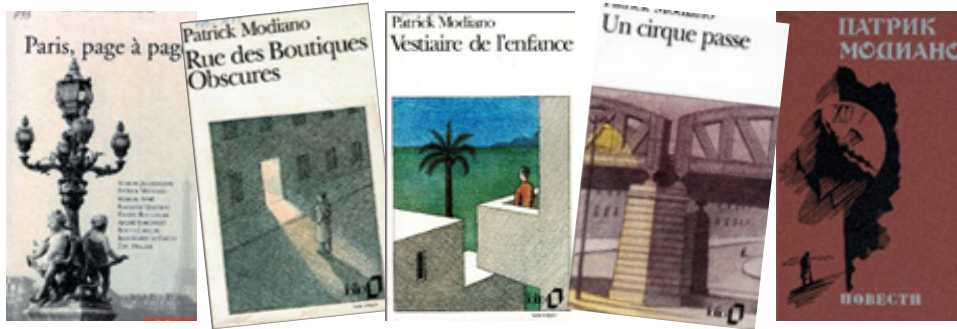

Scriitorul francez **Patrick Modiano** (n. 30 iulie 1945, Boulogne-Billancourt, Franța) se decernează cu Premiul Nobel pentru Literatură în anul 2014 „pentru arta memorării prin care evocă cele mai absconse, tainice destine umane și dezvăluie universul vieții sub Ocupație”, după ce anterior fusese laureat al premiului pentru roman al Academiei Franceze și al Prix Goncourt. Modiano este un scriitor extrem de prolific, publicând câte un roman la un interval de maximum trei ani.

Printre cărțile lui în Biblioteca Științifică se numără: „Dieu est un enfant” (Moscou:

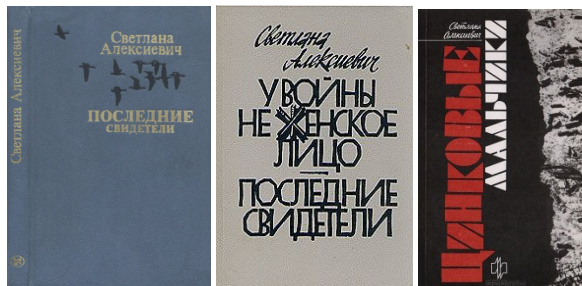
Radouga, 1982), intrare 2001, achiziție prin cumpărare, „Paris, page a page” (Paris: Hatier, 1992), intrată în colecție în 2013, donație Adriana Tărăță și Cabac Ludmila, Chișinău, „Rue des Boutiques Obscures” (Paris: Gallimard, 1991), „Vestiaire de l'enfance” (Paris: Gallimard, 2001), „Un cirque passe” (Paris: Gallimard, 2005), donație recentă de la profesorii Facultății de Litere, Catedra de Limbă română și filologie romanică, USARB, și o traducere în limba rusă „Повести : Улица темных лавок ; Утраченный мир ; Августовские воскресенья ; Смягчение приговора” (Москва: Радуга, 1989), achiziționate în anul 2013, prin cumpărare.

În anul 2015, Laureat al Premiului Nobel pentru Literatură devine scriitoarea și jurnalista belorusă **Svetlana Alexandrovna Alexievici** (n. 31 mai 1948, Ivano-Frankivsk, URSS) cu motivația juriului Nobel „pentru scrierile ei polifonice, memorial al suferinței și curajului în epoca noastră”. În interviul său pentru revista națională de cultură, politică și știință din România *Contemporanul* scriitoarea mărturisește: „am ajuns la înțelegerea adevărului muncind din greu aproape patru decenii la rând pentru a asculta și înregistra cât mai multe voci ale oamenilor simpli. Multe dintre aceste voci mi-au transmis gândul lor că a venit timpul ca arta scrisului să revină la rostul ei original: apărarea sufletului uman și, împreună cu acesta, a întregii lumi, mai mult ca oricând, aflate în pericol de dispariție”. „Investighez viața pentru observații, nuanțe, detalii. Interesul meu nu este pentru evenimentul în sine, nu războiul, nu Cernobilul, nu sinuciderea ca atare. Mă interesează ce se întâmplă cu ființa umană, dincolo de timpul nostru. Cum se comportă și cum reacționează omul...”, afirma Svetlana Alexievici.

În colecție avem trei titluri, semnate de această autoare: „Последние свидетели” (Moskva: Молодая гвардия, 1985), „У войны не женское лицо” (Moskva: Советский писатель, 1988) și „Цинковые мальчики” (Moskva: Молодая гвардия, 1991), toate intrate în colecție până la acordarea scriitoarei Premiului Nobel pentru Literatură, achiziție prin cumpărare.

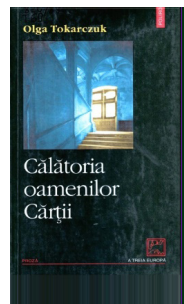
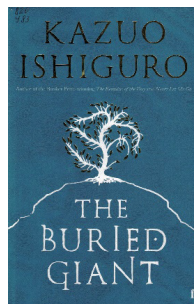
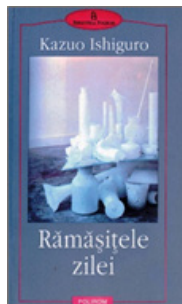
Laureat al Premiului Nobel pentru Literatură al anului 2016 este numit cântărețul, compozitorul, muzicianul și poetul american **Bob Dylan** (născut ca Robert Allen Zimmerman, la 24 mai 1941, la Duluth, Minnesota). Premiul i-a fost decernat „pentru crearea de noi expresii poetice în cadrul mării tradiții a cântecului american”. Transgresând genurile muzicale, este unul dintre cei mai mari interpreți și compozitori de folk-rock. Discografia sa cuprinde până în prezent 36 de discuri originale, cărora li se adaugă numeroase înregistrări live și compilații. Multipremiat, printre distincțiile recente: Presidential Medal of Freedom, acordată de președintele Barack Obama în 2012. Cu peste 100 de milioane de discuri vândute, Bob Dylan continuă să concerteze și să aibă o influență notabilă.

Din colecția BȘ USARB putem menționa doar lucrările, care conțin referințe critice ale autorului (toate sunt donații: de la Institutul Goethe, București, de la Fundația SOROS Moldova, Ambasada Americană din București, Biblioteca Națională, București etc.). Lucrarea „Dylan” (Brașov: Ponto, 1991) reprezintă traduceri de Alexandru Andrieș ale textelor poeziilor lui Bob Dylan. Ea se regăsește în Bibliotecă din anul 1999, achiziție prin cumpărare.

Kazuo Ishiguro (n. 8 noiembrie 1954, Nagasaki, Japonia), scriitor britanic de origine japoneză, romancier, scenarist și nuvelist devine Laureat al Premiului Nobel pentru Literatură în anul 2017. Este unul dintre cei mai renumiți autori de ficțiune contemporani din lumea anglofonă, fiind nominalizat de patru ori la Premiul Booker Man, pe care l-a câștigat în 1989, cu romanul „*The Remains of the Day*”, traducerea căruia o avem în Bibliotecă „*Rămășițele zilei*” (Iași: Polirom, 2002), intrare în colecție în 2002, achiziție prin cumpărare. În anul 2008, *The Times* l-a clasat pe Ishiguro pe locul al 32-lea

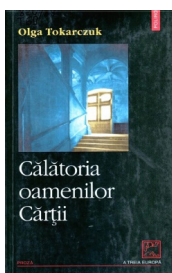
în lista „celor mai mari 50 de scriitori britanici din 1945 încoace”. Premiul Nobel i-a fost decernat pentru că „în romane cu mare putere emoțională, a dezvăluit abisul din spatele senzației noastre iluzorii de conectare la lume”. Mai deținem în colecție romanele: „*The Buried Giant*” (London: Faber & Faber, 2015) și „*Pe când eram orfani*” (Iași: Polirom, 2003), ambele intrate prin achiziții – cumpărare în anii 2016 și respectiv 2004.

Laureat al Premiului Nobel pentru Literatură în anul 2018 este nominalizată **Olga Nawoja Tokarczuk** (n. 29 ianuarie 1962, Sulechów, Polonia), psihologă și scriitoare poloneză, considerată una dintre prozatoarele cele mai interesante și mai apreciate ale generației sale, cărțile semnate de ea fiind adevărate bestselleruri. Opera sa acoperă o plajă amplă de genuri: poezie, roman, proză scurtă și eseu. Provine dintr-o familie de profesori, tatăl ei lucra și ca bibliotecar. Olga Tokarczuk a citit aproape tot ce se putea citi din acea bibliotecă, acolo și-a descoperit „apetitul” pentru literatură. Curioasă să cunoască cât mai multe despre diversele dimensiuni și semnificații ale ființei umane a studiat psihologia la Universitatea din Varșovia (1980-1985), înainte să devină romanciera cea mai citită de către polonezi, de la sfârșitul secolului al XX-lea. Datorită scriiturii sale aparte, unde ineditul vine din bordare, din asociații surprinzătoare și în care călătoria intervine sub multiple fațete, Olga Tokarczuk a câștigat premii importante naționale și internaționale, cum ar fi Premiul Asociației Poloneze a Editorilor de carte, Premiul Fundației Kościelski (1997), Pașaportul Politicii precum și câteva nominalizări la Premiul Literar NIKE, de patru ori laureată a premiului Cititorilor NIKE. În 2008 este recompensată pentru prima dată cu acest premiu de către juriu. În 2010 Olga Tokarczuk a fost desemnată cu Medalia de argint pentru Meritul Culturii „Gloria Artis”. Comitetul Nobel de la Stockholm a acordat Premiul Nobel prozatoarei „pentru o imaginație narativă care cu pasiune enciclopedică reprezintă traversarea granițelor ca formă de viață”. Cărțile sale au fost traduse în zeci de limbi în toată lumea. „Nu aș vrea să intru foarte mult în discuții filosofice, însă pentru mine realitatea este ceea ce percepem cu propriii noștri ochi; ce vedem este ceva personal. Tot ce vedem, tot ce percepem cu toate simțurile noastre, cele cinci câte le avem...”, afirmă Olga Tokarczuk.

În colecția sălii de lectură *Științe Filologice* sunt localizate două traduceri în limba română ale romanelor autoarei: „Călătoria oamenilor cărții” (Iași: Polirom, 2001), intrată în colecție în 2016, achiziție prin recuperare, și „Străveacul și alte vremi” (Iași: Polirom, 2002), donație de la Ambasada Poloniei în 2005. O traducere în limba ucraineană „Мандрівка людей книги” (Львів: Літопис, 2004) este oferită în dar Bibliotecii Științifice în anul 2009 de către o grupă de studenți de la Facultatea Limba și Literatura ucraineană, actualmente Facultatea de Litere, USARB.

Scopul analizei operelor Laureatilor Premiului Nobel pentru literatură anii 2009-2018, prezente în colecția Bibliotecii, per titlu și per limbi, a fost pentru a vedea raportul operelor originale versus traducerile.

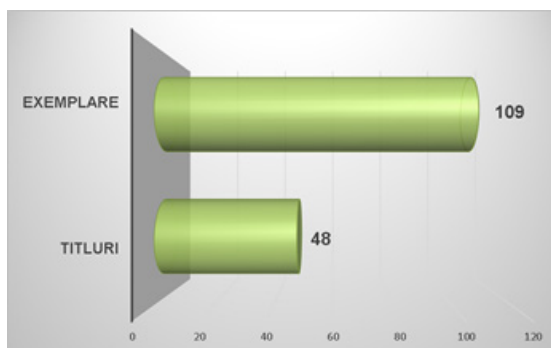

Fig. 1 Raportul per titluri

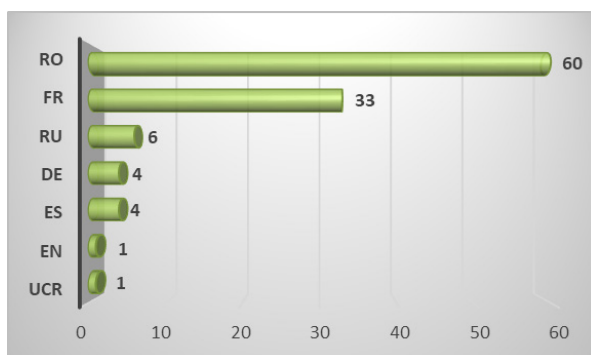

Fig. 2 Raportul per limbi

Analiza provenienței operelor acestor Laureați în colecții ne-a permis să constatăm lucrul destul de eficient al bibliotecarilor-responsabili de achiziții în Bibliotecă. S-a încercat să fie aduse în colecție cât mai multe traduceri. Sunt foarte valoroase și donațiile, care completează paleta variată ale operelor scriitorilor sus numiți.

Fig. 3 Proveniența operelor Laureatilor Premiului Nobel pentru Literatură anilor 2009 – 2018 în colecțiile BȘ USARB

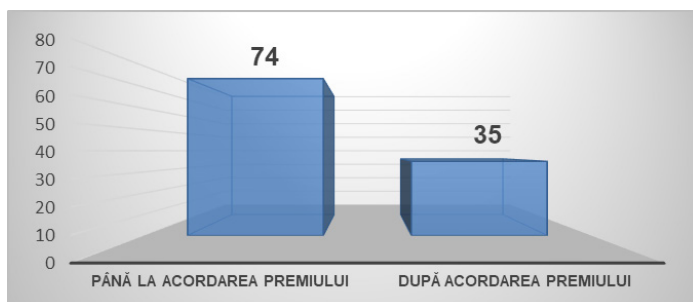

Fig. 4 Prezența operelor acestor Laureați în colecțiile BŞ USARB

Analiza acestor lucrări în colecție a evidențiat faptul existenței majorității operelor acestor scriitori în Bibliotecă până la acordarea Premiilor Nobel, fapt ce ne demonstrează popularitatea acestor autori, indiferent de Premii. Dar totuși, Premiul Nobel pentru Literatură a fost și rămâne o distincție, o recunoștință foarte însemnată în viața oricărui scriitor.

În concluzie, putem menționa următoarele:

- În colecțiile Bibliotecii Științifice se regăsesc o parte reprezentativă de lucrări, semnate de autorii – Laureați ai Premiului Nobel pentru Literatură anilor 2009-2018;
- Majoritatea operelor ale acestor autori, aflate în fondurile BŞ USARB, reprezintă traduceri din diferite limbi în limba română (55%);
- 84% din operele autorilor respectivi au fost achiziționate de Bibliotecă prin cumpărare, 15% reprezintă donații, ele fiind:
 - din partea lui Tomas Wilhelmi, doctor, profesor la Universitatea din Heidelberg, Elveția;
 - Ambasada Republicii Polone în Republica Moldova;
 - Universitatea de Stat din Fresno, California;
 - Biblioteca personală a lui Ioan Călin Dumitriu, București, România;
 - de la Mircea Filip, profesor, București, România;
 - Organizația Obștească „Alianța prosperității”, Chișinău;
 - de la Facultatea de Litere, Catedra de Limbă română și filologie romanică, USARB;
 - de la Adriana Tărâță, Cabac Ludmila, Chișinău;
 - de la studenții USARB.

68% din operele laureaților se regăseau deja în colecțiile BŞ USARB până la acordarea autorilor Premiilor Nobel pentru Literatură;

Operele acestor scriitori îmbogățesc colecțiile oricărei biblioteci, aceasta fiind una din prioritățile de achiziții;

Tindem să avem în colecția Bibliotecii operele tuturor Laureatilor Premiului Nobel pentru Literatură.

Dezvoltând colecții valoroase de resurse infodocumentare, oferind acces rapid și nelimitat utilizatorilor la informații, Biblioteca Științifică contribuie la dezvoltarea temeinică și eficientă a învățământului universitar și a cercetărilor științifice.

Referințe bibliografice:

1. *Bob Dylan Biography* [online] [citat 13 februarie 2020]. Disponibil: <https://www.biography.com/musician/bob-dylan>
2. *Dylan*. Prez. și trad. de A. ANDRIEȘ. Brașov : Ed. Pronto , 1991. 48 p. ISBN 973-95579-1-0.
3. *Ishiguro Kazuo japanese-british author* [online] [citat 17 februarie 2020]. Disponibil: <https://www.britannica.com/biography/Kazuo-Ishiguro>
4. Cotorcea, Livia. *Svetlana Alexievici și lecția Nobel* [online] [citat 15 februarie 2020]. Disponibil: <https://www.contemporanul.ro/modele/livia-cotorcea-svetlana-alexievici-si-lectia-nobel-i.html>
5. *Mo Yan* [online] [citat 11 februarie 2020]. Disponibil: <http://www.humanitas.ro/mo-yan>
6. *The Nobel Prize. Herta Müller Facts* [online] [citat 10 februarie 2020]. Disponibil: <https://www.nobelprize.org/prizes/literature/2009/muller/facts/>
7. *Premiilor Nobel pentru literatură* [online] [citat 10 februarie 2020]. Disponibil: https://ro.wikipedia.org/wiki/Premiul_Nobel_pentru_Literatur%C4%83
8. Tokarczuk Olga. *Mă neliniștește călătoria pe drumuri bătătorite* [online] [citat 18 februarie 2020]. Disponibil: <https://www.scena9.ro/article/olga-tokarczuk-interviu-premiul-nobel>
9. *Vargas Llosa, Mario la 80 de ani!* [online] [citat 11 februarie 2020]. Disponibil: <https://www.ziarulmetropolis.ro/mario-vargas-llosa-80-de-ani/>
10. *Транстрёмер Тумас (1931 - 2015)* [online] [citat 11 februarie 2020]. Disponibil: http://www.sinergia-lib.ru/index.php?page=Tomas_Transtromer&view=print

CZU 821.112.2(436).09-31"19"(092)

**LABORATORUL DE CREAȚIE AL SCRITORULUI AUSTRIAC PETER HANDKE,
LAUREAT AL PREMIULUI NOBEL PENTRU LITERATURĂ 2019**

THE CREATION LABORATORY OF AUSTRIAN WRITER PETER HANDKE,
WINNER THE 2019 NOBEL PRIZE FOR LITERATURE

Margareta IULIC, Valentina VACARCIUC

Abstract: *This article contains information on the life and work of the Austrian writer and playwright, winner the 2019 Nobel Prize for Literature Peter Handke (December 6, 1942), known as one of the most original German writers of the second half of the twentieth century. The works of the writer and the critical documents that hold the collection of the Scientific Library of the State University "Alec Russo" from Bălți are presented.*

Key words: *USARB Scientific Library, Austrian writer and playwright Peter Handke, book collection, 2019 Nobel Prize in Literature*

„Cel mai portiv verb pentru fericire este „a începe”
Peter Handke

Peter Handke, prozator, dramaturg, romancier, poet și eseist, critic literar, cunoscut ca unul dintre cei mai originali scriitori în limba germană din a doua jumătate a secolului XX. El a fost recunoscut „...pentru influența creației care, cu ingeniozitate artistică, a explorat periferia și specificitatea experienței umane” și distins cu Premiul Nobel pentru Literatură pe anul 2019.

În colecția Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, există 11 exemplare/8 titluri din lucrările scriitorului Peter Handke în limba germană.

Cărțile sunt donații de la Ambasada Germană, de la cea mai veche și prestigioasă Universitate din Würzburg, Bavaria și de la DI Doctor Tomas Wilhelmi, profesor la Universitatea din Heidelberg, Cantonul Basel. Publicațiile prezente aparțin cunoscutelor edituri germane ca: Editura Suhrkamp Verlag din Frankfurt pe Main, Editura Philipp Reclam din Stuttgart.

Operele autorului Peter Handke traduse în limba rusă le regăsim la bibliotecă în cartea „Повести” (1980), în culegerea de nuvele contemporane ale autorilor austrieci „Мимо течёт Дунай” (1971), apărute la Editura Прогресс, Moscova și în revista Иностранная литература (2003, nr. 2).

Teme precum migrația și singurătatea animă o operă amplă: peste 40 de romane, eseuri și memorii, circa 15 piese de teatru, numeroase scenarii.

Peter Handke s-a născut la 6 decembrie, 1942 în satul Griffen, situat în regiunea Carintia din sudul Austriei. Acesta a fost, de asemenea, și locul de naștere al mamei sale Maria, care aparținea minorității slovene. Pe tatăl său, soldat german, îl va cunoaște abia când va ajunge adult. El și frații săi au fost crescuți de mama lor și de noul ei soț, Bruno Handke. A absolvit școala primară din Griffen, apoi a urmat gimnaziul din Tanzenberg, unde a început să publice în

ziarul școlii. Și-a continuat studiile la liceul creștin din orașul Klagenfurt, unde a câștigat un premiu într-un concurs literar în anul 1959. În liceu, o mare atenție a fost acordată predării limbilor latină, greacă, engleză, precum și limbilor italiană și slovenă. Din 1961 a studiat dreptul la Universitatea din Graz. În Graz, Handke a devenit membru al grupului literar *Forum al orașului* (Forum Stadtpark, 1959) și a contribuit cu publicații la revista literară de avangardă *Manuscrite* (Manuskripte, 1960).

Odată cu publicarea primului său roman „*Viespile*” („*Die Hornissen*”) în 1966, a părăsit universitatea și a devenit scriitor profesionist. În romanul său de debut autorul transmite în mod pitoresc viața rurală, lumea idilică provincială, și impresiile copilăriei sale.

Peter Handke a fost considerat, pe drept cuvânt, un enfant terrible al literaturii austriece de la sfârșitul anilor 1960 și din anii 1970, a cărui operă foarte diversă explorează probleme politice, estetice, psihologice și filozofice fără șovăire și chiar agresiv.

În perioada studiilor, s-au format unele preferințele care au influențat viața și activitatea lui Peter Handke. Pasionat de cinema, ulterior, nu numai că a scris scenarii și a regizat, dar și a participat ca membru al juriului la festivaluri de film. În anii 70, a început să colaboreze cu regizorul Wim Wenders. Ca urmare a acestei colaborări, Wenders a filmat romanele „*Frica portarului înaintea loviturii de 11 metri*” (1972) și „*Mișcare falsă*” („*Falsche Bewegung*”, 1975). P. Handke a devenit cunoscut ca autor al unor părți ale scenariilor, în primul rând monologuri poetice, în filmul „*Cerul deasupra Berlinului*” (1987), care a obținut multe premii la nivel european.

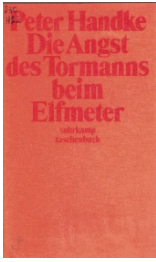
Un alt hobby a fost muzica rock. Scriitorul a fost un utilizator avid de jukebox-uri, dispozitive muzicale instalate în cafenele și alte locuri de recreere, un mare fan al „Beatles”, „Rolling Stones” și al altor grupuri ale vremii.

Literatura și muzica rock l-au inspirat de la bun început pe P. Handke, ceea ce transpare, de exemplu, și din celebra piesă de teatru, „*Insultarea publicului*” („*Publikumsbeschimpfung*”, 1966), cu care a ajuns la cunoștință publică ca dramaturg anticonvențional. În piesă patru actori analizează natura teatrului timp de o oră și apoi insultă alternativ audiența și laudă „performanța” sa, o strategie care stârnește reacții variate din mulțime. Volumul „**Insultarea publicului și alte Discursuri**” („*Publikumsbeschimpfung und andere Sprechstücke*”, 1966), cuprinde trei piese („*Insultarea publicului*”, „*Profeție*”, „*Autoincriminarea*”) fără acțiune, fără scene și fără recuzite, sunt jocuri de vorbire, care, construite în conformitate cu elementele sonore ale muzicii ritmice, fac din limbajul în sine un conținut, sunt încercări de a restabili realitatea prin discurs în teatru. Se folosește forma naturală de exprimare a abuzului, autoincriminare, mărturisire, întrebare, justificare, scuza, profeția, strigătele de ajutor. Autorul distruge caracterul iluzoriu al teatrului modern: jucătorii sunt observatori, tema este publicul. Anulând teatrul, Handke creează un teatru nou.

Romanele lui Handke sunt, în cea mai mare parte, relatări ale termenului ultraobiectiv al personajelor aflate în stări sufletești extreme. După părerea scriitorului american John Updike: „*Handke scrie dintr-o zonă de dincolo de psihologie, unde sentimentele capătă duritatea unor pietre găsite la întâmplare și analizate geologic.*”

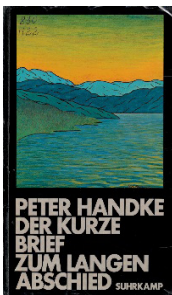
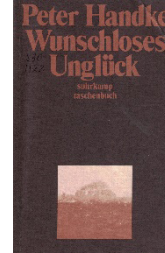
Povestirea dramatică „*Frica portarului înaintea loviturii de 11 metri*” („*Die Angst des Tormanns beim Elfmeter*”, 1972), este un thriller imaginativ

despre un fost jucător de fotbal care cutreieră satele de la granița austriacă după ce comite o crimă care, aparent, nu îi stârnește nici o trăire și apoi așteaptă ca poliția să-l ia în arest. Autorul nu face o considerație de ordin psihologic asupra personajului său nicăieri de-a lungul romanului, ci îi construiește alienarea uzând aproape în totalitate de descrierea a ceea ce observă privirea lui Josef Bloch.

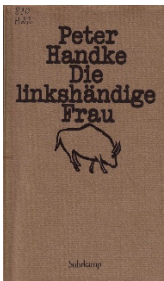
Un loc aparte în opera lui Peter Handke îl ocupă romanul **„Nefericire împăcată”** („*Wunschloses Unglück*”, 1972), file din viața mamei sale, care după mulți ani de depresie, s-a sinucis la vârsta de 51 de ani. Prin tragedia mamei, s-au transferat nu numai moravurile satului austriac, ci și necazurile tineretului din generația războiului. Romanul a fost ecranizat în anul 1974.

„Scurtă scrisoare pentru o lungă despărțire” („*Der kurze Brief zum langen Abschied*”, 1972).

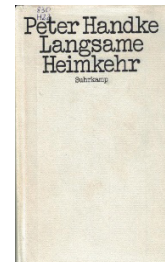
Abia ieșit dintr-un mariaj disfuncțional, un tânăr austriac ajunge în America, unde speră să treacă peste despărțirea de soția lui. Dar nu după mult timp descoperă că femeia pe care credea că a lăsat-o în trecut se ține pe urmele sale. Dar oare caută răzbunare sau dragoste? Răspunsul la această întrebare rămâne o enigmă de efect asemenea unei metafore, care - după cum susține personajul principal - se naște întotdeauna din confuzii și iluzii optice. Este o carte ca un film de Wim Wenders: o idee despre ce înseamnă să călătorești dintr-un loc într-altul, o poveste plină de suspans și o istorie de familie. Totodată, este o scrisoare către America, adresată peisajelor și culturii acestei țări, în care promisiunea unei vieți noi - sau rămășițele uneia deja trăite - te așteaptă la fiecare pas.

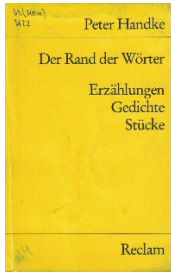
„Femeia stângace” („*Die linkshändige Frau*”, 1976).

Această nuvelă satirică, povestește despre nemulțumita gospodină Marianne, care într-un moment de autoanaliză, hotărăște să se despartă de soțul său, tatăl fiului ei în vârstă de opt ani. Pe parcursul câtorva zile de izolare autoimpusă, încearcă să redescopere sentimentul independenței și identității, dincolo de căsătorie și maternitate. Mesajul este că identitatea personală este fragilă și greu de menținut; este amenințată chiar și de actele zilnice de a spune lucrurilor pe nume sau de a le descrie. Ideea simbolică de „stângăcie” evocă această dorință de individualizare, dreptul de a fi diferit, iar textul se încheie într-o notă optimistă rezervată, când eroina afirmă: *„Nu te-ai trădat pe tine însuși. Și nimeni nu te va mai umili vreodată”*. Romanul a fost ecranizat în anul 1977.

„Într-o noapte întunecată ies din casa mea liniștită” („*Langsame Heimkehr*”, 1979) oferă nu numai o poveste fantastică a unui farmacist pus pe aventură, ci și o invitație în generosul univers al lui „ca și cum totul era firesc” (deși nu era cu nici un chip!), o serie de parabole despre cearta dintre bărbați și femei, dar și dintre părinți și copii, despre defectele și calitățile omenești, despre Realitate și despre atâtea și atâtea altele.

În cartea „**Marginea Cuvintelor. Povestiri. Poezii. Piese**” („*Der Rand der Wörter: Erzählungen. Gedichte. Stücke*”, 1981) sunt înserate povestiri, eseuri și poezii care demonstrează varietatea intereselor și aptitudinilor scriitorului.

Opera epică „**Repetarea**” („*Die Wiederholung*”, 1992) a lui Peter Handke, în care muzele sunt numite nu la început, ci la sfârșit, este o narațiune și, în același timp, o explorare a narațiunii, a originii și a sensului ei. Căutându-l pe fratele său dispărut, Filip Kobal își dă seama că până la urmă nu-l găsește deloc pe fratele său, ci vrea să-l găsească din soarta vagă. Repetarea nu înseamnă „A fost odată”, ci „Start”. Autorul povestește despre slovenii din Carintia și despre istoria lor.

Diversitatea temelor și a genurilor abordate, scriitorul o explică în următoarele cuvinte: „*Un artist este doar atunci un om exemplar când din operele sale se poate recunoaște cum decurge viața. Trebuie să treacă din când în când prin trei, patru transformări chinuitoare.*”

Pentru contribuția deosebită în domeniul literaturii, teatrului și cinematografiei Peter Handke a fost distins cu numeroase premii naționale, internaționale și titluri onorifice: premiul Gerhart-Hauptmann (1967), premiu pentru literatură Peter Rosegger (1972), premiul Schiller al orașului Mannheim (1972), premiul Georg Büchner (1973), premiul George Sadoul (1978), premiul pentru literatură al orașului Salzburg (1986), premiul pentru literatură al orașului Bremen (1988), Marele Premiu de Stat al Republicii Austria (1988), Honorary doctor, University of Klagenfurt (2002), Honorary doctor, University of Salzburg (2003) premiul Franz Kafka (2009), premiul Ibsen (2014), Honorary doctor University of Alcalá (2017).

Distincțiile și premiile (prezentate selectiv) reflectă talentul multilateral și relevanța scriitorului Peter Handke. Activitatea sa variată poate fi împărțită în mai multe grupe de lucrări: proză, poezii, piese de teatru, piese de radio, scenarii de film, eseuri, caiete pe care autorul le-a desemnat ca jurnale, corespondență și interviuri publicate ca cărți sau în reviste și ziare, recenzii, scrisori către editori.

Semnificativ este faptul că orizontul cultural și universal al scriitorului se reflectă și în capacitatea creatoare de traducător din limbile engleză, franceză, greacă a unor cunoscuți autori: Euripides, William Shakespeare, Walker Percy, Georges-Arthur Goldschmidt, Jean Genet, Emmanuel Bove, Francis Ponge, Julien Green, Marguerite Duras, Jean Genet, Bruno Bayen, Patrick Modiano, René Char. La începutul anilor 1980, Peter Handke s-a angajat să traducă în germană în special autori prea puțin cunoscuți: Florjan Lipuš, Gustav Januš, Dimitri Analis. Scopul a fost familiarizarea cititorilor cu operele acestor autori, în primul rând sloveni, și prin aceasta să popularizeze literatura slovenă în lumea germanofonă.

La 6 decembrie 2007 Peter Handke a vândut toate manuscrisele și alte materiale din ultimele două decenii arhivei literare austriece a Bibliotecii Naționale pentru 500 000 de euro. Această tranzacție a fost susținută de Ministerul Federal al Educației, Culturii și Artelor.

O introducere unică în opera lui P. Handke, acces rapid și ușor la materialele de lucru ale autorului austriac, informații despre modul specific de lucru al autorului, care este documentat în caietele și versiunile de lucru existente (tipografii,

manuscrise cu creion și dovezi de tipărire), precum și în materialele de cercetare ale autorului (cărți adnotate, fotografii, hărți de drumeție cu rute marcate) oferă site-ul web: <http://handkeonline.onb.ac.at/node/11>. Facsimilele complete ale versiunilor și caietelor de lucru selectate sunt disponibile pentru vizualizare gratuită, în acord cu Peter Handke.

Handkeonline este rezultatul proiectului **Platforma de cercetare Peter Handke**, proiect deschis, supervizat de consiliul științific internațional (Austria, Elveția, Germania, Franța), finanțat de Fondul pentru Promovarea Cercetării Științifice (2 mai 2011 - 30 aprilie 2015). Proiectul documentează și descrie cele mai importante surse despre geneza operelor literare ale lui Peter Handke și își prezintă rezultatele pe o platformă electronică ca parte a site-ului web al Bibliotecii Naționale din Austria. Punctul său de plecare este colecția extinsă de materiale pe care Handke le-a oferit deja Arhivelor Literare de la Biblioteca Națională Austriacă din Viena.

Pentru a cunoaște și a cerceta în profunzime viața și activitatea personalității marcante a lui Peter Handke, Biblioteca Științifică propune utilizatorilor acces la baze de date, repozitorii naționale și internaționale de pe web site-ul bibliotecii (<http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/>), precum și documente de referință tradiționale: dicționare, enciclopedii, lucrări de critică literară.

- ELM, Theo. Peter Handke: Der kurze Brief zum langen Abschied. In: *Romane des 20. Jahrhunderts*. Stuttgart: Philipp Reclam jun. 1997. Bd.2, pp. 268-296. ISBN 3-15-008809-7.
- Handke Peter. In: *Kindlers Neues Literatur Lexikon* ; hrsg. von Walter Jens, chefredaktion Rudoilf Radler. Munchen : Kindler Verlag GmbH ; Frechen : KOMET MA-Service und Verlagsgesellschaft mbH, 1998. pp. 247-263. ISBN 3-89836-214-0.
- Handke Peter. In: *Lexikon deutschsprachiger Schriftsteller* : Von den Anfängen bis zur Gegenwart, 1974. Bd.1, pp. 315-316.
- Handke Peter. In: *Reclams Romanlexikon : Deutschsprachige erzählende Lit. vom Mittelalter bis zur Gegenwart* ; hrsg. von Frank Rainer Max, Christine Ruhrberg. Stuttgart : Philipp Reclam jun., 2000. pp 400-410. ISBN 3-15-010474-2.
- RENNERT, Rolf Günter. Peter Handke. In: *Deutsche Dichter des 20. Jahrhunderts*; hrsg. von Hartmut Steinecke. Berlin : Erich Schmidt Verl., 1996. pp. 857-869. ISBN 3-503-03750-0.

Studierea creației scriitorului Peter Handke, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură pe anul 2019 oferă studenților, elevilor, cadrelor didactice, tuturor celor pasionați de lectură, posibilitatea de a-și perfecționa competențele lingvistice și culturale, de a se îmbogăți cu idei și impresii noi.

„Prin puterea, viziunea și cuprinderea scriiturii sale, Peter Handke este cel mai important scriitor de pe scena literară internațională de la Beckett încoace.”

Saturday Review

Referințe bibliografice:

1. *Apologia ratării neliniștite – Peter Handke, Într-o noapte întunecată ies din casa mea liniștită* [online] [citată 9 febr. 2020]. Disponibil: <http://inpauzamare.blogspot.com/2015/12/apologia-ratarii-nelinistite.html>
2. <http://inpauzamare.blogspot.com/2015/12/apologia-ratarii-nelinistite.html>
3. *Cărți autori: Peter Handke* [online] [citată 4 febr. 2020]. Disponibil: https://www.elefant.ro/scurta-scrisoare-pentru-o-lunga-despartire_26c415e7-4026-4941-afc9-a3e3cc6aadcc?tracking=searchterm:handke+ peter
4. *„Dacă spiritul rămâne viu, vreau să îmbătrânesc”* [online] [citată 19 febr. 2020]. Disponibil: <https://www.bmeia.gv.at/ro/forumul-cultural-austriac-bucuresti/actualitate/evenimente/detail/article/daca-spiritul-ramane-viu-vreau-sa-imbattranesc/>
5. *Die Peter Handke Bibliothek in 14 Bänden* [online] [citată 11 febr. 2020]. Disponibil: <https://bibliothek.peter-handke.de/>
6. *Femeia stângace, de Peter Handke* [online] [citată 6 febr. 2020]. Disponibil: <https://crispedia.ro/femeia-stangace-de-peter-handke-romant-diterali/terar->
7. *Handkeonline* [online] [citată 5 febr. 2020]. Disponibil: <https://handkeonline.onb.ac.at/node/11>
8. HANDKE, Peter. *Der kurze Brief zum langen.* Frankfurt/M: Suhrkamp Verl.,

1972. 195 p.
9. HANDKE, Peter. *Der Rand der Wörter: Erzählungen. Gedichte. Stücke*. Stuttgart: Philipp Reclam, 1981. 93 p. (Universal-Bibliothek; 9774). ISBN 3-15-009774-6.
 10. HANDKE, Peter. *Die Angst des Tormanns beim Elfmeter: Erzählung*. 1 Aufl. Frankfurt/Main: Suhrkamp Verl., 1972. 112 p. ISBN 3-518-36527-4.
 11. HANDKE, Peter. *Die Linkshändige Frau: Erzählung*. 3 Aufl. Frankfurt/M.: Suhrkamp Verl., 1977. 133 p. ISBN 3-518-03022-1.
 12. HANDKE, Peter. *Die Wiederholung*. Frankfurt/M: Suhrkamp Verl., 1992. 336 p. (Suhrkamp Taschenbuch; 1834). ISBN 3-518-38334-5.
 13. HANDKE, Peter. *Wunschloses Unglück: Erzählung*. Salzburg: Residenz Verlag, 1972. 99 p. ISBN 3-7017-0029-3.
 14. HANDKE, Peter. *Langsame Heimkehr: Erzählung*. Frankfurt/M: Suhrkamp Verl, 1979. 200 p. ISBN 3-518-03021-3.
 15. HANDKE, Peter. *Publikumsbeschimpfung und andere Sprechstücke*. Frankfurt/Main: Suhrkamp Verl., 1966. 97 p. ISBN 3-518-10177-3.
 16. HANDKE, P. Sainte-Victoire, o lecție: Despre Paul Cezanne. In: *ARC: Litere Arte & Mestesuguri*. 1993, nr.4(8), pp. 95-101.
 17. Peter Handke [online] [citată 3 febr. 2020]. Disponibil: https://de.wikipedia.org/wiki/Peter_Handke
 18. Peter Handke [online] [citată 11 febr. 2020]. Disponibil: <http://autori.citatepedia.ro/de.php?a=Peter+Handke>
 19. Petr Handke austrian write [online] [citată 5 febr. 2020]. Disponibil: <https://www.britannica.com/biography/Peter-Handke>
 20. Peter Handke. *Publikumsbeschimpfung und andere Sprechstücke* [online] [citată 11 febr. 2020]. Disponibil: https://www.suhrkamp.de/buecher/publikumsbeschimpfung_und_andere_sprechstuecke-peter-handke_10177.html
 21. TABARASI-HOFFMANN, Ana-Stanca. Peter Handke – doct, rebel și Nobel. In: *România literară*. 2019. Nr. 45 [online] [citată 9 febr. 2020]. Disponibil: <https://romanaliterara.com/2019/11/peter-handke-doct-rebel-si-nobel/>
 22. *The Nobel Prize in Literature 2019. Peter Handke* [online] [citată 3 febr. 2020]. Disponibil: <https://www.nobelprize.org/all-2019-nobel-prizes>
 23. TOTOK, William. *Premiile Nobel pentru Literatură între contestație și admirație* [online] [citată 11 febr. 2020]. Disponibil: <https://moldova.europalibera.org/a/premiile-nobel-pentru-literatur%C4%83-%C3%AEntre-contesta%C5%A3ie-%C5%9Fi-admira%C5%A3ie-/30213463.html>

CZU 023.5:06.068:82

**„ДАРИТЕЛИ ИСТОРИЙ” В МИРЕ ЛИТЕРАТУРНЫХ ПРЕМИЙ :
УЧАСТИЕ БИБЛИОТЕКАРЕЙ В ПРОЦЕССЕ ПРИСУЖДЕНИЯ ПРЕМИЙ
В США, ВЕЛИКОБРИТАНИИ И РОССИИ**

**„STORY GIVERS” IN THE WORLD OF LITERARY AWARDS:
LIBRARIANS’ INVOLVEMENT IN THE AWARD PROCESS IN THE USA,
GREAT BRITAIN AND RUSSIA**

Марина ШУЛЬМАН, Полина СПЫНУ

Abstract: *This paper tells us about Literary Prizes in 21st Century which are given with the involvement of librarians. The main criterion is not successful sales but a literary quality of the text. Authors argue that supporting of modern national literary process is one of the most important social functions of modern libraries*

Key words: *Literary Prize, Carnegie Medal, United Kingdom, Newbury Medal, USA, Russian Reader’s Prize, Pratchett Terry, library buildings in 21 Century, Library Social function in 21 Century.*

Ведь формы жизни, более развитой, чем библиотекарь,
просто не существует
Терри пратчетт «Наука плоского мира»

В нашей стране не существует ни одной литературной премии, в присуждении которой активную роль играли бы представители библиотечного сословия. Во многих европейских странах дело обстоит иначе. Авторы настоящей работы ставили перед собой следующую цель: присмотреться к тому, какую роль играют библиотекари в деле присуждения литературных премий в США, Великобритании и России. Считаем, что участие представителей библиотек во вручении той или иной литературной награды свидетельствует не только о лучшем финансировании библиотек и библиотекарей, но и об ином отношении к современной библиотеке как социальному институту со стороны общества.

На протяжении веков понятие библиотечного пространства претерпело значительные изменения. Самой знаменитой библиотекой древности была Александрийская библиотека. В ней хранились более 500 тысяч папирусных свитков, а также каменные и воощенные таблички, представлявшие собой дощечки из дерева (бук, самшит) или кости. Воск заливали в выдолбленные углубления. Писали палочкой, которую называли стилусом. Современное слово „стиль” этимологически связано с названием палочки, при помощи которой наносили знаки на воск. Палочка могла быть деревянной, металлической или костяной.

Свитки были расставлены в алфавитном порядке. Первым хранителем был грек Зенодот. Первый в мире каталог составил поэт Калимакс. До наших дней сохранились записи о долгах, расписки, распоряжения и завещания.

АЛЕКСАНДРИЙСКАЯ БИБЛИОТЕКА В ПРЕДСТАВЛЕНИИ ХУДОЖНИКА XIX ВЕКА О. ФОН КОРВЕНА

В средневековье средоточием национальной культуры выступали монастыри с их знаменитыми от руки написанными и многократно переписанными летописными сводами. В обителях выделяли для книгохранения особые помещения, назначали из числа начитанных и уважаемых монахов хранителей рукописей и их помощников. Ценили людей с каллиграфическими способностями. Известен Реймский скрипторий. Книги изготовляли чаще всего в мастерских или университетских скрипториях. В монастырских библиотеках десятилетиями на протяжении нескольких веков формировались и сохранялись книжные богатства, в которых отразились история народа, искусство каллиграфии, а также книжной иллюстрации: миниатюры, создававшейся в соответствии с определёнными канонами, с использованием древних символов и ограниченного набора цветов. Другим полюсом культурного развития страны был королевский двор. Правители нередко гордились своими частными книжными собраниями. Личное знакомство с правителем и членами его семьи, приближение ко двору, получение статуса придворного поэта с соответствующим денежным содержанием было в те времена несомненным признанием заслуг в области литературы или просвещения.

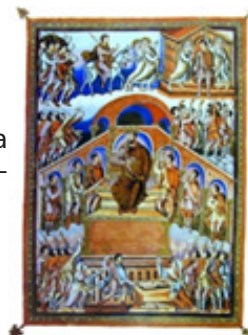
Короля и придворного поэта связывали отношения сюзерена и вассала. Приближённые правителей зачастую меняли перо на шпагу и доказывали верность герцогу или королю с оружием в руках, отражая вражеское нашествие.

МОНАСТЫРСКАЯ БИБЛИОТЕКА В САНТ ГАЛЕНЕ

КНИЖНАЯ МИНИАТЮРА ЭПОХИ КАРОЛИНГОВ

Наряду с библиотеками монастырей и обителей, а также частными коллекциями правителей существовали университетские скриптории.

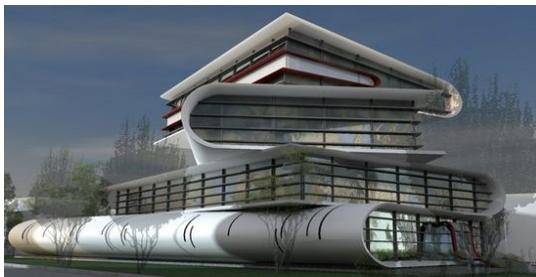

УНИВЕРСИТЕТСКИЙ СКРИПТОРИЙ В СРЕДНЕВЕКОВОЙ ЕВРОПЕ

После изобретения книгопечатания в Европе сформировался оживлённый книжный рынок. Носителями информации стали печатные книги.

ПЕЧАТНЫЙ СТАНОК ГУТЕНБЕРГА, КАССА С ЛИТЕРАМИ

Мы живём в эпоху, когда появились электронные носители информации. Изменились и сами по себе здания, в которых расположены библиотеки 21 века. Сегодня можно подобрать целую серию необычных зданий, в которых располагаются библиотеки 21 века, в виде книги, книжной полки, фонаря и т. д.

ПРОЕКТ БИБЛИОТЕКИ ДЛЯ ЮЖНОЙ КОРЕИ БИБЛОТЕКА В ВИДЕ КНИЖНОЙ ПОЛКИ В КАНЗАСЕ (США) ОТ СЕМЕНА БОЛОТНИКА

В двадцать первом веке печатные книги сосуществуют с электронными. Пользователи современных библиотек получили возможность сделать выбор. Многие используют интернет и социальные сети, не отказываясь в то же время от удовольствия иметь частную библиотеку, состоящую из пе-

чатных книг.

В области художественной литературы не существует чемпионатов мира с распределением мест, но есть признание – то, что русский филолог Виктор Шкловский в начале двадцатого века назвал „Гамбургским счётом“. К счастью, время от времени появляются в печати произведения, художественную ценность которых признают читатели, писатели и критики. Литературные премии являются способом поощрения писателей, поэтов и литературных критиков за значимые произведения художественной литературы, общий вклад в литературу или важнейшие критические работы. Они красноречиво свидетельствуют о признании заслуг, а также отмечают несомненное влияние чьего-либо творчества на развитие литературного процесса в целом.

Присуждение литературной премии в двадцатом или двадцать первом веке носит, как правило, одноразовый характер. Награждённый не обязан никому ничего доказывать. Присвоение литературной премии не предусматривает исполнение каких-либо обязательств в дальнейшем. Этот факт отнюдь не означает того, что получение статусной награды не влияет на дальнейшую судьбу писателя, поэта или литературного критика. „Гамбургский счёт“, по слову Виктора Шкловского, свидетельствует о взятии очень высокой планки, о реноме в околосредовом мире и престиже среди читателей. Зачастую, следуют многочисленные презентации, переводы, экранизации, переписка с почитателями таланта, порой организация фан-клуба. В современном мире масса наград, свидетельствующих о признании. Их вручают фонды, организаторами которых выступают журналы, частные благотворители и организации.

Из общего количества премий можно выделить международные (Нобелевская, Букеровская) и национальные. В Норвегии и в Стокгольме, начиная с 1901 года, ежегодно вручают писателям, драматургам или поэтам Nobelpriset i litteratur (Нобелевскую премию). Премия Букер присуждается в Великобритании (с 1969 года) и в России (с 1991 года). За премию в Великобритании конкурируют не только англичане, но и уроженцы всего Британского содружества.

Во Франции, начиная с 1903 года по итогам заседания Гонкуровской академии в парижском ресторане Drouant в честь братьев Эдмона и Жюль Гонкуров присуждается самая престижная во французском литературном мире премия Prix Goncourt.

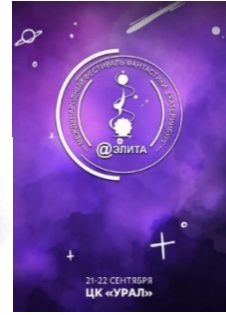
В США в Нью-Йорке, начиная с 1917 года, автору американцу в первый понедельник мая попечителями Колумбийского университета за художественную книгу присуждается Пулитцеровская премия (Pulitzer Prize for Fiction). Особо оговаривается желательность определённой тематики. Предпочтение отдаётся книгам о жизни в США.

В России, помимо Государственной премии и русского Букера, Пре-

мии „Большая книга” существует целый ряд литературных наград. Указом Президента по предложению Совета по культуре и искусству при Президенте Российской Федерации, начиная с 1992 года, присуждается Государственная премия за вклад в развитие литературы. С 2005 года совместно фондом Александра Жукова, Государственным музеем А.

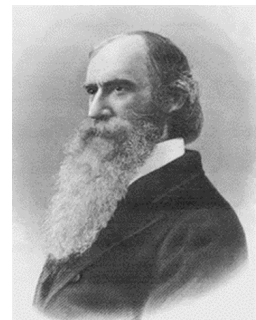
С. Пушкина и музеем-заповедником „Михайловское» вручается „Новая Пушкинская премия”. За лучшее дебютное произведение с 1992 года в Изобразитель-

ном музее имени А. Пушкина вручается премия „Триумф”. В 2009 году в России учреждена Премия „Рукопись года”. Её присуждает издательство «Астрель-СПб». Жюри рассматривает рукописи авторов, которые ещё нигде не печатались.

Существуют так называемые отраслевые литературные премии. Жюри рассматривает перед вручением подобных наград только произведения, относящиеся к определённому художественному жанру (фантастика, детектив и т. д.). Герцог и герцогиня Бакклейх, начиная с 2010 года, вручают Премию имени Вальтера Скотта (Walter Scott Prize) за лучший исторический роман. Ежегодно с 1992 года Союзом детективных авторов Скандинавии (писателям из Дании, Финляндии, Швеции, Норвегии, Исландии) вручается премия с интригующим названием *Lasiavain-palkinto* („Стеклянный ключ”). Получить её может не только писатель, но и группа авторов из Скандинавии. Названием своим эта литературная премия обязана вышедшему в 1931 году одноимённому роману американского классика детективного жанра Дэшила Хэммета. Главным спонсором премии является шведское издательство (*Bra Böcker ABO*). Лауреатам вручается искусно сработанный ключ.

Есть именные премии. В области детской литературы присуждают премию имени Астрид Линдгрен. В России вручают премии имени Андрея Белого, поэта пушкинского круга Антона Дельвига. Некоторые критики пишут о неформальных премиях (например, русский Антибукер). Названия некоторых литературных премий 21 столетия представляют собой аллюзии. Они намекают на тексты того или иного писателя или поэта. Премия

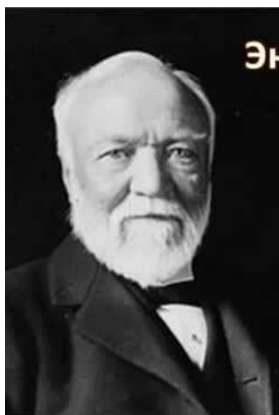

„Последний трамвай” связана с поэзией Николая Гумилёва, золотой телёнок напоминает о знаменитом романе Ильфа и Петрова „12 стульев”. Имя марсианской красавицы Аэлиты заставляет русского читателя вспомнить название популярного фантастического романа Алексея Толстого. Премия

с таким названием вручается с 1981 года за вклад в развитие русскоязычной фантастики в Екатеринбурге на фестивале фантастической литературы.

Вручение литературных премий в библиотеках представляет собой особый случай. Библиотечная Ассоциация США вручает медаль Джона Ньюбери, награду за выдающуюся книгу для детей (Newbery Medal).

Премия присуждается ежегодно, начиная с 1922 года. Медаль названа в честь британского книгоиздателя 18 века. Считается, что именно он выпустил в свет первую книжку для детей на английском языке в 1744 году под заглавием «Маленькая хорошенькая карманная книжечка». Рене Поль Шамбеллан (René Paul Chambellan), скульптор, разработал дизайн бронзовой медали. Получить награду может житель или гражданин США. В Американскую Библиотечную Ассоциацию входят 4200 детских и юношеских библиотек, а также эксперты, преподаватели и библиотекари. Более одного раза награду получили следующие авторы: Элейн Конигсбург „Из архива миссис Базиль Э. Франквайлер, самого запутанного в мире“ („From the Mixed-Up Files of Mrs. Basil E. Frankweiler“), „Субботний взгляд“ („The View from Saturday“), Джозеф Крамгольд „А теперь – Мигель“ („And Now Miguel“), „Онион Джон“ („Onion John“), Лоис Лоури „Число звёзд“ („Number the Stars“), „Дающий“ („The Giver“), Кэтрин Патерсон „Мост в Терабитию“ („Bridge to Terabithia“), „Иакова я возлюбил“ („Jacob Have I Loved“), Элизабет Спир „Ведьма пруда Блэкберд“ („The Witch of Blackbird Pond“), „Бронзо-

вый лук“ („The Bronze Bow“) и Кейт Дикамилло „Приключения мышонка Десперо“ („The Tale of Despereaux“), „Флора и Улисс: освещённые приключения“ („Flora & Ulysses: The Illuminated Adventures“).

Медаль Карнеги (*Carnegie Medal*) присуждается с 1936 года в Великобритании. В Благотворительном институте специалистов в области библиотечного дела и информации (CILIP) работает специализированная группа, состоящая из 13 человек. Она занимается вопросами развития библиотек для юношества. Эта группа присуждает медаль имени Карнеги.

Эндрю Карнеги (1835-1919), уроженец Шотландии, мультимиллионер и филантроп. Он основал собственную корпорацию в Нью-Йорке, финансировал строительство Карнеги-холла. В Вашингтоне существует институт Карнеги. В Питтсбурге работает музей Карнеги. Сделав состояние в сталелитейной промышленности, Эндрю Карнеги стал известным филантропом, другом философа Спенсера. Он переписывал-

ся с президентами США и основал много публичных библиотек в США.

Узнав о том, что США за 20 миллионов долларов купили Филиппины у Испании, Карнеги предложил филиппинцам 20 миллионов долларов, чтобы они могли выкупить свою страну. Карнеги хотел избавить жителей Филиппин от войны. Война за независимость всё же началась. Но сам факт свидетельствует о масштабе личности филантропа, финансовых возможностях Эндрю Карнеги, а также о его добрых устремлениях. Медаль, вручаемая представителями библиотечного сообщества, не случайно носит имя этого человека.

Медаль Карнеги считается в Великобритании самой престижной наградой за детскую книгу. Присуждается премия только англоязычным авторам. Победитель конкурса получает золотую медаль и сумму в 500 фунтов стерлингов на книги, которые он должен передать в одну из библиотек по своему выбору. С 2006 года победитель также получает премию Колина Мирса (Colin Mears Award) в размере 5000 фунтов стерлингов.

ПЕРВАЯ БИБЛИОТЕКА КАРНЕГИ
Обладатели награды в двадцать первом веке:

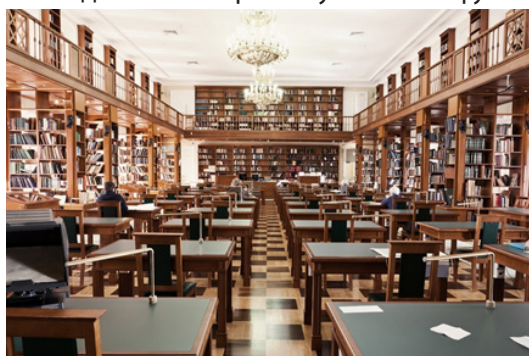
2001	Терри Пратчетт	Изумительный Морис и его учёные грызуны (The Amazing Maurice and his Educated Rodents)	Doubleday
2002	Шарон Крич ^[en]	Руби Холлер ^[en] (Ruby Holler)	Bloomsbury
2003	Дженнифер Доннелли ^[en]	Северное сияние ^[en] (A Northern Light)	Bloomsbury
2004	Фрэнк Коттрелл Бойс ^[en]	Миллионы ^[en] (Millions)	Macmillan
2005	Мэл Пит ^[en]	Тамар ^[en] (Tamar)	Walker Books
2007	Мэг Розофф	На всякий случай ^[en] (Just in Case)	Penguin
2008	Филип Рив ^[en]	Здесь лежит Артур ^[en] (Here Lies Arthur)	Scholastic
2009	Шивон Дауд ^[en]	Болотный ребёнок ^[en] (Bog Child)	David Fickling
2010	Нил Гейман	История с кладбищем (The Graveyard Book)	Bloomsbury
2011	Патрик Несс ^[en]	Война хаоса ^[en] (Monsters of Men)	Walker Books
2012	Патрик Несс ^[en]	Голос монстра (A Monster Calls)	Walker Books
2013	Салли Гарднер ^[en]	Причудливая луна (Maggot Moon)	Hot Key Books

2014	Кевин Брукс	Дневник из бункера ^[en] (The Bunker Diary)	Penguin Books
2015	Таня Лэндмен ^[en]	Солдат-буффало (Buffalo Soldier)	Walker Books
2016	Сара Кроссан ^[en]	Одна ^[en] (One)	Bloomsbury Children's
2017	Рута Шепетис ^[en]	Соль — к морю ^[en] (Salt to the Sea)	Penguin Books
2018	Джеральдин Макьюэн ^[en]	Where the World Ends	Usborne Publishing
2019	Элизвбет Асеведо ^[en]	The Poetx	Electric Monkey Books

Одной из самых необычных и престижных премий в современном мире являются премии из серии „Литературные кинжалы“ (Daggers Awards). Присуждаются Золотой, Международный, Серебряный, Стальной, Бриллиантовый, Дебютный и другие кинжалы. С 1994 года вручается Библиотечный Кинжал (Dagger in the Library). Премию получает писатель, чьи произведения пользуются популярностью в среде пользователей библиотеки. Имеются в виду авторы, работающие в детективном жанре. Библиотеки Великобритании, Шотландии, Ирландии и Австралии, а также читательские объединения

стран, входящих в Соединённое Королевство, выдвигают кандидатов на получение премии. Победитель получает художественно оформленный кинжал и денежный приз в сумме 1500 фунтов стерлингов. В качестве спонсора

выступает старинный издательский дом „Random House“. Лауреатом библиотечного кинжала является наряду с другими Кейт Эллис (Kate Ellis). Она получила награду за серию детективов, главным героем которой является Уэсли Петерсон. Читателям известны её книги „Линия мертвеца“, „Сад костей“ и др.

В России до последнего времени не было премии, в присуждении и вручении которой участвовали бы представители библиотечного сословия. Именно такой литературной наградой стала „Премия читателя“. Она вручается с 2015 года в соответствии с анализом читательского спроса за наиболее

популярную в среде пользователей русскоязычную книгу. В качестве организаторов и спонсоров „Премии читателя“ выступили Российская библиотечная ассоциация (РБА), Русский ПЕН-центр, Интернациональный Союз писателей, Союз литераторов РФ, а также Литературный институт им. А.М. Горького. Предварительная работа доверена Российской Государственной библиотеке для молодёжи. В экспертном Совете участвуют читатели в возрасте от 16 до 35 лет.

Координатором является Евгений Харитонов, поэт и литературный критик, а также руководитель литературных проектов РГБМ. Он считает, что, опираясь на мнение читателей разного возраста, эксперты обеспечивают присуждение награды не в силу клановых интересов или коммерческих продаж, а в силу интереса русскоязычных читателей к самому по себе качеству текста. Премии, вручаемые в соответствии с наибольшим количеством продаж, как правило, вручают издатели.

„Премия читателя“ не из их числа. Список самых востребованных русскоязычных писателей современности составляется на основе анализа чтения абонентов РГБМ. Учитываются также сведения, полученные в результате анализа известного российского портала „ЛитРес“. Шорт-лист формируют совместно библиографы и приглашенные литературные критики с учётом востребованности изданий, даты выхода книг в свет, а также даты поступления того или иного произведения в фонды РГБМ. Составленный в соответствии с выработанным алгоритмом оценки шорт-лист передаётся на рассмотрение членам Молодёжного читательского совета РГБМ. Голосование по пятибалльной системе осуществляется анонимно. Победитель получает „хрустальный“ диплом с логотипом Премии (в оформлении использована технология 3D графики) и бумажный сертификат.

На конференции по проблемам фантастики „РосКон“ был в 2016 году вручен в первый раз диплом победителя „Премии читателя“. Обладателем стал Вадим Панов, автор книжных циклов „Анклавы“, „Тайный город“ и „Герметикон“. Победительницей 2017 года была названа Гузель Яхина (роман „Зулейха открывает глаза“). На книжной ярмарке в 2018 году „Премия читателя“ была вручена Алексею Слаповскому за роман „Неизвестность: роман века:1917 – 2017“. В 2019 году в Гостином дворе в ходе работы двадцать первой книжной ярмарки был удостоен премии Владимир Пелевин за роман „Тайные виды на гору Фудзи“.

Анализ данных *генерального каталога*, а также электронной платформы *ExLibris Primo Catalog* показал, что в фондах ВШ USARB имеются 6 названий книг лауреатов вышеназванных премий, удостоенных награды в 21 веке. В ВШ UPSC хранится 1 название. Библиотекари ВС USM располагают 7 названиями книг лауреатов вышеназванных премий, удостоенных награды в 21 веке. Полученные данные занесены авторами настоящей работы в таблицу.

	Автор	Название	Библиотека	Сигла хранения ; экземпляры	Язык
1.	Pratchett, Terry	Domnul cu coasa	Biblioteca Științifică Universității Ptdagogice de Stat Ion Creangă	BȘ UPSC	ro
2	Lowry, Lois	One Small Thread	Biblioteca Științifică Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți	BȘ USARB S14 – 1 ex.	en
3	Paterson, Katherine	The Great Gilly Hopkins	Biblioteca Științifică Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți	BȘ USARB S14 – 1 ex.	en
4	Paterson, Katherine	Still Summoned by Books	Biblioteca Științifică Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți	BȘ USARB S14 – 1 ex.	en
5	Pratchett, Terry	The Carpet people T. Pratchett	Biblioteca Centrală USM	BC USM	en
6.	Pratchett, Terry	Interesting Times	Biblioteca Centrală USM	BC USM	en
7.	Pratchett, Terry	Pyramids (The Book of Going Forth)	Biblioteca Centrală USM	BC USM	en
8	Pratchett, Terry	Reaper Man	Biblioteca Centrală USM	BC USM	en
9.	Pratchett, Terry	Small Gods	Biblioteca Centrală USM	BC USM	en
10	Pratchett, Terry	Strata	Biblioteca Centrală USM	BC USM	en
11.	Pratchett, Terry	Wyrd Sisters the play	Biblioteca Științifică Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți	BȘ USARB S14 – 1 ex.	en

12	Пелевин, Виктор Олегович	Generation "П" : роман	Biblioteca Științifică Universității de Stat „Alecă Russo” din Bălți	BȘ USARB Sî1 – 1 ex.	ru
13	Пелевин, Виктор Олегович	Жизнь насекомых : романы	Biblioteca Științifică Universității de Stat „Alecă Russo” din Bălți	BȘ USARB D – 1 ex.	ru
14	Пелевин, Виктор Олегович	T :[роман]	Biblioteca Centrală USM	BC USM	ru

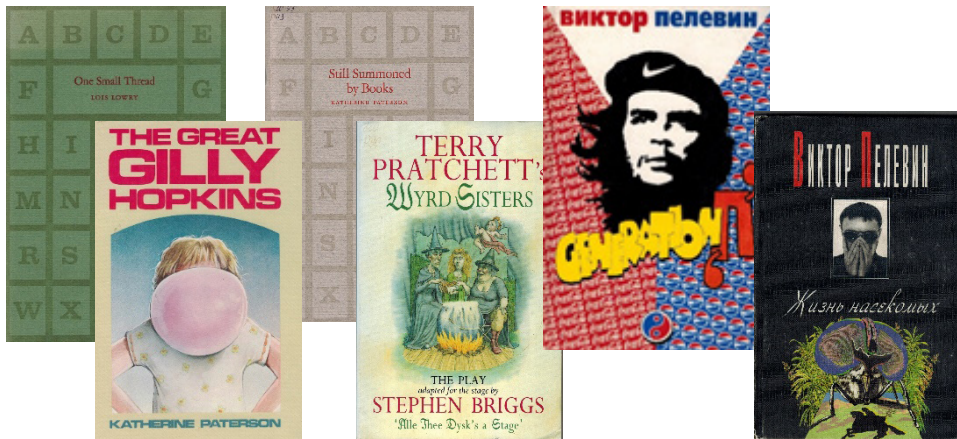
Анализ полученной таблицы позволяет сделать следующие выводы:

1. Наибольшее количество названий книг лауреатов Премии читателя, а также медалей Карнеги и Ньюбери, удостоенных награды в 21 веке имеется в BC USM.
2. В BC USM преобладают книги Терри Пратчетта, что объясняется популярностью создателя Плоского мира. В BȘ USARB при меньшем количестве экземпляров представлено большее количество авторов.

По итогам работы авторами настоящей статьи вычерчен график.

Терри Пратчетт, создатель серии романов о фантастическом Плоском мире, является обладателем многих наград. В 2002 году ему была вручена медаль Карнеги. В речи, произнесённой по поводу получения премии Boston-Horn Book в 2009 году за роман „Народ” писатель сказал: „Я горд тем, что её вручили мне, особенно, если учесть, что её распределяют либо библиотекари, либо люди, играющие в одной команде с библиотекарями”. Один из самых известных классиков фэнтези и научной фантастики считал, что сведение всей совокупности функций современных библиотекарей к роли поставщиков информации, обеспечивающих интеллектуальное обслуживание учебного процесса, неправомерно. Дело в том, что в начальной школе будущий писатель не отличался примерным поведением. Директор, делая выговоры нарушителю спокойствия, никак не предполагал, что беседует с будущим писателем. Он даже не думал, что этот, по выражению самого Пратчетта, представитель „козлиц” сможет сдать выпускной экзамен.

У будущего фантаста остались не особенно приятные воспоминания о школе. Зато он очень благодарен создателю „Брюэровского фразеологического словаря“, к которому писал предисловие. Теплое чувство автор историй о Плоском мире питает и к работникам библиотек, способствовавшим его самообразованию в юные годы. Терри Пратчетт в книге „Опечатки“ называет представителей библиотечного сообщества „дарителями историй“. Мы считаем, что забота о том, чтобы истории попали в руки именно тех, кто может расценить знакомство с ними как дар, должна быть одной из нелёгких и почётных задач библиотечной работы 21 столетия.

Авторы настоящей работы пришли к следующим выводам:

1. Участие библиотечной работы в процессе присуждения литературных премий в США, Великобритании или России говорит о том, что общество рассматривает деятельность современной библиотеки в поддержку всего самого лучшего в развитии национальной литературы как одну из важнейших социальных функций библиотечного сообщества в 21 веке.
2. Включение в процесс вручения литературных премий представителей библиотечного сословия говорит о заботе спонсоров о том, чтобы награды присуждались без учёта клановых интересов окололитературной среды, а также не в соответствии с достижениями коммерческих продаж. Оценка качества текста должна быть обоснована результатами анализа библиотечными читательского спроса.
3. Мнение читателей должно быть дополнено и скорректировано приглашенными библиотечными экспертами (филологами, преподавателями, литературными критиками), а также данными соответствующих порталов в интернете.

Список литературы

1. ПРАТЧЕТТ, Терри. *Опечатки: Избранные истории*. Москва: Эксмо, 2019. 416 р.
2. АБАШЕВА, Марина. Литературная премия как инструмент. Заметки инсайдера. В: *Вопросы литературы*. 2012. nr 1, pp. 28-40.

CZU 821.111(71).09"18/19"

**НЕ ЖИВИ В ГОРОДЕ, ГДЕ НЕ СЛЫШНО ЛЯЯ СОБАК:
ЭРНЕСТ СЕТОН ТОМПСОН - УЧЁНЫЙ И ХУДОЖНИК, ПИСАТЕЛЬ И ПОЭТ**

DON'T LIVE IN A CITY WHERE YOU CAN'T HEAR DOGS:
ERNEST SETON THOMPSON - SCIENTIST AND ARTIST, WRITER AND POET

Марина ШУЛЬМАН

Abstract: *The author of this paper argues that Thompson's novels about animals are masterpieces. In his texts we can find realistic and neo-romantic features. Canadian writer was an excellent storyteller, a famous artist and zoopsychologist. Ernest Thompson was a true poet in his prose about dogs, wild animals and birds.*

Keywords: *Ernest Thompson Seton about animals; Rudyard Kipling about animals; Jack London about animals; realism in literature; neo-romanticism in literature; animalistic in literature; dogs; wolves; dears; cats; badgers; carrier pigeons*

*В жизни диких зверей, как и в человеческой жизни,
Есть свой трагизм, свой особый юмор, свой пафос*

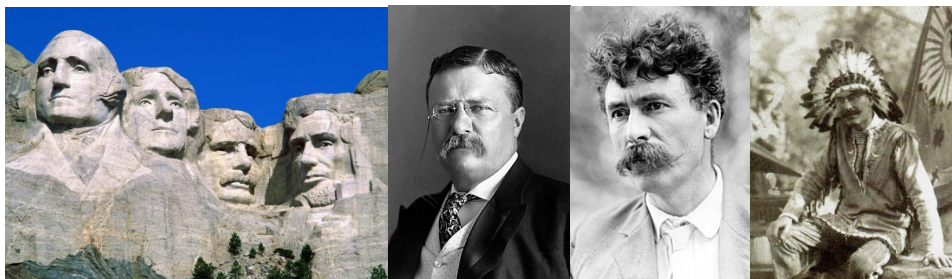
Джеймс Кервуд

На картине были изображены русские сани, преследуемые волками. Фигура вожака стаи была столь выразительна, что Теодор Рузвельт, двадцать шестой президент США, попросил художника сделать копию центральной части полотна. Эта копия и сегодня является частью экспозиции личной коллекции живописи Теодора Рузвельта, чье лицо увековечено в камне горы Рашмор. В те далёкие времена можно было быть одновременно охотником и слыть защитником природы. Таким человеком был Тедди Рузвельт (1858-1919), которого американцы порой ассоциировали с медведем. Сегодня в Северной Дакоте на землях, на которых охотился Рузвельт, расположен национальный парк. Качества охотника, естествоиспытателя и защитника природы совмещал в своей деятельности и Сетон Томпсон, чьи знания о поведении диких животных были получены не в зоопарке. Он был охотником, ставил капканы, вступал в опасное единоборство со зверем. Побеждая, Эрнест Сетон Томпсон сумел оценить противника, изучить его повадки, признать, что у животных есть не только инстинкты, но и чувства, значит, должны быть и какие-то права.

Сетон Томпсон (1860-1946) считается одним из основоположников современной зоопсихологии. После публикации двухтомной монографии «Жизнь северных зверей» учёный получил золотую Медаль костра. Господин Томпсон был также обладателем высшей награды Америки за научный труд медали «Эллиот». Национальный научный институт вручил

награду Эрнесту Томпсону в связи с окончанием четырехтомного труда «Жизнь диких зверей». Он очень хорошо рисовал, писал замечательные рассказы о животных, оставил после себя многочисленные тома дневников, в которых фиксировал наблюдения над жизнью дикой природы.

Картина, на которой изображена стая волков, преследующая сани, вызвала огромный резонанс. Некоторые говорили, что художник сильнее сочувствует волкам, чем людям. Восхищение президента было очень кстати. Вслед за ним американцы признали мастерство художника, еще раньше проявившееся в бесчисленных зарисовках птиц. Томпсон издал книгу «Птицы Манитобы» с замечательными рисунками, автором которых был он сам.

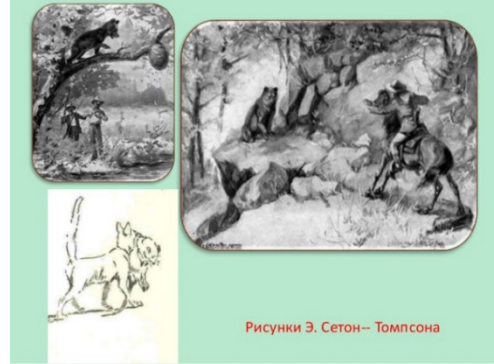
Гора Рашмор Т. Рузвельт Эрнест Сетон Томпсон

Название одной из самых популярных и дорогих книг современности «Птицы Америки» (9,5 млн долларов), созданной Дж. Одюбоном с иллюстрациями птиц Северной Америки в натуральную величину, напоминает заглавие монографии Эрнеста Сетона Томпсона. Книга Одюбона, печатавшаяся в Эдинбурге и Лондоне, признана шедевром полиграфического искусства. Канадцы назначили Эрнеста Сетона Томпсона «Натуралистом провинции Манитоба». В конце жизненного пути авторитет естествоиспытателя и популярность замечательного писателя были велики.

Между научной и художественной деятельностью Сетона Томпсона не было пропасти. Работая над новеллами о животных, писатель использовал наблюдения учёного. Сам он считал своей несомненной заслугой внедрение в сознание читателей повествования нового типа. Томпсон писал, что его книга «положила начало новому реалистическому направлению в литературе о животных». Сетон Томпсон откровенно смеялся над баснями, в которых животные ведут себя как люди, «одетые в шкуры зверей». В самом деле, существовала со времён средневековья традиция иносказательного изображения животных, восходящая к фабулам. Наряду с ней была традиция сентиментального разговора о зверях. Авторы такого рода старались вызвать у маленького читателя умиление и жалость. Книги Томпсона, например, «Животные – герои», написаны совсем иначе. Автор обладает огромным запасом жизненного опыта и здоровым чувством юмора. В новелле «Королевская аналостанка» трущобная кошечка с красивой шерсткой становится звездой кошачьих выставок. Попав в аристократический особняк, она ведёт себя с чисто кошачьей бесцеремонностью: пускает в ход когти, обшаривает мусорное ведро, капризничает. Ей всё прощается до тех пор, пока она не царапает хозяйского сына. Тот поднимает вой и жалуется маме. В душе аристократки пробуждается древний инстинкт защиты потомства, и дама швыряет в

дерзкую кошку тапочку. Трущобная киска быстро находит выход из особняка и удирает в родные места.

Сетона Томпсона отличают не только знание повадок животных и умение пошутить, но и способность живо обрисовать комическую ситуацию, а также внести в новеллу момент драматизма. Проявляет автор и сочувствие к кошечке, показывая, как она мужественно, решительно и умело пробирается в родные места. Он убедительно показывает читателям, в самом деле, удивительное умение кошек держаться избранного направления и силу характера маленького животного. Для прелестной дикарки всё в новелле Томпсона заканчивается очень хорошо. Она находит покровителя и живёт независимой обеспеченной жизнью именно там, где хочет жить.

Рисунки Э. Сетон– Томпсона

Зачастую Томпсон показывал читателям жизнь дикого животного с неожиданной стороны, выявляя качества, наличия которых у животных неосведомленные люди не представляли себе. Вот в новелле «Медвежонок Джонни» вспыльчивая, скорая на расправу медведица по имени Злюка ласково подзывает детёныша жалобным звуком, похожим на нежное «е-рр!». Медведицы - заботливые матери.

В рассказе «Чинк» большой щенок, «считающий себя взрослой собакой», успешно противостоит нападению страшного койота. Хозяин пёсика гуляет и пьёт в городе, а Чинк самоотверженно охраняет его палатку и продукты. Койот терроризировал Чинка, он часто гнал щенка к палатке. Пёс убежал под защиту хозяина. Поэтому койот рассчитывал на лёгкую победу. Зверь был ошеломлён отвагой и энергией Чинка. Но с точки зрения поведения животных мужество молодой собаки объяснимо и достоверно. В случае отсутствия хозяина в сознании Чинка пробудился территориальный инстинкт, очень сильный у собак именно на своей территории. Моя первая маленькая собачка Хана, добежав до крыльца нашего подъезда, разворачивалась и принималась энергично атаковать соседского боксёра. Про себя я переводила её лай и рычанье на человеческий язык фразой «убиррайся отсюда! Марш к своему подъезду!!». Боксёр, к моему удивлению, отступал. Территориальный инстинкт Чинка подкрепили благодарностью за помощь и верность, вызвав к жизни самоотверженную готовность защищать жильё и еду человека, вырастившего щенка. Не зря Конрад Лоренц писал в книге «Человек находит друга» о том, что оставляет свой портфель под защитой собаки для того, чтобы собака, почувствовав себя сторожем, никуда не убежала. Маленький Чинк держит оборону долгих три дня, оберегая хозяйское добро. При этом он сам ничего не ест. Пища, оставленная ему человеком в миске, давно съедена, а «грабить» хозяина верный пёс не станет.

Финал рассказа неожиданный. Протрезвевший Билл, хозяин палатки, которую оберегал его Чинк, возвращается и понимает всё, что произошло во время его отсутствия. Восхищённый верностью своей молодой собаки, зная, что ему придётся потерять ружье и быть изгнанным с территории за-

поведника, Билл убивает койота, противника Чинка.

Сетон-Томпсон отлично умел выстроить сюжетную линию таким образом, чтобы читатель получил удовольствие от неординарного, неожиданного сюжетного хода или непредсказуемого финала. Писатель и следопыт знал, как, на самом деле, опасна и драматична обыденная жизнь диких животных.

Она полна борьбы за пищу, территорию и спасение потомства. Но самые волнующие эпизоды в новеллах писателя связаны со столкновениями диких животных и людей. Рассказ «Мальчик и рысь» начинается с сообщения о том, что Тору исполнилось пятнадцать лет. Затем читатель узнаёт, что мальчик вырос в городе, но ему свойственны отвага и любопытство к жизни дикой природы. Одна из глав новеллы называется «Дом рыси». В этом доме, уютно упрятанном в дупле, подрастает пара рысят. Ради них мать отваживается дерзко украсть с фермы семьи Тора куропатку. Мальчик идёт по следу и, раздвинув ветви, встречается взглядом с хищником. В следующих двух фразах воплотились драматизм, поединок взглядов, столкновение характеров и, безусловно, мастерство писателя, сумевшего всё это вместить в два предложения: «С минуту рысь и мальчик стояли лицом к лицу. Охотница зарычала, что означало предостережение и вызов, подхватила птицу и прыгнула со ствола в спасительные кусты». Вызов брошен. Городской мальчик осознал, как опасна может быть хищница-мать. Он не осмелился напасть, но и не испугался, не закричал, не кинулся под защиту взрослых. У пятнадцатилетнего Тора тоже не слабый характер. Ему ещё предстоит вновь встретиться с рысью в ситуации, когда от исхода борьбы зависит жизнь. Первую встречу с ней можно считать завязкой истории Тора, а последняя встреча с рысью станет кульминационным моментом новеллы. Из-за внезапной болезни девушки и Тор не смогли привезти провизию. Они остались в хижине. При этом наглая хищница по ночам воровала их продукты. В первую ночь Тор решил, что ему снится Африка с тигром. А потом он осознал, что вновь повстречался с рысью. Её поведение поставило Тора и его сестёр на грань выживания. Мальчик понял, что «настало время убить или быть убитым». Ему удалось собрать все силы и ранить рысь. Она убежала. Приезд брата, «красивого и здорового», в корне изменил ситуацию. Но если бы не отвага Тора, мальчик и его сёстры погибли бы от болезни и голода, не дождавшись приезда брата Корни. Отношение к природе и животному миру у Эрнеста Сетон Томпсона никогда не было сентиментальным. Наоборот, он сам побывал в ситуациях, когда выжить мог лишь один из противников. Тем более ценно и важно для потомков его сочувствие животным, неподдельное уважение к их чувствам и справедливая оценка отважной бескомпромиссной борьбы за выживание.

Героями новелл Эрнеста Томпсона чаще всего становятся дикие обитатели Канады или Северной Америки. Писатель не знал и не описывал экзотических животных. Он старался вызвать у читателя интерес к обычным животным, а не любопытство к какой-либо экзотике. Среди множества видов живых существ, попавших на страницы книг Сетона Томпсона особое место занимают волки и собаки. В названии нашей работы звучит строчка из Талмуда, древнего комментария к Ветхому Завету. Может ли верующий человек держать собак? Об этом немало спорили. У каждого мудреца было своё мнение. Не стоит держать агрессивных животных, особенно, в городских квартирах. Можно держать собак ради выгоды и охраны. Но, по моему, выгодой надо считать не только деньги, но и явную пользу для здоровья

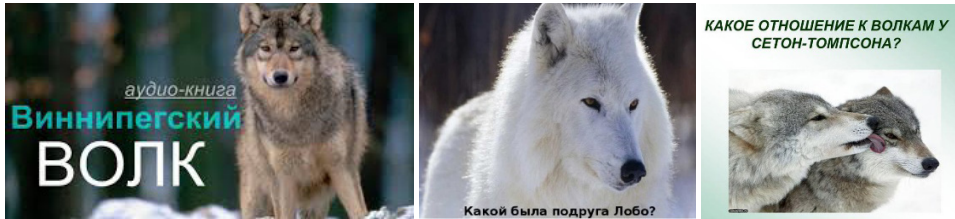
от прогулок с собаками, а также удовольствие от общения с весёлыми и здоровыми животными. Помощь собаке, птице или кошке, а также их излечение требуют знаний и терпения. Успех в таком деле приносит глубокое удовлетворение. Совет не жить в городе, где не слышно вообще лая собак, я думаю, напоминает о том, что средневековый город без собак был, скорее всего, захвачен врагами, или населён жадными, жестокими жителями.

Истории «Виннипегского волка» или «Лобо» Эрнеста Томпсона поистине трагичны. Это новеллы о любви и ненависти. Есть старинный обычай охотников щадить последнего в помёте волчонка. Поэтому не убили будущего Виннипегского волка. Его продали трактирщику. Маленький волчонок извёдал одиночество, обиды со стороны людей, укусы собак, которые осмеливались нападать на него только стаей. Если бы не заступничество маленького Джима, сына трактирщика, волчонка и вовсе затравили бы. Но между подростком и молодым волком завязалась дружба. Джим был парнем в духе Тома Сойера, одним словом, «своенравным плутишкой». Он часто спасался от побоев в конуре волка. Рассвирепевшие пьяницы мигом трезвели, услышав грозное рычание серого друга Джима. Когда Джим заболел, волк тоскливо выл в конуре. Мальчик попросил впустить его друга. «...Большой дикий пёс – ведь волк просто дикий пёс – верно дежурил у постели приятеля». Любой кинолог или охотник в два счёта объяснит, что пёс и волк вовсе не одно и то же. Разница достаточно велика. Разумеется, сам Томпсон её отлично знал. Цитата, приведённая мной, говорит о мастерстве писателя, который в авторскую речь умеет включить иную детскую точку зрения, заставить своих читателей услышать искренний голос подростка, для которого волк и впрямь был большим псом и верным другом.

Привязанность эта удивительна, но возможна. Достаточно вспомнить потрясающее воспоминание специалиста по изучению волков в дикой природе Ясона Бадридзе о том, как волчица спасла его от медведя. После длительной безуспешной погони за добычей вместе с волчьей стаей человек от усталости потерял бдительность, а волчица отреагировала мгновенно. Схватив медведя за пятку, она спасла жизнь замечательного, ныне всемирно известного учёного Ясона Бадридзе. Порой, человек и выращенный им волк вступают в дружеские отношения. Но если для собаки все люди, за исключением тех, кто причиняет зло её хозяевам или щенкам, не являются врагами, то волк привязывается только к одному человеку. Он не может перейти к другому хозяину. После смерти Джима Виннипегский волк осиротел и возненавидел людей. Он часто прибегал в город. Ведь волчонок вырос в городской среде, но люди боялись взрослого зверя и сторонились его. Собаки в панике убегали. Волк мог справиться с целой стаей, многих ранить. А вот детей Виннипегский волк никогда не трогал. В подтексте новеллы читается: в память о Джиме, единственном друге и любимом хозяине. Сетон Томпсон пишет о том, что животные не могут посвятить всю жизнь мести. На это способен только человек. Цепью, которая не позволяла волку уйти в леса, по мнению писателя, была память о Джиме, «единственном существе на свете, научившем волка любви».

Ещё интересней образ Лобо из одноимённой новеллы. Матёрый вожак очень умён. Он способен передвигаться по спинам овец, обезвреживать капканы, срыгивать отраву. Во главе небольшой стаи он совершает жестокие набеги на овчарни, дразня охотников дерзкой неуловимостью. Ситуация изменилась с приходом Бланки, белой волчицы, ставшей подругой Лобо. Вожак оказался уязвим, когда поймали его подругу. Не очеловечивая

волка, автор пишет о глубине чувства зверя и его трагической гибели. Последнюю фразу новеллы произносят уже над погибшим волком: «Ты всё искал её – ну вот, теперь вы снова вместе». Известно, что волки всю жизнь остаются верны своей подруге в дикой природе. А мотив воссоединения любящих после смерти в мировой литературе издревле сопровождает повествования о неборимой силе беззаветной любви и трагической судьбе любящих (Тристан и Изольда, дева Феврония и князь).

В книге Сетона Томпсона «По следу оленя» герой новеллы Ян неустанно преследует оленя. Молодой охотник внезапно ощущает, что он сам стал объектом преследования. Знание повадок волков подсказывает ему, что волчья стая идёт по его собственному следу. Это открытие способствует рождению в душе охотника глубокого сострадания к оленю, за которым он сам гонится. В контексте повествования олень одновременно является реальным животным и выразительным символом первозданной красоты и силы природы. Этот символ оказывается сродни одному из центральных символов христианства: граалю. В них сплетаются воедино красота и страдание, духовность и мужество. Настигнув оленя, Ян смотрит на него уже другими глазами. Гонитель почувствовал, что люди и животные входят в единое братство смертных и способны сопереживать друг другу. Охотник, потрясённый изяществом и благородством оленя, отпускает его живым. Автору удалось убедительно и без всякой нравоучительной риторики показать момент духовного очищения и перехода на новую ступень нравственного развития своего героя. От глубокого смысла новеллы о Яне и олене уже один шаг до охоты не с целью убийства. В наши дни весьма популярна фотоохота, требующая сноровки, знания повадок животных и большого мужества. Сам Эрнест Томпсон долгие часы и многие месяцы тратил на то, чтобы сделать рисунок какой-либо птицы. Он внимательно изучал поведение животных и использовал эти знания в новеллах и рисунках. Эрнест Сетон-Томпсон был обладателем огромной библиотеки, которую перевёз в дом в районе Санта Фе. В неё входили около пяти тысяч томов, а также альбомы. Около 200 тысяч фотографий животных были сделаны самим Томпсоном. Фотографии, зарисовки птиц и зверей дополняли 30 томов дневников натуралиста.

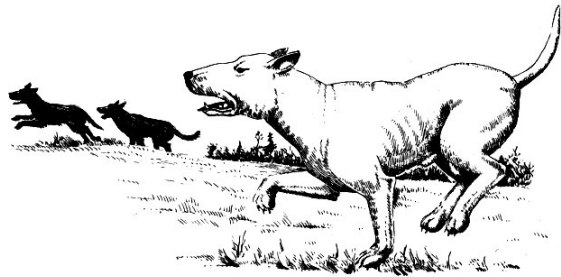
Томпсон писал: «Героem называется личность, отличающаяся необычайными дарованиями и подвигами». Главные герои его рассказов, оставаясь типичными реалистически показанными животными, являются одновременно выдающимися представителями волков, собак, оленей или барсуков. Для автора и благодарного читателя они очень близки к тому, что можно было бы назвать личностями.

Вспомним Снапа из «истории бультерьера». Слово «сноп» можно перевести с английского языка на русский как «хватать». У маленького белого пёсика характер очень сильный. Ведь он ухитрился загнать на стол замечательного естествоиспытателя и любителя собак Эрнеста Томпсона. Автор новеллы, сидя на столе, курил сигару за сигарой, дожидаясь момента, когда бдительный пёсик сменит

гнев на милость или хотя бы на миг забудет о хозяине. Сигары сменились книгой, время шло, а бультерьер и не собирался отдавать инициативу человеку. В половине одиннадцатого пёс отправился спать под кровать Томпсона. Он устроился на коврик, а хозяин квартиры добрался до постели, перепрыгивая со стола на буфет, а с буфета на камин. Неожиданно, Сноп влез на кровать и устроился в ногах хозяина. Томпсону было неудобно, но он не прогнал Снапа. Когда хозяин шевелился или храпел, бультерьер грозно рычал. Томпсон, отличавшийся силой духа и смелостью, оценил решительность и мужество своего питомца. Автор пишет, что не продал бы Снапа даже за сумму, равную совокупному богатству трёх миллионеров США (Карнеги, Вандербилдта и Астора).

Томпсон отправился к друзьям вместе с собакой. Устроили охоту на волков, регулярно резавших скот. Собаки догнали волка, окружили его и стали облаивать. Маленький коротколапый Сноп, прибежавший последним, молча кинулся в драку. Он вцепился волку в нос.

Волк успел разорвать бультерьеру плечо. На другой день собачку заперли в амбаре. Но не учли его изобретательности и целеустремлённости. Пёсик сумел выбраться из амбара, догнать охоту и вступить в схватку с матерым зверем. Волка убили, но и Сноп погиб. Он вцепился противнику в нос и разжал зубы только тогда, когда почувствовал, что хозяин взял его на руки. Лучшей эпитафией храброму бультерьеру прозвучали слова старого Пенруфа, одного из «грубых» скотоводов, стоявших на коленях возле умиравшего Снапа: «Лучше бы у меня пропало двадцать быков!».

Героическое начало в новеллах Томпсона ощущается очень сильно, и связано оно с дикими и домашними животными. Лис Домино перепрыгивая со льдины на льдину, ушёл от преследовавших его собак, почтовый голубь Арно выжил в схватке с ястребом, соколом и охотником, мустанг предпочёл неволе смерть, бросившись в пропасть, пёс Бинго, выжив после отравления, обрёл прежнюю энергию и неустранимость. Волк Лобо, лис Домино, кошечка, голубь Арно, каждый по-своему, является воплощением каких-либо выдающихся качеств. Сетона Томпсона многие исследователи литературного процесса считали представителем неоромантизма. О том, что в американской литературе реализм уживается с романтической традицией писали Джордж Снелл, а также русский учёный Александр Андреевич Бельский. Дело не только в том, что персонажи Томпсона часто попа-

дают в экстремальные ситуации, героически борются, одерживая победу или погибая. В новелле «Бинго», этот удивительный пёс, связан с хозяином телепатически. Он скулит, угадав беду, Хозяин угодил сразу в два капкана. Вокруг него уже собираются койоты. Бинго бежит в лес, находит беспомощно распластавшегося между двумя капканами человека. Разогнав койотов, пёс приносит любимому хозяину ружьё, кушак и, наконец, тащит спасительную отвёртку. Освободившись от капканов с помощью отвёртки, хозяин Бинго уезжает в дом своих друзей на лошади, которую пригнал верный пёс. Реалистически выписанные животные символизируют какое-либо из замечательных качеств или понятий. Лобо – любовь, Домино – отважную энергию выживания, Арно – скорость, Бинго – верность. Само по себе создание характера с какой-либо доминантной, преобладающей особенностью является, по-нашему мнению, романтическим принципом построения характера героя повествования и свидетельствует о том, что реализм, знание и умение изобразить повадки зверя органически сочетались в творческой манере Томпсона с романтическим, уважительным, а порой, восхищённым отношением к животным.

Эта особенность стиля позволяет назвать автора новелл наряду с Джеком Лондоном представителем неоромантизма в литературе. Вопреки расхожему мнению романтики писали не только о красоте и доброте. Многие из них были философами и интересовались природой зла. Творчество Лондона связано с философией Спенсера. У него немало рассказов о превосходстве белых. Воплощением зла для Джека Лондона нередко становились аборигены Полинезии, а порой, индейцы, опоэтизированные в иных новеллах. Среди бродячих сюжетов есть история одичавшей собаки. Кажется, что человечество, заглушая чувство собственной вины перед брошенными некогда животными, обрушивает презрение, негодование и злобу на головы собак, сумевших выжить в дикой природе. Австралийцы называют «динго» человека ненадёжного, хитрого и зловредного. Фермеры борются с динго, которые не прочь добраться до овечьих стад. Лондон любил собак. Его знаменитый «Белый клык» - одна из вершин анималистики. Есть у писателя и история одичания. Она рассказана в повести «Зов предков». Бака крадут из имения, расположенного на юге. Собаку продают на север. Пёс выжил в схватках, привык к тяжёлому труду ездовой собаки, привязался к человеку, спасшему его. Он часто убегает из лагеря, бежит по лесам. Бак ощущает в собственной душе зов диких предков и стремление быть независимым от людей. Но любовь к хозяину пересиливает. После гибели единственного человека, которого Бак беззаветно любил, от рук индейского племени, Бак превращается в грозный символ мести. Он нападает на индейцев и так пугает их, что те больше уже никогда не придут в благодатную долину, ставшую вотчиной одичавшей собаки. Симпатии Джека Лондона на стороне Бака. Меняется не только облик собаки, но и качество повествования. Реалистически рассказанная романтическая история жизни похищенной собаки превращается в фантастический текст, невероятный с точки зрения реальности. Принять его читатель может, лишь осознав символическое значение образа собаки, ополчившейся на мировое зло.

Совсем иначе выглядит Вулли, герой новеллы Томпсона, напавший на дочку своего хозяина. В новелле Томпсона собака, кусающая руку девушки, которая её кормила, превращается в воплощение зла. Можно спорить о том, чем вызвано нападение на девушку. Многие исследователи обращают внимание на то, что одна из собак, бежавших по следу Вулли, взбесилась.

На этом основано утверждение, что главная причина нападения Вулли – болезнь. Бешенство ужасно. Оно по-разному проявляется. Порой, латентный период довольно долгий. От такого зверя могут заразиться другие животные. Чтобы избежать беды, необходимо раз в год делать прививку от бешенства. В нашем городе это можно сделать и бесплатно.

Мы полагаем, что новелла о Вулли не является рассказом о бешенстве. По воспоминаниям моего отца, встретившись со зверем, заболевшим такой страшной болезнью, собаки чувствуют опасность. Они все разом набрасываются, многие погибают, но зверь оказывается убитым. Вместе с ним погибают убийцы. Таков природный защитный способ локализации очага заразы, надёжно обеспечивающий выживание вида в целом. В случае бешенства гибель Вулли была бы иной. При кажущейся простоте повествования в новеллах Сетона Томпсона видно глубокое знание психологии человеческой и звериной. Завязкой действия является предательство. Автор говорит, что герой его рассказа – дворняжка. Но писатель не презирал дворняг. Наоборот, он считал, что ум и здоровье, присущие дворовым псам, являются значительным преимуществом в борьбе за жизнь. Впрочем, Бинго, породистый пёс из другой новеллы Томпсона, также отличается отменным здоровьем. Дворового пса Сетон Томпсон представляет читателям следующим образом: «Вулли получил разумное воспитание и был очень способным щенком с блестящими видами на будущее». Пьяница Робин, вырастивший его, просиживает дни и ночи в трактире, а Вулли исправно пасёт овец, не теряя ни одной из них. Пёс – отличный пастух и преданный друг. Перепуганные овцы разбрелись «по городу в трехстах семидесяти четырех различных направлениях». Вулли сумел выследить и вернуть всех. На беду пьяный Робин обсчитался, решил, что одной не хватает и принялся укорять пса. Вулли кинулся искать якобы пропавшую овцу. Тем временем, прохожий указал пьянице на его ошибку. Все 374 овцы были на месте. Робин понял, что Вулли вернётся не скоро. Вспомнил, что хозяин стада велел ему пригнать овец, и переправился на другой берег, не дождавшись своей собаки. Он продал Вулли.

Пёс искал до ночи. Вернувшись к реке, он не нашел хозяина с отарой. Два мучительных года, постепенно дичая и озлобляясь, Вулли с угасающей надеждой ждал Робина, искал его в трактирах и на противоположном берегу, «ожесточенный против всего мира, он оставался верным своему хозяину». Потом пёс ушел с человеком, носившим рукавицы, связанные для него Робинком. Мир собаки – мир запахов. Верный Вулли уловил слабое дуновение родного духа, связанного с пропавшим хозяином.

Трактирщик и его дочь Гульда были уже третьими хозяевами Вулли. Девушка кормила собаку. Вулли был угрюм, но его не обижали. Внешне пёс был похож на огромную лисицу. Внезапно в округе стали пропадать овцы. В одну ночь были зарезаны 20 голов. Разгневанные фермеры упорно шли по следу, а он привёл к дому трактирщика. Заподозрили, что Вулли убивал овец, а никакой жестокой лисицы вообще нет. Разгорелся спор. Гульда решила спать в кухне. Если пёс не выйдет из дому, а овцы пропадут, жестокая лиса существует. Вулли ни в чем не виноват. Гульда увидела, как пёс искусно открыл окно и исчез в ночи. Под утро он вернулся с окровавленной мордой. Осознав, что Гульда не спит, что он разоблачён, Вулли, предавая девушку, искусал её. Спасло Гульду вмешательство отца. Автор новеллы пишет о собаке: «В ней заложена странная дикость, которая под влиянием жестокого обращения или долгих лишений может превратиться в самое

свирепое предательство, несмотря на те прекрасные свойства, которые присущи собачьей породе и являются основой привязанности человека к собаке». Эпизод предательства Вулли и его борьба с девушкой является кульминацией новеллы.

Наступает развязка. Эрнест Томпсон пишет «Вулли — умный, свирепый, верный, коварный - задрожал, вытянулся и затих навсегда». Автор новеллы до конца подчёркивает ум и хитрость пса. Он не убивает в одном месте две ночи кряду. Он никогда не ест там, где убивает. Вулли не охвачен бешенством. Коварный Вулли у Томпсона остаётся «верным», он является жертвой предательства. Именно предательство первого хозяина, обман доверия животного может, по мнению Томпсона, вызвать к жизни дикость, которую автор новеллы о Вулли не воспекает подобно Джеку Лондону, а считает ужасной бедой для собаки и людей, так и не осознавших своей вины перед Вулли. Грубость и дикость в новеллах канадского писателя никогда не бывают опоэтизированы. В этом случае Сетон Томпсон остаётся на почве реальности, испытывая горечь и сожалея о том, что произошла трагедия.

Томпсон уважал и любил собак. В его новеллах они значительно отличаются от волков, но, подобно им, воплощают собой гордую независимость и свободолюбие. Маленький бультерьер Снап любит держать инициативу «в своих лапках». Бинго охотится в одиночестве и, порой, сам принимает решения. Чинк вступает в схватку с койотом один на один. В рассказах о собаках, в полной мере, проявилось мастерство Сетона Томпсона как зоопсихолога, умеющего понять собаку и рассказать о ней, объясняя особенности её поведения в надежде, что его читатели быстрее и лучше будут находить общий язык с «верными друзьями», ценить их отвагу и понимать уязвимость психики существа, зависящего от ума и воли человека.

Не всегда воля человека главенствует. В новеллах Эрнеста Томпсона, порой, складывается парадоксальная ситуация, когда жизнь и смерть зависят от поведения животного. Лису Домино удалось перехитрить собак и охотников, пёсик Чинк трое суток отгонял койота от хозяйского добра, Бинго спас жизнь хозяина, на руке и ноге которого захлопнулись замки двух капканов.

Рассказ о барсучихе написан мастерски. С глубоким сочувствием пишет Томпсон о горе матери, попавшей в капкан неподалёку от своей норы. Слыша писк детёнышей, она рвётся изо всех сил, выгрызает коготь на ноге и вырывается из ловушки. Но уже поздно. Барсучата погибли. Барсучиха покидает ужасное место. Она обустроивает другую нору с несколькими выходами и уходит на охоту. В её нору забирается шестилетний заблудившийся ребёнок. Его ищут родители и соседи, но не могут отыскать.

Самка барсука довольно крупное и сильное животное. Она может расправиться с ребёнком, но не хочет. Барсуки расчётливы, хитры, не агрессивны, но умеют себя защитить в случае крайней опасности. На человека барсуки почти никогда не нападают. Самка, недавно потерявшая барсучат, догадывается, что перед ней ребёнок. Она делает вид, что испугалась его криков и уходит. Холодной ночью, забравшись в нору через иной вход, хозяйка норы с нежным ворчаньем прижимается к спящему «человеческому детёнышу», баюкая и согревая ребёнка теплом собственного тела. Барсучиха приносит в нору яйца птиц, пчелиные соты, порой кусок хлеба. Маленький Гарри, переставший её бояться, прячется от людей, ест то, что приносит хозяйка норы и согревается её теплом холодными ночами.

Ситуация спасения напоминает историю Маугли. В «Книге джунглей»

она рассказана красочней, с обилием деталей, богатством звуков. Существует письмо Киплинга, адресованное Томпсону, с выражением благодарности за саму по себе идею, воплощённую в новелле «У барсука». На наш взгляд, история, рассказанная Киплингом, романтичнее. «Книга джунглей» заслуженно популярна, но у Сетона Томпсона солидной мотивировка поведения самки барсука. Её детёныши погибли. Барсучиха страдает от обилия уже ненужного молока, свежей раны и одиночества. Всё это способствует переносу материнского инстинкта на маленького, испуганного ребёнка. Томпсон показывает деликатность самки. Она уходит из норы и возвращается незаметно ночью, когда ребёнок особенно нуждается в тепле. Барсучиха кормит малыша. Материнский инстинкт пересиливает страх перед людьми. Когда шестилетнего Гарри увозят, барсучиха бежит по следу. Забыв об ужасе, пережитом в капкане, она открывает дверь в человеческое жильё.

Мать Гарри женским чутьём догадывается о том, что её маленький сын не просто из каприза просит оставить барсучиху навсегда. Ребёнка и спасительницу связывают чувства, непередаваемые на язык слов. Неслучайно, Гарри, оказавшись дома, горько плакал. Недаром, он кинулся навстречу барсучихе, увидев её на пороге дома. Автор новеллы пишет: «Все обернулись и увидели зверя, который своими передними лапами поднялся на порог. Отец и брат воскликнули: «Взгляните, барсук!» Шестилетний Гарри «обвил шею дикого зверя руками, а тот отвечал ему глубоким урчанием и дважды лизнул в лицо пропавшего друга».

Новелла кончается хорошо. Барсучиха остаётся у родителей мальчика. Доминантой её характера является материнская любовь. Деликатность животного, ласковость дикого зверя и отвага героини новеллы объясняются материнским инстинктом, который под пером Томпсона выглядит как чувство, пересиливающее все физические трудности и преодолевающее все психологические барьеры между человеком и животным. В финале новеллы сказано: «Вечерами мать подходила к детской кровати и не без некоторой ревности смотрела, как её мальчик спит, свернувшись преспокойно рядом со странным существом. Барсук стал членом семьи». Эрнест Сетон Томпсон мечтал о гармонии во взаимоотношениях между людьми и животными.

Томпсон всю жизнь хранил благодарственное письмо Киплинга и никогда не говорил о плагиате. И правильно. Не было никакого плагиата. Конечно, я не оправдываю любителей воровать, не ссылаясь, куски чужих текстов. Но в нашей статье речь идёт о бесконечно талантливых людях, ярких и сложных личностях, писателях с неповторимым творческим стилем. Степень разработанности историй, количество деталей, число действующих лиц, а также тональность произведений и их резонанс в читательской среде совершенно разные.

Киплинг очень боялся заразы. Природа была для него сказочно прекрасна, но, в то же время, опасна. Известно стихотворение «Единственный Сын», в котором сталкиваются две матери. У Редьярда Киплинга женщина и природа, воплощённая в образе волчицы, молча вступают в ожесточённый спор. Женщина слышит «хнычущий зов». Испытывая тревогу, она закрывает дверь хижины, подбрасывает дрова, чтобы ярче горел огонь в очаге. Это не

помогает. Природа приходит к её единственному Сыну во сне.

Он просыпается, охваченный сомнениями. Во сне Сын видел «сверкающие клыки», которые его защищали, и тени с красными языками. Сон полон звуков: шум водопадов, шелест пшеницы, полночный крик. Сын «слышит» рассветный ветер и томится неизвестностью. Нечеловечья природа таинственно вселяется в него, обостряя зрение и усиливая слух. Он сам не знает точно, кто он. Сын чувствует, что кто-то ждёт его за дверью, но не понимает, кто его ждёт. У героя стихотворения сильный и нетерпеливый характер. Он говорит: «Открой же дверь, я ждать не могу...». Тревога и любопытство читателя также возрастают от строки к строке. Когда в «рассветной мгле» женщина открывает дверь, к Сыну из тьмы выходит волчица и «покорно» ложится у его ног. Получается, что Сыну двух матерей трудно везде. Он зверь среди людей, а среди волков – человек. Финал стихотворения предвосхищает окончание истории Маугли в «Книге джунглей». Киплинг мечтал о сверхспособностях человека, о покорении природы, признавая, что люди могут многому научиться у зверей. Его рассказы от имени животных внушают доверие читателю. Они музыкальны, совершенны в стилистическом отношении, очаровательно таинственны и изобретательны. Но с точки зрения зоопсихологии далеко не так достоверны, как новеллы Томпсона, гораздо лучше знавшего повадки птиц и зверей. Интересно, что обе женщины (у Киплинга и Томпсона) испытывают ревность. Психологию мужчин и женщин Киплинг отлично понимал. У Кервуда женщины чувствительней, ближе к природе, больше любят животных и лучше их понимают.

Сетон Томпсон дружил с девушкой из клана волков племени сиу. Он говорил на языке индейцев этого племени. Сиу дали писателю имя «Черный волк», подарили наряд вождя, а Сетон Томпсон удочерил девочку-индианку. Чем больше человек познаёт, тем больше остаётся непознанного. И всё же, жизнь птиц и животных была для натуралиста Томпсона раскрытой книгой. Ему нередко приходилось преодолевать опасности. Томпсон был смел, изобретателен, обладал огромным опытом истинного естествоиспытателя. В природе его таланта художника, писателя и зоопсихолога была способность наблюдать, рационально объяснять увиденное и, в то же время, сохранять способность к романтической поэтизации героев своих картин и новелл.

Все художественные произведения о животных объединяются под названием литературной анималистики. Они могут соответствовать разным жанрам. Творчество Эрнеста Томпсона в этом отношении весьма разнообразно. Можно обоснованно говорить о принадлежности рассказа о поединке мальчика и рыси к жанру новелл и романов воспитания. Можно историю трущобной кошечки («Королевская аналостанка») считать драмой со счастливым концом. Можно отнести к трагическим историям из жизни мира дикой природы новеллу «Лобо». История почтового голубя Арно настолько поэтична, что я назвала бы её «поэмой в прозе».

В современном мире существует множество декоративных пород голубей. Каждая из множества разновидностей, по-своему, необычна и красива. В облике берлинского длинноклювого не сразу и признаешь голубя. Мил курчавый толстячок. Экзотический вид у гривистого. Важен яacobин, точно гордящийся своим замечательным воротничком. Как дамский веер распахивает свой удивительный хвост голубок павлиньей породы. Поразительно красив венценосный. Люди по-разному обращались с этими птицами. Ели пироги с голубятиной, любовались и совершенствовались внешний

вид, наконец, использовали способность к скоростному полёту и особый инстинкт, называемый «хоумингом» («чувством дома»). Термин произошел от английского слова „home” («дом»). По воле Нур ад-Дина, султана Египта, в стране в 1146—1173 годах были выстроены башни для почтовых голубей. Одним из источников информации для султана о высадке крестоносцев в 1249 году были возвратные голуби. Стоимость пары тренированных почтовых голубей в Древнем Египте равнялась 1000 динариев.

Исследователи до сих пор спорят о том, каким образом удаётся почтовому или возвратному голубку, преодолевая огромные расстояния, возвращаться в родную голубятню. В ходе франко-прусской войны 1870-1871 гг. возвратные (почтовые) голуби перенесли по воздуху более миллиона писем. Во времена Первой мировой войны голуби доставляли почту быстрее телеграфа. К концу войны из общего числа этих птичек выжили всего лишь 10 %. Наталья Костицына, доцент кафедры зоологии позвоночных и экологии ПГНИУ, вспоминает о том, что во время Второй мировой войны в формате питомника Центральной школы связи собаководства и голубеводства в России была создана станция разведения и обучения почтовых голубей. Их использовали, главным образом, в разведке. В 1942 году на повреждённой немцами подводной лодке оказалась пара голубков. Их отправили с сообщениями о бедственном положении команды, выпустив в небольшой капсуле через торпедный аппарат. Голубь погиб в пути, а голубка спасла английских моряков. В Англии создали памятник, посвящённый голубке Уинки. В 21 веке возвратным голубям сооружены памятники во многих странах.

Монумент Потерянному Батальону Памятник голубиной стае из 17 птиц в Аргонском лесу во Франции. Ангарск (Россия)

Учёные говорят о «чувстве карты», т. е. умении запоминать все особые приметы на пути следования. Исследователи выяснили, что особая функция мозга почтовых голубей отвечает за реакцию на магнитное поле земли. Этот «внутренний компас» помогает птице в полёте. Гипотеза об ориентации на солнечный свет появилась давно. Наталья Костицына утверждает: «Летят голуби под углом к светилу, делая поправку на время, в чем им помогают внутренние часы. Если солнце скрыто за тучами, видят поляризованный свет». Не меньшую роль в продвижении вперёд играет звук. По мнению госпожи Костицыной птички «...воспринимают инфразвук 0,06 Гц, что соответствует звуку дальнего прибоя, а в современных условиях — железной дороги, шоссе и др.». Исследовательница полагает, что отдалённый

гул транспортных средств также помогает голубю отыскать правильный путь к дому.

В настоящее время исследования продолжают и подтверждают гипотезы, которые ещё недавно казались маловероятными. Возвратным голубям удаётся использовать как важнейший источник информации ветер, несущий с собой разнообразные ароматы. Наряду с запоминанием визуальных примет птичка способна составить своеобразную «карту запахов». Ганс Воллрафф (Hans Wallraff), немецкий учёный из Института орнитологии общества Макса Планка, подтвердил с помощью опытов факт использования голубями запахов для навигации.

Посторонние люди, зачастую, считают голубей изнеженными и глуповатыми птицами. Это предвзятое мнение опровергают голубятники. Голубь может вступить в опасный бой за обладание подругой, некоторые птицы могут уступить хозяйское угощение своей «половине». Голубь, по-своему, благодарит человека за заботу: садится на плечо и воркует. Самое ясное доказательство их ума – способ возвращения домой. Возвратный голубь в полёте принимает решения сам. Какое-то время летит со стайей, затем отдаляется для одиночного самозабвенного полёта. Часто птицы меняют направление, уходя от опасности. После отклонения от прямого пути вступает в действие тот или иной способ навигации, и птица вновь находит верный путь. Попытка вывести голубей ночного полёта не удалась.

Эпизод со спасением подводной лодки упоминает в новелле об Арно, почтовом голубе, Эрнест Томпсон. Герой одноимённой новеллы невелик по размеру. Голубь умён, отличается целеустремлённостью и бесстрашием. Во времена Томпсона гипотеза использования запахов для навигации ещё не была подтверждена. Но автор новеллы хорошо знал голубей. Недаром его звали в качестве судьи на голубиные соревнования. Первая строчка истории Арно говорит о входе на конюшню, а вторая о запахе сена. Арно жил в огороженном отсеке чердака. Мир голубей открывается читателям, прежде всего, как мир звуков. Воркование автор передаёт как «ку-у-у, ку-у-у, рук-эт-э-ку», а звук взмахов крыльев как «уирр, уирр, уирр».

Повадки голубей у Эрнеста Томпсона описаны вполне реалистично. Интерес читателей подстёгивается объяснением цели соревнования молодых голубей: отбор лучших. Тренер говорит, что хочет избавиться от дурачков, которые, скорее всего, не вернутся.

Достоверно передано волнение наблюдателей, припавших к щели, «жадно» всматривавшихся в даль в ожидании возвращения почтовых голубей. Томпсон пишет:

«Появление белого облачка, шелест крыльев – всё это было так внезапно, так быстро, что как я ни готовился, а был застигнут врасплох». В одной фразе сталкивает автор нежность, называя птиц «облачком» с уменьшительным суффиксом, и потрясение, испытанное в связи со скоростью полёта. Используются наречия «внезапно» и «быстро». Конец фразы говорит о том, что автор «был застигнут врасплох». Вспомним, Томпсона нелегко было сму-

тить или опередить. Рассказчик не столь смущен, сколь восхищен именно скоростью полёта голубя. В следующей фразе четыре глагола («просвистела», «успел», «спустить», «поднялся») и одно деепричастие («задев»). Все они выражают быстрое однократное действие. Сравнение Томпсон даёт лишь одно, но весьма выразительное. Арно назван «синей стрелкой». Синий на белом виден очень хорошо. Кончается фраза словами «поднялся вопль». Хозяин птицы прыгает и вопит, самозабвенно выражая восторг. Рассказчик утверждает, что он рад победе своего питомца больше, чем выигранным деньгам. В самом начале новеллы читатель встречается с радостным всплеском эмоций. Владелец называет голубя: «Радость ты моя!».

За первой победой Арно следует подвиг спасения моряков, подобный подвигу английской голубки Уинки, которой в Англии поставлен бронзовый памятник. Пароход, шедший в Европу, сел на дно. Первый голубь, посланный командой, бесследно исчез. Второй вернулся на судно, испугавшись непогоды. Арно, уже награждённый серебряным кольцом с выгравированным на нём именем и числом 2590С, сумел вовремя доставить послание с просьбой о помощи. Рассказчик пишет, что «страх не затуманивал» его разум. На этот раз голубь сравнивается с лучём света. О его полёте сказано: «Спустя минуту после освобождения из клетки он уже нёсся прямо, как луч света, к взрастившей его голубятне». Билли, тренер, видит «синий луч» и встречает своего любимца словами: «Да это ты, Арно, красавец мой!».

Третьим достижением голубя становится спасение старого банкира. Требовалось доставить старику важное известие быстрее, чем это мог сделать телеграф. Бизнесмен просил послать лучшего голубя за любые деньги. Вестник с рекордами, записанными на крыльях, врывается на голубятню подобно синему метеору. Сопоставив сравнения, мы получим цепочку, в которой будут возрастать одновременно семантическая значимость и светоносность: стрела, луч, метеор. Всё это о почтовом голубе Арно, крошечной птичке. Нечасто у сдержанного, несентиментального мистера Томпсона встретишь такое явное выражение восторга. Вспомним, что в полёте один из способов навигации – ориентация по солнцу. Свет, в самом деле, много значит для почтового голубя. Некоторые учёные даже предполагают, что у этих птичек своеобразная «светочувствительная» кожа. Естествоиспытатели выявили, что птицы используют «эффект поляризации света», когда не видят солнца. В «пасмурную погоду они ориентируются по самому светлому участку небосвода». Под пером Эрнеста Томпсона эта особенность поведения голубя в полёте превращается в его собственную суть. Почтовый голубь в новелле – воплощение света.

Эмоции передаются через описание реакции людей, с нетерпением встречающих вестника. Смертельно побледневший старик, с трудом развернувший записку, тотчас оживает и благодарит бога за милость, а также за одно из его чудесных созданий. Он готов дать за своего спасителя большие деньги. Но Билли говорит, что в руках банкира голубь станет пленником: «Вам не купить сердца возвратного голубя».

Арно участвует в перелёте из Чикаго в Нью-Йорк. На обратном пути

славного голубя подстерегает гибель. В конце новеллы вновь повторяется сравнение быстроты полёта возвратного голубя со скоростью полёта стрелы. Сообщается о том, что Арно опередил курьерский поезд «как дикая утка на лету обгоняет плывущего выхухоля». Сопоставление с дикой уткой возвращает воспитанного человеком голубя в природу, сообщая его облику первозданную «дикость» не человеческого, а божьего создания. Напоенному светом маленькому голубю дотупны высокий и низкий полёт, он слышит резкий свист ветра и едва различимый шепот древесных листьев. Автор новеллы пишет:

Высоко над долинами, низко над горами Ченанга, где сосны шепчутся с ветрами, он летел всё дальше и дальше». Ястреб, наметивший голубя себе в жертву, остаётся ни с чем. Арно пронесётся мимо врага «как олень в полном расцвете сил минует засаду медведя! Домой, домой!» Сопоставление с оленем вносит новый смысл в рассказ о почтовом голубе. Арно молод и бесстрашен, он в расцвете сил. Голубь движется вперёд мощными взмахами, крылья его сверкают в воздухе. Автор писал о звуке голубиных крыльев: «уирр, уирр».

Вторым врагом оказывается сокол, быстрее хищник, для которого Арно – достойная добыча. Движение сокола передано словом: «ринулся». Этот глагол совершенного вида означает быстрое движение или стремительную атаку. В тексте сказано: «Сокол ринулся – ринулся на это сверкающее пятнышко – и возвратился ни с чем». Доблестный герой новеллы «прорезал воздух долины, как камень, пущенный из пращи». История с тремя голубями, выпущенными как символ надежды на спасение из недр плавающего средства напоминает грамотному читателю о ветхозаветном Ное, пославшем из ковчега трёх голубей в поисках суши. Из них возвратился лишь последний с оливковой ветвью в клюве. Ной понял, что потоп закончен, он со всеми своими подопечными помилован и оставлен в живых. Камень из пращи также из древнееврейской традиции. Ведь это оружие псатуха Давида, осмелившегося идти на Голиафа, великана филистимлян. Будущий царь отказался от меча. Он привык к праще, а не к мечу. Камень был пущен с такой силой, что поединок сразу завершился победой Давида, верившего в бога и свою удачу. Голубь, белокрылая птица, превращается в «пятно с трепещущим сиянием». Сила и раньше присутствовала в облике Арно как духовная сторона его героической природы. Он решительно вступил в бой за свою подругу с Большим сизым, голубем крупным, но трусливым, вернувшимся на корабль в штормовую погоду. В эпизоде противостояния с соколом сила духовная подкрепляется физической силой и выносливостью отличного почтового голубя.

Поднявшийся ветер заставляет Арно лететь низко. Третий противник голубя – притаившийся охотник. «Смертоносный град» его дроби настиг и ранил Арно. Голубь роняет на землю перья. Вместо 210 на оперении осталась цифра 21. Перо с нолём упало. Автор новеллы восклицает: «О постыдный грабёж!». Голубь ранен в грудь, но он по-прежнему стремится к голубятне: «Домой, всё домой, так же прямо, как и прежде». Госпожа Наталья Костицына напоминает о том, что голуби, выпущенные из осаждённого Парижа, часто

сталкивались с соколами, которых немецкое командование закупило специально для перехвата пернатых вестников. Французы заметили, что гонцы возвращаются в родную голубятню с ранами. Некоторые возвратные голуби вообще погибали в пути. Люди, любившие своих питомцев подобно тренеру Билли в новелле Эрнеста Томпсона придумали, как помочь голубям. Прикрепив к хвостовым перьям миниатюрные свистки, они заставили соколов отступить. Хищники боялись свистящего звука и не атаковали почтовых голубей, летевших из осаждённой столицы Франции. У Арно не было такой защиты. Голубь видел уже свой дом, но ему не суждено было туда вернуться. Пара соколов-голубятников, пиратов, с хриплым криком обрывают короткую жизнь возвратного голубя. Последний абзац новеллы гласит: «судьба бесподобной птицы так и осталась бы безвестной, если бы в хламe и соре пиратского гнезда случайно не обнаружили серебряное кольцо – священный орден первоклассного почтового голубя» с надписью «АРНО, 2590 С». Четыре сравнение подряд – редкость в стилистической манере сдержанного Томпсона. Каждое из этих сопоставлений вносит новый смысл в описание облика героя новеллы. Общее число сравнений соответствует количеству врагов Арно. Так выражено в новелле замечательного писателя равновесие между поэтизирующими сопоставлениями и трагической подоплёкой жизни маленького Арно. В новелле описаны три героических полёта возвратного голубя, три испытания, из которых Арно сумел вернуться живым и невредимым, а также три встречи с врагами, три схватки, в которых Арно сумел победить противников. Таким образом, автор новеллы создаёт определённый ритм в сюжете своего повествования. Четвёртый героический полёт закончился гибелью птицы. Арно был побеждён двумя хищными соколами, которых Эрнест Томпсон называет «пиратами».

Писатель любил, часто рисовал и глубоко понимал птиц. В главе «Свобода и радость» автобиографической книги «Моя жизнь» («Trail of an Artist-Naturalist») сказано: «1884 год навсегда останется в моей памяти как лучшее время моей молодости. Здоровье моё было в цветущем состоянии. Со мной были мои книги, мои птицы – всё, о чём я мечтал».

Вместо птиц мою квартиру населяют две собаки и две кошки, которым я желаю здоровья и благоденствия. А любовь к книгам мне, библиотекарю, более, чем понятна.

Трогательна история записи мистера Томпсона в бесплатную библиотеку Британского музея. Эрнесту было девятнадцать лет, но в Британии совершеннолетие наступает с 21 года. В библиотеку пускали только совершеннолетних. Томпсон просил сделать для него исключение. Убедившись в том, что дежурный библиотекарь, а также директор библиотеки помочь ему не могут, будущий писатель отправил письма трём попечителям библиотеки Британского музея. Ими оказались принц Уэльский, архиепископ Кентерберийский, а также лорд Биконсфильд. Все эти знатные занятые люди, ознакомившись с письмами, прислали юному Томпсону ответ. В итоге он получил пожизненный членский билет с сопроводительной запиской от членов правления Британского музея. Безусловно, в двадцать первом веке мистер Томпсон с его неумным

любопытством пользовался бы услугами интернета. Но я уверена в том, что он всё равно посещал бы библиотеку и держал под крышей собственного дома немалое частное собрание любимых книг и необходимых для работы печатных изданий.

Британский музей. Публичная библиотека Британского музея

Использованная литература:

1. БЕЛЬСКИЙ, Александр. Неоромантизм в новеллистике Э. Сетона Томпсона. In: *Метод и жанр в зарубежной литературе* : Сб. науч. тру-дов. Москва, 1979. Вып. 4, pp. 128-139.
2. ЛОРЕНЦ, Конрад. *Человек находит друга*. Москва: АО Полигран, 1992. 192 р.

**SECȚIUNEA
BIBLIOTECILE VIITORULUI: POSIBILITĂȚI INFINITE**

CZU 027.7(478):004.65

**ORA (OPEN RESEARCH ARCHIVE) USARB - ARHIVĂ ELECTONICĂ
INSTITUȚIONALĂ: STUDII BIBLIOMETRICE**

USARB ORA (OPEN RESEARCH ARCHIVE) -
INSTITUTIONAL ELECTRONIC ARCHIVE: BIBLIOMETRIC STUDIES

Aliona PURICI

Abstract: *In the article is analyzed the replenishment and use of the ORA USARB repository, the structure and content of the repository, the search algorithm in ORA USARB, the number of works by document type, the number of authors entered into the repository. Also, is identified the advantages of creating a repository.*

Keywords: *ORA USARB institutional repository, teacher rating, open archives*

Для продвижения ВУЗа в современном информационном пространстве важной составляющей является размещение результатов научных исследований и учебных ресурсов в открытых архивах, что увеличивает доступ к результатам исследований, указывает на их эффективность, увеличивает цитируемость и импакт фактор, что в конечном итоге повышает рейтинг в научном мире.

Институционный репозиторий Бельцкого Государственного Университета им. А. Руссо обеспечивает бесплатный оперативный доступ к публикациям преподавателей и библиотекарей БГУ в электронном виде, которые в соответствии с договорённостью с правообладателем размещаются по лицензии Creative Commons Attribution. Некоммерческая организация Creative Commons (CC) предоставляет ряд лицензий на использование открытых материалов. CC представляет собой усовершенствованный способ работы с авторским правом. Открытые лицензии CC дают больше прав в работе с материалами, позволяя вносить коррективы в начальный вид документа.

Электронный институционный репозиторий был основан по проекту TEMPUS Information Services for Improvement Study Quality (MISISQ) – Servicii informaționale moderne pentru îmbunătățirea calității studiilor (01.12.2013–30.11.2016) в 2013 г., в нем накапливаются, хранятся и поддерживаются в надлежащем состоянии документы научного, образовательного и методического назначения. Пополнение, управление и продвижение электронного архива полностью выполняется библиотекарями USARB.

Рабочая группа по архивированию документов в репозиторий ORA USARB: Purici Aliona, Vacarciuc Valentina, Țurcan Elena, Găină Diana. Документы и другие данные хранятся в виде файлов, доступных для постоянно-го бесплатного, полнотекстового их просмотра через Интернет. Доступ к институционному репозиторию ORA USARB: <http://dspace.usarb.md:8080/>

jspui/.

Цель исследования – анализ электронного институционального репозитория ORA USARB. Задачи библиометрического анализа:

Анализ структуры и содержания репозитория

- Классификация работ по типам документов.
- Алгоритм поиска в ORA USARB.
- Количество работ по типам документов.
- Количество авторов введенных в репозиторий.
- Динамика работ по годам издания.
- Количество работ по ключевым словам.
- Анализ пополняемости репозитория по факультетам.
- Рассмотрение динамики пополнения репозитория (по годам).
- Сравнительная характеристика просмотров по годам.
- Определение преимуществ создания репозитория.
- Выводы.

Репозиторий имеет междисциплинарное содержание и структурирован в соответствии с подразделениями Университета:

- BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ
- COLECȚIA INSTITUȚIONALĂ
- FACULTATEA DE DREPT ȘI ȘTIINȚE SOCIALE
- FACULTATEA DE LITERE
- FACULTATEA DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI, PSIHOLOGIE ȘI ARTE
- FACULTATEA DE ȘTIINȚE REALE, ECONOMICE ȘI ALE MEDIULUI
- FILIALA BĂLȚI A ACADEMIEI DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI
- ISTORIA ȘI MANAGEMENTUL USARB
- REVISTE
- ȘCOALA DOCTORALĂ

Классификация по типам документов факультетов и библиотеки раз-
нятся:

Библиотека	Факультеты
Articole	Anale
Bibliografii	Articole
Biobibliografii	Conferințe. Colocvii
Cataloage	Monografii
Conferințe. Colocvii	Multimedia
Cultura informației	Publicații didactice și metodice
Dicționare	
Ghiduri. Tutoriale	
Monografii	
Multimedia	

Поиск и просмотр документов доступен всем пользователям (в том числе – без авторизации) по различным параметрам:

- по тематическим разделам и коллекциям;
- по дате публикации и в хронологическом или обратном порядке;

- по авторам и заглавию в алфавитном порядке;
- по ключевым словам.

На 01.02.2020 в репозиторий ORA USARB введено 3 452 полнотекстовых публикаций:

- Статьи – 2 580
- Мультимедиа – 256
- Дидактические материалы – 190
- Сборники конференций – 93
- Библиографии – 46
- Биобиблиографии – 25
- Монографии – 25
- Словари и гиды – 14
- Авторефераты – 13
- Каталоги – 6
- Докторские работы – 4

7 журналов издаваемых БГУ (Artă și Educație Artistică, Confluente Bibliologice, Fizică și Tehnică, Glotodidactica, Limbaj și context, NRF : Noua Revistă Filologică, Revista Tehnocopia)

На 01.02.2020 в репозиторий введено 1 107 авторов, на первом месте по количеству работ введенных в репозиторий из библиотекарей Harconița, Elena - 264 работы,

Topalo, Valentina – 212,
Mihaľuța, Lina – 124 работы.

Из преподавателей
Topală, Pavel – 80 работ,
Popa, Mihail – 43,
Coșciug, Angela – 36 работ.

На 01.02.2020 в репозиторий введено 2693 работы изданные в период с 2010-2020 г., 745 работ изданных в период с 2000 по 2009 г., 9 работ – 1990-1999 гг., 3 работы изданные в 1980-1989 гг.

В репозитории выставляются не только новые публикации, но и те, которые были изданы значительно раньше, к примеру, работа Пламадяла Георгия Семеновича «Сарматские serithiacea Молдавии (изменчивость, систематика и стратиграфическое распространение) : Дисс. на соиск. учен. степ. канд. биолог. наук», впервые была опубликована в 1970 году.

Date issued	
2010 - 2020	2693
2000 - 2009	745
1990 - 1999	9
1980 - 1989	3
1970 - 1979	1

На 01.02.2020 в репозиторий ORA USARB введено 10 307 ключевых слов, что значительно облегчает поиск в репозитории.

Browsing by Subject

Jump to: [A](#) [B](#) [C](#) [D](#) [E](#) [F](#) [G](#) [H](#) [I](#) [J](#) [K](#) [L](#) [M](#) [N](#) [O](#) [P](#) [Q](#) [R](#) [S](#) [T](#) [U](#) [V](#) [W](#) [X](#) [Y](#) [Z](#)
or enter first few letters:

Order: [Ascending](#) Results/Page: [20](#)

Showing results: 1 to 20 of 10307 [next >](#)

"Bessarabian cycle" national character	1
"Căldrețul de aramă"	1
"Căld" electrode spot	1
"Jurnal corupț"	1
"Misionarul"	1
"Patul lui Procușt"	1
"filtering" the request	2
19-th century Russian music	1
1C – Entreprise	1

Анализ пополняемости репозитория по факультетам

BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ - 1 000

COLECȚIA INSTITUȚIONALĂ - 41

FACULTATEA DE DREPT ȘI ȘTIINȚE SOCIALE - 281

FACULTATEA DE LITERE - 663

FACULTATEA DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI, PSIHOLOGIE ȘI ARTE - 533

FACULTATEA DE ȘTIINȚE REALE, ECONOMICE ȘI ALE MEDIULUI - 715

FILIALA BĂLȚI A ACADEMIEI DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI - 83

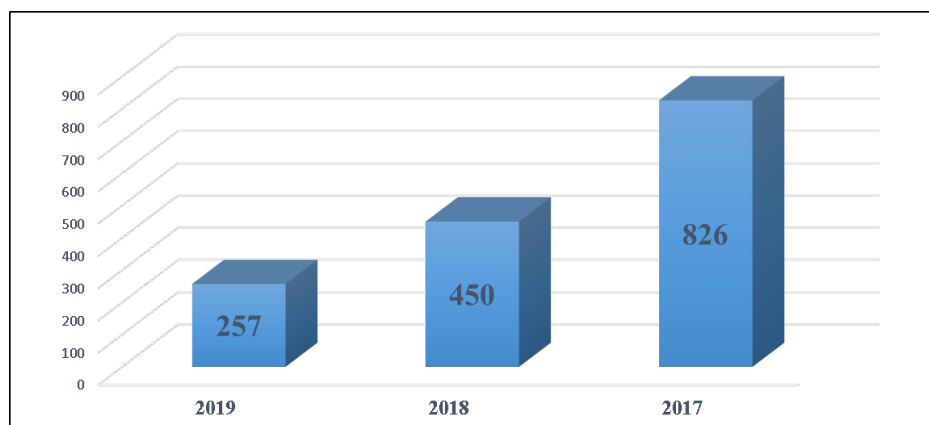
REVISTE - 119

ȘCOALA DOCTORALĂ - 17

Как мы видим на первом месте по количеству публикаций находится Научная Библиотека, на втором факультет ȘREM, и на третьем филологический факультет.

Рассмотрение динамики пополнения репозитория (по годам)

Как мы видим из диаграммы количество введенных работ сократилось в три раза. Это связано с тем, что в 2017 году было введено много работ изданных ранее, а в 2019 вводились работы изданные в текущем году.

Статистические данные показывают увеличение количества пользователей и количества просмотров в 2019 году по сравнению с 2018 годом в три раза. Это связано с включением ORA USARB в модули BASE, DuraSpace, OpenDOAR и Registry of Repository Access Open (ROAR). Политика ROARMAP способствует повышению видимости рейтинга USARB в международных рейтингах.

Таким образом ORA USARB набирает все большую популярность у пользователей и указывает на необходимость ее дальнейшего пополнения.

Данные Google Analytics

Географический охват пользователей ORA USARB представляет весь земной шар. Топ 10 стран с наибольшим количеством сессий включают такие страны, как Молдова, Румыния, США, Франция, Украина, Россия, Германия, Канада и Италия.

1.	(not set)	219.199 (44,12 %)
2.	United States	102.741 (20,66 %)
3.	Moldova	64.991 (13,06 %)
4.	Romania	59.131 (11,90 %)
5.	Russia	28.035 (5,64 %)
6.	United Kingdom	3.701 (0,74 %)
7.	Saudi Arabia	2.539 (0,51 %)
8.	Germany	2.420 (0,49 %)
9.	Ukraine	1.975 (0,40 %)
10.	France	1.708 (0,34 %)

Рейтинг научных работ

<i>Tabelul 3 Activități în ORA USARB</i>	
Vizualizări bitstream	359 860
Căutări	656 667
Navigări după value	31 902

Item/Handle	Number of views
Structura și dinamica personalității umane în epoca globalizării: perspective psiho-socio-pedagogice : Materialele Conf. Șt. Intern., 26 mai 2017, Bălți (123456789/3738)	1 041
Электрозрозионные процессы на электродах и микроструктурно-фазовый состав легированного слоя (Сафронов, Иван Исаевич et al) (123456789/2044)	946
Conceptul și practica predării cunoștințelor muzicale în baza experimentului de constatare (Crișciuc, Viorica) (123456789/1716)	939
Integrarea subiectului tratat în document în una din clasele principale ale CZU. Clasa 9 (cazul BȘ USARB) [Articol] (Ucrainet, Lilia et al) (123456789/3121)	907
Biblioteca Universitară și transferul de informație către utilizatori: rezultatele sondajului [Articol] (Iulic, Margarita et al) (123456789/2185)	844
Учебный эксперимент – активный метод изучения физических объектов и явлений в начальной школе [Articol] (Котылевская, Татьяна) (123456789/2875)	832

Преимущества ORA USARB

ВУЗ	<ul style="list-style-type: none"> Поддержка научной деятельности; Повышение качества научной коммуникации; Международный рейтинг.
ПОЛЬЗОВАТЕЛЬ	<ul style="list-style-type: none"> Возможность выбора чем пользоваться: бумажным вариантом или электронным; Возможность самостоятельного отбора литературы по своей тематике; Формирование списка литературы с готовым библиографическим описанием и гиперссылкой на полный текст.
преподаватель ВУЗа как автор	<ul style="list-style-type: none"> Повышение индекса цитирования работ; Возможность самостоятельного отбора литературы в рамках своей преподавательской либо научной деятельности; Возможность сформировать перечень своих опубликованных трудов (естественно при их наличии в репозитории).
библиотека	<ul style="list-style-type: none"> Полнотекстовый он-лайн ресурс изданий ВУЗа доступный 24 часа в сутки, 7 дней в неделю, 365 дней в году; Сохранность неопубликованных научных трудов.

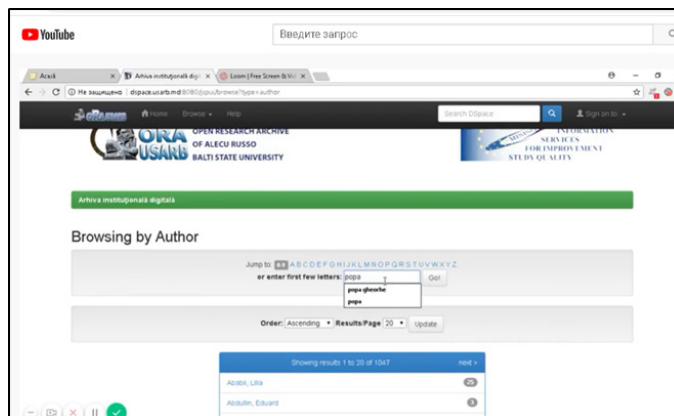
Продвижение репозитория

В библиотеке USARB продвижению репозитория уделяется большое внимание. Для того, чтобы пользователи лучше и быстрее ориентировались в использовании репозитория создан видео урок, где пошагово показано использование репозитория ORA USARB.

В целях продвижения ORA USARB в Научной библиотеке ежегодно проводятся следующие мероприятия:

- Lunarul studenților de la ciclul I de instruire, Masteranzilor și Doctoranzilor;
- Zilele Facultății;
- Bazele culturii informației.

Как мы видели из предоставленных статистических данных, данные мероприятия имеют результат, так как использование репозитория значительно возросло.

Анализируя вышесказанное можно сделать следующие выводы:

- Создание и развитие Репозитория ORA USARB является важным проектом, в рамках которого накапливаются и сохраняются научные работы всего университетского сообщества;
- Один из главных приоритетов данного вида деятельности библиотеки – обеспечение открытого доступа к размещенным в репозитории материалам;
- Обеспечение прямого и быстрого доступа к научным и образовательным материалам;

- Публикация научных работ в репозитории способствует возрастанию индекса цитирования;
- Основной особенностью репозитория является соблюдение авторского права.

Таким образом для повышения научного рейтинга преподавателя необходимо размещать все научные исследования в институциональном репозитории и других архивах открытого доступа.

Активизация публикационной активности преподавателей в открытых международных архивах предоставляет возможность внедрения преподавателей Вуза в мировое научное сообщество. Чем больше публикаций преподавателя опубликовано в репозитории, тем значимее автор в своей отрасли знаний, а значит и выше его рейтинг как ученого.

Referințe bibliografice:

1. AFATIN, Igor [et al.]. Vizibilitatea și internaționalizarea USARB prin repozitoriul instituțional. In: *MISISQ: Implicare. Creativitate. Durabilitate* : Materialele conf. intern., 27-28 sept. 2018, Chișinău. Bălți, 2018, pp. 139-151.
2. HARCONIȚA, Elena. Repozitoriul USARB: conceptualizare și abordare practică. In: *Tradiție și inovare în cercetarea științifică* : Materialele Colloquia Professorum, ed. a 4-a, 18 oct. 2013. Bălți, 2014, pp. 163-168.
3. *Politica Instituțională* a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți privind Accesul Deschis, ed. a 2-a aprobată la ședința Senatului USARB prin proces-verbal nr. 4 din 24 octombrie 2018 [online]. Disponibil: http://libruniv.usarb.md/images/pdf/strategii_politici/politica_institutionala-acces_deschis.pdf, [Accesat 15 februarie 2020].
4. *Regulamentul de organizare și funcționare a repozitoriului instituțional ORA* (OPEN RESEARCH ARCHIVE), ed. a 2-a aprobat la ședința Senatului USARB prin proces-verbal nr. 4 din 24 octombrie 2018 [online]. Disponibil: http://libruniv.usarb.md/images/pdf/strategii_politici/Regulament_ORA.pdf [Accesat 15 februarie 2020].
5. STAVER, Mihaela. *Crearea și perspectivele de dezvoltare a repozitoriilor instituționale în Republica Moldova*. Chișinău, 2017. 62 p.
6. STAVER, Mihaela. Valorificarea Repozitoriului Instituțional ORA USARB. In: *Bibliouniversitas@ABRM.md*, 2017, nr. 2 [online]. Disponibil: http://libruniv.usarb.md/xXx/reviste/bibliouniv_rev/articole/2017-2/Valorificarea_%20repozitoriului_ORA_USARB.pdf. [Accesat 15 februarie 2020].
7. БУЙНИЦКАЯ, Оксана. Институционный репозиторий как средство повышения научного рейтинга преподавателя. In: *Образовательные технологии и общество*, 2014, nr. 1 [online]. Disponibil: <https://readera.org/institucionnyj-repozitorij-kak-sredstvo-povysheniya-nauchnogo-rejtinga-14062529>. [Accesat 15 februarie 2020].

CZU 004.652:001.891

RESURSE ELECTRONICE PENTRU CERCETARE ȘI INSTRUIRE

ELECTRONIC RESOURCES FOR RESEARCH AND TRAINING

Valentina TOPALO

Abstract: *The study was conducted in the academic community of Balti because the electronic resources are significant for improving the research and training activities of students, masters, doctoral students, teachers. Therefore, this questionnaire investigated the level of use of electronic resources in USARB. The types of electronic resources available for use were identified. We found out how electronic resources were accessed and used, the purposes of using electronic resources, the advantages and problems in using e-resources.*

Keywords: *teachers, master students, graduates, researchers, databases, e-resources, university library environment, university*

Zilnic un număr mare de e-resurse sunt publicate pe fiecare domeniu de cercetare. Politica de dezvoltare a colecțiilor Bibliotecii Științifice USARB are responsabilitatea de a colecta documente electronice în diverse moduri pentru a satisface nevoile diferitor tipuri de utilizatori. În acest sens, asigură fiabilitatea produselor electronice, obținerea de noi publicații electronice prin intermediul Consorțiului Resurse Electronice pentru Moldova (REM), valorifică produsele științifice din diverse proiecte naționale, internaționale, implementează tehnologii moderne, eficiente de prezentare a e-produselor în susținerea educației și activității de cercetare a USARB. Resursele electronice sunt elementele vizibile ale paginii web ale Bibliotecii Științifice, care înglobează 107 baze de date, accesate și cercetate prin Internet. Numai în 2019, conform raportului de activitate, Biblioteca Științifică a oferit acces la documentele electronice din 107 bazele de date internaționale și naționale, dintre ele: 221 500 e-reviste și 1 761 440 e-cărți. Prin intermediul proiectului, „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Republica Moldova”, Biblioteca Științifică a oferit acces la 3 bazele de date: SAGE (375 accesări), Cambridge Journals Online (283 accesări), Taylor & Francis Online Journal Library (239 accesări). Alte oportunități de accesare la documentele electronice oferite de website-ul Bibliotecii Științifice pe pagina de start este Oficiului de Publicații al Uniunii Europene, cu baza de date a proiectelor Europene CORDIS privind cercetarea și dezvoltarea (1 808 accesări, 1 225 texte descărcate în 5 209 pagini), platforma științifică *Research4life*: HINARI, AGORA, ARDI, OARI, GOALI (1 623 accesări).

Obiectivele Studiului

- Scopul și utilizarea e-resurselor în Biblioteca Științifică;
- Frecvența de utilizare a resurselor online;
- Nivelul de satisfacție a utilizatorilor cu privire la disponibilitatea și acoperirea resurselor online;
- Examinarea formatului preferat pentru utilizarea e-resurselor online;
- Impactul resurselor electronice asupra activității academice și de

cercetare;

- Nivelul de satisfacție al utilizatorilor cu privire la infrastructură pentru a sprijini accesul la reviste online.

Studiul privind „Resurse electronice pentru cercetare și instruire” în Biblioteca Științifică urma să se analizeze principalele întrebări de cercetare.

Culegerea de date s-a efectuat prin intermediul chestionarului distribuit tradițional și online, postat pe pagina web a Bibliotecii Științifice, urmat de un interviu standardizat față în față cu grupul-focus. Chestionarul a fost adresat cadrelor didactice, masteranzilor, doctoranzilor, studenților anului de studiu II și III. Chestionarul a cuprins întrebări deschise și închise fiind aplicate pe un eșantion de 85 de subiecți de la 4 Facultăți USARB, din acestea au fost restituite 80 de chestionare completate. Răspunsurile sunt anonime și analizate în mod confedential, în conformitate cu bunele practici științifice. Studiul a conținut 11 întrebări.

Analiză de date și interpretare

Am analizat statutul academic, gradul de acceptare de a răspunde în calitate de cadru didactic, masterand, student, doctorand, facultate, utilizator extern. În baza celor 6 indici nominalizați mai jos a fost calculat un indicator integrat de raspunsuri, care cumulează numărul de persoane care au răspuns pozitiv la tot setul de întrebări.

Nivelul academic	Număr	Procent
cadre didactice	18	22,5%
masteranzi	37	46,25%
studenți, anul II, III	25	31,25%
doctoranzi	0	0%
utilizator extern	0	0%
Total respondenți	80	100%

Astfel, indicatorul de acceptare de răspunsuri pe Facultăți este: Facultatea de Filologie - 47,5% (38); 41,30 % (24), Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, 15%(12) Facultatea de Drept și Științe Sociale, 7,5 (6) Facultatea de Științe Reale, Economice și ale Mediului. Cercetarea, de asemenea, a scos în evidență faptul că indicatorul de acceptare de a răspunde variază semnificativ în funcție de atitudinea diversă a respondenților.

Facultățile USARB	Număr	Procent
Facultatea de Filologie	38	47,5%
Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte	24	30 %

Facultatea de Drept și Științe Sociale	12	15%
Facultatea de Științe Reale, Economice și ale Mediului	6	7,5%
	80	100%

În cadrul studiului am fost interesați să aflăm în ce mod cărțile și revistele electronice oferite de Biblioteca Științifică USARB facilitează procesul de cercetare științifică și instruire? Tabela de mai jos se referă la răspunsurile respondenților:

47 (58,75%) **reîmprospătat cunoștințele de bază din domeniul de cercetare**

33 (41,25%) **au descoperit, învățat elemente de bază în domeniile noi ori conexe cercetării**

Argumente:

Ca răspuns la întrebare 47 sau 58,75% și-au reîmprospătat cunoștințele de bază din domeniul de cercetare, fiindcă cunoștințele solide dobândite bibliotecă au avansat în funcție de locul pe care îl ocupă în cercetare, fie student, cadru didactic, cercetător, indiferent de domeniul în care își doresc să facă cariera, fiecare ținând pasul cu schimbările din știință. 33 sau 41,25% au descoperit, învățat elemente de bază în domeniile noi ori conexe cercetării, nu numai pentru acumulare de informație, ci pentru a-și dezvolta gândirea critică, înțelegerea conceptelor, limbajul digital, creativitatea, inovația, competențele, implicarea în cercetare și munca în echipă.

Ce înseamnă pentru Dvs. publicație electronică de calitate înaltă?

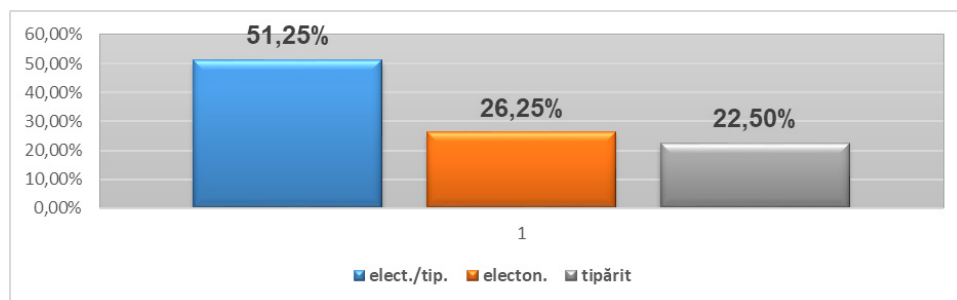
22%	țin cont de actualitatea conținutului, conținutul de înaltă calitate este o chere pentru o cercetare
20%	multitudinea și corectitudinea de referințe
17%	cele mai veridice și fundamentale informații, chiar dacă este o ediție mai veche
15%	calitatea publicației
13%	autoritatea autorului
13%	usor de găsit

Argumente: 22% din respondenții indică că țin cont de actualitatea conținutului, 17% - se interesează de cele mai veridice și fundamentale

informații, 15% din ei sunt interesați de calitatea publicației, 13% - autoritatea autorului, 13% au putut să găsească ușor revista sau cartea electronică necesară. De la 22% de respondenți aflăm despre multitudinea și corectitudinea de referințe și citări ce joacă roluri active în procesul de publicare și, prin urmare, interesul pentru viitorul publicării lor. Dacă filtrăm răspunsurile, găsim rezultate comparabile; 18 cadre didactice dintre respondenții sunt activi ca autori, ca coatori, ca membri ai colegiului de redacție și consideră publicarea ca „indicator al performanței cercetării”, masteranzii ca „publicație importantă”.

Căruia suport informațional dai preferință?

Nivelul preferințelor de utilizare a suporturilor informaționale (Fig. 1)

Cercetătorii preferă resursele electronice și resursele tipărite datorită diverselor caracteristici bune ale activității lor de cercetare. Rezultatele dezvăluie că 51,25 % accesează atât resursele online cât și cele tipărite, 26,25% - versiunea online, în timp ce numai 22,5% - citesc din reviste tipărite. Respondenții citesc electronic și pe hârtie, opțiuni care desemnează realitatea, cu toate că este diferit, și un tip și altul tip de lectură este dominat de obiectivele: extinderea orizontului cultural, științific și educațional.

Ce instrumente folosiți și unde este mai confortabil să lucrați în scopul cercetării și instruirii?

Locație	Număr	Procent
Mediateca	19	23%
Sălile de lectură	17	21,25%
La domiciliu	16	20%
Centrul ONU/UE	13	16,25%
Telefon mobil	9	11,25%
Centru de Informare al României	7	8%

Rezultatul a arătat că majoritatea (23%) de respondenți, accesează resursele electronice prin intermediul Mediatecii, 21,25 % au accesat de la

PC la BŞ USARB, în sălile de lectură, 20% PC, la domiciliu, 16,25 % în Centrul de documentare a ONU / Uniunii Europene, 11,25% prin telefon mobil, 8% - Centrul de Informare al României, 0% - tabletă. Respondenții sunt mulțumiți de infrastructura oferită de BŞ USARB pentru accesarea resurselor online în diverse spații ca fiind comode și prietenoase. *Spațiile dedicate asigură un mediu de lucru bun pentru cercetători.*

De ce preferați să consultați cărți și reviste în Biblioteca Universitară?

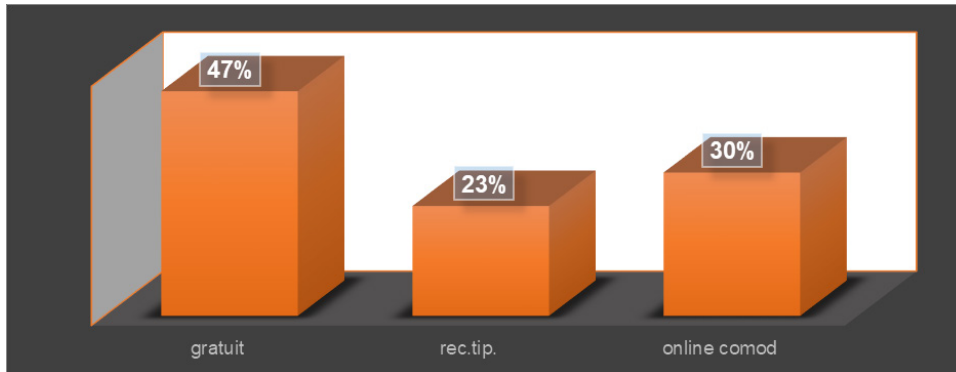

Fig. 2

Graficul de mai sus (**Fig. 2**) arată că 47% utilizează cărți și reviste online pentru activitatea lor de cercetare, consultări în Biblioteca universitară deoarece este un serviciu gratuit, 30% folosesc resurse online pentru studierea activității de curs, fiindcă este mai comod și mai ieftin, 23% utilizează pentru că sunt pentru actualizarea cunoștințelor la diverse subiecte, pentru susținerea examenelor recomandate de profesor.

Considerați că e-cărțile și e-revistele au aceeași valoare ca și resursele tradiționale didactice și științifice?

Este o îmbinare organică a resurselor tradiționale și netradiționale, calitatea servirii este similară, tot așa de operativă, diferența este că pot accesa informația 24 din 24 de ore fără restricții.

Nu contează ce resursă citesc, resursă tradițională sau electronică, principalul să avem acces gratuit prin intermediul BŞ USARB.

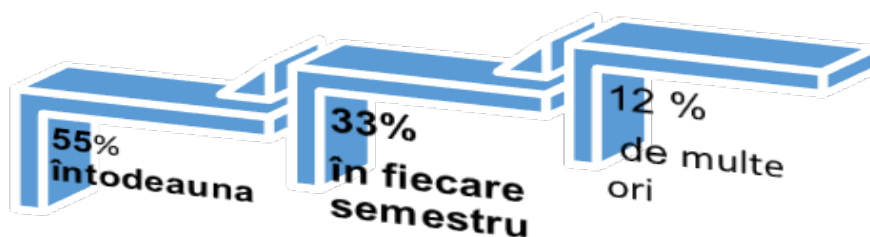
E-revistele, e-cărțile și cele tipărite și-au asumat o viață paralelă. Cel mai mare factor de încurajare este că ambele să aibă un impact mare.

Cât de des accesați bazele de date pentru domeniul Dvs. de cercetare, instruire? Frecvența de utilizare a resurselor online

Frecvența accesării	Număr de respondenți	Procent
cu regularitate	30	37,5%
cel mai puțin o dată pe săptămână	24	30%
cel puțin o dată pe lună	17	21,25%
de 6 ori pe an	9	11,25%
ocazional	0	0%
niciodată	0	0%

Rezultatul a arătat că majoritatea respondenților 30 (37,5%) accesează bazele de date cu regularitate, 24 (30%) din ei cel puțin o dată pe săptămână 24 (30%), 17 (21,25%), au accesat cel puțin o dată pe lună, 17 (21,25%), de 6 ori pe an 9 (11,25%), ocazional - 0 (0%), niciodată 0 (0%).

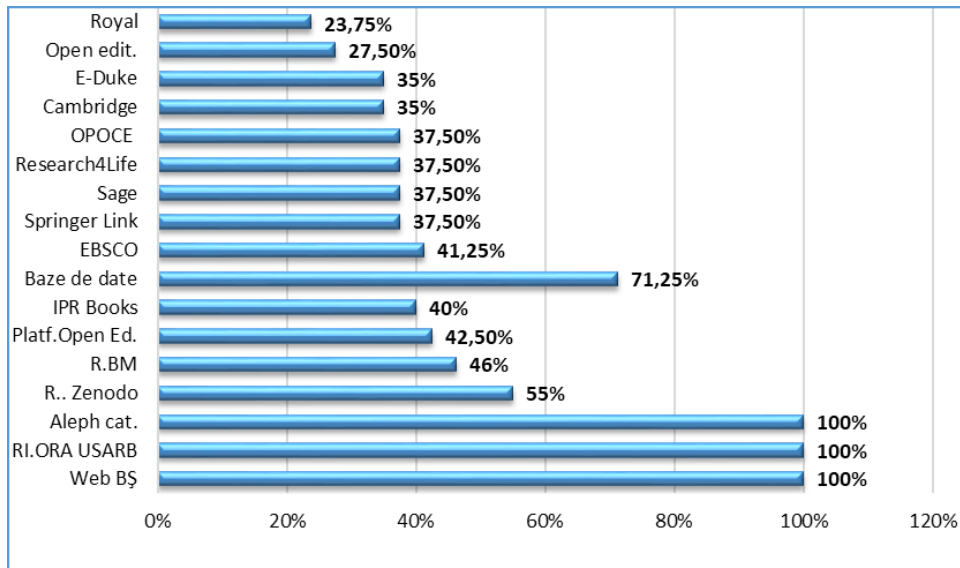
Studiați și domeniile interdisciplinare secundare noi sau conexe concomitent cu cercetarea documentară de bază?

55% din respondenți studiază întotdeauna întrucât tema de cercetare este examinată din perspective diferite, folosind metodele și cunoștințele furnizate de la mai multe discipline. 33% - în fiecare semestru, fiindcă sunt o serie de discipline independente, care contribuie împreună la realizarea demersului științific, contopește și transformă metodele, generând instrumente noi și îmbunătățite, mai bine adaptate la subiectul cercetării. 12% - de multe ori, fiindcă metodologiile disciplinelor se modifică și trebuie adaptate la tema de cercetare.

Numerotați, în ordinea crescătoare, cele mai valoroase website-uri, repozitorii, arhive, baze de date, platforme, programe utilizate frecvent de Dvs:

Fig. 3

Pentru a analiza mai detaliat situația resurselor, respondenții au fost puși în situația de a afirma sau de a nega anumite resurse cu privire la numerotarea lor, la rolul, locul în cercetare. Astfel, din diagrama de mai sus putem observa că indicatorul variază, în funcție de încredere în resurse, preferințele sunt după cum urmează: - 100% din cei chestionați sunt atrași de pagina web a BŞ USARB, Repozitoriul Instituțional ORA USARB, catalogul electronic Exlibris Primo, - 55% Repozitoriul ZENODO - 42,5%, Repozitoriul Băncii Mondiale, Platforma Open Education - 42,50%, IPRBooks - 40%. 72% din cei chestionați accesează bazele de date. Cea mai accesată bază de date este EBSCO - 41,25%, 37,50% - SpringerLink, SAGE Research Methods - 37,50%, Research4Life - 37,50%, OPOCE (Oficiul de Publicații al Uniunii Europene, CORDIS) - 37,50%, E-Duke, Cambridge Journals Online - 35%, Open Edition - 27%, Royal Society - 23,75%.

Chestionarul a evidențiat că repondenții cunosc, accesează, manifestă un interes față de colecțiile electronice ale BŞ USARB care influențează opțiunile de lectură, cercetare, deși profilul pregătirii profesionale, determină o anumită permanență a preferințelor.

Constatări

Din analiza chestionarului se poate concluziona că toate răspunsurile privind resursele electronice pentru cercetare și instruire sunt necesre. Acesta permite sa cunoaștem opiniile și interesele comunității academice privind utilizarea, preferințele, serviciile oferite în diverse spații ale Bibliotecii. Constatările sunt că 50% dintre respondenți sunt convingși că resursele electronice sunt utile pentru domeniul lor de cercetare, iar eforturile BŞ USARB privind resursele electronice de o mare diversitate răspund aspirației utilizatorului, satisfac cele mai diverse solicitări, exigențe, asupra temelor de cercetare fiind determinate, stimulative, importante, semnificative, extrem de utile.

Recunoștință

Mulțumim cadrelor didactice, masteranzilor, studenților anilor 2,3 pentru participare la chestionar.

CZU 004.652:81`373.7

**IMPACTUL RESURSELOR ȘTIINȚIFICE ABONATE DE BȘ USARB
PENTRU CERCETAREA COMPONENTELOR SIMBOLICE ÎN SEMANTICA
FRAZEOLIGISMELOR**

THE IMPACT OF THE SCIENTIFIC RESOURCES SUBSCRIBED BY USARB SCIENTIFIC
LIBRARY FOR THE RESEARCH OF SYMBOLIC COMPONENTS IN THE SEMANTICS
OF PHRASEOLOGISMS

**Olga DASCAL,
Lucia COVALCIUC**

Abstract: *The article describes the importance of scientific resources subscribed by USARB Scientific Library for the research of symbolic components in the semantics of phraseologies, the impact of these resources in the formation of doctoral research skills, which presents a brief analysis from the perspective of linguoculturology, which aims to study phraseological units signs of culture.*

Keywords: *USARB Scientific Library, databases, scientific resources, symbolic components, semantics of phraseologies*

Învățământul superior joacă un rol hotărâtor în dezvoltarea unei societăți informaționale bazate pe comunicare și pe înțelegerea interesului fiecărui participant la acest proces, iar Biblioteca universitară este locul în care se cercetează trecutul, laboratorul care să examineze critic prezentul și să mediteze asupra viitorului științei. Ea, fiind centrul cercetării științifice, se adaptează noilor cerințe și edifică o nouă imagine în mediul pe care-l slujește. Biblioteca Științifică USARB contribuie la dezvoltarea învățământului universitar prin satisfacerea deplină a necesităților informaționale complexe ale studenților, cadrelor didactice, cercetătorilor doctorale și postdoctorale precum și altor categorii de utilizatori, oferind acces la o paletă variată de resurse științifice online.

De pe pagina Web a instituției (<http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/baze-de-date>) este oferită posibilitatea accesării unui număr esențial de baze

de date naționale și internaționale, importante resurse electronice de informare pentru utilizatori – 107 baze de date științifice, care propun pentru consultare peste 75 000 publicații periodice online și cca 1 milion de e-book.

Valoarea Bibliotecii Științifice, constă nu numai în diversitatea și bogăția colecțiilor sale, ci și în gradul de valorificare a potențialului lor informațional, întrucât misiunea oricărei biblioteci este aceea de a face posibil accesul rapid și eficient al utilizatorilor la informații pe orice tip de suport. Biblioteca asigură acoperirea informațional-documentară a proceselor educaționale și științifice prin utilizarea în aceste scopuri a posibilităților oferite de tehnologiile informaționale moderne, extinderea accesului utilizatorilor la rezultatele cercetărilor mondiale, integrarea în spațiul informațional global, deplasarea accentului de pe servirea utilizatorilor pe organizarea accesului la informație de înaltă calitate oferite de lideri mondiali ce oferă publicații științifice de cea mai înaltă calitate.

Complexitatea, instabilitatea și dinamismul problemelor științifice care necesită o soluționare prioritară demonstrează că cercetarea lor în timp util și complet numai de către forțele oamenilor de știință, cercetători, adică specialiștilor cu titluri științifice, din sfera teoretică, este puțin probabilă. Există nevoia unei implicări extinse a practicienilor în cercetare, adică acea parte a comunității bibliotecare, care, în special, sub influența impactului dezvoltării rapide și complexe a tehnologiilor informaționale, simte nevoia de a defini în timp util și a rezolva prompt problemele științifice.

În prezentarea de față ne propunem ca obiect de studiu componentul simbolic în frazeologisme tratat în literatura de specialitate disponibilă în resursele științifice abonate de BȘ USARB. Sistemul frazeologic al unei limbi constituie un fenomen complex ce trebuie privit din diferite unghiuri. Vom încerca să realizăm o analiză succintă a componentelor simbolice a frazeologismelor din perspectiva lingviculturologiei, o direcție nouă în lingvistică, ce are drept scop studierea unităților frazeologice și înțelegerea lor ca semne ale culturii. Obiectivul principal al cercetării date este, pe de o parte, încercarea de a întrezări limitele diversității lingvistice din lume, și, pe de altă parte, de a evidenția impactul resurselor științifice abonate de BȘ USARB pentru cercetarea *Componentelor simbolice în semantica frazeologismelor*.

În literatura de specialitate nu există o definiție unică pentru caracterizarea termenului „*unitate frazeologică*”. Aceasta se explică nu numai prin complexitatea naturii lingvistice a obiectului frazeologiei ca știință, ci și prin dezacordurile dintre cercetători cu privire la trăsătură principală a unității frazeologice. În ultimii ani, a fost acordată o atenție considerabilă unităților frazeologice, care includ componente somatice.

Frazeologisme somatice		
Somatisme ce definesc diferite părți ale corpului uman (ureche, ochi, cap, gură, limbă, etc.)	Somatisme ce denumesc părți ale corpului animalelor (coadă, coarne, etc.)	Somatisme ce denumesc organe interne ale omului (inimă, fiere, ficat, etc.)

În ceea ce privește clasificarea frazeologismelor somatice există mai multe păreri. Se propun doar două care ni se par mai sugestive. Astfel, după unii lingviști străini și autohtoni, acestea pot fi împărțite în trei clase mari:

1. Somatisme ce definesc diferite părți ale corpului uman (ureche, ochi, cap, gură, limbă etc.);
2. Somatisme ce denumesc părți ale corpului animalelor (coadă, coarne etc.);
3. Somatisme ce denumesc organe interne (inimă, fiere, ficat etc).

Având acces la surse științifice abonate de USARB ([EBSCO](#), [SpringerLink](#), [SAGE Research Methods Cases](#), [Cambridge Journals Online](#), [IPR BOOKS](#), [eLibrary.ru](#), [Biblioteca Europeană online Centrală \(CEEOL\)](#), etc) am avut posibilitatea să consultăm și clasificarea propusă de alți autori. Cercetătoarele A. С. Лиджиева și Д. А. Сусеева. în articolul „Функционирование соматических фразеологизмов в русском языке”, împărtășesc somatisme în șase clase: somatisme somatice (părți ale corpului uman); somatisme anghionomice (sistemul cardio-vascular); somatisme osteonomice (sistemul osos); somatisme ce poartă în componența lor denumiri de boli; somatisme splanhnonimice (organe interne); somatisme sensorimice (organe de simț). [A. С. Лиджиева; Д. А. Сусеева]

În urma consultării publicațiilor descărcate din [eLibrary.ru](#) - cea mai mare bibliotecă digitală a publicațiilor științifice din Rusia cu capacități extinse de căutare a informației, am constatat că toate somatisme pot fi împărțite în patru grupe tematice:

Имя	Размер	Срок	Тип	Расширение	CRC32
Componente symbolica.docx	530 905	530 905	Документ Microsoft...	18.02.2002 7:48	391800F9
libravy_1290007_5128015.pdff	263 365	263 365	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	6403640F
libravy_1875486_2061711.pdff	295 331	295 331	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	F09E11D3
libravy_1875486_2061761.pdff	170 036	170 036	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	0D14693A
libravy_2127787_8694460.pdff	341 429	341 429	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	55430662
libravy_2128162_9057708.pdff	362 400	362 400	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	6717C039
libravy_2227994_4120711.pdff	132 638	132 638	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	26E8C3D0
libravy_2282766_54216971.pdff	321 275	321 275	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	80C303AA
libravy_2318023_2121033.pdff	91 140	91 140	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	C483CC11
libravy_2391327_8193340.pdff	483 736	483 736	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	F90A6619
libravy_2413577_5129740.pdff	429 994	429 994	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	881750C2
libravy_2460782_4643006.pdff	584 016	584 016	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	08058048
libravy_2481258_5683650.pdff	161 316	161 316	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	36F81780
libravy_2510893_37661420.pdff	134 693	134 693	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	D9F95946
libravy_2510893_37661420.pdff	171 691	171 691	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	6482A759
libravy_26215452_1338006.pdff	964 503	964 503	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	54E6E830
libravy_2662154_4143009.pdff	186 693	186 693	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	6D283C48
libravy_2662154_4143009.pdff	462 403	462 403	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	E78C3848
libravy_2671954_3727006.pdff	344 670	344 670	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	16000704
libravy_2708880_67797879.pdff	123 649	123 649	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	3C3D0A27
libravy_2805461_3134825.pdff	1114 370	1114 370	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	8E23C6A2
libravy_2825179_8054019.pdff	482 300	482 300	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	8DC8834E
libravy_2960919_6763323.pdff	490 617	490 617	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	15A44205
libravy_2961020_6437013.pdff	41 670	41 670	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	D32CE091
libravy_3184640_9454460.pdff	675 016	675 016	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	53937FD0
libravy_3563771_32946819.pdff	561 569	561 569	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	06088994
libravy_3646024_1306200.pdff	460 693	460 693	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	26046652
libravy_3683024_5053370.pdff	89 673	89 673	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	0F150A21
libravy_3733620_3778273.pdff	309 154	309 154	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	60F3A829
libravy_3875628_1338006.pdff	236 508	236 508	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	C0D8C793

În frazeologia universală toate somatismeles au o trăsătură specifică, acea de simbol, fapt confirmat și în cele peste 30 de documente consultate din resursele științifice abonate de BŞ USARB. În urma consultării resurselor date s-a constatat că cele mai utilizate somatisme și cu o puternică încărcătură simbolică sunt: *cap, ochi, limbă, gură, dinți, inimă, mână/picior*.

Springer Link

Search Results for "Symbolic components"

659 Results for "Symbolic components"

Refine Your Search

Content Type

Continuation Methods

Continuation methods are based on glenman linear approximations (or surfaces) by means of numerical solution of an initial value problem. They comprise solution sets.

Applied Calculus and Surfaces: Mathematics, Data Structures and...

Name	Size	Date	Type	Extension	CRC32
libravy_1290007_5128015.pdff	263 365	263 365	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	6403640F
libravy_1875486_2061711.pdff	170 036	170 036	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	0D14693A
libravy_2127787_8694460.pdff	341 429	341 429	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	55430662
libravy_2128162_9057708.pdff	362 400	362 400	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	6717C039
libravy_2227994_4120711.pdff	132 638	132 638	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	26E8C3D0
libravy_2282766_54216971.pdff	321 275	321 275	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	80C303AA
libravy_2318023_2121033.pdff	91 140	91 140	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	C483CC11
libravy_2391327_8193340.pdff	483 736	483 736	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	F90A6619
libravy_2413577_5129740.pdff	429 994	429 994	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	881750C2
libravy_2460782_4643006.pdff	584 016	584 016	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	08058048
libravy_2481258_5683650.pdff	161 316	161 316	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	36F81780
libravy_2510893_37661420.pdff	134 693	134 693	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	D9F95946
libravy_2510893_37661420.pdff	171 691	171 691	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	6482A759
libravy_26215452_1338006.pdff	964 503	964 503	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	54E6E830
libravy_2662154_4143009.pdff	186 693	186 693	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	6D283C48
libravy_2662154_4143009.pdff	462 403	462 403	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	E78C3848
libravy_2671954_3727006.pdff	344 670	344 670	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	16000704
libravy_2708880_67797879.pdff	123 649	123 649	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	3C3D0A27
libravy_2805461_3134825.pdff	1114 370	1114 370	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	8E23C6A2
libravy_2825179_8054019.pdff	482 300	482 300	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	8DC8834E
libravy_2960919_6763323.pdff	490 617	490 617	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	15A44205
libravy_2961020_6437013.pdff	41 670	41 670	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	D32CE091
libravy_3184640_9454460.pdff	675 016	675 016	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	53937FD0
libravy_3563771_32946819.pdff	561 569	561 569	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	06088994
libravy_3646024_1306200.pdff	460 693	460 693	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	26046652
libravy_3683024_5053370.pdff	89 673	89 673	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	0F150A21
libravy_3733620_3778273.pdff	309 154	309 154	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	60F3A829
libravy_3875628_1338006.pdff	236 508	236 508	Файл "PDF"	18.02.2002 7:48	C0D8C793

Un exemplu elocvent este lexemul „inima” ca fiind cel mai utilizat în limbile rusă și română, pentru că este considerat centrul vital al activității fizice și afective. Este mult mai bogat în semnificații decât sufletul, deoarece reprezintă întreaga ființă umană. El este organ al iubirii, lăcaș al suferinței. Inima este organul care cuprinde toate sentimentele; ea cuprinde fenomenele vieții fizice și psihice. Echivalente bine cunoscute în limba română le găsim și în publicațiile consultate din bazele de date disponibile în BŞ USARB. Astfel, în frazeologia rusă

inima semnifică bunătațe/răutate („A avea o inimă de aur” - „Иметь золотое сердце”, „A (nu) fi bun la inimă” - „Иметь доброе сердце”, „A fi fără inimă” - „Быть бессердечным”, etc.) , dragoste („A-i rămâne cuiva inima la cineva” - „Запасть в сердце”), curaj („A-și lua inima în dinți” - „Взять сердце в зубы”), intuiție („A-i spune cuiva inima” - „Сердце подсказало”), tristețe/supărare („A avea ceva pe inimă” - „Иметь камень на сердце”), etc.

Unitățile frazeologice reflectă în semantica lor un proces lung al dezvoltării și formării culturii unui popor; ele fixează și transmit din generație în generație sistemele culturale.

Figura centrală a frazeologismelor este omul și viziunea lui asupra lumii. Pe parcursul întregii sale activități, el descoperă pentru sine obiecte și fenomene, care, ulterior, trecute prin prisma gândirii și regândirii umane sunt înzestrate cu un bogat conținut cultural. Uneori, sensul primordial al acestora se pierde și capătă o conotație nouă sau este înlocuit cu un simbol semnificativ din punct de vedere moral, spiritual sau religios. Astfel, putem vedea care este rolul și locul simbolului în unitățile frazeologice. Simbolul are o importanță majoră în păstrarea și transmiterea culturii.

La baza simbolului stă imaginea, care poate fi înțeleasă și interpretată diferit. Or, caracterul simbolic din cadrul frazeologismelor este esențial și are un rol hotărâtor în funcționarea de mai departe a acestora. Determinarea imaginii, descrierea și interpretarea ei se realizează printr-un anumit context cultural. De aceea, este susținută ideea potrivit căreia toate cuvintele-componente, care, de fapt, sunt niște realii, au un conținut simbolic, iar incluse în componența frazeologismelor, ele înglobează sensurile semantice ale acestora, creând o conotație culturală.

Ideea cercetării dimensiunii religioase sau, cum mai este numită în literatura de specialitate, spirituală sau duhovnicească apare în urma documentării conținuturilor științifice credibile disponibile doar cercetătorilor universitari bălțeni de pe pagina web BȘ USARB. Religiosul a incitat mereu gândirea umană și a constituit unul dintre pilonii de bază al existenței ontologice. Prin urmare, omul este cel care se face responsabil de desfășurarea universului fizic, dar, îndeosebi, al celui spiritual, „căci cel mai mic gest ... pune lumea în vibrație și îi modifică starea” [Stăniloae: p. 25]. Or, religia apare ca o necesitate firească, ca un dat ce trebuie să mențină în echilibru universul, întrucât chiar și cel mai convins „areligios” trece mai devreme sau mai târziu printr-o experiență religioasă.

Acest fenomen s-a conturat în limbaj și a fost expus într-un bogat tablou frazeologic. Deși, de cele mai multe ori, frazeologismele ce poartă în sine

<p>Codul semantic tratat în resursele științifice abonate de BȘ USARB</p>	
<p>VSR 68.00</p> <p>DOI: 10.12737/ajeta_s60f02054603.31435100</p> <p>Соматизмы в русской и английской фразеологии. Метафорическое значение и сферы с соматизмом «сердце»</p> <p>Somatisms in Russian and English Phrasology. Metaphorical Meaning and Spheres of Somatism "Heart"</p> <p>Ирина ШАНДРИЦА Ирина ШАНДРИЦА Ирина ШАНДРИЦА</p> <p>Татьяна А.М. Татьяна А.М. Татьяна А.М.</p> <p>Специальный факультет румынского образования, Университет «Баника» Жигурья, Румыния. </p> <p>Татьяна А.М. Татьяна А.М. Татьяна А.М.</p> <p>Faculty of Romanian Education, Banica University, Jigury, Romania. </p>	<p>ЧЕЛОВЕК В СОМАТИЧЕСКОМ КОДЕ КУЛЬТУРЫ (по материалам аварской и английской фразеологии)</p> <p>THE HUMAN IN A SOMATIC CODE OF CULTURE (on materials of the Avar and English phrasology)</p> <p>© 2019 Мадонцова И.А. © 2019 Мадонцова И.А. © 2019 Мадонцова И.А.</p> <p>Датештинский государственный педагогический университет </p> <p>Ирина ШАНДРИЦА Ирина ШАНДРИЦА Ирина ШАНДРИЦА</p> <p>Румыния. </p> <p>Faculty of Romanian Education, Banica University, Jigury, Romania. </p>
<p>ISSN 1121-13</p> <p>И.В. Воробьиха</p> <p>СОМАТИЧЕСКИЙ КОД КУЛЬТУРЫ ИЛИ КУЛЬТУРА В СОМАТИЧЕСКОМ КОДЕ?</p> <p>Соматизмы в русской и английской фразеологии. Метафорическое значение и сферы с соматизмом «сердце»</p> <p>Somatisms in Russian and English Phrasology. Metaphorical Meaning and Spheres of Somatism "Heart"</p> <p>Ирина ШАНДРИЦА Ирина ШАНДРИЦА Ирина ШАНДРИЦА</p> <p>Татьяна А.М. Татьяна А.М. Татьяна А.М.</p> <p>Специальный факультет румынского образования, Университет «Баника» Жигурья, Румыния. </p> <p>Татьяна А.М. Татьяна А.М. Татьяна А.М.</p> <p>Faculty of Romanian Education, Banica University, Jigury, Romania. </p>	<p>ISSN 1121-13</p> <p>И.В. Воробьиха</p> <p>НАЦИОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНАЯ СПЕЦИФИКА ФРАЗЕОЛОГИЗМОВ С КОМПОНЕНТОМ ЕЩЕ В РУССКОМ И ЛИТОВСКОМ ЯЗЫКАХ</p> <p>NATIONAL-CULTURAL SPECIFICITY OF PHRASOLOGICAL UNITS WITH THE COMPONENT YET IN RUSSIAN AND LITHUANIAN PHRASOLOGICAL UNITS</p> <p>Ирина ШАНДРИЦА Ирина ШАНДРИЦА Ирина ШАНДРИЦА</p> <p>Татьяна А.М. Татьяна А.М. Татьяна А.М.</p> <p>Специальный факультет румынского образования, Университет «Баника» Жигурья, Румыния. </p> <p>Татьяна А.М. Татьяна А.М. Татьяна А.М.</p> <p>Faculty of Romanian Education, Banica University, Jigury, Romania. </p>

componente religioase, nu reflectă întotdeauna o imagine strict religioasă. Această imagine pe alocuri este profanată și ajunge să desemneze opusul celei inițiale. De regulă, omul este cel care decide ce registru să accepte și în ce context. Unii lingviști propun mai multe clasificări. De exemplu, Ioana David le grupează în:

- **repere onomastice referitoare la „Sfânta Treime”:** *A fi biciul lui Dumnezeu, A-i da una în numele Tatălui, A avea mire pe Hristos, A spune vorbe de Duh etc.*
- **nume de profeți sau personaje vechitestamentare:** *A trăi ca în sânul lui Avraam, A fi îmbrăcat în costumul lui Adam.*
- **referințe la viața pământească a lui Hristos, a ucenicilor, martirilor, sfinților:** *Vrei, nu vrei, bea, Gheorghe, aghiasmă, A se spăla pe mâini (se are în vedere gestul lui Pilat din Pont în momentul judecării lui Hristos), A se lepăda de Hristos, etc.*
- **apelative feminine cu sorginte biblică:** *A pierde ca Eva raiul, A face pe Maica Precista etc.*

De asemenea, aceleși autoare include în această listă **toponimele religioase** (*Sodoma și Gomora, zidurile Ierihonului etc.*) și **sărbătorile creștine** (*A îngrășa porcul în Ajun, A se potrivi ca fasolea în ziua de Paști etc.*). Nu lipsesc nici frazeologismele ce conțin componente cu tentă negativă reprezentate prin: *drac, iad, moarte etc.*

Aceeași ordine de idei referitor la tratarea codului alimentar din frazeologia universală, o găsim în publicațiile cercetătorilor străini prezenți în bazele de date oferite de BŞ USARB, dar și în publicațiile scrise ale autorilor autohtoni din colecția bibliotecii. Prin urmare, incluse în unele expresii frazeologice, anumite lexeme au ajuns să se detașeze parțial de la sensul lor primar și să desemneze altceva. Cele mai utilizate lexeme ale frazeologismelor ce conțin codul alimentar sunt: **pâinea și unele produse de panificație** (*colac - калач, covrig - бублик, gogoașa - пончик, etc.*), **cerealele și produsele ce provin din acestea** (*terci - каша, etc.*) și **produsele din lapte** (*cașcaval - сыр, brânză - творог, unt - масло, etc.*).

Pâinea a fost dintotdeauna alimentul de bază în supraviețuirea unui popor, un simbol al muncii țăranului. Inclus în unele expresii frazeologice, acest lexem a ajuns să se detașeze parțial de la sensul lui primar și să desemneze cu totul altceva.

Astfel, când vrem să spunem despre un lucru care se vinde foarte repede: *„Se vinde ca pâinea (cea) caldă” - „Расходятся как горячие пирожки”*; despre cineva care își câștigă ușor existența sau o duce bine: *„Mănâncă pâine albă” - „Зарабатывать свой хлеб”, „Добывать хлеб насущный”, „На своих хлебах”, „Есть хлеб недаром”, „Кусок хлеба”*; despre cineva lăsat fără mijloace de trai spunem că *„I s-a luat pâinea de la gură”, „A rămas fără pâine”, „A-l lăsa fără pâine”, „A pierdut pâinea” - „Сажать на хлеб и на воду”, „Перебиваться с хлеба на квас”, „Перебиваться с хлеба на воду”*. Interesantă este expresia: *„A mânca pâinea degeaba”*, care, de fapt, denumeste o persoană ce se întreține de pe urma cuiva, fără să-i aducă vreun folos. În publicațiile consultate autorii au fost găsite echivalente acestor expresii în limba rusă: *„Есть (чужой) хлеб, Даром есть хлеб, Чужой хлеб горек”*.

În limba română relațiile de prietenie sunt exprimate prin expresiile: *„A fi pâine și caș”, „A împărți pâinea”*, iar în literatura consultată pentru a descrie legătura de tovărășie sun propuse următoarele expresii: *„(Вместе) хлеб-соль*

есть", „Водить хлеб-соль”.

Autorii autohtoni și români pentru a descrie lipsa mijloacelor materiale necesare existenței, sărăcia propun următoarele: „A trăi cu pâine și sare”, „A nu avea nici o coajă de pâine” sau „A mânca pâine cu sos”, iar în publicațiile consultate pe platforme *eLibrary.ru*, *EBSCOhost Web* autorii propun următoarele variante: „Сажать на хлеб и на воду”, „Перебиваться с хлеба на квас”, „Перебиваться с хлеба на воду”. Generozitatea și ospitalitatea poporului nostru, de obicei, sunt exprimate astfel: „A primi cu pâine și sare pe cineva”, iar în limba rusă în cazul acesta se folosesc următoarele: „Встречать хлебом-солью”, „Воздавать честь хлебу-соли”, „Забывать хлеб-соль”.

Drept **concluzie** la cele expuse mai sus, am putea spune că toate elementele-simbol conturează un tablou frazeologic complex și bine structurat. De asemenea, se impune ideea potrivit căreia cercetarea unităților frazeologice permite să identificăm specificul național al unei comunități, contactul ei cu alte comunități și influențele acestora în timp, atât pe plan cultural, istoric, politic, social, cât și religios. Sistemul frazeologic al unei limbi ne permite să vedem clar unitatea lingvistică și culturală, dar, mai ales, modul de gândire individual al unui popor. Componentele simbolice ale frazeologismelor reflectă conștiința și mentalitatea unui popor, credințele și valorile lui. Ele interpretează viziunea omului asupra lumii.

O preocupare constantă a BȘ USARB rămâne a fi, în continuare, promovarea resurselor științifice abonate pentru cercetare în condițiile extinderii Internetului și a modernizării tehnologiilor de informare și comunicare.

Referințe bibliografice:

1. LĂCUSTĂ, Elena, *Câmpul semantic Om în frazeologia română și rusă*. Bălți : Tipografia, 2013. 196 p. ISBN 978-9975-4252-9-2.
2. *Site-ul BȘ USARB* [online][citat 19 febr. 2020]. Disponibil: <http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/baze-de-date>
3. STĂNILOAE, Dumitru. *Spiritualitatea ortodoxă. Ascetica și Mistica*. București: Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1992. p. 25. [online][citat 19 febr. 2020]. Disponibil: <https://parohiatorrent.files.wordpress.com/2012/06/dumitru-staniloae-ascetica-si-mistica.pdf>
4. ВОРОБЬЕВА, Л. Б. Национально-культурная специфика фразеологизмов с компонентом глаз в русском и литовском языках. In: *Вестник Псковского Государственного Университета. Серия: Социально-Гуманитарные Науки*. 2015, nr. 1, pp. 145-148 [online][citat 19 febr. 2020]. Disponibil: https://www.elibrary.ru/download/elibrary_25681750_35357491.pdf
5. ЛИДЖИЕВА, А. С., СУСЕЕВА, Д. А. Функционирование соматических фразеологизмов в русском языке. В: *Вестник Калмыцкого университета*. 2012, №4 (16), pp. 71-74 [online] [citat 21 ian. 2020]. Disponibil: <file:///D:/bibliotecar/Downloads/funksionirovanie-somaticheskikh-frazeologizmov-v-russkom-yaz-ke.pdf>
6. МАГОМЕДОВА, У А. Человек в соматическом коде культуры (по материалам аварской и английской фразеологии). In: *Известия Дагестанского Государственного Педагогического Университета. Общественные и Гуманитарные Науки*. 2015, Nr. 4 (33), pp. 92-96 [online] [citat 21 ian. 2020]. Disponibil: <https://www.elibrary.ru/download/eli->

[brary_25293857_66925332.pdf](#)

7. МЕРКУЛОВА, Н. Г. Лингвокультурологические аспекты анализа культурного кода соматизма «голова» в отечественной культуре. В: *Society: Philosophy, History, Culture*. 2016, Issue 5, pp. 80-82 [online] [citat 21 ian. 2020]. Disponibil: <http://web.b.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=5&sid=4e87a318-8fd5-401e-bc45-7b0cdb5c01d8%40sessionmgr103>
8. ПАК, Сон Гу. Фразеорефлексы с компонентом Бог в русском языке. В: *Язык, сознание, коммуникация: Сб. ст.* Ред. В. В. Красных, А. И. Изотов. М.: Диалог МГУ, 1999. Вып. 10. 160 p. ISBN 5-89209-503-7.
9. ЦЗИНШЭНЬ, Гэ. Сравнительные структурные и семантические характеристики фразеологизмов-соматизмов в современных английском и китайском языках. В: *Belgorod State University Scientific Bulletin: Humanities*. 2017, Mar., Vol. 33, Issue 7, pp. 47-53 [on-line] [citat 21 ian. 2020]. Disponibil: <http://web.b.ebscohost.com/ehost/detail/detail?vid=9&sid=4e87a318-8fd5-401e-bc45-7b0cdb5c01d8%40sessionmgr103&bdata=Jmxhbm9cnUm-c2l0ZT1laG9zdC1saXZl#AN=122730090&db=aph>

CZU 025.5

**TRADIȚIONAL ȘI ON-LINE
ÎN ACTIVITATEA OFICIULUI DE REFERINȚE AL BȘ USARB**

TRADITIONAL AND ON-LINE
IN THE ACTIVITY OF THE SLUSARB REFERENCE OFFICE

Tatiana POGREBNEAC

Abstract: *This article discusses the accomplishment of the mission of reference librarians in informational assistance, guidance, orientation of users in order to provide with traditional informational resources (solving simple problems with the help of encyclopedias and dictionaries, consulting bibliographies for more complicated problems) and providing electronic multi-aspect services in collecting the necessary information, as well as consulting / intermediation in order to involve the user in the process of searching, selecting and finding information, thus contributing to the formation of the Information Literacy.*

Key words: *reference librarians, informational resources, Information Literacy, traditional resources, informational assistance, electronic resources*

Serviciul bibliografic (cu mai multe funcții, inclusiv și cele pe care le efectuează Oficiul de referințe actual) are o istorie de decenii, care ia start în 1966 cu doi bibliotecari/bibliografi și o colecție specială de enciclopedii, dicționare și bibliografii.

Din funcțiile esențiale ale serviciului de atunci:

- prezentarea expozițiilor și a documentelor expuse (verbal);
- oferirea informațiilor la cerere: tematice (scrise și orale) de precizare a datelor bibliografice, de adresă, factografice;
- contribuții la crearea, completarea, redactarea cataloagelor bibliotecii prin consultarea documentelor achiziționate de bibliotecă și selectarea informațiilor în dependență de profilul facultăților de la Institut;
- elaborarea listelor tematice de literatură pentru susținerea procesului didactic, pentru pregătire către date remarcabile calendaristice;
- participare la formarea continuă a colecției de referințe;
- colectarea informațiilor despre publicațiile profesorilor de la Institut pentru elaborarea ulterioară a bibliografiilor „Publicațiile profesorilor IPSB”.

Cu timpul funcțiile serviciului se modifică, se multiplică: elaborarea bibliografiilor tematice, acoperirea informațională a temelor de cercetare științifică a profesorilor.

În 2005 Serviciul bibliografic (între timp devenise Serviciul Documentare și Informare bibliografică) se divizează în două oficii: Oficiul Referințe propriu zis și Oficiul Informare și Cercetare bibliografică.

Decizia a fost determinată de solicitările în creștere ale utilizatorilor, de necesitatea de a forma o colecție de referințe separată, precum și de apariția noilor posibilități, modele și oportunități de executare a referințelor în format digital.

Oficiul de Referințe actual are în posesie 2 săli spațioase și confortabile: Sala de cataloage tradiționale cu acces la catalogul electronic OPAC și Sala de Referințe cu o bogată colecție de referințe și acces la resurse on-line. Oficiul se integrează armonios în structura organizațional - funcțională a Bibliotecii Științifice, venind în ajutor imediat și bibliotecarilor din alte servicii, subdiviziuni și oficii.

Oficiul de Referințe prin activitatea sa realizează misiunea de asistență informațională, ghidare, orientare a utilizatorilor în scopul asigurării cu resurse informaționale tradiționale (soluționarea unor probleme simple cu ajutorul enciclopediilor și dicționarilor, consultarea bibliografiilor pentru probleme mai complicate) și electronice, oferind servicii multiaspectuale în colectarea informației necesare, precum și de consultanță/intermediere cu scopul de a implica utilizatorul în procesul de căutare, selectare și găsire a informației, contribuind în felul acesta la formarea culturii informației.

Modalitățile folosite de către bibliotecarii de referințe pentru a satisface necesitățile utilizatorilor pot fi tradiționale sau electronice, în funcție de abilitățile bibliotecarului, de solicitările utilizatorilor, de acces la baze de date și de nivelul de dotare tehnică a oficiului.

Oficiul de Referințe este subordonat activităților cu utilizatorii, care de la an la an înregistrează indicatori statistici ce exprimă și eficiența activității Oficiului.

Activitatea de bază a Oficiului de Referințe este tranzacția de referințe și formarea culturii informației utilizatorilor. Tranzacția de referințe reprezintă asistența pe care o acordă bibliotecarii pornind de la nevoia de informare a utilizatorilor.

Tranzacția de referințe cuprinde un interviu de referințe, o discuție cu utilizatorul prin care bibliotecarul determină esența solicitării, cunoștințele utilizatorului despre subiectul în cauză, scopul folosirii informației găsite. Bibliotecarul de referințe stabilește strategiile de căutare, identifică din cele mai concordante resurse ce pot fi folosite. În serviciile de referințe sunt utilizate pe larg metode tradiționale, virtuale cât și îmbinate. Din alte activități pe care le efectuează oficiul de referințe sunt:

- imprimarea informațiilor din Internet și baze de date (MoldLex, Elibrary, EBSCO, SpringerLink, etc.);
- realizarea serviciilor de referințe la distanță;
- tipărirea buletinelor de cerere și a listelor tematice din OPAC;
- prezentarea expozițiilor informative și tematice;
- completarea și redactarea bazei de date analitice (ALEPH) și a fișierului de autoritate;
- elaborarea, actualizarea materialelor promoționale;
- colaborare la elaborarea bibliografiilor.

Activitatea de asistență informațională se axează pe oferirea instrumentelor de referințe din cele mai variate : colecțiile de referințe tipărite, cataloage tradiționale și electronice, repozitorii și baze de date naționale și internaționale, alte resurse online, la care are acces Biblioteca.

Asistența informațională este cea dominantă în activitatea Oficiului.

Procesul de executare a referințelor este un proces complex, uneori foarte complicat, care necesită profesionalism și cunoștințe ample din partea bibliotecarului de referințe.

Oficiul Referințe bibliografice efectuează toate tipurile de referințe: tematice, factografice, de precizare a datelor bibliografice, ele constituind nucleul

activității.

Pentru fiecare an se preconizează a fi realizate în jur de 30 000 de referințe, dar, spre regret, se înregistrează o scădere în realizare, cauzele acestei manifestări sunt și de natură obiectivă (mai puțini studenți în Universitate, mulți utilizatori se descurcă independent în accesarea resurselor electronice, dispunând de o cultură a informației formată în bibliotecă) și de natură subiectivă (nepopularizarea la nivel a serviciilor, calitatea redusă (credem că doar uneori) a executării referințelor de către bibliotecari etc.). Cererile de informare sunt variate (și după conținut și după complexitate), de la cereri la anumite teme de cercetare până la informații de orientare.

Dacă punem în discuție analiza tipologiei referințelor și executarea lor în 3 ani de activitate, semnalăm următoarele rezultate. Cele mai frecvente sunt solicitările tematice venite de la studenții care scriu teze de an, de la studenții cercetători care elaborează comunicări pentru întruniri științifice, de la studenții-licențiați și masteranzi care elaborează teze de finalizare a studiilor, numărul lor fiind în creștere. Este și un indiciu care accentuează aspirațiile utilizatorilor de a face o lucrare de calitate și de a consulta în acest scop cât mai multe surse (tipărite și electronice) la subiectul tezei.

Scade numărul de referințe factografice, răspunsul la solicitări fiind ușor găsit de utilizatori în resursele electronice. Referințele de precizare se axează mai mult pe delimitarea datelor bibliografice ce țin de documentele, care nu pot fi găsite în Internet.

Este realitatea zilei: resursele electronice sunt mai solicitate, ele fiind mai accesibile, dar, noi bibliotecarii de referințe, nu uităm și de colecția de documente tipărite. La scrierea anumitor teme, unde se fac comparații între documente vechi și noi, tipărite și electronice, noi oferim toată varietatea de documente tipărite, care poate fi utilizată.

Eforturile noastre s-au soldat cu succese. A crescut semnificativ utilizarea colecției de referințe tipărită în ultimii 2 ani, deoarece utilizatorii și-au dat seama de valoarea documentelor tipărite și nu se limitează numai la consultarea documentelor online.

Oricum, accesarea instrumentelor electronice (ele fiind mai variate și mai solicitate pe an ce trece) prevalează în realizarea cererilor de informare ale utilizatorilor. Datoria bibliotecarilor de referințe este de a pune la dispoziția utilizatorilor din cele mai valoroase.

Serviciile de referințe electronice se efectuează prin consultarea resurselor online, la care are acces Biblioteca, predominând bazele de date abonate de către Biblioteca.

Căutările în bazele de date sunt efectuate în conformitate cu cerințele utilizatorilor (temele fiind variate) de către bibliotecarii de referințe, uneori în prezența utilizatorilor, alteori, numai de bibliotecari și expediate prin poșta electronică.

Bazele de date sunt foarte des solicitate de vorbitorii sau cunoscătorii de limbă engleză (studenții de la Facultatea de Litere, Studenții de la extensiune, Universitatea „A. I. Cuza” din Iași).

Articolele solicitate sunt descărcate și stocate într-un folder special în calculatorul bibliotecarului, expediate apoi prin poșta electronică a utilizatorilor, sau salvate pe un memory stick. Numărul expedierilor și atașamentelor este în creștere spre deosebire de anii precedenți.

Din subiecte solicitate par a fi interesante următoarele: Institutul ombudsmanului; Oral Communication Skills; Linguistic and cultural aspects of

teaching reading; Когнитивный диссонанс; Sprachkompetenz in DaF Unterricht; Incorrect punctuation: a cause of ambiguity and misunderstanding in written communications; Роль семейных и народ. традиций в воспитании; Latin and French borrowings in English; Дети молдавских мигрантов; Collocations; Speech acts of complaining; Blended words in modern English; Социализация детей в игре; Командно-коллективное управл. в ДОУ; Использование народных традиций в формировании национального самосознания младших школьников; Holocaustul – evreii din Bălți și Republica Moldova; Insolabilitate. Faliment. Dreptul afacerilor; Конструктивная педагогика; Organic farming etc.

În dialog aparte consemnăm serviciile de referințe la distanță „Întrebă bibliotecarul”. O condiție esențială în asigurarea serviciilor la distanță este necesitatea unui echipament corespunzător și o conexiune rapidă, de care la ora actuală dispune Oficiul de Referințe al Bibliotecii Științifice USARB.

Este un serviciu oferit utilizatorilor, unde oricine are posibilitate de a adresa o întrebare bibliotecarilor de referințe ai Bibliotecii pentru soluționarea unor solicitări tematice de proporții nu prea mari, sau de răspunsuri la întrebări factografice, sau de precizare a datelor bibliografice care necesită consultarea cataloagelor bibliotecii sau a colecției de referințe.

La conceperea acestui gen de servicii s-au stabilit prioritățile-cheie:

- plasarea serviciilor pe Web;
- furnizarea gratuită a referințelor;
- răspunsurile sunt oferite în decurs de 2 zile lucrătoare;
- grupul-țintă – utilizatori reali ai Bibliotecii (în mare parte, uneori și utilizatori externi).

Serviciul „Întrebă bibliotecarul” funcționează din 2007. Pe parcursul acestor ani au fost onorate 549 solicitări, ele fiind din cele mai variate:

- tematice – dezvoltarea turismului (10 surse), Politici Energetice ale Uniunii europene. Implicații pentru Republica Moldova (15 surse), Institutul dreptului de proprietate comună (13 surse) etc.;
- factografice – majoritate solicitărilor factografice țin de citate : despre o persoană, despre anumite fenomene sociale și naturale etc., uneori sunt solicitate anumite date statistice, foarte rar – date despre evenimente istorice, utilizatorul găsiindu-le singur în Internet. Unele solicitări sunt interesante și pentru noi, bibliotecarii: proveniența numelui Dezideriu, de ce Liceul din Bender poartă numele principesei Natalia Dadiani etc.;
- de precizare – predomină solicitările ce țin de textele publicațiilor universitarilor bălțeni. În răspuns se indică locul documentului în Bibliotecă și adresa din ORA USARB. În caz că documentul nu este în colecția Bibliotecii, se indică adresa resursei electronice, unde utilizatorul va găsi informația, preventiv resursa fiind consultată de bibliotecarul de referințe.

Oficiul de Referințe dintr-o bibliotecă științifică nu poate fi conceput fără o colecție de referințe bine formată și gestionată.

Colecția de referințe tipărită a Bibliotecii Științifice USARB, la 1 ianuarie 2019, era constituită din 4 998 exemplare, din ele 59 % reprezintă enciclopediile (universale și de ramură), dicționarele (universale și ramurale), bibliografiile (universale și de ramură, retrospective și curente, tematice, biobibliografiile) și 41 % serialele, ponderea deținând-o Monitorul oficial al RM.

În fiecare an colecția de referințe se îmbogățește cu 100-110 documente noi.

Indicatorii statistici fixați în 2019 cu privire la genurile de documente solicitate și propuse pentru consultare sunt următorii:

- dicționare și enciclopedii universale – 13% (1 464 ex.);
- dicționare de lingvistică – 11% (1 213 ex.);
- dicționare de psihologie – 9% (992 ex.);
- dicționare și enciclopedii de artă – 8% (943 ex.);
- dicționare și enciclopedii de istorie – 7% (883 ex.).

Bibliotecarii de referințe depun eforturi în popularizarea colecției de referințe, pe larg fiind utilizate expozițiile. În 2019 (ultimul an calendaristic de realizări) au fost prezentate:

- expoziții informative (10). Au fost expuse 114 documente. 154 utilizatori au consultat 284 documente, circulația fiind de 2,5.
- expoziții tematice (5) cu prezentarea a 220 de documente. 562 utilizatori au consultat 902 documente, circulația fiind de 4,1. Cele mai solicitate expoziții au fost:
 - *Documente valoroase din colecția de referințe* cu 112 de dicționare și enciclopedii expuse, 458 utilizatori și 687 documente consultate, circulația de 6.
 - *„Prima carte a unei națiuni e dicționarul limbii sale”* (C. Volney) în cadrul Zilei Internaționale a Limbii Materne, unde au fost expuse 42 de dicționare și enciclopedii lingvistice, din ele au fost consultate 86 documente de către 48 utilizatori, înregistrând o circulație de ~ 2ori.

Prezentarea datelor de mai sus oferă posibilități autentice de evaluare a activității Oficiului de Referințe al Bibliotecii Științifice USARB.

Calitatea activității de asistență informațională este susținută de alte preocupări ale bibliotecarilor de referințe:

- implicații în activitatea de extindere a bazei de date analitice prin catalogarea articolelor din reviste, diverse culegeri intrate în colecția Bibliotecii;
- monitorizarea activității de extindere a bazei de date analitice și a altor salariați din Bibliotecă, efectuând verificări și redactări;
- implicații în cercetarea bibliografică;
- participare la promovarea cursului *Bazele culturii informației*.

Din bibliografiile elaborate de salariații Bibliotecii și la care au colaborat și bibliotecarii de referințe, fiind des solicitate, sunt cele care pun în lumină publicațiile profesorilor Universității bălțene. Prin ele Biblioteca contribuie la popularizarea realizărilor științifice ale universitarilor bălțeni, la consolidarea imaginii Universității în lumea academică, la continuitate în cercetare, la stimularea cercetării științifice a studenților. În fiecare an se elaborează anuare cu informație despre tot ce au publicat cercetătorii universitari timp de un an, fiind urmate de bibliografii care întrunesc informație despre contribuțiile științifico-didactice ale universitarilor timp de cinci ani. Până la moment au fost elaborate opt bibliografii, ultima cuprinde perioada 2010-2015.

La începutul secolului XXI în cercetarea bibliografică intervin schimbări. Este inaugurată colecția *Bibliographia Universitas* cu inventarierea patrimoniului științific universitar integral și care urma să se îmbogățească cu noi bibliografii consacrate facultăților Universității ajunse la anumite aniversări. Au fost elaborate bibliografii cu

informație despre publicațiile profesorilor facultăților: Limbi și Literaturi străine (2004), Filologie (2005), Muzică și Pedagogie muzicală (2005), Economie (2005), Pedagogie, Psihologie și Asistență socială (2006), Drept (2007, 2018), Științe reale (2007, 2012).

Bibliografiile în cauză sunt puse la dispoziția utilizatorilor care cercetează, elaborează teze, scriu articole, comunicări. În fiecare an mai bine de 150 din bibliografiile susnumite sunt utilizate în asistența informațională.

Din alte bibliografii, pe care le deține Oficiul de Referințe, des utilizate în onorarea solicitărilor utilizatorilor sunt Bibliografia Națională a Moldovei, Bibliografia Națională a României, solicitările în mare parte sunt cele de precizare a elementelor bibliografice a unor documente mai vechi, care lipsesc în colecția Bibliotecii și nu sunt prezente în bibliografiile online.

Sunt solicitate și biobibliografiile, care colectează și prezintă informații despre personalități onorabile ale timpului:

- biobibliografii ale scriitorilor, atunci când utilizatorii elaborează teze de an, de licență, de master și de doctori în științe, cele mai cerute fiind:
 - Grigore Vieru (20-25 solicitări pe an);
 - Iulian Filip (15-20 solicitări pe an);
 - Ion Druță (14-18 solicitări pe an);
 - Mihai Eminescu (14-16 solicitări pe an).
- biobibliografii ale universitarilor bălțeni și a altor persoane, viața cărora a fost intersectată cu cea a universității bălțene: Nicolae Filip, Silviu Berejan, Boris Boincean, Alexandru Budișteanu.

Un aspect care asigură succes în activitatea Oficiului de Referințe este publicitatea, promovarea serviciilor, altfel zis marketingul serviciilor de referințe. Prezentarea serviciilor în Biblioteca Științifică USARB se face la diverse activități desfășurate în bibliotecă:

- expunerea ofertelor pe pagina Web a Bibliotecii;
- ture ghidate cu utilizatorii începători;
- cursul „Bazele Culturii informației” promovat pentru studenții anului I;
- asistența informațională obișnuită de fiecare dată când utilizatorul apelează la serviciile Oficiului;
- activități speciale de informare, care cuprind și popularizarea serviciilor de referințe: Zilele catedrei, Zilele licențiatului, masterandului și doctorandului;
- elaborarea materialelor promoționale, pe care le prezentăm în continuare:

Ghidul de mai jos, elaborat în 2019 delimitează misiunea serviciului care însumează asistență informațională prin tranzacțiile de referințe, ghidarea, orientarea utilizatorilor în scopul utilizării exhaustive a resurse informaționale tradiționale și electronice, consultanță / intermediere, cu implicarea nemijlocită a utilizatorilor în procesul de căutare, selectare și regăsire și evaluare a informației.

Sunt conturate serviciile-facilitățile, care ajută utilizatorul să se descurce independent în spațiile Oficiului, formându-și concomitent și o cultură a informației:

- acces direct la colecția de referințe (dicționare, enciclopedii, bio/bibliografii etc);
- acces la sistemul de cataloage al Bibliotecii: catalogul electronic OPAC, platforma ExLibris Primo; cataloage clasice (alfabetic, sistematic, analitic sistematic);

- acces la cataloagele online a 7 biblioteci universitare din Republica Moldova <http://primo.libuniv.md/>; la cataloagele și documentele altor instituții informațional-bibliotecare din Moldova și alte țări;
- acces la bazele de date locale SumarScanat; Biblioteca Digitală, Repozitoriul electronic instituțional Open Research Archive (ORA) USARB, etc.;
- acces la bazele de date: MoldLex (Legislația Republicii Moldova), EBSCO, SpringerLink, eLibrary.ru, Baza de date a ONU, EU Bookshop, CEEOL etc.;
- servicii de consultanță bibliografică în sprijinul cercetării documentare cu implicarea/orientarea în procesul de căutare, selectare și regăsire a informațiilor;
- servicii de referințe prin e-mail „Întreabă bibliotecarul” pe site-ul Bibliotecii (<http://libruniv.usarb.md>);
- comunicarea prin e-mail cu utilizatorii se face prin : expedierea diverselor informații, precum articole la subiectele solicitate din bazele de date locale, naționale și internaționale, diverse noutăți, linkuri utile, informații despre achiziții noi și expoziții informative etc.;
- tipărirea buletinelor de cerere și a listelor tematice direct din OPAC (gratis).

Este prezentată tipologia și definițiile referințelor realizate de bibliotecari, de asemenea, suportul Oficiului care asigură o funcționare eficientă: personal competent, acces la posturi pentru o consultare rapidă a surselor on-line, disponibilitatea unei colecții bogate de referințe.

Utilizatorii vor găsi adresele cataloagelor online ale bibliotecilor din Moldova, România, din alte țări.

Serviciile la distanță sunt promovate prin materialul promoțional „Întreabă bibliotecarul”, serviciu non-profit (<http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/servicii/intreab-bibliotecarul>).

Serviciul nu oferă răspunsuri exhaustive, ci doar, în mare parte, ghidare și orientare în găsirea informației.

Sunt numite condițiile pe care le va respecta utilizatorul, solicitând anumite răspunsuri:

- fiecare cerere trebuie să cuprindă o singură solicitare;
- întrebările trebuie să fie concrete, cu cât mai multe detalii posibile despre subiectul solicitării;
- utilizatorul va verifica de fiecare dată corectitudinea adresei de e-mail.

Sunt enunțate serviciile ce pot fi furnizate:

- referințe bibliografice, pentru realizare cărora vor fi utilizate cataloagele electronice și tradiționale, alte surse de informare ale Bibliotecii;
- referințe factografice, ce vor fi efectuate în conformitate cu profilul colecțiilor și serviciilor Bibliotecii;
- informații generale privind Biblioteca (structură, adrese, condiții de acces, orar, servicii etc.);
- informații de redirectionare către o altă instituție (bibliotecă, centru de documentare etc.) care ar putea oferi răspunsul la cererea utilizatorului.

La finele articolului menționăm că Oficiul de Referințe al BȘ USARB are o experiență bogată de activitate,

acumulată de decenii cu disponibilități profesionale și etice adecvate unei biblioteci științifice universitare în servirea calitativă a publicului-consumator de informații. Calitatea serviciilor este un proces continuu, influențat neconștient de noi provocări sociale, științifice, tehnologice. Oficiul de Referințe al Bibliotecii încearcă să țină piept acestor provocări, desăvârșindu-și permanent activitatea prin implementarea noilor forme și metode, ținându-se cont și de doleanțele utilizatorilor, care sunt invitați mereu să evalueze serviciile oferite prin observări, discuții, interviuri zi de zi (se evaluează anumite aspecte ale activității de asistență), precum și prin participare la evaluări fundamentale (se evaluează toate aspectele de activitate), care se promovează prin sondaje de opinii.

Referințe bibliografice

1. ANGHELESCU, Hermina. *Serviciile de referințe – cheia succesului unei biblioteci* [online]. Disponibil: <https://digitalcommons.wayne.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1147&context=slisfrp> [accesat 23 oct. 2019].
2. BUCKLEY OWEN, Tim. *Success at the enquiry desk: successful enquiry answering – every time*. London: Facet, 2006. 134 p. ISBN 9781856046008.
3. KATZ, Bill. Trăiască serviciile tradiționale de referințe și noile tehnologii. In: *Biblioteconomie*. 2004, nr. 3, pp. 32-47. ISSN 1220-3076.
4. MARCU, Angela. *Noi tendințe în serviciile de referințe din biblioteci* : Sintează documentară. București, 2006. 76 p. ISBN 973-85962-3-8.
5. MIHALUȚA, Aculina, CULICOV, Natalia. Efectele TIC în prestarea serviciilor de referințe. In: *Confluente bibliologice*. 2009, nr. 3-4, pp. 40-48. ISSN 1857-0232.

CZU 027.7(478)

**CONȚINUTUL CONSUMULUI INFORMAȚIONAL
ÎN MEDIUL UNIVERSITAR**

CONTENT OF INFORMATION CONSUMPTION
IN THE UNIVERSITY ENVIRONMENT

Diana GĂINĂ

Abstract: *The study the content of information consumption in the university environment presents the most important issues of USARB Scientific Library users and was conducted in order to improve access and quality of services offered to users in the university library following the increase in information consumption.*

Keywords: *USARB Scientific Library, survey, information consumption, users*

Astăzi o bibliotecă poate să existe și să se dezvolte numai dacă reușește să satisfacă nevoile informaționale ale utilizatorilor.

Biblioteca este un mediu informațional de valoare datorită calității colecțiilor de resurse informaționale, asigurării accesului, serviciilor oferite comunităților de utilizatori. În aceste condiții bibliotecile sunt obligate să răspundă la o serie de provocări: schimbări influențate de tehnologiile informaționale și comunicaționale, schimbări în conținutul proceselor biblioteconomice, diversitatea tipologiilor documentelor, diversitatea tipologiei produselor și serviciilor informaționale, deplasarea accentului de pe document pe informație la activități de diseminare a informației în mediul digital, depășirea barierelor de spațiu și timp în comunicarea și utilizarea informației etc.

Rolul bibliotecilor instituțiilor de învățământ este în creștere în legătură cu modernizarea continuă a educației, informatizarea învățământului, sporirea cererii de servicii educaționale, care necesită modernizarea întregului sistem de servicii de informare pentru învățământul superior.

Prezentul studiu a fost realizat cu **scopul** de a obține informații pertinente privind rolul bibliotecii în formarea mediului informațional universitar, pentru a cunoaște conținutul consumului informațional realizat prin intermediul bibliotecii universitare, precum și alte aspecte ale activității bibliotecilor universitare.

Obiectivele studiului sunt de a colecta și a prelucra datele care vor permite determinarea indicatorilor de mai jos:

- Cunoașterea opiniilor utilizatorilor privind conținutul consumului informațional în mediul universitar;
- Determinarea competențelor de cercetare ale utilizatorilor;
- Analiza frecvenței utilizării serviciilor informaționale;
- Cunoașterea scopului utilizării resurselor informaționale;
- Determinarea soluțiilor pentru îmbunătățirea serviciilor pentru utilizatorii bibliotecii;
- Studiarea gradului de satisfacere a nevoilor de informare ale utilizatorilor.

Metoda de colectare a datelor: în vederea acumulării datelor pentru acest studiu a fost utilizat sondajul *Conținutul consumului informațional în mediul universitar*.

Chestionarul conține 15 întrebări (închise, deschise și de scală). Întrebările au abordat diverse aspecte din activitatea bibliotecii: necesitățile informaționale ale utilizatorilor, calitatea serviciilor furnizate, utilitatea mijloacelor și instrumentelor de informare etc.

Volumul cercetării a fost prevăzut pentru un eșantion de cel puțin 100 de respondenți.

În urma realizării activităților menționate anterior, a rezultat informația statistică prelucrată și calculată pentru fiecare întrebare în parte. Rezultatele cercetării vor sta la baza unui program de ameliorare a activității bibliotecilor universitare. Eșantionul cercetării l-au constituit cadre didactice, doctoranzi, masteranzi, studenți din BȘ USARB, dintre aceștia:

- Cadre didactice – 15 %;
- Doctoranzi – 4%;
- Masteranzi – 12%;
- Studenți – 69%: (Anul I – 18%, Anul II – 22%, Anul III – 15%, Anul IV – 14%).

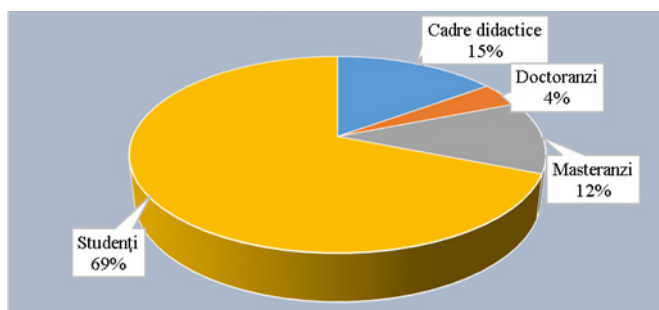

Figura 1 Eșantionul cercetării după categorii de utilizatori

După facultăți:

- Facultatea de Litere –28%;
- Facultatea de Științe Reale, Economice și ale Mediului – 18%;
- Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte – 31%;
- Facultatea de Drept și Științe Sociale – 23%.

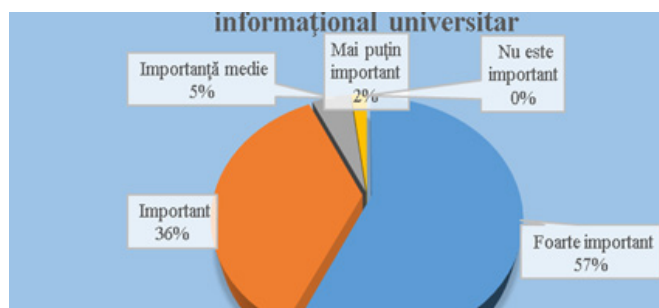

Figura 2 Respondenți după facultăți

Rezultatele obținute la finele acestui studiu au demonstrat următoarele: La prima întrebare ne-am propus să cunoaștem opinia utilizatorilor cu

privire la **Rolul Bibliotecii în formarea mediului informațional universitar**. Cei mai mulți din participanții la sondaj și anume 57% au afirmat că pentru ei este foarte important rolul Bibliotecii în formarea mediului informațional universitar, pentru 36% din respondenți – este important, 5% din respondenți – importanță medie și numai pentru 2% din respondenți rolul Bibliotecii în formarea mediului informațional universitar este mai puțin important (Fig. 3). Aceste rezultate denotă rolul decisiv al Bibliotecii privind informarea, documentarea utilizatorilor la realizarea cercetărilor științifice.

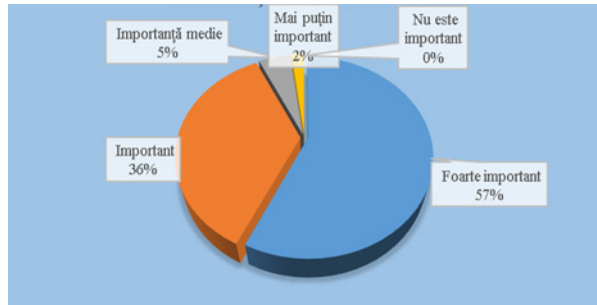

Figura 3 Rolul Bibliotecii în formarea mediului informațional universitar

Întrebarea de tip scală a identificat opiniile respondenților despre **Contribuția Bibliotecii în formarea utilizatorilor ca specialiști**. Din figura 4 observăm că cea mai mare parte din respondenți (67) sunt de acord cu afirmația că Biblioteca este prima sursă de documentare, o bună parte (78) sunt de acord total cu afirmația că Biblioteca este un partener în procesul de studiu și cercetări, 58 de respondenți consideră Biblioteca - un intermediar între utilizator și informație, 82 din cei chestionați - Biblioteca - un îndrumător în activitatea de consum informațional și 53 de respondenți sunt de acord cu afirmația Biblioteca - un promotor al performanțelor universitare în mediul electronic.

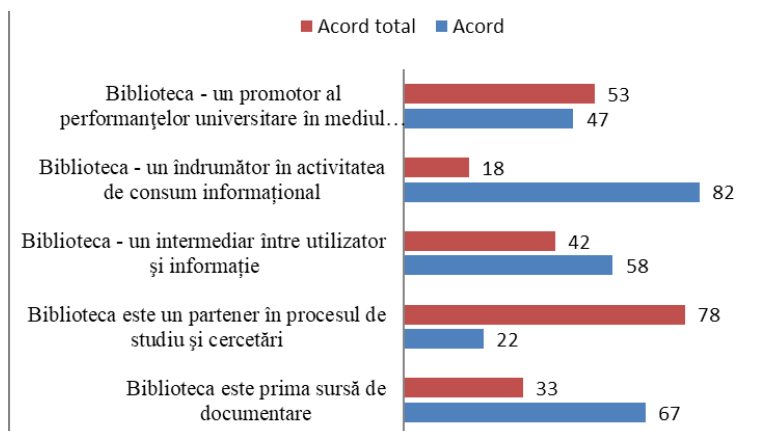

Figura 4 Contribuția Bibliotecii în formarea utilizatorilor ca specialiști

Răspunsul la următoarea întrebare **Cât de des apeleți la serviciile bibliotecii universitare?** a demonstrat un nivel ridicat de frecvență în bibliotecile

universitare: după necesitate vizitează biblioteca 57% dintre utilizatori, aproape zilnic – 20%, în timpul sesiunii – 19%, cel puțin o dată pe lună – 4% (Fig. 5). Astfel, putem remarca utilizarea constantă a resurselor informaționale în biblioteca universitară, deoarece aceasta este o condiție, esențială pentru însușirea cu succes a materialului de instruire și formarea specialiștilor cu studii superioare.

Figura 5 Frecvența apelării la serviciile Bibliotecii

Biblioteca Științifică acoperă necesitățile Dvs. informaționale?

Analizând afirmațiile subiecților (Fig. 6) am constatat că 81% din respondenți au afirmat că biblioteca acoperă necesitățile lor informaționale, 15% din subiecți au afirmat – nu prea și numai 4% din cei chestionați au menționat că biblioteca nu acoperă necesitățile lor informaționale.

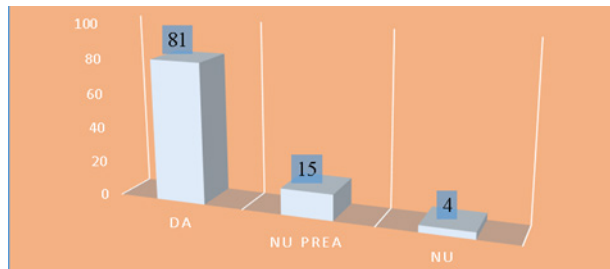

Figura 6 Acoperirea necesităților informaționale

A urmat întrebarea: **Recurgeți și la serviciile altor biblioteci?** Cei mai mulți din respondenți și anume 65% au afirmat că nu recurg la serviciile altor biblioteci, 24 % din cei chestionați uneori recurg și 11 % recurg mai des la serviciile altor biblioteci. Din figura 7 observăm că cea mai mare parte din respondenți consideră că ofertele Bibliotecii sunt în măsură să satisfacă cele mai diverse solicitări și necesități, așa încât respondenții recurg uneori la serviciile altor biblioteci.

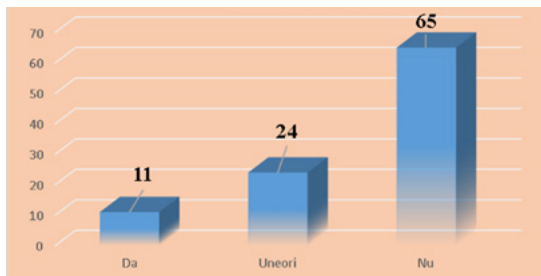

Figura 7 Apelarea și la serviciile altor biblioteci

Cu ce scop recurgeți la utilizarea resurselor informaționale?

Analiza scopului de utilizare a resurselor informaționale a implicat diferențierea a 5 categorii principale de scopuri cel mai indicat de către respondenții la chestionar fiind cel de căutare a informațiilor pentru instruire și cercetare – 49%(90), urmat fiind de cel de informare, noutăți, știri cu 29%(54), 12%(23) – lucru independent, 8%(15) – participarea la activități științifico-culturale și din curiozitate recurg la utilizarea resurselor informaționale 2% (3) din cei participanți la sondaj (Fig. 8). Analiza rezultatelor denotă că cea mai mare parte din respondenți recurg la utilizarea resurselor informaționale pentru căutarea informațiilor pentru informare, instruire și cercetare.

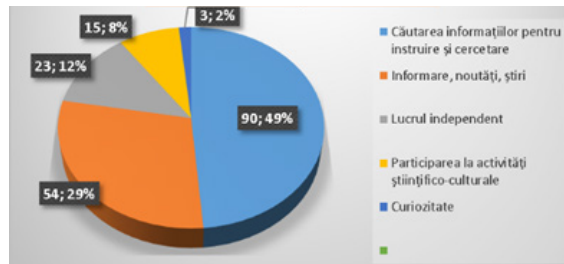

Figura 8 Scopul utilizării resurselor informaționale

Care sunt instrumentele utilizate în procesul de informare și documentare? Remarcăm faptul că 41%(86) din respondenți utilizează catalogul electronic, care simplifică și facilitează căutarea, oferind posibilități multiple de regăsire a informației după autor, titlu, vedete de subiect, cuvinte-cheie, ș.a. și permite selectarea variantelor de lectură considerate suficiente pentru instruire și cercetare; 28% (58) – baze de date, 17% (35) – utilizează catalogul tradițional 11% (23) – consultă expozițiile tematice și informative și 3%(7) din respondenți utilizează lansările de carte în procesul de informare și documentare (Fig. 9). Trebuie să menționăm că implicarea cât mai frecventă a specialistului – bibliotecar în cazul identificării informațiilor în resursele electronice mai rămâne a fi o necesitate stringentă, dat fiind faptul că acest exercițiu continuă să fie o dificultate pentru utilizatorii noștri.

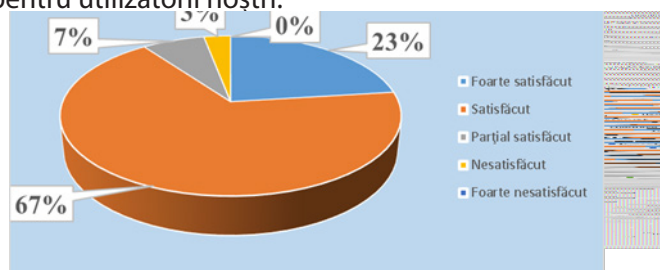

Figura 9 Instrumente utilizate în procesul de informare și documentare

Răspunsul respondenților la întrebarea **Ce surse documentare ale bibliotecii solicitați mai frecvent?** a evidențiat preferințele studenților în consultarea diferitelor tipuri de documente (Fig. 10). Astfel, utilizatorii din biblioteca universitară preferă surse tradiționale: Cărți – 89%; Publicații periodice – 65%; Baze de date – 52%; E-publicații – 24%.

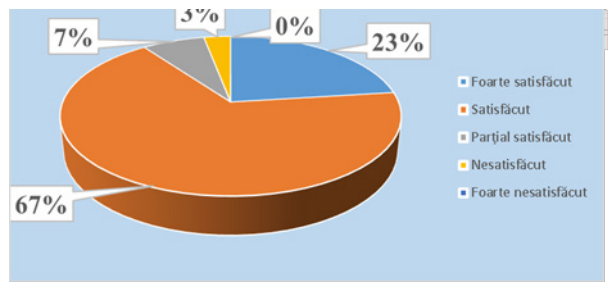

Figura 10 Sursele documentare solicitate mai frecvent

În ce măsură vă satisface disponibilitatea resurselor de informare și documentare și comoditatea utilizării lor?

Din figura 11 observăm că 23% din respondenți sunt foarte satisfăcuți referitor la disponibilitatea resurselor de informare și documentare, 67 % din cei chestionați consideră drept satisfăcătoare disponibilitatea resurselor de informare și documentare, 7 % – parțial satisfăcătoare și numai 3 utilizatori au răspuns că nu-i satisfac resursele de informare și documentare. Ținem să menționăm în acest context că un interes prioritar al Bibliotecii rămâne a fi completarea calitativă și valorificarea eficientă a colecției, asigurarea accesului la documentele tipărite și la infrastructura informațională, optimizarea serviciilor oferite.

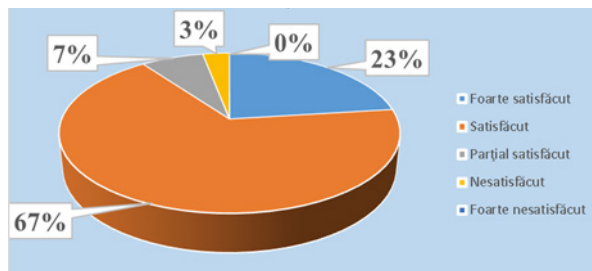

Figura 11 Satisfacerea disponibilității resurselor de informare și documentare

Ați găsit întotdeauna informația căutăată în bibliotecă? Reieșind din rezultatele obținute (Fig. 12), putem constata, în mod general, situația satisfăcătoare la capitolul *Asigurarea informațională în biblioteca universitară*. Majoritatea respondenților, adică 86% găsesc întotdeauna informațiile necesare, dar există și o parte de utilizatori, 12%, care uneori găsesc documentele și

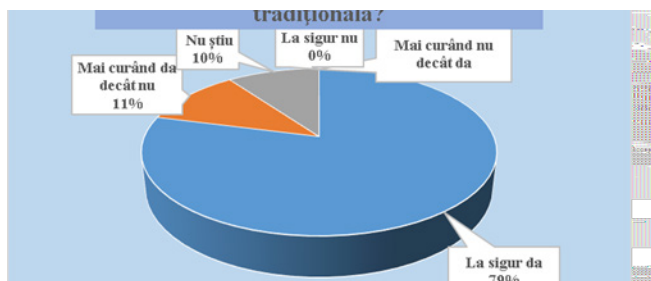

Figura 12 Opiniile respondenților privind regăsirea informației în bibliotecă

informațiile necesare, adică cerințele și necesitățile lor informaționale sunt satisfăcute parțial și numai 2% din cei chestionați nu găsesc informația căutată. Astfel, biblioteca universitară trebuie să fie preocupată de studierea permanentă a necesităților informaționale ale utilizatorilor săi, pentru a pune la dispoziția lor informația și sursele documentare, care vor contribui în mod esențial la calitatea proceselor de instruire și cercetare științifică în cadrul universității.

În continuare subiecții urmau să numească **Ce dificultăți întâmpină mai des la utilizarea serviciilor bibliotecii**. Ne bucură faptul că 71 din numărul total de respondenți nu întâmpină greutăți la utilizarea serviciilor bibliotecii, pentru 22 de utilizatori sistemul de identificare a informațiilor este prea complicat, 11 respondenți au numit asigurarea tehnică slabă, insuficiența calculatoarelor, pentru 9 respondenți programul de funcționare a bibliotecii este incomod, 7 subiecți au menționat că fondul de carte este sărac, resursele informaționale sunt insuficiente, iar pentru 4 din cei chestionați oferta informațională a bibliotecii nu este promovată suficient (Fig. 13).

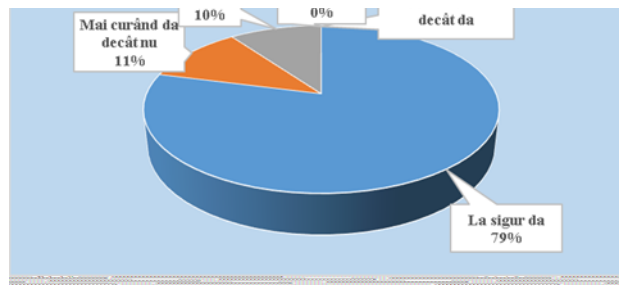

Figura 13 Dificultăți întâlnite la utilizarea serviciilor Bibliotecii

La întrebarea **În contextul fluxurilor informaționale existente (resurse electronice și Internet), credeți că mai este actuală/necesară biblioteca clasică, tradițională?** cei mai mulți din respondenți, și anume, 79% sunt siguri că biblioteca tradițională este actuală și necesară, 11% au afirmat – mai curând da decât nu și 10 % din respondenți nu știu ce să răspundă la această întrebare (Fig. 14).

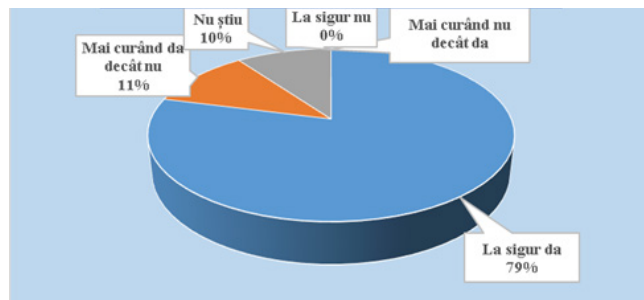

Figura 14 Opiniile respondenților referitor la actualitatea/necesitatea bibliotecii tradiționale

Analizând răspunsurile la întrebarea **Evaluăți calitatea serviciilor informaționale în biblioteca universitară**, putem afirma că din 100 de persoane intervievate 54 au apreciat drept **foarte înaltă** calitatea serviciilor informaționale, 38 de respondenți au apreciat **drept înaltă** și numai 8 respondenți sunt **nesiguri** referitor la calitatea serviciilor informaționale.

În continuare subiecții urmau să numească **Ce servicii/facilități noi credeți că ar fi necesar de creat sau de dezvoltat în cadrul bibliotecii universității?** Cea mai mare parte din respondenți sunt mulțumiți de serviciile pe care le oferă biblioteca universitară, menționând că biblioteca dispune de servicii diverse, inovatoare și suficiente. Printre răspunsurile cele mai relevante, menționăm: extinderea accesului liber la colecțiile în toate sălile de lectură, realizarea unei copii electronice a cărților care nu se permite împrumutarea la domiciliu, achiziționarea cărților apărute recent și, mai ales, a celor din domeniile cum ar fi: istoria artelor, biologie, economie, drept, informatică, etc., deoarece informația disponibilă nu mai este actuală, promovarea mai insistentă a bazelor de date, introducerea și dezvoltarea serviciilor inovatoare, dezvoltarea și extinderea tehnologiilor informaționale, introducerea serviciilor suplimentare de scanare, imprimare, copiere, instalarea aparatelor de ceai, cafea.

Răspunsurile la întrebarea **Sugestii pentru îmbunătățirea servirii utilizatorilor în biblioteca universitară** au relevat o gamă largă de sugestii din partea utilizatorilor pentru optimizarea activității bibliotecii universitare. Printre recomandările cele mai relevante menționăm: acces Internet, inclusiv WI-FI mai rapid, diversificarea ofertei informaționale cu cele mai actualizate resurse, abonarea la reviste de specialitate; optimizarea colecțiilor bibliotecii științifice: achiziționarea celor mai recente monografii, manuale și periodice; îmbunătățirea mediului de prestare a serviciilor informaționale, dotarea cu echipament tehnic performant, mai multe spații, acces liber la raft, modernizarea/schimbarea mobilierului bibliotecii, reparație etc. Unii respondenți doresc mai multă literatură de specialitate în limba română, completarea fondului cu mai multe exemplare în Serviciul împrumut la domiciliu și instalarea mai multor calculatoare în sălile de lectură, alții au solicitat interzicerea convorbirilor telefonice în sălile de lectură și și-au expus nemulțumirea față de iluminarea insuficientă în fondul de carte cu acces liber și ar fi bine câte o veioză la fiecare masă de lucru; de asemenea utilizatorii bibliotecii științifice își doresc să lucreze în spații călduroase și ar fi bine ca programul de lucru în sălile de lectură să se prelungească cu 2 ore.

Concluzii:

Luând în considerație răspunsurile participanților la sondaj, putem afirma că pentru ei biblioteca universitară are un rol foarte important în formarea mediului informațional universitar, biblioteca fiind prima sursă de documentare, un partener în procesul de studiu și cercetări, un îndrumător în activitatea de consum informațional, un promotor al performanțelor universitare în mediul electronic.

Cu toate că respondenții recurg uneori și la serviciile altor biblioteci, observăm că cea mai mare parte din respondenți frecventează biblioteca universitară după necesitate și consideră că ofertele Bibliotecii sunt în măsură să satisfacă cele mai diverse solicitări și necesități.

Rezultatele obținute în urma sondajului demonstrează o corespundere suficientă a colecțiilor bibliotecilor universitare cu cerințele consumatorilor. Cu toate acestea, studenții nu primesc întotdeauna informații care să răspundă, în totalitate, cerințelor lor. Prin urmare, este necesar să se exploreze noi mecanisme de dezvoltare a colecțiilor, inclusiv a celor electronice, accesul la bazele de date științifice, în scopul de a maximiza satisfacerea nevoilor de informare ale utilizatorilor și de a optimiza structura fondurilor cu costuri minime.

CZU 027.7(478)

**ИЗУЧЕНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ПОТРЕБНОСТЕЙ ПОЛЬЗОВАТЕЛЕЙ
НАУЧНОЙ БИБЛИОТЕКИ БГУ ИМ. А. РУССО**

STUDYING THE INFORMATION NEEDS OF USERS OF THE SCIENTIFIC LIBRARY OF
ALECU RUSSO BALTI STATE UNIVERSITY

Lilia IAVORSCAIA, Galina BELCOVSCAIA

Abstract: *The article presents the results of studying the information needs of users of the Scientific Library of Balti State University. The methodology for studying the information needs of users is described in detail. The analysis showed that users are actively using new information technologies, especially electronic resources. The analysis of opinions and proposals for improving the services of the USARB Scientific Library is carried out.*

Keywords: *USARB Scientific library, information needs, method of study*

Потребность – одно из фундаментальных понятий современной науки, включающее совокупность утвердившихся значений в рамках той или иной области. В наиболее общем виде потребность определяется философами как «...нужда или недостаток в чем-либо необходимом для поддержания жизнедеятельности и развития организма, человеческой личности, социальной группы, общества в целом». Так как потребности являются неотъемлемым атрибутом всего живого, то любая наука, изучающая природу, человека и общество, в большей или меньшей степени затрагивает проблематику потребностей, поэтому понятие «потребность» общее для всей совокупности наук и в этом смысле – общенаучно.

Информационная потребность (ИП) – это необходимость своевременного получения релевантной информации в соответствии с характером и целями выполняемой работы. Это одно из центральных понятий информационной науки и практики. Для ее удовлетворения с древности создавались библиотеки и архивы, а в последнее время – сложные информационные центры и системы. Изучение ИП – это один из важнейших этапов, предшествующий всем последующим действиям библиотек и информационных органов по организации информационно-библиотечного обеспечения пользователей. Однако, до сих пор это важное и многоплановое понятие остается недостаточно изученным по существу, хотя ИП и их эффективному удовлетворению было посвящено много специальных исследований, написано большое количество публикаций как в нашей стране, так и за рубежом. Эта тема по прежнему остается актуальной.

Одним из способов выявления информационных потребностей и удовлетворенности пользователей услугами библиотеки является анкетирование.

Анкетирование – наиболее распространенный и отработанный метод, который позволяет охватить достаточно большой круг пользователей.

С помощью системы вопросов, представленных в анкете, можно получить довольно ценную информацию об ИП пользователей. В период с 1 по 31 октября 2019 года в библиотеке БГУ им. А. Руссо проводилось анкетирование, целью которого было изучение информационных потребностей пользователей Научной библиотеки БГУ им. А. Руссо в новых социальных условиях и что надо сделать, чтобы она соответствовала их потребностям.

Целью данного исследования было:

- определить специфику ИП;
- оценить относительную значимость и ценность информации для пользователей;
- библиотеки для информационного обеспечения научных исследований;
- выявить удовлетворенность качеством услуг, оказываемых библиотекой;
- определить место библиотеки в системе источников информации;
- выявить основные требования и трудности, возникающие у пользователей, посещающих библиотеку;
- определить конкретные предложения по улучшению деятельности библиотеки;
- разработать рекомендации по совершенствованию системы информационного обеспечения процессов образования и науки.

Анкета состояла из 14 вопросов как закрытых (были предложены готовые варианты ответов), так и открытых, где респонденты должны были самостоятельно сформулировать ответы. Все вопросы условно можно разделить на 3 группы:

- оценка полноты и качества информационных ресурсов;
- оценка качества услуг библиотеки и комфортности их предоставления;
- предложения по улучшению информационных ресурсов и услуг, организации обслуживания.

Для качественной оценки ресурсов, услуг применена 5-балльная шкала Лайкерта. **Шкала Лайкерта** (шкала суммарных оценок) – психометрическая шкала, которая часто используется в опросниках и анкетных исследованиях (разработана в 1932 году Ренсисом Лайкертом). При работе со шкалой испытуемый оценивает степень своего согласия или несогласия с каждым суждением, от «полностью согласен» до «полностью не согласен». Сумма оценок каждого отдельного суждения позволяет выявить установку испытуемого по какому-либо вопросу. Пункты опросника представляют собой простые утверждения, которые испытуемому нужно оценить, исходя из своего личного представления.

Мы использовали 5 градаций, по которым респонденты оценивали степень своей удовлетворенности:

- полностью удовлетворен;
- удовлетворен;
- частично удовлетворен;
- не удовлетворен;

- абсолютно неудовлетворен.

Анкета заполнялась респондентами во время посещения библиотеки. В нее были включены вопросы о мотивации обращения в библиотеку и о том, как респондент оценивает ее работу в целом и в частности (фонды, ресурсы, услуги их доступность, современное оборудование, комфорт, компетентность библиотекарей и др.).

Вопросе приняло участие 100 пользователей. Материалы, полученные в результате анкетирования, достаточно репрезентативны как по общему количеству обследований, так и по охвату различных специальностей и научной квалификации были проанализированы и тщательно обработаны. Согласно данным исследования все респонденты были распределены по следующим категориям (Рис. 1)

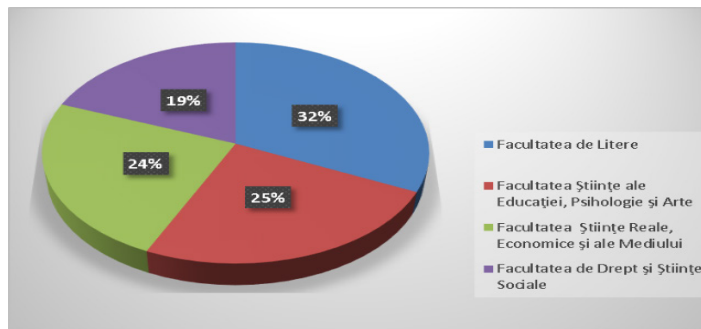

Рисунок 1 Распределение респондентов по категориям

Студенты старших курсов – 67, магистранты – 24, докторанты – 4, преподаватели – 5. Эти категории читателей являются самыми требовательными, т.к. чаще всех посещают библиотеку и обращаются к нашим услугам. Респонденты были из разных факультетов USARB (Рис. 2)

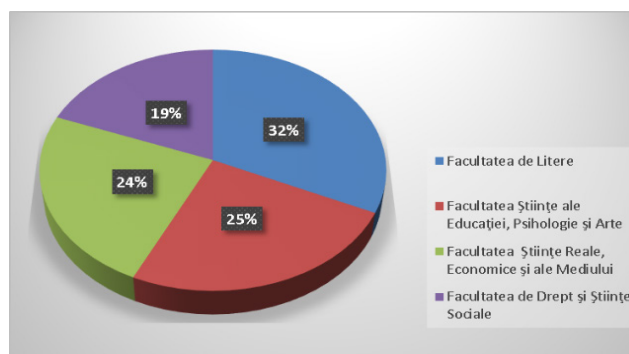

Рисунок 2 Распределение респондентов по факультетам

- Факультет словесности – 32;
- Факультет образования и искусств – 25;
- Факультет точных наук, экономики и окружающей среды – 24;

➤ Факультет права и социальных наук – 19.

Особый интерес для исследователей представляли ответы читателей (Рис. 3), раскрывающие отношение к библиотеке (**Первая ваша ассоциация со словом «Библиотека»?**):

Книга – 60;

Тишина – 1;

Комфорт – 6;

Храм науки и знаний – 32;

Новости – 28;

Событие – 16;

Интернет – 2.

Электронные услуги – 21.

Обучение пользователей – 2.

Скука – 2.

Хранилище книг – 2.

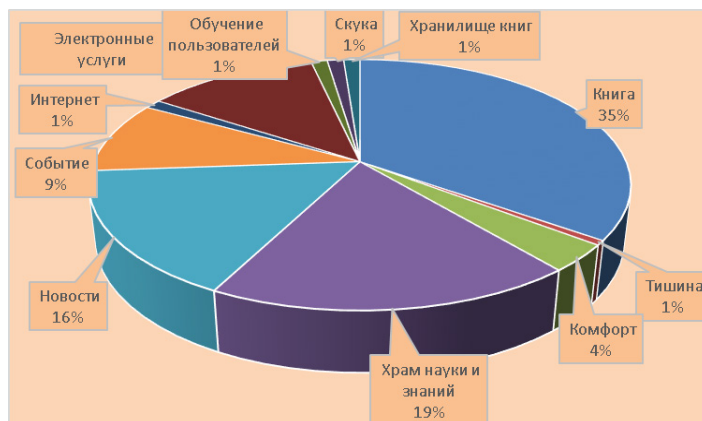

Рисунок 3 Первая ассоциация со словом «библиотека»

Исходя из результатов опроса видно, что книги и чтение – это основное, что привлекает читателя в библиотеку. Тридцать два респондента считают ее храмом науки и знаний, для двадцати одного это возможность поработать с электронными ресурсами, для двоих – это место, где можно получить новые знания, для одного респондента библиотека ассоциируется с тишиной. Был и такой ответ: «Библиотека для меня – хранилище книг».

Для выявления целей посещения (**Какова цель посещения Вами Научной Библиотеки?**) было предложено несколько вариантов (Таблица 1).

Цели посещения библиотеки

Цели посещения библиотеки	%	Студенты стационарного отделения	Студенты заочного отделения	Мастерант/Докторант	Преподаватели
получить информацию для образовательной деятельности	64%	28	19	12	5
овладеть навыками работы с электронными ресурсами	18%	9	4	3	2
посетить интересные мероприятия, организованные в библиотеке	13%	6	4	2	1
встречи с интересными людьми, т. п	5%	2	1	1	1
скоротать время					

Основные цели посещения библиотеки это: учеба и научная работа – 64%, овладеть навыками работы с электронными ресурсами – 18%. Из других вариантов отмечено – 13%: посещение занятий, лекций, выставки, просмотр новых поступлений, самообразование, разработка учебных курсов. Для встречи с интересными людьми, библиотеку выбирают 5% пользователей. И студенты, и мастеранты преимущественно обращаются в библиотеку, чтобы получить информацию для образовательной, научной деятельности и взять литературу для освоения учебной программы. Радует, что посещая библиотеку, преследуется определенная цель, а не просто скоротать время.

На вопрос **Оцените важность (значимость) Научной Библиотеки USARB в системе информационного обеспечения процессов образования и науки по пятибалльной шкале?** были даны следующие ответы:

- очень важна – 69;
- важна – 31;
- средняя важность – 0;
- низкая важность – 0.
- не важна – 0.

Для абсолютного большинства пользователей (**100%**) библиотека является важным и очень важным источником информации и знаний в системе информационного обеспечения процессов образования и науки. Важно, чтобы большинство респондентов понимали, что развитие и реформа системы образования влечет за собой повышение роли университетской библиотеки, повышение ее статуса до одной из основных структур, поддерживающих учебный процесс.

Продвижение услуг в библиотеке является важным шагом в маркетинговой деятельности. В следующем вопросе (**Выберите услуги библиотеки, к которым обращаетесь чаще всего**) респондентам предлагалось выбрать услуги которыми пользуются чаще всего и наиболее значимые при обращении к услугам библиотеки (Таблица 2). Абонемент для студентов важное звено в цепи образовательных ресурсов, вполне ожидаемо, что наиболее востребованной услугой среди респондентов. (31%) является выдача документов из библиотечного фонда во временное пользование для дальнейшей работы. Необходимо отметить значимость открытого доступа к фондам и наличие более новой литературы и периодических изданий в читальных залах, это возможность наглядно проконсультировать имеющуюся литературу по изучаемой тематике, респонденты отдают этому критерию 2-е место (29%) после доступа к коллекции абонемента. 16% пользователей отмечают важность культурной деятельности. К сожалению, не многие из отвечавших пользовались современными сервисами библиотеки: виртуальной справочной службой (6%) и электронной доставкой документов (2%).

Таблица 2

Обращение к библиотечным услугам

Библиотечные услуги	Студенты стационарного отделения	Студенты заочного отделения	Магистранты	Докторанты
абонемент	1 значимость 31%			
	47	30	20	3
работа в читальном зале работа со справочным аппаратом	2 значимость 29%			
	31	46	19	4
дополнительные услуги (ксерокопирование, сканирование, условия для набора текстов)	3 значимость 23%			
	39	42	8	4

электронные услуги культурные мероприятия	4 значимость 17%			
	12	8	6	6

Помимо основных услуг, библиотекой предоставляются дополнительные сервисные услуги такие как ксерокопирование, сканирование, условия для набора текстов. Этой услуге отдали предпочтение 23% респондентов. Таким образом, информационное обслуживание пользователей строится на использовании, как традиционных, так и новейших технологий поиска и предоставления информации.

Важной частью исследования был выбор респондентов источника **(Для получения нужной информации предпочитают)** информационного ресурса, оценки печатного фонда, электронных ресурсов. В основном к книжному фонду обращается большая часть респондентов (Рис. 4)

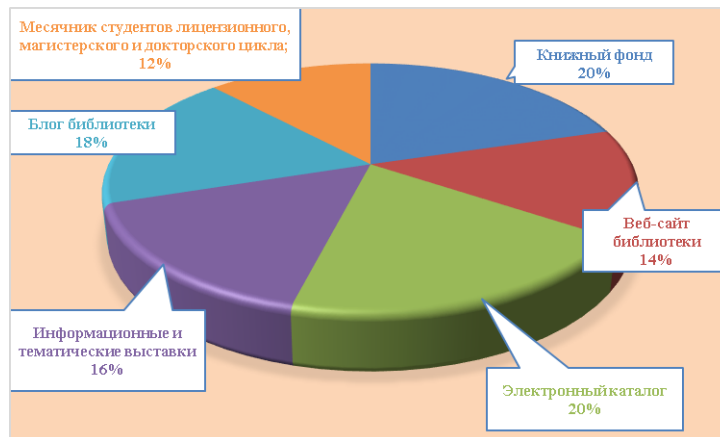

Рисунок 4 Источники информационных ресурсов

Результаты были вполне предсказуемы: современные пользователи одинаково часто обращаются за информацией как к печатным документам (книжный фонд 20%, информационные и тематические выставки 16%, так и к электронным носителям (эл. каталог 20%, блог библиотеки 18%, веб-сайт библиотеки 14%). Наш читатель все чаще и чаще приходит в библиотеку не за конкретным документом, а за информацией. Библиотека становится центром информационных электронных ресурсов, но в тоже время сохраняет за собой традиционные функции по обслуживанию пользователей печатными документами. Оценка ЭК по всем критериям выше, чем оценка веб-сайта библиотеки, что позволяет судить о лучшей подготовленности респондентов к использованию данного ресурса, благодаря преподаванию дисциплины «Основы информационной культуры». Данное анкетирование убедительно показало, что роль электронного каталога в библиотечной практике возросла. ЭК стал наиболее значимым элементом в действующей системе читатель-библиотека. Информационные и тематические выставки так же занимают крепкую позицию в информационном освещении. Немаловажное место в цепочке источников информации, студентами

отводится, организации и проведению Ежемесячного выпуска студентов лицензионного, магистерского и докторского цикла в Научной библиотеке, в рамках которого проводится обучение информационным компетенциям лицензиатов, магистров, докторантов; содействие доступу к локальным, национальным и международным базам данных; обучение пользователей доступу к наиболее представительным порталам знаний.

На просьбу оценить деятельность библиотеки (**Оцените деятельность Научной Библиотеки USARB по пятибалльной шкале?**)

73% респондентов оценили деятельность библиотеки в 5 баллов и 27% отметили 4 балла, тем самым подтвердили, что всегда получают в библиотеке необходимые издания и информацию, и удовлетворяют свои информационные потребности. Исходя из ответов пользователей, можно сделать вывод, что библиотека является важным центром поиска нужной информации и служит источником самообразования.

Одной из главных задач при проведении анализа ИП было выявление информационной значимости информации для пользователей и возникшее в последнее время представление о том, что книги теряют свое значение в качестве источника информации абсолютно неверно. На вопрос **Какие информационно-документальные источники Вы спрашиваете чаще всего?** 43% опрошенных отметили дидактические и методические материалы; 41% – научную литературу; 34% респондентов предпочитают беллетристику, и к электронным и аудио/видео документам обращаются 14%.

Почти все участники анкетирования (более 70%) отметили, что они активно пользуются доступом к научным документам, дидактическим материалам и художественной литературой в соответствии с программой и выбрали в качестве основного источника информации. Сегодня научная книга несет в себе большую информационную ценность. По полученным данным монографии и сборники статей прочно занимают второе место, это отметили около 47% респондентов, на третьей позиции находятся труды конференций и совещаний – 28%. Обращение к разного вида энциклопедиям, справочникам и словарям позволяет удовлетворить запросы фактографического характера. Этому виду информационно-документального источника отдали предпочтение 18% опрошенных. Стоит обратить внимание на рост интереса студентов музыкальных специальностей на выбор ресурсов в электронной форме. 26% респондентов предпочитают их использование в повседневной работе. Эти данные еще раз подтверждают информационную и образовательную роль библиотеки, и обязывают библиотекарей обеспечить своих пользователей литературой по всем дисциплинам, преподаваемых в университете. Распределение ответов превышает 100%, т.к. респонденты отмечали не одну, а несколько позиций.

Все группы пользователей отметили наличие доступа к электронным ресурсам. Использование в работе этих информационных продуктов позволяет более полно и релевантно удовлетворять запросы пользователей, так как комплектование разными базами данных осуществляется

с ориентацией на потребителя. Огромное значение имеет поиск нужной информации в кратчайшие сроки. Оптимальным решением данной проблемы является использование электронных источников для поиска материалов для написания рефератов, курсовых проектов, дипломных и научных работ. Одним из самых важных электронных ресурсов являются электронные библиотеки – библиотеки без стен. Объединение традиционной библиотеки с новыми информационными технологиями позволило вывести библиотечно-информационную деятельность на новый уровень. Электронные научные библиотеки позволяют сделать более эффективным процесс поиска информации и обеспечить высокий уровень образования и научно-исследовательской работы. Поэтому с помощью следующего вопроса (**Какими электронными ресурсами, имеющимися в библиотеке, Вы пользуетесь?**) мы хотели выяснить к каким электронным информационным источникам чаще всего обращаются наши пользователи.

Как видно (Рис. 5), ответы распределились следующим образом:

Базы данных

- EBSCO Publishing – 24;
- SpringerLink – 22;
- CEEOL – 6;
- Cambridge Journals Online – 8;
- Taylor & Francis Online Journal Library – 2;
- Baze de date ale Băncii Mondiale – 14;
- Baza de date a ONU – 1;

Открытые библиотечные репозитории

- Arhiva electronică instituțională ORA USARB – 46;
- ZENODO – 2;
- eLIBRARY.ru – 13;
- OPEN LIBRARY – 16;
- CALAMEO – 14;
- SCRIBD – 1;

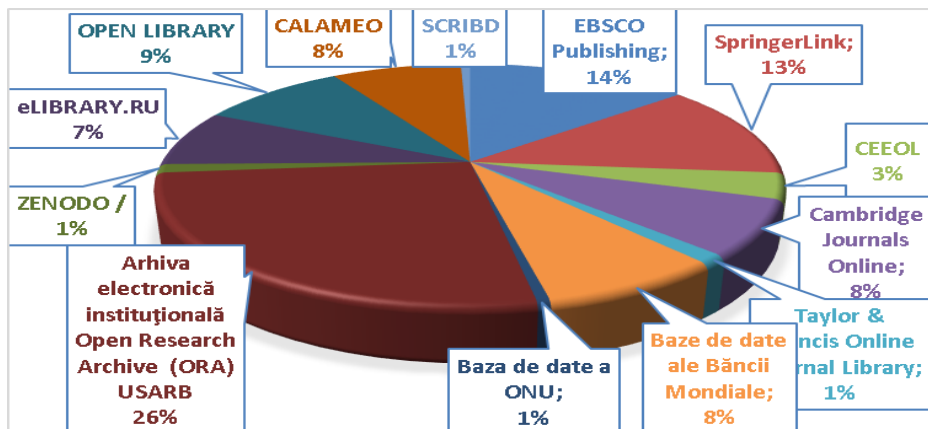

Рисунок 5 Электронные информационные источники

Сегодня библиотеки могут дать не только доступ к книге, они развиваются, чтобы отвечать современным потребностям читателя. Ответы респондентов говорят о том, что сегодня они хотят и готовы работать с электронными ресурсами библиотеки. Мы заметили, что пользователи отдадут предпочтение Электронному репозиторию, что является хорошим показателем, и мы надеемся, что необходимость доступа к нему в дальнейшем возрастет и так же возрастет доступ к другим электронным ресурсам. Чуть ниже показатели в использовании Баз данных, этот процент можно объяснить характером специализированной информации, адресованной специалистам в определенных областях.

Электронные информационные ресурсы часто используются респондентами, что говорит о хорошей информированности и опыте пользователей.

Прежде чем перейти к анализу следующего вопроса хочется отметить, что библиотека – это место, где предоставляется доступ к информации, как в традиционной печатной форме так и в электронном виде. Внедряя информационные технологии, мы стремимся учитывать интересы читателя, мотивы и причины, формирующие его отношение к услугам и возможностям библиотеки.

Для определения степени удовлетворенности студентов существующими ресурсами библиотеки был подготовлен следующий вопрос: **Насколько вы удовлетворены разнообразием информационных ресурсов (печатных и электронных), предлагаемых Научной Библиотекой USARB?** (оцените по 5-ти бальной шкале).

Ответы на этот вопрос показали, что большинство (89%) респондентов удовлетворены разнообразием информационных ресурсов на 5 баллов, и лишь 11 % респондентов оценили степень удовлетворенности на 4 балла. Исходя из этих результатов мы наблюдаем, что все категории пользователей нашей библиотеки активно пользуются как печатными, так и электронными носителями информации и степень их удовлетворенности достаточно высока.

Поинтересовавшись у респондентов **Из каких каналов Вы узнаете о мероприятиях проводимых Научной Библиотекой (презентации выставок: тематических, новых поступлений, online, презентации книг, «Дни открытых дверей», Неделя Открытого Доступа к Информации и т.д.)?** нами был сделан вывод, что важную роль в продвижении продукции и услуг библиотеки играет правильный выбор каналов распространения информации (Таблица 3). Целевой канал распространения информации – это 50 % успеха любой рекламы. Среди источников информации о мероприятиях, проводимых Научной Библиотекой на первое место выходит WEB-сайт библиотеки: 63% пользователей отметили его значимость, далее – практически на равных, студенты получают информацию через преподавателей (54%) и библиотекарей (55% опрошенных). Информацией, полученной из социальных сетей пользуются 7% респондентов, от друзей и знакомых – 16%, информацию с информационных стендов библиотеки и рекламных материалов используют 10% респондентов; дополнительно отмечено получение информации по электронной почте (2%).

Каналы распространения информации

Каналы распространения информации	Студенты стационарного отделения	Студенты заочного отделения	Мастеранты	Докторанты, преподаватели	%
WEB-сайт библиотеки	18	28	19	4	63%
от библиотекаря	18	28	9	6	55%
от преподавателя	30	14	17	5	54%
от друзей и однокурсников	19	14	5	3	16%
из объявлений и рекламных буклетов библиотеки	6	7	8	4	10%
из социальных сетей	6	5	4	1	7%

Распределение ответов превышает 100%, т.к. респонденты отмечали не одну, а несколько позиций. Проведя анализ исследования можно констатировать смещение доверия от источников печатной рекламной информации (объявлений и буклетов) к личной рекомендации.

В ответе на следующий вопрос ***Есть ли будущее у библиотек, или их заменит Интернет?*** мы предложили поразмышлять на тему будущего библиотек. Библиотека будущего – это реальное и виртуальное пространство, обеспечивающее беспрепятственный доступ к информации. При этом реальное пространство библиотеки это место, где человеку приятно находиться, место для самообразования, место для встреч и досуга. Библиотека как виртуальное пространство – это своего рода уникальный информационный центр, предоставляющий пользователю необходимые базы данных и медиа-продукты. В отношении будущего библиотек ответы наших респондентов распределились следующим образом (Рис. 6): *Библиотеку ничем не заменить* – 45; *Интернет дополняет библиотечные услуги* – 28; *Интернет более доступен и удобен* – 2; *И библиотека и Интернет* – 25.

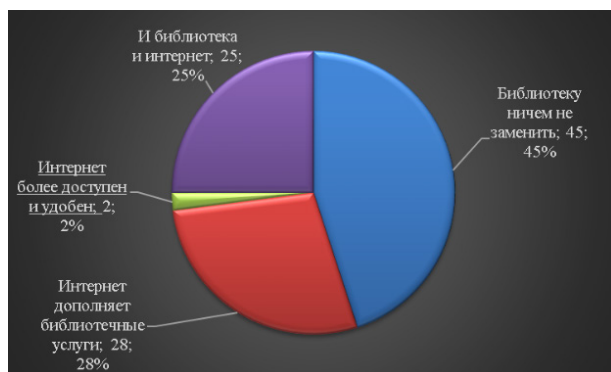

Рисунок 6 Есть ли будущее у библиотек

Из результатов опроса видно, что наши читатели являются преданными библиотеке, хотя и книга и Интернет являются информационными источниками. И нам, библиотекарям, очень приятно, что для наших пользователей библиотека стоит в приоритете и является одним из главных источников информации, не смотря на плюсы Интернета. Хотелось, чтобы именно библиотека стала гармоничным местом или точкой пересечения реального и виртуального.

На следующий вопрос анкеты **В поиске нужной информации Вы обращаетесь за помощью к библиотекарю?** большинство респондентов подчеркнули важную роль библиотекаря в руководстве и консультировании пользователей. Общение с библиотекарем, как посредником между информацией и потребностью пользователя, является важным. Как видно мнения (Рис. 7) разделились примерно пополам.

Рисунок 7 Обращение за помощью к библиотекарю

За квалифицированной помощью сотрудников библиотеки при поиске необходимой информации обращаются 56% респондентов; иногда обращаются за помощью 42% респондентов. И только два респондента не нуждаются ни в чьей помощи, предпочитая самостоятельный поиск документов. Пользователи подчеркнули, что сотрудники библиотеки обладают профессиональными компетенциями и коммуникационными навыками в эффективной работе.

Вузовская библиотека – важное звено информационного обеспечения учебного и научного процесса в вузе. Без современной вузовской библиотеки нет и не может быть современного образовательного, научного, педагогического процесса, так как научная библиотека – это «лицо» каждого высшего учебного заведения. Поинтересовавшись у респондентов **Что надо изменить, по Вашему мнению, чтобы библиотека стала более современной?** мы получили следующие результаты: за замену технического оборудования проголосовали 31 респондент; 46 пользователей хотели бы изменить дизайн помещения; скорректировать уровень продвижения мероприятий пожелали 31 человек; усовершенствовать услуги – 16; за обновляемость коллекции библиотеки высказались 26 анкетированных и лишь четыре человека остались недовольны качеством обслуживания. (Рис. 8)

Рисунок 8 Что надо изменить, чтобы библиотека стала более современной

Анализируя ответы, мы выяснили что читатели отдали приоритет наличию в библиотеках современного технического оборудования, их привлекает все новое и современное. Для большинства пользователей библиотека играет важную роль и как источник информации, и как центр общения. Библиотека должна постоянно развиваться и совершенствоваться. Пользователю нужна современная технически оснащенная библиотека, в которой должны оставаться в наличие и книжные фонды и электронные издания, внимательный и квалифицированный персонал, много различной техники для удобства читателя, комфортная и модная мебель.

Исследование позволило получить видение пользователей в дальнейшем развитии библиотеки. Их предложения помогут нам сформировать образ, который студенты имеют о библиотеке: В ответ на вопрос анкеты «**Что бы вы предложили для улучшения качества услуг и использования информационно-документальных ресурсов, предлагаемых библиотекой?**» поступило более 60 предложений. Наибольшая часть из них касается полноты и содержания фондов («больше словарей и энциклопедий, современной художественной литературы»; «освещать инновационные направления в области бухгалтерского учета и туризма»; «чаще пополнять фонд научно-познавательной литературой и свежими периоди-

ческими изданиями»; „Mai multă literatură nouă accesibilă în sala de împrumut la domiciliu”; „De modificat colecția bibliotecii” и др.). Волнует респондентов и организация обслуживания («более долгий срок использования книг»; «быстрое обслуживание, оперативность оформления документов»; «все услуги в одном месте»; „Biblioteca să dispună de o sală unde studenții să poată audia în limba străină și să comunice” и др.). Поступили предложения по развитию электронных ресурсов библиотеки («автоматизация книговыдачи в библиотеке, больше лит. в электр. виде»; «простота поиска литературы в электронном каталоге»; «доступ к ресурсам с домашнего компьютера»; «доступ к БД библиотеки через Интернет для иногородних»; „optimizarea și sistematizarea datelor colectate în format electronic” и др.). Некоторые респонденты хотели бы изменения рабочего графика, улучшения технической оснащенности копировальной техникой во всех читальных залах, и, конечно же, Wi-Fi. Многие респонденты хотят полной бесплатности услуг. Предложены варианты улучшения комфортности: «установить сканеры в чит. залы», «установить кофе-машины, лифт, медиааппаратуру», «выделить зал для досуга» и др. Отрадно, что респонденты также отмечают, что «комфорта в залах более чем достаточно, работать удобно и спокойно», «все удовлетворяет» и желают библиотеке «поддерживать такие условия».

Выводы:

Каждый пользователь имеет право на собственное мнение, право на доступ ко всем видам знаний, к творческой и интеллектуальной деятельности. Библиотека и библиотекари поддерживают и продвигают принципы интеллектуальной свободы и предлагают неограниченный доступ к информации.

Итак, обобщая все результаты, мы выяснили, что наибольшее внимание респонденты уделили содержанию и удобству использования информационных ресурсов, организации комфортных условий пользования библиотекой, следовательно, они являются основным приоритетом развития библиотеки.

Результаты этой работы позволили:

- 1) выявить особенности ИП пользователей;
- 2) проанализировать заинтересованность пользователей в различных видах информации;
- 3) выявить основные каналы получения информации;
- 4) определить роль библиотекаря как информационного посредника.

Университетская научная библиотека, поддерживающая учебные процессы и исследования, имеет особенно важную роль в удовлетворении информационных потребностей и информационной культуре. Всесторонний анализ информационных потребностей пользователей университетской библиотеки позволил выявить следующее:

1. Главной особенностью информационных потребностей пользователей являются высокие требования к оперативности и полноте предоставляемой информации.
2. Участники анкетирования активно используют новые информа-

ционные технологии, особенно электронные ресурсы (журналы, книги, базы данных и т.д.) и понимают перспективы их дальнейшего использования, поскольку они помогают выбору научной стратегии поиска и получения информации. Поэтому необходимо дальнейшее расширение репертуара периодических изданий, как в печатном, так и в электронном виде. Необходимо расширение доступа к основным иностранным и отечественным электронным ресурсам, как полнотекстовым, так и к реферативным.

3. При внедрении новых информационных технологий необходима организация повышения информационной культуры пользователей.
4. Без использования в библиотеке новых технологий не может идти речь об оперативном, полном и качественном удовлетворении информационных потребностей пользователей. Библиотека должна постоянно развиваться и совершенствоваться. Пользователю нужны современные технически оснащенные библиотеки.

В результате проведенного анкетирования были выявлены проблемы, волнующие читателей, их интересы, информационные потребности. Многие из того, что отметили респонденты, будет предложено руководству в виде предложений для улучшения деятельности библиотеки.

Список литературы:

1. TOMESCU, Silvia. Serviciile electronice din bibliotecile universitare și susținerea studiului și cercetării. In: *Biblioteca*. 2008, nr. 8-9, pp. 251-254. ISSN 1220-3386.
2. ȚURCAN, Nelly, CHERADI, Natalia. Biblioteca Universității și studenții : Interacțiunea și perfecționarea serviciilor. In: *Marketing și biblioteca universitară*. Chișinău: CE USM, 2003, pp. 55-144. ISBN 9975-9604-2-1.
3. *Библиотечный фонд в терминах и определениях* : науч.-практ. пособие. Сост. Н. З. СТАРОДУБОВА, Е. И. ПАТНИКОВА [online] [citat 12.09.19]. Disponibil: https://www.rsl.ru/datadocs/doc_7252ca.pdf
4. БЛЮМЕНАУ, Д. Н. К уточнению исходных понятий теории информационных потребностей. В: *Науч. и техн. информ.* Сер. 2. 1986, nr. 2, pp. 7-12.
5. ЗДРАВОВОМЫСЛОВ, А. Г. *Потребности. Интересы. Ценности*. Москва: Политиздат, 1986. 221 р.
6. КУДЕЯРОВА, А., СЛАЩЕВА, Н., МОХНАЧЕВА, Ю. Нужно пользователю, необходимо нам. In: *Библиотека*. 2005, nr. 8, pp. 36-37. ISSN 0869-4915.
7. ШКАЛА Лайкерта. В: Википедия: Свободная энциклопедия [online]. Disponibil: <https://ru.wikipedia.org/>. [accesat 14.10.19]
8. ЮХНОВЕЦ, Т. С. Информационные ресурсы библиотек в системе удовлетворения информационных потребностей студентов вуза (по материалам социологического исследования. In: *Научные и технические библиотеки*. 2012, nr. 4, pp. 12-17. ISSN 1027-3689.

CZU 027.7:021.2

EDUCAȚIA UTILIZATORILOR PENTRU CULTURA INFORMAȚIEI – CONDIȚIE PRIMORDIALĂ A PROFESIONALISMULUI VIITORULUI SPECIALIST

INFORMATION LITERACY USER EDUCATION -- A FIRST CONDITION OF PROFESSIONALISM OF THE FUTURE SPECIALIST

Anișoara NAGHERNEAC

Abstract: *This study presents data on the contribution of SL USARB to the formation and development of Information Literacy of students in I-III cycles of training, teachers, researchers, highlighting the purpose and importance of the course the Basics of Information Literacy in training future specialists, promoting a university teaching process and performance scientific research work, as well as in educating true users of information.*

Keywords: *Information Literacy, training and research, relevant information, training, education*

Noile orientări ale învățământului superior, constituie o provocare pentru sistemul educațional actual. Se impune imperativul educației unor viitori specialiști cu un potențial înalt, capabili să se responsabilizeze și să se includă activ, decisiv și asumat în asimilarea competențelor multiaspectuale ce vor ține piept declanșărilor timpului. Tendința de a deveni un bun profesionist în domeniul ales, competitiv pe piața muncii nu poate fi realizată în afara unui sistem educațional eficient, parte a căruia sunt și instituțiile infodocumentare. Prin serviciile sale biblioteca contribuie la buna funcționare a societății, la dezvoltarea învățământului și cercetării științifice universitare. Ea asigură accesul la informații, libertatea intelectuală, promovează diversitatea culturală, răspunde la cerințele și necesitățile individuale ale utilizatorilor, contribuie la formarea culturii informației utilizatorilor, constituind un mediu de comunicare și învățare permanentă și inspirând descoperirea intelectuală și de învățare.

Investigația noastră a fost condiționată de contribuția bibliotecii BȘ USARB la formarea și dezvoltarea culturii informației a viitorilor specialiști.

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți a acumulat o experiență bogată de decenii în formarea culturii informației utilizatorilor săi supusă continuu provocărilor timpului. Orice activitate desfășurată, inclusiv și cea de formare a culturii informației, necesită și o evaluare adecvată care va influența îmbunătățirea ei ulterioară. Evaluarea este un proces continuu cu evaluări/testări cotidiene (se evaluează doar anumite aspecte) și evaluări integrale (se evaluează toate aspectele).

În cele ce urmează vom prezenta rezultatul analizei unui sondaj efectuat printre membrii comunității universitare.

Scopul acestui studiu este de a identifica rolul bibliotecii în dezvoltarea abilităților de cultură a informației ale studenților de la toate ciclurile de instruire, cadrelor didactice, cercetătorilor, precum și de a studia necesitățile de educare ale consumatorilor de informație în noul context informațional.

Obiectivele sondajului:

- A afla care sunt competențele de cercetare ale studenților; ce deprinderi de selectare, utilizare și evaluare a surselor de informare și documentare posedă;
- Identificarea nevoilor de informare a utilizatorilor în procesul de instruire și cercetare;
- Ce cred ei despre menirea cursului *Bazele Culturii Informației* în formarea lor ca specialiști.

Analiza sondajului este realizată în urma lansării online a unui chestionar (GoogleDRIVE) pe un eșantion de 80 de respondenți cu vârsta cuprinsă între 20-40 de ani: cadre didactice (unii din ei absolvenți ai USARB), masteranzi, doctoranzi, studenți Cercetarea s-a desfășurat în perioada septembrie-octombrie 2019, folosind varianta chestionarului electronic, care a fost plasată pe pagina Web a Bibliotecii Științifice USARB (sondaj de opinie) https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeZTItZh8qDlcQeJrEg_0hLjPhdg0ZhAN055VZbh131gdkgyw/viewform.

La sondaj au participat:

- Genul feminin- reprezintă 71%
- Genul masculin- reprezintă 29%.

Chestionarul cu 19 itemi a inclus câteva forme de întrebări: închise, cu variante de răspuns deja formulate și deschise, fără variante de răspuns, fapt care a asigurat libertatea expresiei pentru fiecare respondent.

Prima întrebare a chestionarului este de caracter introductiv, fiind orientată spre identificarea rolului pe care îl ocupă Biblioteca Științifică USARB în mediul universitar. Prin această întrebare am intenționat să identificăm:

- misiunea Bibliotecii în informarea utilizatorilor. 85% au răspuns - da, afirmând că Biblioteca răspunde intereselor de informare la cea mai înaltă scară; 14% au bifat varianta parțial; 1% n-a răspuns la întrebarea dată.

- rolul Bibliotecii în formarea culturii informației. 59% au afirmat că Biblioteca deține funcția decisivă în formarea abilităților de căutare, selectare și utilizare a informației, 40% - au ales varianta - într-o măsură oarecare, 1% n-a binevoit să răspundă.

- menirea Bibliotecii în educarea personalității. 65% au distins menirea Bibliotecii în formarea personalității tinerilor ca una din cele principale, 35% - parțial (Fig. 1).

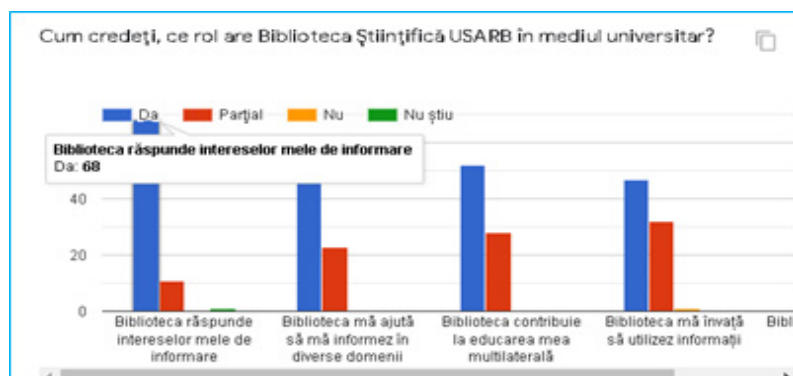

Figura 1. Rolul BȘ USARB în mediul universitar

Un alt obiectiv al cercetării a fost acela de a afla care este *aportul BŞ USARB în formarea utilizatorilor ca personalități și specialiști?* 74% au notat că Biblioteca Științifică este un partener sigur în studii și cercetări; pentru 9% biblioteca a devenit un intermediar între utilizator și informație, iar 17% o consideră drept formator/îndrumător (Fig. 2).

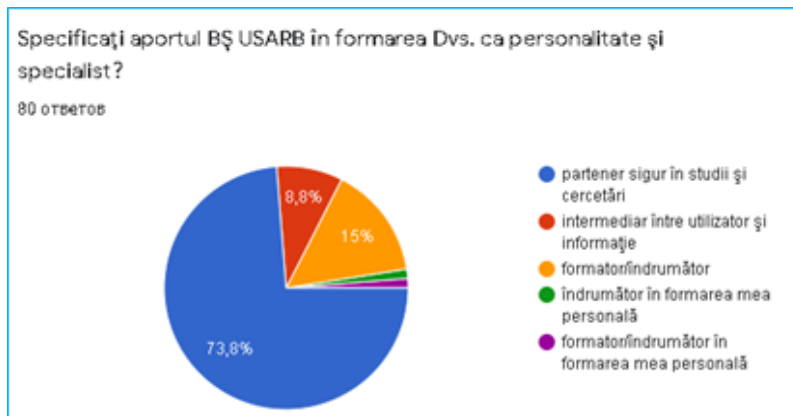

Figura 2. Aportul BŞ USARB în formarea utilizatorilor

Analizând răspunsurile la itemul 3 putem menționa că cei mai mulți - 50% apelează la serviciile prestate de BŞ USARB aproape zilnic - 10%, cel puțin o dată pe lună, 15% în timpul sesiunii și 25% după necesitate.

Observăm că majoritatea subiecților apelează în mod frecvent la serviciile bibliotecii, ceea ce dovedește necesitatea și importanța lor în procesul de studiu și cercetare (Fig. 3).

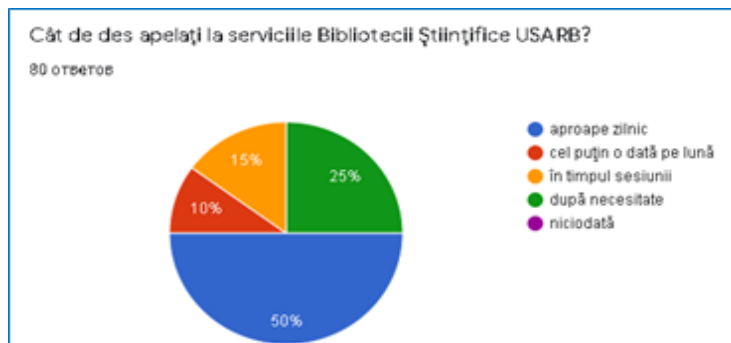

Figura 3. Utilizarea serviciilor BŞ USARB

Am intenționat să aflăm dacă utilizatorii *întâmpină dificultăți în căutarea informației pe Internet și în catalogul electronic*. 61,3% dintre respondenți au menționat că pentru ei nu există dificultăți în procesul de căutare a oricărui tip de informație necesară, 17,5% apelează la ajutorul bibliotecarului, 6,3% dintre ei au afirmat că se isprăvesc cu căutările doar în cazul unor cerințe simple, 5% întâmpină dificultăți în alegerea termenilor potriviți, iar 10% conștientizează necesitatea instruirii mai aprofundate în vederea formulării corecte a termenilor căutați (Fig.4).

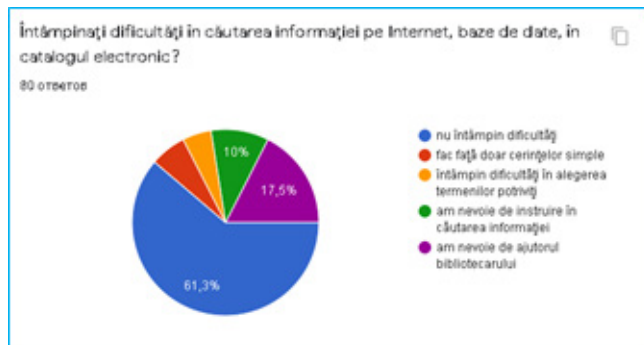

Figura 4. Dificultăți în căutarea informației

Important este să menționăm cu cât mai laconic și concis va fi formulată cerința informațională, cu atât mai mult utilizatorii se vor bucura de informațiile relevante furnizate de diverse motoare de căutare, directorii (fie că este vorba de Internet sau de un catalog electronic).

Analizând răspunsurile la următoarea întrebare (*tipurile de documente solicitate*) putem menționa următoarele: documente didactice sunt solicitate: foarte frecvent - 41%, frecvent - 53%, rareori -6%; documente științifice (cărți): foarte frecvent - 36%, frecvent - 49%, indecis - 3%, rareori 12%; reviste științifice: foarte frecvent - 30%, frecvent - 49%, indecis - 5%, rareori 16%; reviste științifice electronice: foarte frecvent - 19%, frecvent - 49%, indecis - 7%, rareori- 16%, deloc -9%; beletristică: foarte frecvent- 6%, frecvent - 24%, indecis- 6%, rareori - 49%, deloc -15%; cotidiene social-politice: foarte frecvent - 11%, frecvent 18%, indecis 5%, rareori - 43%, deloc 23% (Fig. 5). Răspunsurile ne obligă să afirmăm că Biblioteca este un mediu informațional de valoare datorită calității colecțiilor pe care le deține, serviciilor care le prestează comunității universitare.

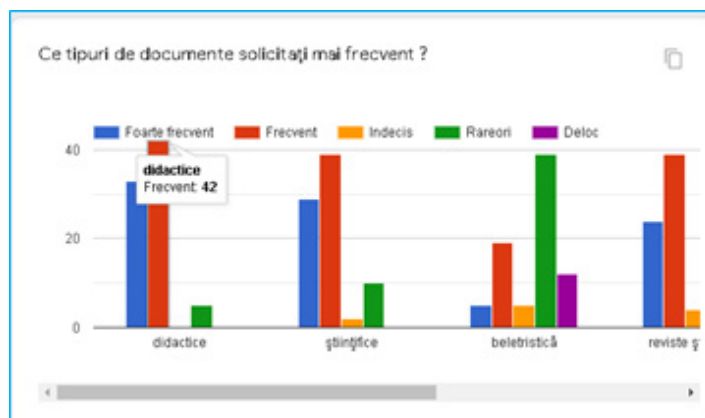

Figura 5. Tipurile documentelor solicitate

Introducerea noilor tehnologii informaționale permit utilizatorilor sa participe efectiv la procesul informațional prin acces atât la baze locale cât și internaționale. Am intenționat să aflăm *care sunt cele mai relevante surse de informare la care apelează mai frecvent* utilizatorii Răspunsurile au dovedit următoarele: catalogul electronic (OPAC) este utilizat de 21,3%, mai des fiind accesat catalogul partajat pe platforma ExlibrisPrimo - 89%; pentru bazele de

date au optat 75%, repozitoriile instituționale - 27%, Internet - 57%, bibliografii - 15%. În unele cazuri și cadrele didactice oferă discipolilor surse de informare. Opțiune dată înregistrează 41%, consultații oferite de bibliotecari - 28%; 13% dintre utilizatori recurg la serviciile altor biblioteci, tot mai rar este accesat catalogul tradițional - 1% (Fig. 6).

Ne bucură faptul că studenții înțeleg și apreciază rolul cărții tipărite și nu se limitează doar la sloganul că „în Internet poți găsi totul”!

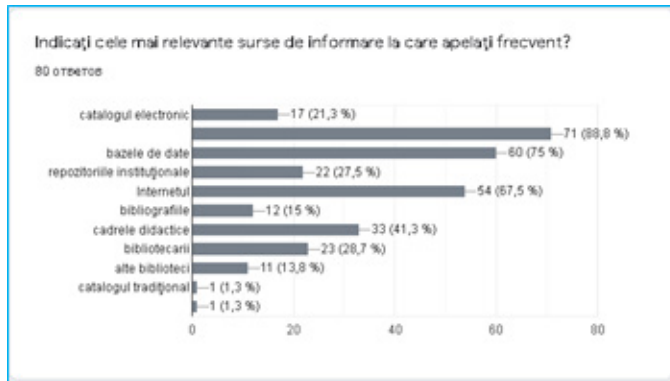

Figura 6. Surse de informare la care se apelează

Răspunsurile la cea de a șaptea întrebare: *Cum credeți, algoritmul de căutare în Internet și în catalogul electronic este identic?* au fost previzibile: Marea majoritate (54%) nu percep deosebirea între căutarea informației pe Internet și în catalogul electronic, algoritmiile de căutare considerându-i identici. 39% au răspuns corect, afirmând că algoritmul nu este identic, 6% din respondenți nu sesizează această diferență, iar 1% nu știe (Fig. 7).

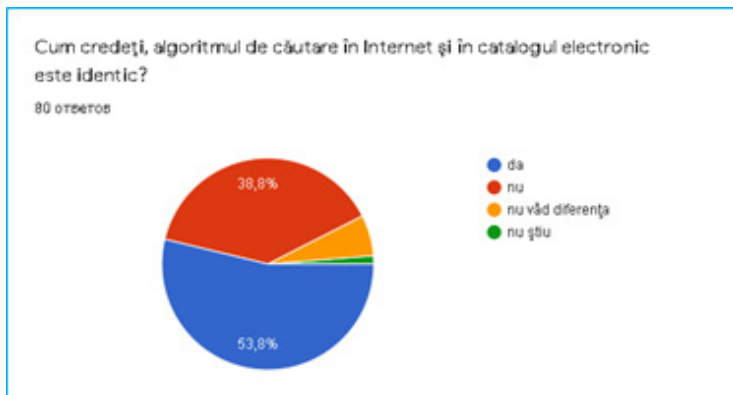

Figura 3.7. Algoritmul de căutare în Internet și în catalogul electronic

Din observările noastre zilnice putem concluziona că utilizatorii noștri introduc în casetele de căutare ale catalogului electronic cerințele tematice exact cum sunt obișnuiți să le introducă și pe Web: propoziții întregi, fraze desfășurate, noțiuni generale în căutarea unei teme mai restrânse. Este important ca utilizatorii să știe că a accesa Webul este ușor, dar să reușești în selectarea informațiilor veridice este cu mult mai dificil. Este bine ca utilizatorul să utilizeze corect operatorii logici de conectare AND, OR și NOT și unele caractere wildcard (?,*), de asemenea să știe că eficiența căutărilor după subiect depinde în mare

măsură de limbajul de informare

Am fost cointeresați să aflăm care este modalitatea utilizată mai des de utilizatori în căutarea informației pe Internet și în catalogul electronic? 69% preferă să folosească cuvinte-cheie, fie aparte sau în combinație, atunci când caută informații și pe Web și în catalogul electronic; 20% dintre respondenți recurg la formularea scurtă și concisă a unor fraze și doar 11% operează cu fraze întregi (Fig. 8.).

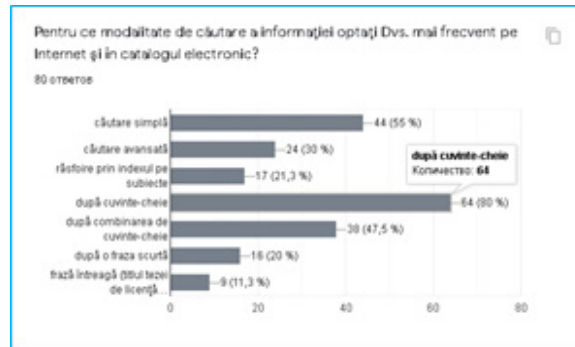

Figura 3.8. Modalități de căutare a informației

Ne bucură acest fapt deoarece putem afirma că cu cât mai laconic și concis va fi formulată cerința informațională, cu atât mai mult utilizatorii se vor bucura de informațiile relevante furnizate de diverse motoare de căutare, directorii (fie că este vorba de Internet sau de un catalog electronic).

Fiind întrebați dacă au frecventat cursul Bazele Culturii informației în anul I de studiu, 83% dintre respondenți au răspuns că - da, 7% - nu, iar 10% cu regret nu își amintesc (Fig. 9).

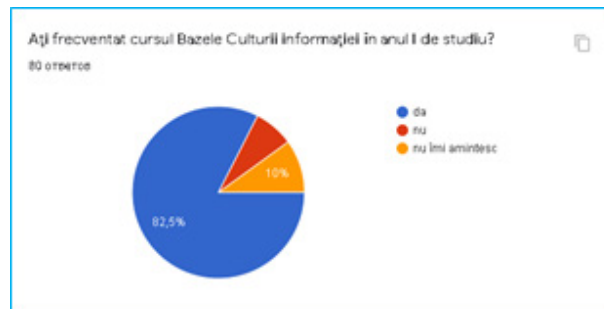

Figura 3.9. Frecventarea cursului BCI

Din doleanțele studenților menționăm: ar fi binevit ca cursul respectiv să fie promovat și în anul 3 de facultate când nemijlocit se lucrează asupra tezei de licență.

Despre rolul acestui curs în formarea abilităților de muncă intelectuală respondenții au reliefat următoarele opinii: foarte important îl consideră - 66%, important - 23%, neimportant - 2%, deloc important - 1% (Fig. 10).

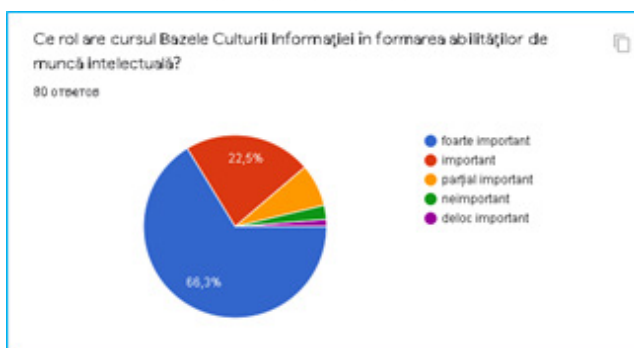

Figura 10. Rolul cursului în formarea abilităților de muncă intelectuală

Bănuim că sunt afirmațiile utilizatorilor care nu au fost prezenți la ore, sau nu își amintesc de acest curs. Cu toate că proporția aprecierilor negative, este mică, existența lor ne atrage atenția, concluzionând că la acest capitol mai avem de muncit: trebuie să fim mai cointeresați de calitatea formării abilităților aplicative la utilizatori în cadrul cursului *Bazele Culturii Informației*, având în vedere importanța lor în procesul de căutare și regăsire a informației.

Următoarea întrebare a solicitat răspunsuri deschise din partea respondenților. Am dorit să aflăm dacă ei sunt familiarizați cu noțiunile ce țin de: *cultura informației, informație relevantă, bruiaj / zgomot informațional și cercetare bibliografică*. Li s-a solicitat să interpreteze noțiunea așa cum o înțeleg ei.

Referindu-se la noțiunea de „cultura informației”, 52% au răspuns corect definind sintagma dată ca: „un proces minuțios de căutare/accesare/regăsire/utilizare/integrare reușită a informației; abilitatea de a regăsi, evalua și utiliza informația; умение искать информацию, а потом правильное ею воспользоваться. Au fost și utilizatori care au dat un răspuns ingenios: a fi cultivat nu înseamnă „a ști”, înseamnă „a ști să cauți” (cultura informației ne vine în ajutor în acest sens). Ceilalți 38% nu au binevoit să interpreteze această noțiune, poate că nici nu o cunosc.

Majoritatea utilizatorilor (64%) au definit corect noțiunea de informație relevantă specificând: „informația, care se potrivește cu subiectul cercetării”, „informația potrivită”, „informația, care corespunde cerinței informaționale”, «самая подходящая информация», «когда найденная литература соответствует моей теме». 20% din respondenți probabil nu au știut sau au ignorat să răspundă la această întrebare, lăsând loc liber, fără răspuns, iar 16% au răspuns incorect, formulând următoarele enunțuri: „Informație importantă”, «Когда информация актуальна для настоящего времени», „Informație care remarcă ceva, plină de însemnătate și semnificație”.

12% din respondenți nu cunosc termenul de zgomot/bruiaj informațional: „Nu-mi este cunoscută această noțiune”, «не знаю»; 8% au dat o interpretare eronată „Informație în excels”, „Neînțelegerea informației”; ceilalți 80% au dat un răspuns corect „flux nefiltrat de informație”, „furnizarea informațiilor adesea nesemnificative și nonveridice”, „gunoii informațional”, «когда слишком много ненужной информации при поиске», «информация, отображающаяся вне зависимости от запроса», «это наличие в тексте слов, которые усложняют сам текст или вообще мешают понимать его содержание»... Răspunsurile ne fac să credem că majoritatea utilizatorilor disting momentul când zgomotul prevalează asupra utilității informațiilor relevante și sunt capabili să organizeze și să filtreze fluxurile acestea.

Răspunsurile la întrebarea a 7-a: Definiți conceptul de „cercetare bibliografică”, cu regret, nu ne-au bucurat. 57% din cei chestionați nu au știut sau nu au dorit să răspundă la această întrebare. 43% din respondenți au definit acest concept așa cum îl înțeleg ei: „căutarea și identificarea surselor potrivite temei”, „este procesul de cercetare a informației bibliografice în orice domeniu”, „analiza mai multor surse info veridice pentru aprofundarea în domeniu”, „acțiune de căutare și/sau întocmire a unei bibliografii/surse bibliografice”, „cercetare, folosirea diferitelor surse, cărți, articole”; «найти как можно больше источников». A urmat o întrebare pentru care am solicitat respondenților să indice (pe o scală de la 1 la 5, unde 1 - cel mai mic, 5 - cel mai mare) care dintre modulele studiate la orele de Cultura Informației prezintă cel mai mare interes pentru ei. Răspunsurile au fost următoarele: practic toate dintre modulele studiate în cadrul acestui curs prezintă interes pentru audienți, evidențiindu-se însă *Catalogul pe platforma ExLibris Primo* pentru care 44% au dat nota maximă - 5. 53% l-au apreciat cu nota - 4 și doar 3% cu note mai mici. Modulul *Instrumente pentru studii și cercetări a obținut*: 35% - nota 5; 53% nota 4, iar 12% note mai mici (3, 2). Pentru 30% din respondenți modulul *Bazele de date multidisciplinare...* prezintă interes de nota 5, pentru 55% - de nota 4, și pentru 9% de notele 3, 2, 1). *Comunicarea informației. Etica utilizării informației este modulul căruia* 35% dintre respondenți i-au acordat nota 5, 56% - nota 4, iar 9% - note mai mici 3, 2 (Fig. 11). Este greu de interpretat interesul studenților referitor la modulele promovate. Marea majoritate sunt interesați de acest curs, fiind conștienți de importanța și necesitatea de a-și îmbunătăți abilitățile de informare pentru autodezvoltare, pentru competitivitate pe piața muncii.

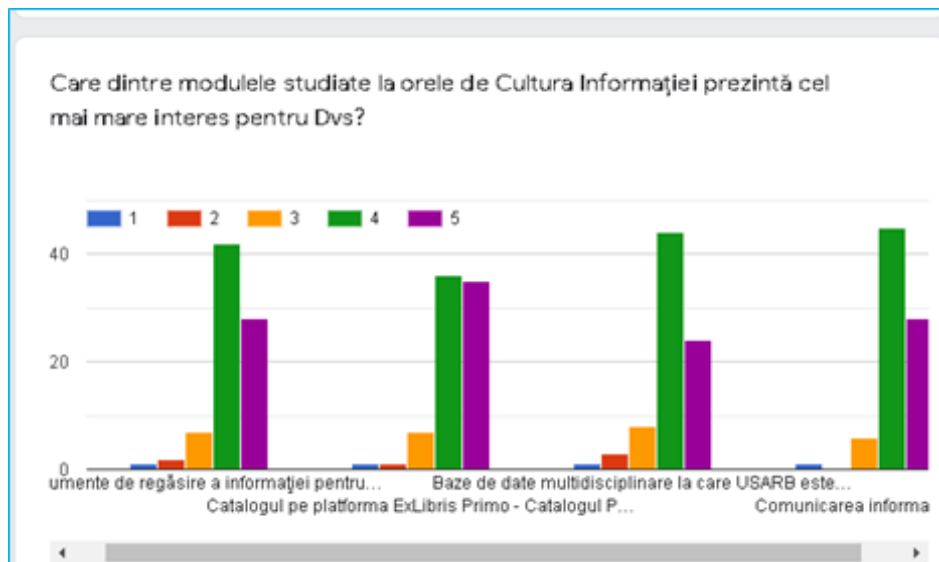

Figura 11. Modulele studiate - preferințe

Am fost cointeresați să aflăm și în ce măsură Biblioteca Științifică USARB satisface nevoile de informare ale utilizatorilor noștri. Răspunsurile ne-au permis să afirmăm că pentru 65% din respondenți Biblioteca Științifică USARB satisface nevoile de informare în foarte mare măsură, 26% au afirmat că în mare măsură, iar 9% indecis (nu au un răspuns concret) (Fig. 12).

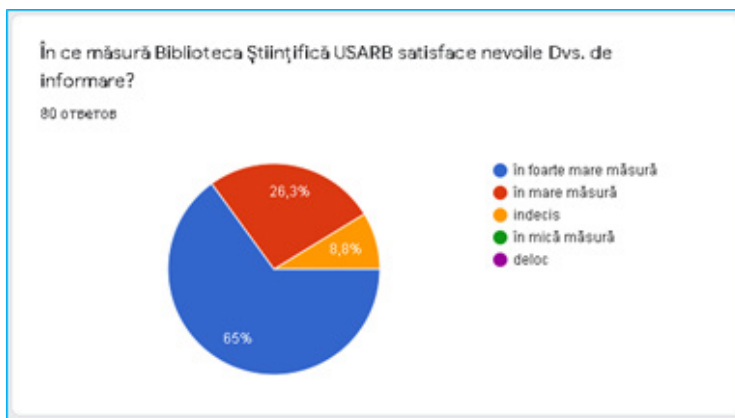

Figura 12. Satisfacerea nevoilor de informare

Ne bucură faptul că respondenții conștientizează (răspuns la întrebarea următoare) *importanța dezvoltării competențelor informaționale*: 65% apreciindu-le ca foarte importante, 31% ca importante, iar puțin importante 3%, 1% nu știe răspunsul (Fig. 13).

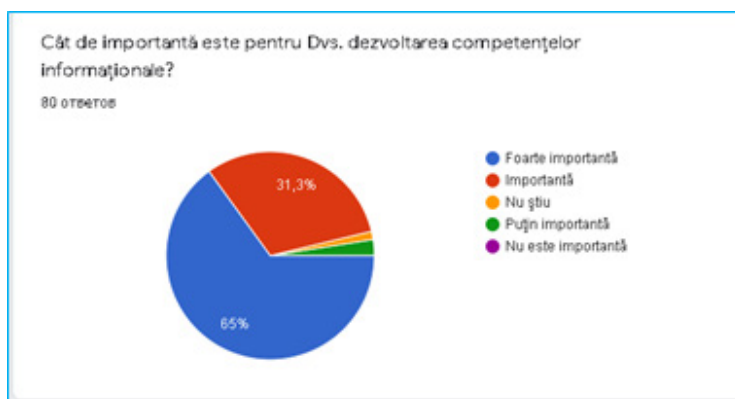

Figura 13. Importanța dezvoltării competențelor informaționale

Răspunzând la întrebarea *Considerați că cunoștințele dobândite în cadrul cursului Bazele Culturii Informației Vă ajută la procesul de instruire și cercetare universitară*, 85% dintre respondenți au răspuns da, 15% nu și-au expus părerea (Fig. 14).

BȘ USARB reușește să răspundă nevoilor de informare ale utilizatorilor. Procentul arată că ea desfășoară o activitate eficientă, îndeplinindu-și bine misiunea primordială, aceea de a sprijini procesul de educație și de cercetare care se desfășoară în instituțiile de învățământ superior.

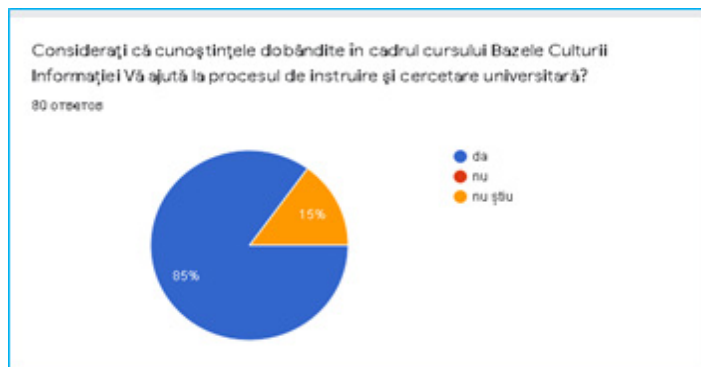

Figura 14. Cunoștințele dobândite în cadrul cursului BCI

Întrebați dacă sunt de acord cu afirmația precum că: *cursul Bazele culturii informației contribuie la succesul viitoarei cariere profesionale* respondenții au oferit următoarele răspunsuri: 58% acord total, 29% de acord, iar 13% indeciși de a răspunde (Fig. 15).

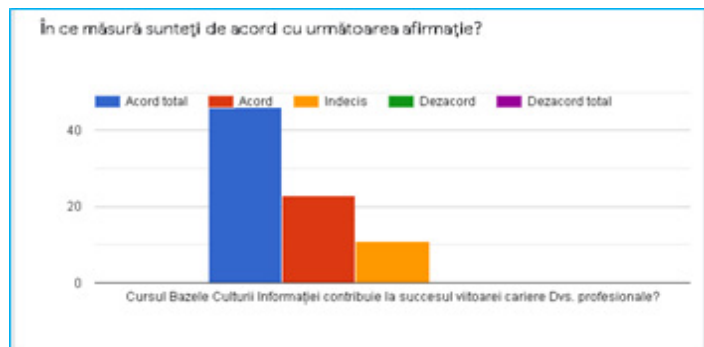

Figura 15. Contribuția cursului BCI la succesul viitoarei cariere profesionale

Am fost interesați să aflăm dacă respondenții *sunt satisfăcuți de calitatea Cursului Bazele Culturii Informației în cadrul Bibliotecii Științifice USARB.*

Foarte satisfăcut au răspuns 54%, 31% satisfăcut, 15% parțial satisfăcut (Fig. 16).

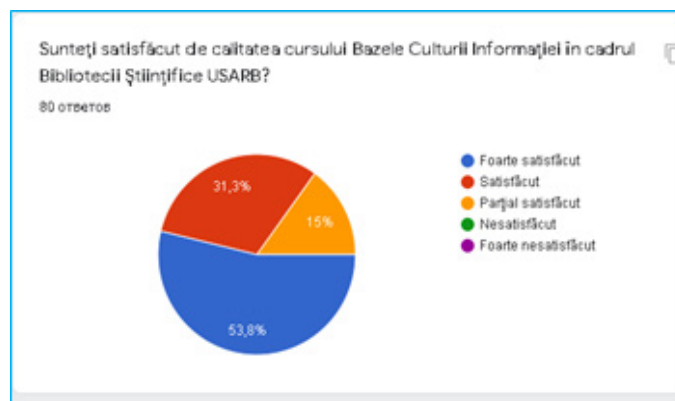

Figura 16. Calitatea cursului BCI în cadrul BȘ USARB

O altă întrebare a ținut de evaluarea cursului *Bazele Culturii Informației din cadrul Bibliotecii Științifice USARB*. La această întrebare am primit următoarele răspunsuri: 54% au evaluat cursul la un nivel ridicat - foarte bine; 38% - bine; 8% - satisfăcător (Fig. 17).

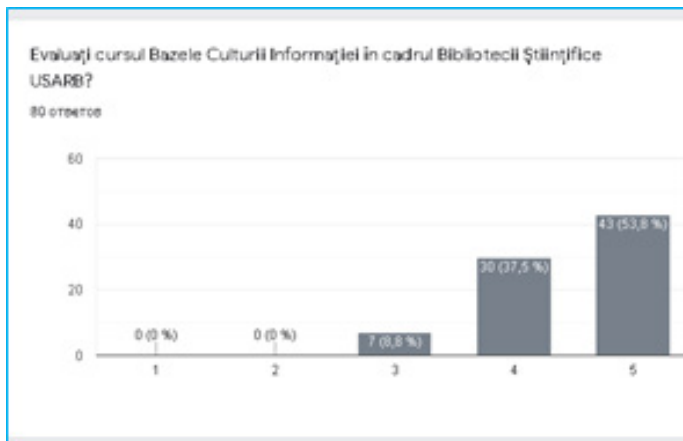

Figura 17. Evaluarea cursului BCI

Ce ar putea face bibliotecarii Bibliotecii Științifice USARB pentru ca procesul de căutare și regăsire a informației să fie mai eficient? a fost următoarea întrebare. Respondenții nu au fost prea generoși în prezentarea ideilor, afirmând că *Biblioteca face tot posibilul pentru a satisface nevoile utilizatorilor* și că bibliotecarii sunt receptivi și oferă informații relevante în orice situație. Unica dorință: tehnologii mai performante și acces la Internet+ (rețea) mai rapid.

Succese în procesul de căutare și regăsire a informației, credem noi, le-ar asigura, cu siguranță, organizarea de traininguri, tutoriale, consultații, nu doar în cadrul unor activități concrete, dar și la solicitare.

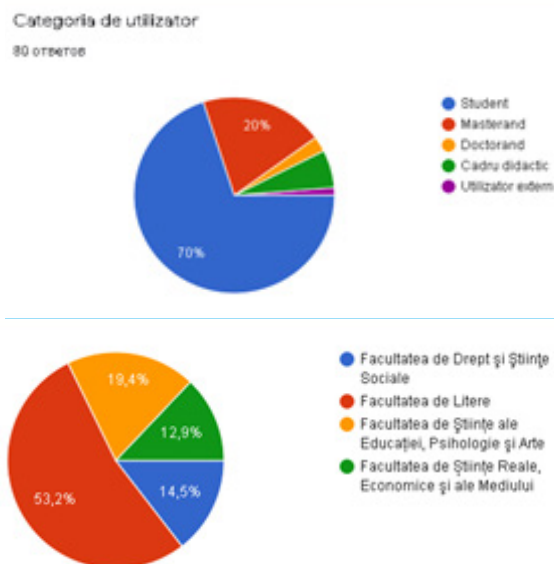

Figura 18. Statutul respondentului, facultatea

Respondenții au fost clasificați în funcție de statut. Din eșantionul chestionat (80 de respondenți), 70% sunt studenții de la Facultățile Universității USARB, 20% masteranzi, 4% doctoranzi, iar 6% profesori. Dacă repartizăm studenții după Facultăți, cei mai activi respondenți sunt de la Facultățile: Litere - 47%; Științe ale Educației Psihologie și Arte - 28%; Științe Reale, Economice și ale Mediului - 13%; Drept și Științe Sociale câte 12% (Fig. 18).

Concluzii

Bibliotecile sunt o componentă fundamentală în promovarea cunoștințelor și a cunoașterii. Competențele de cultură a informației constituie suportul esențial în realizarea scopurilor educaționale. Bibliotecarii, ca membri ai comunității educative și specialiști în domeniul informării, joacă rolul-cheie în *educarea și susținerea „culturii informației”, având drept sprijin programe integrate în cursuri universitare. Credem că este necesară o dezvoltare continuă a programelor de formare a culturii informației, care ar contribui la îmbunătățirea activităților de accesare, evaluare, utilizare a informației.*

Sondajul *Cultura informației – factor determinant în formarea viitorilor specialiști* a permis realizarea obiectivelor de evidențiere a competențelor de cercetare ale studenților, cu deprinderi de selectare, utilizare și evaluare a surselor de informare și documentare și a opiniilor lor despre menirea cursului Bazele Culturii Informației în formarea lor ca specialiști.

Luând în considerație răspunsurile participanților la sondaj putem afirma că utilizatorii noștri pun preț pe cursul *Bazele Culturii Informației* în devenirea lor ca specialiști. Sunt apreciate cu calificativul bine și foarte bine contribuțiile bibliotecarilor în asistența informațională a utilizatorilor.

Bibliotecarii sunt persoanele care posedă competențe profesionale și de comunicare, venind în ajutorul utilizatorilor, ghidându-i în munca lor independentă. În formarea culturii informației în instituțiile superioare de învățământ este necesară o colaborare dintre specialiștii în domeniul informației (bibliotecarii), angajați în procesul didactic, și profesorii universitari. Bibliotecarii vor forma deprinderi și abilități de căutare, prelucrare, sistematizare, prezentare a informației, profesorii – de evaluare și utilizare creativă a informației.

CZU 025.4

**ССЫЛОЧНО-СПРАВОЧНЫЙ АППАРАТ КАК СОСТАВНАЯ ЧАСТЬ ЯЗЫКА
ПРЕДМЕТНЫХ РУБРИК: НЕОБХОДИМОСТЬ ИЛИ РОСКОШЬ?**

CONTROLLED VOCABULARY AS THE COMPONENT OF SUBJECT HEADINGS
LANGUAGE: NECESSITY OR A LUXURY?

Таисия АКУЛОВА

Abstract: *This article refers to the role and functions of the reference system in subject authority file, about the need and difficulties of creating it.*
Keywords: *reference system, subject authority file, thematic search, electronic catalog effectiveness, access point*

Обратиться к данной тематике побудил тот факт, что в новом читательском каталоге на платформе Primo ExLibris отсутствует ссылочно-справочный аппарат к предметным рубрикам. Те ссылки и примечания, которые составляют каталогизаторы в Alerh, почему-то не отображаются в пользовательском каталоге. Их не видно ни в общем списке предметных рубрик, ни внутри определенной предметной рубрики (рис. 1, 2).

Рис. 1. Запись в Alerh

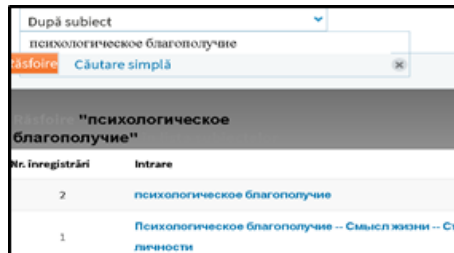

Рис. 2. Запись в читательском каталоге

Два подхода к оформлению ссылок мы можем наблюдать в Библиотеке Конгресса США и Национальной Библиотеки Франции. В каталоге американской библиотеки все примечания и ссылки видны сразу в списке предметных рубрик (Рис. 3), в то время как в каталоге французской библио-

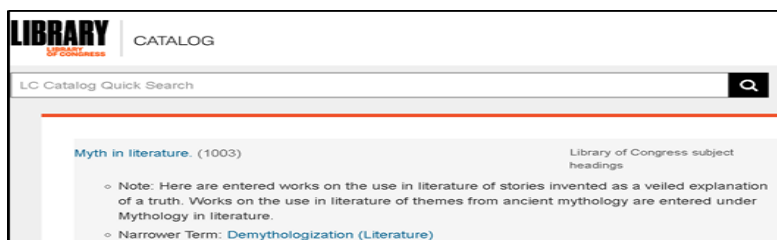

Рис. 3. Пример оформления ссылок и примечаний в Библиотеке Конгресса США

теки подробную информацию о ссылках можно увидеть, активировав заголовки предметной рубрики (Рис. 4):

En poursuivant la consultation sur ce site vous acceptez l'utilisation de cookies. [En savoir plus](#)

Notice RAMEAU

Notice Au format public

Littérature et mythe

Vedette matière nom commun. S'emploie en tête de vedette.

Sous cette vedette, on trouve les documents sur les relations réciproques entre la littérature et les mythes en général. Les documents sur la représentation de la mythologie dans la littérature se trouvent sous Mythologie -- Dans la littérature. Les documents sur la représentation d'un mythe particulier dans la littérature se trouvent sous des vedettes spécifiques telles que : Sisyphé (mythologie grecque) -- Dans la littérature ; Atlantide -- Dans la littérature

<Employé pour :

- Démythologisation (littérature)
- Littérature et mythes
- Littérature et mythologie
- Mythe Ancienne forme retenue -- Dans la littérature Ancienne forme retenue
- Mythe et littérature
- Mythes littéraires
- Mythologie et littérature

Mythe
Voir : [Littérature populaire = 398.2 \(23e éd.\)](#)

Mythe -- Dans la littérature
Voir : [Littérature et mythe](#)

Mythe -- Dans la littérature
Voir : [Mythologie -- Dans la littérature](#)

Рис. 4. Пример оформления ссылок и примечаний в Национальной Библиотеке Франции

Многие специалисты (Калёнов Н. Е. [1], Меркулова А. Ш. [4], Скарук Г. А. [5]) отмечают, что электронный каталог, ориентированный на пользователя Интернета, должен принципиально отличаться от традиционного или электронного каталога в стенах библиотеки, где присутствует опытный консультант, оказывающий помощь в поиске нужных изданий. Интернет-каталог должен обладать развернутой помощью, чтобы удаленный пользователь мог самостоятельно без труда отыскивать необходимую информацию. Одним из таких «помощников» и является ссылочно-справочный аппарат к электронному каталогу, а еще точнее к словарю предметных рубрик.

Ссылочно-справочный аппарат (ССА) – это совокупность пометок, с помощью которых выражаются смысловые отношения между рубриками. Он выполняет системообразующую, комплексирующую, терминологическую и эвристическую функцию. Ссылочно-справочный аппарат играет исключительно важную роль при тематическом поиске. Это может подтвердить любой библиотекарь-библиограф, который каждый день десятки раз обращается к электронному каталогу в поисках литературы.

Пользуясь системой TinLib 410, мы делали робкие попытки устанавливать родственные связи между понятиями, давать отсылки от непринятой формулировки предметной рубрики к принятой (рис. 5, 6), но этого было крайне недостаточно.

Вопросам составления и ведения ССА к электронному каталогу уделяется немало внимания на страницах профессиональной литературы. Такое внимание объясняется прежде всего ролью ссылочно-справочного аппарата, обеспечивающего эффективность использования ЭК в библиотеке, облегчающего поиск литературы по определенной теме, проблеме,

SUBJECT :	COMUNICARE NONVERBALĂ
Subject specific :	EXPRESIA FEȚEI
Subject specific :	GESTURI
Subject specific :	LIMBAJUL CORPULUI
Subject specific :	PARALINGVISTICĂ

Рис. 5 Пример ссылки «см. также»

SUBJECT :	VIOLENȚA ÎN FAMILIE
Subject preferat :	VIOLENȚĂ DOMESTICĂ

Рис. 6 Пример ссылки «см.»

предмету. Наличие ССА дает возможность пользователю найти, идентифицировать и выбрать из имеющихся связей предмет, особенно в случае неопределенных информационных потребностей. При формировании ссылочно-справочного аппарата на первое место ставится удовлетворение потребностей пользователей.

Приступая к поиску документов, пользователь электронного каталога думает, что некоторое слово или словосочетание отображают его информационную потребность. Необходимо совместить свои представления об интересующей теме со средствами тематического поиска в данном ЭК. Сложность этого вида поиска в том, что пользователь, на самом деле, ищет в библиографической записи не конкретные слова, а содержательные элементы, которые выражены другим человеком и звучат совсем по другому. Поэтому пользователь вынужден видоизменять поисковые признаки и их сочетания до получения желаемого результата. Подбираются синонимы, ассоциативные понятия, используются более широкие по смыслу понятия или, наоборот, более узкие, а также применяются некоторые формальные методы: убираются из числа поисковых признаков лишние слова, специальными знаками отсекаются окончания, суффиксы, приставки, с помощью булевых операторов строятся логические формулы запросов.

Подобрать необходимые синонимы для поискового признака бывает довольно сложно. Необходимо установить отношения синонимии между словами и словосочетаниями, а это путь к тезаурусной структуре, которая может быть реализована не только в классических информационно-поисковых тезаурусах, но и для предметных рубрик.

Довольно часто в библиотечных системах предусматриваются ассоциативные связи между понятиями: эту роль выполняют ссылки «см. также» для различных средств тематического поиска. «Что касается использования иерархических связей между лексическими единицами информационно-поисковых языков как средств тематического поиска, то известно, что их разработка и поддержка требуют больших трудозатрат, а к программным продуктам для систем они предъявляют особые требования. Иерархические связи типа «род–вид», «шире–уже», «выше–ниже» содержатся в информационно-поисковых тезаурусах, иерархических классификациях и рубрикаторах, а также учитываются на 2-3 уровня для предметных рубрик» – отмечает О. А. Лаврѐнова [3].

В идеале хотелось бы получить уже готовый список ПР с богатым и развернутым ССА, но формирование ссылочно-справочного аппарата – очень сложная, ответственная и трудоемкая работа и мы словно боимся ее начать или ждем, чтобы ее начал кто-то другой. А ведь у нас есть для этого ресурсы: библиотекари с большим стажем работы, грамотные лингвисты, библиотекари, пришедшие в профессию из других областей: психологи, педагоги, математики, музыканты – люди, способные разобраться в

специальной терминологии. А работа в отношении формирования ССА видится следующим образом: всякий раз, когда есть необходимость ввести новую предметную рубрику, следует проверять наличие синонимов в общем списке предметных рубрик, более узкие или широкие понятия и сразу делать привязки или отсылки. А в качестве рабочих инструментов использовать многочисленные толковые и отраслевые словари.

Есть много факторов, влияющих на качество и эффективность тематического поиска в электронном каталоге: поисковая компетентность пользователя, совершенство автоматизированной библиотечной системы, профессионализм каталогизаторов, полнота и точность выдачи информации, информационный шум, выбор средств тематического поиска, поисковые стратегии, наличие помощи (подсказок) пользователю, даже дружелюбность интерфейса каталога. Далеко не последнее место в этом перечне занимает наличие ссылочно-справочного аппарата к предметным рубрикам. Ссылочно-справочный аппарат к предметным рубрикам закрепляет один из вариантов точки доступа в качестве принятого заголовка для использования в данном электронном каталоге; помогает идентифицировать различные варианты написания точек доступа; устанавливает связи между предметными рубриками («см.» и «см. также», справочные записи); определяет области применения принятых заголовков предметных рубрик; объясняет значение предметной рубрики. Каталогизатор, в свою очередь, должен предложить путь поиска и предугадать его возможные варианты, сориентировать читателя в электронном каталоге. Учитывая все вышеперечисленные моменты, можно ответить на вопрос, вынесенный в название статьи: наличие ссылочно-справочного аппарата и необходимость и роскошь, потому что, по словам журналистки Ирины Булековой «роскошь устанавливает стандарты и в нее вложен колоссальный труд».

Использованная литература:

1. КАЛЁНОВ, Н. Е. *Электронные каталоги библиотек с точки зрения пользователя* [online]. Disponibil: <http://www.gpntb.ru/win/inter-events/crimea2002/trud/sec1114/Doc7.HTML> .[accesat 08.02.2020].
2. ЛАВРЁНОВА, О. А. *Методика разработки информационно-поискового тезауруса*. [online]. Москва: Пашков дом, 2001. 54 p. ISBN 5-7510-0224-5. Disponibil: file:///C:/Users/User/Downloads/Методика_разработки_информационно-поискового_тезауруса.pdf .[accesat 16.02.2020]
3. ЛАВРЁНОВА, О. А. Тематический поиск в электронных каталогах и электронных библиотеках. В: *Библиотековедение*. 2004, 5, pp. 42-50. ISSN 0869-608X.
4. МЕРКУЛОВА, А. Ш. Оценка качества тематического поиска информации в электронном каталоге библиотеки. В: *Книга: Сибирь – Евразия : Труды I Междунар. науч. конгресса* [online]. Новосибирск, 2016, pp. 257-264. ISBN 978-5-94560-243-4. Disponibil: <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=30027561> .[accesat 08.02.2020]
5. СКАРУК, Г. А. «Неподготовленный пользователь» электронного каталога: кто он? В: *Научные и технические библиотеки* [online]. 2009, №. 7, pp. 12-20. Disponibil: <http://intranet.gpntb.ru/subscribe/?journal=ntb&year=2009&num=7&art=2> . [accesat 08.02.2020]

CZU 027.7(478):025.4

**UTILIZAREA SISTEMULUI CZU ÎN BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ USARB:
STUDIU DE CAZ**

USING THE UDC SYSTEM IN THE USARB SCIENTIFIC LIBRARY:
A CASE STUDY

Lilia UCRAINEȚ

Abstract: *This study presents data on the use of the Universal Decimal Classification System and the realization of the cataloging / classification process of information resources in USARB Scientific Library.*

Keywords: *SLUSARB, UDC, classification, cataloging, librarian*

Bibliotecarul reprezintă factorul uman, elementul strategic de care depinde reușita unei Biblioteci. El susține și se implică mereu în procesul de organizare și transmitere a informației, devenită în lumea contemporană un produs de valoare.

El devine un om-inițiativă din moment ce urmează, cu încredere, îndemnul lui Constantin Brâncuși: „*Trebuie să încerci neconținut să urci foarte sus, dacă vrei să poți să vezi foarte departe... Și merită să încerci să faci totul...*” [2] În această ordine de idei, vom menționa și cuvintele Gabrielei Șerban care susține că „*bibliotecarul este acel care sfințește locul în bibliotecă. El nu se limitează doar la un custode al depozitului de gândire, ci este un difuzor al culturii.*” [3, p. 103]

Epoca digitală și apariția Internetului au adus schimbări mari în toate direcțiile de dezvoltare, inclusiv în aspectul dezvoltării competențelor profesionale ale bibliotecarului, devenit astăzi un agent al informației, prin urmare, un cyber-bibliotecar.

De aceea, bibliotecarul secolului XXI trebuie să posede cunoștințe în toate domeniile cunoașterii, pentru a servi utilizatorul cu ușurință. Indiscutabil că, bibliotecarul-clasificator, la fel, ține cont de schimbările timpului și are menirea de a clasifica corect resursele informaționale, atât de necesare utilizatorilor în formarea lor intelectuală.

Pentru a vedea cum este realizat procesul de catalogare/clasificare în cadrul BȘ USARB în viziunea bibliotecarilor, am realizat un sondaj de opinie.

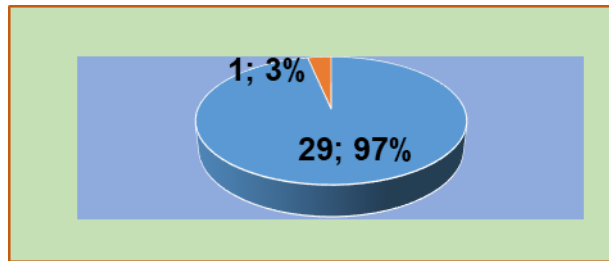
Scopul: Evaluarea rolului Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți în vederea îndeplinirii misiunii privind clasificarea resurselor informaționale din diverse domenii și asigurarea servirii calitative a utilizatorului.

Obiectivele sondajului:

- Determinarea necesității utilizării sistemului de clasificare în bibliotecă;
- Relevarea nivelului de cunoaștere a atribuirii indicelui CZU;
- Identificarea nevoilor de aplicare a indicelui CZU;
- Analizarea răspunsurilor primite de la bibliotecari.

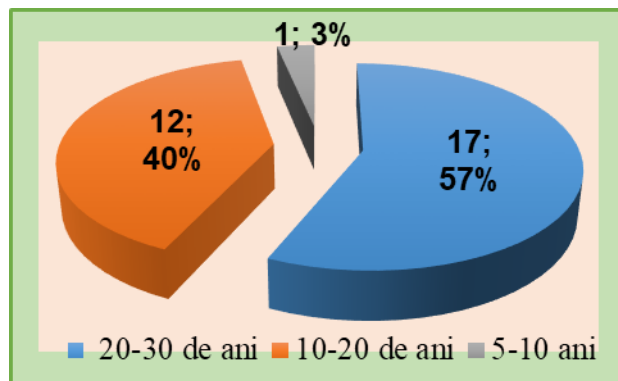
Ipoteza investigării: Ipoteza investigației constă în aceea că relevanța, promptitudinea și calitatea activității de catalogare/clasificare în BȘ USARB depinde, în mare măsură, de experiența clasificatorilor la atribuirea corectă a indicelui CZU. Îmbunătățirea procesului de catalogare/clasificare necesită

cunoștințe în domeniu biblioteconomic și în domeniile adiacente.

Sondajul a fost realizat în baza a 30 de respondenți cu vârsta cuprinsă între 30-67 de ani. Ne-am propus să aflăm părerea bibliotecarilor cu referire la utilizarea sistemului de clasificare în BȘ USARB. La sondaj au participat:

- Bibliotecari cu studii superioare – 29 persoane (97 %);
- Bibliotecari cu studii medii – 1 (3 %)

Vorbind despre experiența în domeniu, au fost intervievați bibliotecari care muncesc între: 20-30 de ani și prezintă – 17 bibliotecari (57%), bibliotecari ce-și dedică activitatea proceselor de bibliotecă între 10-20 de ani, constituind 12 persoane (37%) și, muncind între 5-10 ani – 1 bibliotecar (3%).

Selectarea celor chestionați a ținut cont de faptul că cei interogați se ocupă, în cadrul bibliotecii, de catalogarea/clasificarea și indexarea resurselor informaționale.

În cercetare a fost folosită metoda sociologică (chestionarul de distribuire) de culegere a informației și de analiză a asigurării accesului la informație în Biblioteca Științifică USARB. Chestionarul a inclus diverse forme de întrebări: închise, cu variante de răspuns deja formulate și deschise, fără variante de răspuns, fapt care a asigurat libertatea expresiei pentru fiecare respondent.

Cercetarea a fost efectuată în format tradițional. Chestionarul cuprinde 12 întrebări, 10 – care includ mai multe variante de răspuns deja formulate, la care respondenții trebuie să încercuiască varianta potrivită și 2 – care cer determinarea proprie a conținutului răspunsului.

Studiul dat, în urma răspunsurilor primite de la persoanele anchetate, a permis să constatăm că procesul de catalogare/clasificare/indexare în BȘ USARB este realizat conform normelor și standardelor în vigoare.

Prima întrebare a chestionarului **Cum apreciați procesul de catalogare/clasificare/indexare a resurselor informaționale în BȘ USARB?** a avut un

caracter introductiv și a fost orientată pentru a reliefa ideea cum este apreciat procesul de catalogare/clasificare/indexare a resurselor informaționale în BȘ USARB.

La această întrebare am primit următoarele răspunsuri: din 30 de persoane intervievate, **Foarte bine** au răspuns – 20 bibliotecari (67%), s-au dat cu părerea că e **Bine** – 10 bibliotecari (33%) din persoanele chestionate. Nu am primit nici un răspuns negativ.

Argumentul este că, acest proces este apreciat cu calificativul *Foarte bine*. (Fig.1). Aceasta o confirmă și cerințele utilizatorilor, care sunt onorate la timp.

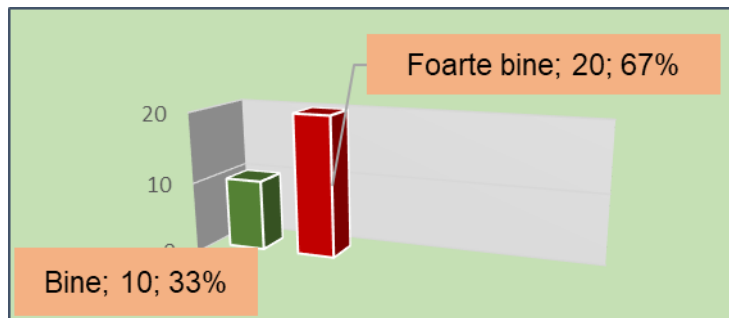

Figura 1 Opinia privind realizarea procesului de catalogare/ clasificare/indexare a resurselor informaționale în BȘ USARB

Prin răspunsurile la întrebarea a 2-a, **Care sunt cele mai importante competențe pentru un catalogator/clasificator?** am constatat, că cele mai importante competențe pentru un catalogator/clasificator sunt **creativitatea și curiozitatea intelectuală**, la care au răspuns 26 bibliotecari (18%).

La fel, dintre cei intervievați, 25 (18%), au optat pentru **gândire critică și gândire sistemică**, de **auto-instruire au nevoie** – 18 (13%) bibliotecari, **identificarea, formularea și soluționarea problemelor** – 14 (10%), **tehnologii** 18 – (13%), **cunoașterea limbilor străine** – 19 (13%) și **cunoștințe în domenii adiacente** – 21 (15%) bibliotecari.

Se poate observa, din Fig. 2, că majoritatea subiecților pledează pentru creativitate și curiozitate intelectuală, gândire critică și gândire sistemică. Deci, pentru a fi un catalogator bun este necesar să-ți perfecționezi mereu activitatea de lucru.

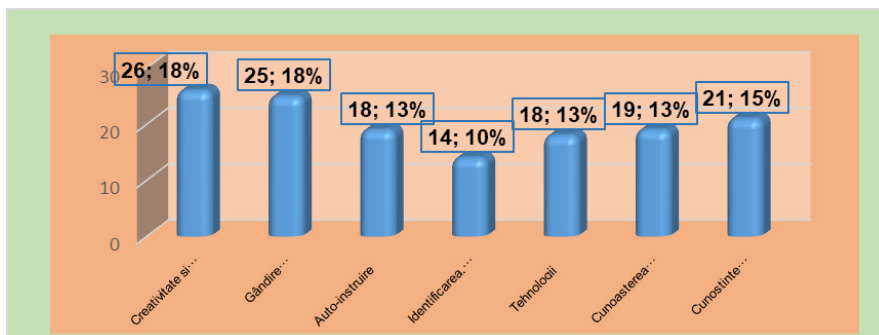

Figura 2 Opiniile respondenților privind competențele catalogatorilor / clasificatorilor

În contextul studierii necesității de utilizare a instrumentelor aplicate în procesul de clasificare/catalogare a resurselor informaționale s-a remarcat faptul că, bibliotecarii în munca lor țin cont de mai multe instrumente de lucru, aceasta o confirmă răspunsurile la întrebarea **Ce instrumente utilizați mai des în procesul de catalogare/clasificare a resurselor informaționale?**

Din răspunsurile primite, am constatat că, **Tabele CZU** sunt cele mai des utilizate de către bibliotecari, deoarece 27 (19%) dintre ei au ales această opțiune. În BȘ USARB „utilizăm acest sistem de prelucrare științifico-analitică, începînd cu anul 1992, când au fost introduse Tabelele de clasificare zecimală, ed. medie din 1997, care, odată cu trecerea timpului, au evoluat de la ediții prescurtate la versiuni completate într-o diversitate de limbi, devenind, astfel, unicul sistem de clasificare ce acoperă întregul univers al cunoașterii.” [4]

Au urmat **Tezaurile** – 26 (18%), **Tabele de autori** – 24 (17%), **Indice alfabetic pe noțiuni** – 21 (15%), **Literatura de specialitate** – 17 (12%), **Cataloagele electronice ale altor biblioteci** – 15 (11%), și, în cele din urmă, pentru aplicarea în practică a informației din **Bibliografia națională**, au optat 9 persoane (7%).

Din analiza răspunsurilor în Fig. 3, conchidem că, majoritatea subiecților aplică în mod frecvent documentele necesare unei analize documentare eficiente.

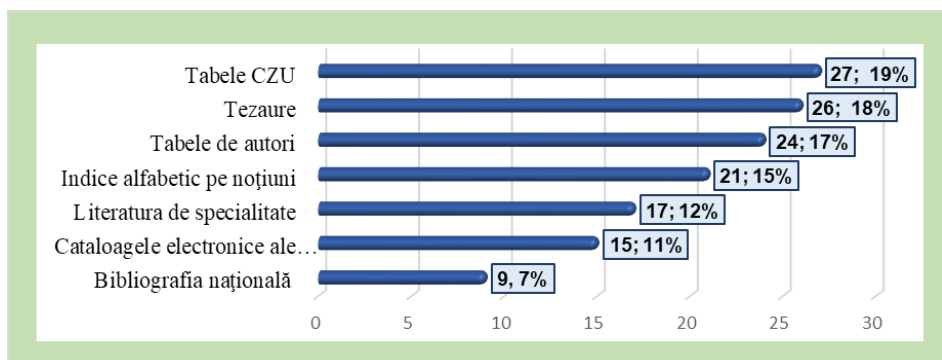

Figura 3 Instrumente utilizate în procesul de catalogare/clasificare

Analizând răspunsurile la întrebarea a 4-a, **Sistemul CZU suportă în permanență schimbări radicale și necesare. Din ce surse aflați despre aceste modificări?** putem menționa că bibliotecarii sunt la curent cu modificările efectuate de Consorțiu CZU din mai multe surse. În Fig. 4 au fost ilustrate sursele din care bibliotecarii află de modificările care se produc în sistemul de clasificare CZU, pentru a le implementa în procesul de prelucrare a documentelor.

Cele mai eficiente sa-u arătat a fi: **Întrunirile profesionale** – 26 (24%) de bibliotecari au ales anume această opțiune. Din cei intervievați, la fel, – 26 (24%) bibliotecari au selectat **Publicațiile de specialitate naționale și străine, Site-ul Camerei Naționale a Cărții din Republica Moldova** – 21 persoane (20%), **Site-ul ABRM** – 19 (18%) bibliotecari și răspunsul **Cataloagele altor biblioteci** a fost bifat de 15(14%) bibliotecari.

În opinia bibliotecarilor, cele mai relevante informații le aud la întrunirile profesionale și le citeșc în revistele de specialitate din țară și de peste hotare.

Acest fapt ne sugerează ideea că în BȘ USARB sunt puse în discuție problemele ce țin de clasificarea documentelor și informația este diseminată la timp de către managerii superiori.

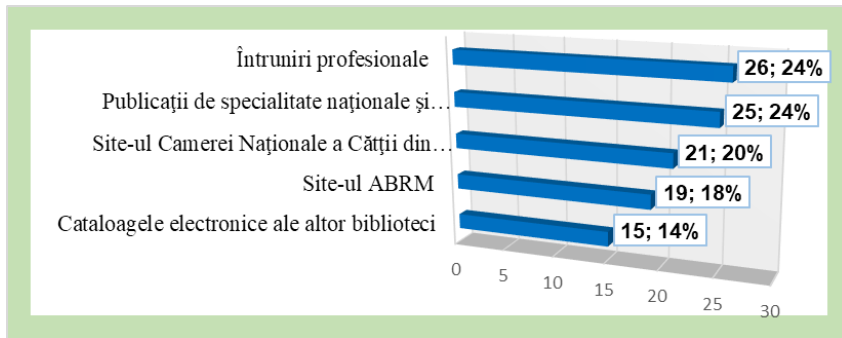

Figura 4 Opinia bibliotecarilor privind sursele de informare ce țin de modificările CZU

A urmat întrebarea *Considerați că mai este util indicele CZU în servirea utilizatorului, odată cu implementarea/crearea Catalogului online?* La această întrebare, bibliotecarii au confirmat că, oricum indicele CZU va fi util în servirea utilizatorului, fiind un instrument de suport pentru bibliotecarii ce caută informația după domeniu, chiar dacă s-a implementat/creat Catalogul online.

Astfel, 19 (63%) din respondenți au exprimat un acord total și doar 11 (37%) bibliotecari au manifestat acord parțial. Nici un bibliotecar n-a afirmat dezacord, în așa mod observăm că indicele CZU încă își menține locul în fața tehnologiilor moderne (Fig. 5).

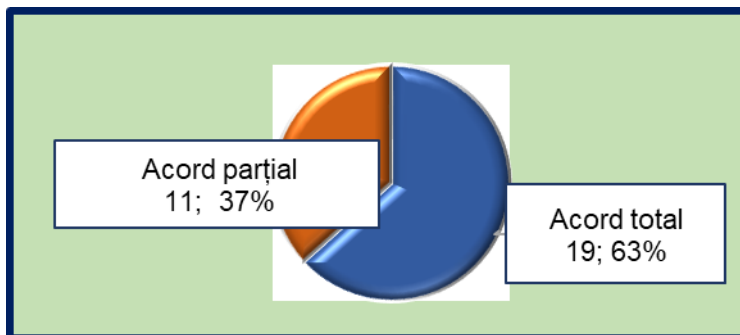

Figura 5 Opinia privind utilizarea indicelui CZU în servirea utilizatorului

În urma analizei răspunsurilor la întrebarea *Cum credeți un bibliotecar clasificator are nevoie de instruire continuă?* (Fig. 6) am ajuns la concluzia că, majoritatea respondenților 28 (93%) bibliotecari, au afirmat că au nevoie de instruire continuă, doar 2 (7%), au răspuns că nu știu. Nu s-a dat nici un răspuns negativ.

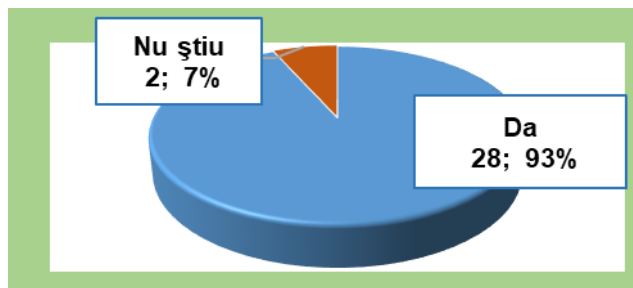

Figura 6 Opinia bibliotecarilor privind necesitatea Formării continue

În această ordine de idei, menționăm că instruirea continuă oferă oportunități noi de dezvoltare profesională pentru bibliotecari, astfel, încât doar creând noi abilități de lucru și acumulând cunoștințele necesare, bibliotecarii vor fi gata pentru a înfrunta cerințele în ascensiune ale utilizatorilor.

Fenomenul noilor tehnologii informaționale impresionează zi de zi, odată cu el se dezvoltă și cerințele utilizatorilor față de bibliotecă. În acest context, vom menționa, că bibliotecarul are nevoie de perfecționare continuă pentru a cunoaște toate schimbările din exterior.

Prin răspunsurile la înrebarea a 7-a, *Vă rugăm să specificați în ce măsură este importantă Formarea profesională continuă?* se accentuează necesitatea formării profesionale continue.

Astfel, respondenții au răspuns în felul următor: 22 (73%) bibliotecari au menționat că e **Foarte important** să faci formarea continuă, 6 (20%) au afirmat că e **Important** și doar 2 (7 %) bibliotecari s-au dat cu părerea că e **Puțin important** (Fig. 7).

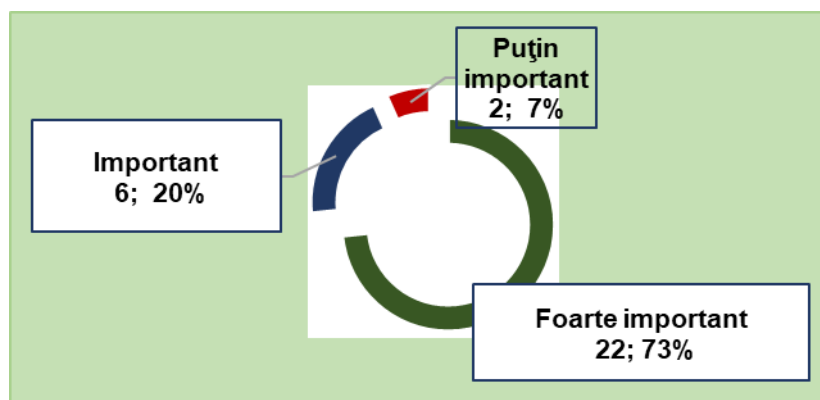

Figura 7 Importanța Formării continue

Începând cu anul 2013 proiectele: *MISISQ - Servicii Informaționale Moderne pentru Îmbunătățirea Calității Studiilor*, Programul TEMPUS (2013-2016); *LNSS - Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor în Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului bibliotecar și reformarea bibliotecilor*, Programul ERASMUS+ (2015-2018) și *Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova*, finanțat de Programul Norvegian de Cooperare cu Eurasia în domeniul învățământului superior, realizat în parteneriat între 18 biblioteci universitare din Republica Moldova, Universitatea din Bergen, Norvegia și Universitatea Transilvania din Brașov, România (2016-2019), au facilitat sporirea competențelor bibliotecarilor prin instruirile desfășurate în traininguri internaționale, workshopuri profesionale, Școli de vară, Cursuri de Formare Profesională de scurtă durată.

Obiectivele principale ale instruirilor, organizate la nivel instituțional de către formatorii BȘ USARB, reprezintă consolidarea și extinderea competențelor profesionale conform cerințelor noilor tehnologii informaționale și comunicaționale, a diverselor formate și suporturi informaționale, a serviciilor și a cererilor comunității.

Pentru a se forma continuu și pentru a-și îmbunătăți abilitățile de lucru, bibliotecarii participă la Școala de Vară, organizată de angajații instituției BȘ

USARB. De asemenea, bibliotecarii participă la ședințe de formare profesională și sunt instruiți la locul de muncă. Dar, în același timp, ei tind să facă schimb de opinii, din aceste considerente, participând cu comunicări în cadrul altor instituții, revenind la locul de muncă pentru a realiza ceva nou.

Reieșind din rezultatele obținute la întrebarea **Unde ați dori să vă instruiți pentru a căpăta noi cunoștințe în domeniu?** putem constata, în mod general, situația satisfăcătoare la capitolul acumularea cunoștințelor în domeniu, deoarece, 25 (33 %) bibliotecari din cei intervievați au răspuns că vor să fie instruiți **la locul de muncă**, 21 (27%) – **în cadrul altor biblioteci**, 18 (23%) – la **Centrul de Formare Profesională Continuă în Biblioteconomie și Științe ale Informării din cadrul BNRM**, și, în final, 13 (17%) – la **Centrul de Formare Continuă al USM**. (Fig. 8)

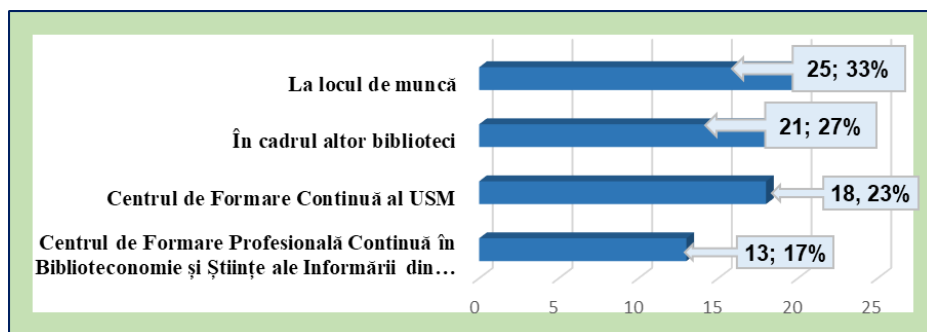

Figura 8 Preferințele bibliotecarilor ce țin de locul de instruire

În BȘ USARB, activitatea de cercetare și de formare a cadrelor bibliotecare este orientată spre susținerea procesului de instruire și de cercetare în conformitate cu cerințele USARB, standardele internaționale, tendințele moderne de îmbunătățire a serviciilor infodocumentare, consolidarea și extinderea cunoștințelor în domeniul biblioteconomiei și științelor informării.

În cadrul instruirilor de formare continuă, la nivel instituțional 18 bibliotecari dintre cei chestionați au răspuns că au participat la mai mult de 10 instruirii, 11 bibliotecari – s-au dat cu părerea că au participat de la 7-10 instruirii la nivel instituțional, 2 bibliotecari – de la 4-7 întruniri instituționale și 2 – au participat de la 1-3 instruirii instituționale.

La nivel național 7 bibliotecari au participat de la 1-3 instruirii naționale, 6 – au participat de la 4-7 instruirii naționale, 4 bibliotecari – de la 7-10 instruirii naționale și doar 1 bibliotecar a răspuns că a participat la mai mult de 10 instruirii la nivel național.

La nivel internațional 7 bibliotecari susțin că au fost de la 1-3 instruirii, 3 bibliotecari afirmă că au participat de la 4-7 instruirii internaționale. De la 7-10 instruirii internaționale, la fel, au confirmat că au participat 3 bibliotecari.

Astfel, din întrebările respondenților la întrebarea **În activitatea Dvs la BȘ USARB, de câte ori ați participat la instruirii profesionale?** (Fig. 9), concluzionăm că, în BȘ USARB toți bibliotecarii țin cont de instruirea profesională continuă și participă la instruirile profesionale necesare în procesul de lucru.

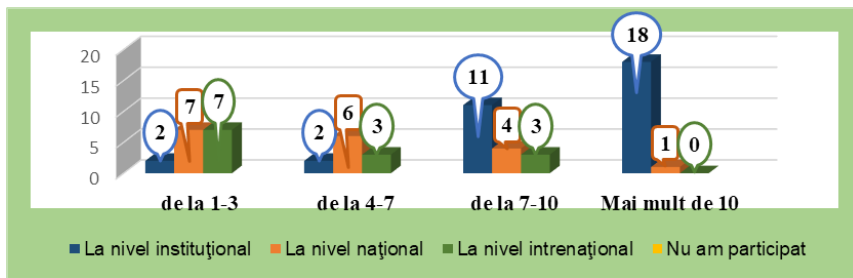

Figura 9 Participarea bibliotecarilor la instruire

Domeniile cunoașterii sunt diverse, fiecare, însă, are miracolul său, mai mult decât atât, în procesul de clasificare a resurselor informaționale, catalogatorii/clasificatorii trebuie să poseze cunoștințe în toate domeniile, astfel, ajutând utilizatorul la regăsirea informației.

Rezultatele obținute din răspunsurile la a 10-a întrebare **Din care domenii ale cunoașterii preferați să clasificați resursele informaționale?** au evidențiat preferințele respondenților în ceea ce privește clasificarea resurselor informaționale pe domenii: Pentru calasa **0 Știință și cunoștințe. Organizare. Știința calculatoarelor. Informare. Documentare. Bibliologie. Instituții. Publicații** au optat – 12 (10%) bibliotecari din cei intervievați, **1 Filozofie. Psihologie** – 19 (16%), **2 Religie. Teologie.** – 5 (4%), **3 Științe sociale** – 18 (16%), **5 Matematică. Științe naturale** – 5 (4%), **6 Științe aplicate. Medicină. Tehnologie** – 6 (5%), **7 Artă. Recreație. Distracții. Sport** – 13 (11%), **8 Limbi. Lingvistică. Literatură** – 22 (19%), **9 Geografie. Biografie. Istorie** – 17 (15%).

După cum se vede din Fig. 10, cele mai solicitate clase sunt: clasele, 1, 3, 8, 9, ceea ce denotă faptul că bibliotecarii preferă să clasifice resurse indormiaționale ce țin de științele umane.

În același timp, se accentuează faptul că resursele informaționale din BȘ USARB sunt achiziționate conform domeniilor studiate ce țin de profilul Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți.

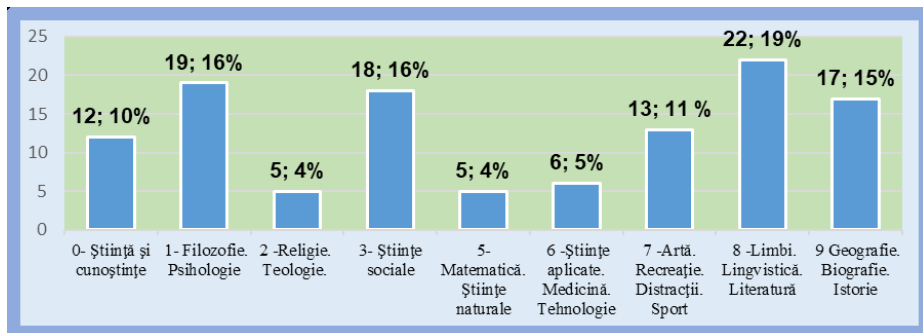

Figura 10 Opinia bibliotecarilor privind clasificarea resurselor informaționale din divesre domenii ale cunoașterii umane

Necesitatea formării contunuie, tendința de a fi într-un pas cu tehnologiile informaționale și faptul că orice întrebare va fi urmată de un răspuns elocvent, vine să contunuie idea că bibliotecarul trebuie să cunoască noutățile din domeniu, pentru a le aplica în practică.

Astfel, pentru a fi la curent cu modificările ce se produc în biblioteconomie, respondenții prin întrebarea **Care sunt revistele de specialitate care Vă ajută**

să fiți la curent cu experiența practică în domeniul catalogării/clasificării în bibliotecile din Republica Moldova și peste hotarele ei? au răspuns în felul următor:

Biblioteca, Magazin bibliologic, Confluente bibliologice, Revista ABRM, BiblioPolis, Bibliouniversitas, Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării, Axis Libri, Научные и технические библиотеки, Библиотековедение, Современная библиотека, Библиотечное дело, Мир библиографии.

În urma răspunsurilor, constatăm că respondenții conștientizează faptul că revistele de specialitate constituie un suport de bază în crearea și dezvoltarea abilităților de lucru în domeniu. În Republica Moldova publicațiile periodice profesionale în domeniul biblioteconomiei și științei informării au început să fie editate în anii '90 ai secolului trecut.

De asemenea, suntem conștienți de faptul că este nevoie de a consulta, studia, cerceta revistele din domeniu, pentru a face schimb de idei, experiențe, opinii. Majoritatea publicațiilor periodice de specialitate din Republica Moldova sunt plasate pe site-urile bibliotecilor sub egida cărora se editează. În această ordine de idei, trebuie să salutăm utilizarea tehnologiilor informaționale în procesul comunicării în mediul biblioteconomic.

Ultima întrebare din chestionar ***Cum credeți, sistemul de Clasificare Zecimală Universală în era tehnologiilor informaționale și a bibliotecilor electronice va mai continua să fie aplicat?*** a permis respondenților să-și expună opiniile pe marginea subiectului dat, fiecare motivând că sistemul de Clasificarea Zecimală Universală va continua să fie aplicat, în pofida faptului că tehnologiile moderne se dezvoltă foarte rapid:

- *Desigur că da, fără CZU va fi un haos. CZU permite o precizare cât mai precisă a resurselor informaționale;*
- *Întodeauna, deoarece doar CZU ordonează toate cunoștințele umane;*
- *Da, fiindcă e necesară gruparea generală a documentelor pe domenii și aranjarea lor într-o ordine logică;*
- *Da, va dăinui în timp, deoarece împarte universul cunoștințelor umane pe domenii și este un instrument de lucru pentru bibliotecii;*
- *Da, fiindcă ajută la clasificarea documentelor și la aranjarea fizică a colecțiilor bibliotecilor;*
- *Cu siguranță, pentru că sistematizează noțiunile pe care le putem depista în documente;*
- *Desigur, doar un grup de cifre corect combinate denotă informația camuflată în filele resurselor informaționale;*
- *Bineînțeles că da, în baza sistemului se face căutarea în bazele de date care conțin indici CZU, oferind utilizatorilor din zone lingvistice diferite rezultate relevante.*
- *La sigur că va fi util, fiindcă facilitează lucrul clasificatorului, atunci când e nevoie de căutarea resurselor informaționale după domeniu;*
- *Sigur că da, pentru că CZU este sistemul de clasificare ce organizează colecția din BȘ USARB.*

Deoarece respondenții fac parte din mediul biblioteconomic, reliefăm idea că aplicarea sistemului de clasificare CZU îi va ajuta în căutarea și regăsirea rapidă a informațiilor pentru servirea utilizatorilor, în același timp, va rămâne un suport pentru cercetare și studiu. Doar acest sistem va permite sporirea vizibilității la nivel mondial a informației, precum și interoperabilitatea cu sistemele informatice de bibliotecă care utilizează Clasificarea Zecimală Universală.

Astăzi, bibliotecarul modern este văzut ca un intermediar între utilizator și informație, un specialist competent în formarea utilizatorului, cunoscător și partener în procesul formării profesionale continue, dezvoltând mereu abilități de comunicare și înțelegere a necesităților de informare și documentare ale utilizatorilor. Bibliotecarul tinde să fie un cunoscător al colecțiilor și echipamentelor de bibliotecă, și evident că un bun catalogator/ clasificator ce pune resursele informaționale la dispoziția utilizatorului.

Profesia de bibliotecar se află, așadar, într-un proces dur de reinventare, redimensionare, regândire, înnoire pozitivă. Ea a crescut atât de mult în complexitate, încât bibliotecarii trebuie să reînvețe profesia, să învețe continuu, să arunce peste bord multe dintre cunoștințele considerate importante până mai ieri, perimate astăzi, și să pună în loc altele noi, bazate pe competențe și abilități, pe măsura exigențelor actuale. [3, p. 209]

Drept rezultat, răspunsurile bibliotecarilor la chestionar au confirmat încă o dată că sistemul de Clasificare Zecimală Universală în BȘ USARB are o importanță colosală. Atribuirea indicelui de clasificare corect permite bibliotecarilor să găsească rapid, după domeniu, resursa informațională necesară utilizatorului.

În final, vreau să le mulțumesc colegilor mei pentru colaborare, receptivitate și răspunsuri sincere, care mi-au fost de folos la analiza chestionariului.

Cu siguranță, Clasificarea Zecimală Universală va rămâne a fi un instrument de *mare actualitate* în BȘ USARB, deoarece include toate domeniile cunoașterii, în baza ei este aranjată sistematic-alfabetic colecția bibliotecii și este o schemă de clasificare adecvată oriunde în lume.

În pofida opiniilor *pro* și *contra*, clasificarea își menține utilitatea în domeniul biblioteconomiei și științei informării, atât în relația cu utilizatorii și oferirea de referințe infodocumentare, cât și în colaborarea dintre bibliotecarii din diverse țări.

Bibliografie:

1. AGACHE, Catinca. *Biblioteconomie - valori tradiționale și moderne*. Iași : Vasiliana '98, 2007. vol. 1. 237 p. ISBN 978-973-113-051-4. ISBN 978-973-113-057-6.
2. GANEA, Varvara. *Instrumente necesare în descrierea bibliografică a resurselor informaționale* [online] [citat 12 iulie 2019]. Disponibil: <https://www.slideshare.net/libruniv/varvara-ganea-instrumente-necesare-n-descrierea-bibliografic-a-resurselor-informaionale>
3. GOIAN, Natalia. Bibliotecar - specialist în catalogare: abordări. In: *Creșterea impactului cercetării și dezvoltarea capacității de inovare dedicată aniversării 65 de la fondarea Universității de Stat din Moldova* : Conf. șt., 21-22 sept., 2011. Rezumatele comunicării. Științe umanistice. Chișinău: CEP USM, 2011, pp. 102-104.
4. MIHALUȚA, Lina. *Importanța prelucrării și stocării calitative a resurselor Bibliotecii: catalogare, sistematizare, indexare* [online] [citat 22 septembrie 2019]. Disponibil: http://dspace.usarb.md:8080/jspui/bitstream/123456789/2135/1/Mihaluta_Lina_importanta_%20prelucrarii.PDF
5. MIHALUȚA, Lina. Particularitățile formării potențialului profesional al catalogatorilor/clasificatorilor. In: *Confluente bibliologice*. 2006, nr 4, pp. 29-31. ISSN 1857-0232. [online] [citat 12 iulie 2019]. Disponibil: <http://dspace.usarb.md:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/4083/Mihalu%c5%a3a%20L%20formare.PDF?sequence=1&isAllowed=y>

AUTORII / AUTHORS

ABABILILIA LILIA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing, BȘ USARB
e-mail: ababililia@gmail.com

ACULOVA TAISIA - bibliograf principal, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing, BȘ USARB
e-mail: aculova.taya@gmail.com

BARBAROȘ VERONICA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing, BȘ USARB
e-mail: barbarosv807@gmail.com

BELCOVSCAIA GALINA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing, BȘ USARB
e-mail: belcovschi.galina@gmail.com

CAZACU GABRIELA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing, BȘ USARB
e-mail: gabitasmd@mail.ru

CECAN SVETLANA - bibliotecar, serviciul Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale, BȘ USARB
e-mail: svetlana.cecan@gmail.com

COVALCIUC LUCIA - profesor de limba fr., grad didact II., Colegiul PEDAGOGIC „ION CREANGĂ” din cadrul USARB, drd.
e-mail: lucia.covalciuc76@gmail.com

CRISTIAN ELENA - șef serviciul Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale, BȘ USARB,
e-mail: elena.cristian12@gmail.com

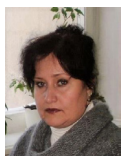
CUCU ADELLA - bibliotecar principal, serviciul Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale, BȘ USARB
e-mail: cucuadaella@gmail.com

DASCĂL OLGA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing, BȘ USARB
e-mail: dascal.olga@gmail.com

GĂINĂ DIANA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing, BȘ USARB
e-mail: dianagaina52@gmail.com

HĂBĂȘESCU ANGELA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing, BȘ USARB
e-mail: angelahabasescu@gmail.com

IAVORSCAIA LILIA - șef birou, serviciul Comunicarea colecțiilor. Pro-grame infodocumentare. Marketing, BȘ USARB
e-mail: iavorski.lilea@mail.ru

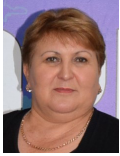
IULIC MARGARITA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Pro-grame infodocumentare. Marketing, BȘ USARB
e-mail: rita.iulic@gmail.com

LÎȘÎI ALA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Pro-grame infodocumentare. Marketing, BȘ USARB
e-mail: ala.lisii97biblioteca@gmail.com

LUCHIANCIUC NATALIA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing, BȘ USARB
e-mail: luchianciucnatalia@gmail.com

MIHALUȚA LINA - directorul adjunct al Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți
e-mail: aculina12@mail.ru

NAGHERNEAC ANNA - bibliotecar principal, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing BȘ USARB
e-mail: anita_ray@freemail.ru

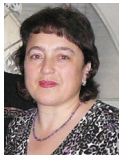
POGREBNEAC TATIANA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing, BȘ USARB
e-mail: tatianapogrebneac@gmail.com

PURICI ALIONA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing, BȘ USARB
e-mail: Purici.aliona@mail.ru

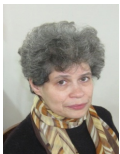
RĂILEANU LUDMILA - Șef Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing, BȘ USARB,
e-mail: ludmila.railean@gmail.com

SPÎNU POLINA - bibliotecar, serviciul Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale, BȘ USARB
e-mail: polinaspinutudoran@gmail.com

STAVER MIHAELA - bibliotecar principal, Centrul Informatizare și Activități în Rețea, BȘ USARB
e-mail: stavstar@mail.ru

ȘULMAN MARINA – bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing BȘ USARB
e-mail: raysablumina@gmail.com

TOPALO VALENTINA - bibliotecar principal, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing, BȘ USARB
e-mail: valeandrew@gmail.com

ȚURCAN ELENA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing, BȘ USARB
e-mail: elturcan@gmail.com

UCRAINEȚ LILIA - bibliotecar, serviciul Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale, BȘ USARB,
e-mail: liliaucrainet@gmail.com

VACARCIUC VALENTINA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing, BȘ USARB
e-mail: valentina.vacarciuc62@gmail.com

GALERIE-FOTO / PHOTO-GALLERY

Colloquia Bibliothecariorum

